4. 7.
+11, 50

GAUDEO
John Carter Brown
Library
Brown University

562 ½

1949

CONCILIUM MEXICANUM PROVINCIALE,

CELEBRATUM MEXICI Anno MDLXXXV.

PRÆSIDE D. D. PETRO Moya de Contreras, Archiepiſcopo eiuſdem Urbis.

CONFIRMATUM ROMÆ DIE XXVII. Octobris, anno MDLXXXIX.

ET POSTEA IUSSU REGIO editum Mexici anno MDCXXII. Sumptibus D. D. Ioannis de la Serna, Archiepiſcopi.

Pariſij. Anno MDCCXXV.
Cum Privilegio Regis.

Juan Garcia de Enciso

fol. 326 | clericus ne inclam, vel famula domo q qui vetuz 228

fol. 246

339 — De concubinariis (38)

360 Calumniatores.

389 — De concubinariis 387

447 De decimis

450 Beneficia tricolit

452 Primitiæ

In oppidis de visita posunt Denuntiationes Matrimonii fieri in diebus nonfestivis fol 342

que no defien los emplead... habitantes 253, tit. 3, ... 62.

RPJCB

AMPLISSIMO VIRO,

OMNIGENA ERUDITIONE,

ac diſciplina ornato, genere æquè, ac moribus præclariſsimo,

ILLUSTRISSIMO DOMINO D. D. IOANNI Gomezio Parada, Salmanticenſis primùm Academiæ, in Sacra Thologia Doctori, ibidemque ad Philoſophiæ Cathedram evecto: Mexicano dein Canonico: Tandem à Regis Hiſpaniarum Conſilijs, Iucataniæ, Coſumeliæ, & Tabaci Epiſcopo meritiſsimo.

Ioannes Baptiſta Mirallius S.

QUum nihil mihi, vel gratiùs, vel iucundiùs poſsit contingere, quàm de te, *vir ampliſsime*, aliqua in re benè mereri; quippe qui officijs, munificentiæ, atque humanitati tuæ, omnia bona, rem familiarem, ſupellectillem, victum, quin & memet ipſum, multis tibi ab hinc annis in clientellam, ac fidem commendatum, acceptum habeam, gratiſsima mihi oblata eſt à te occaſio in præſentia, vt mea quali quali opera, ac miniſterio, poſsim tibi placere. Iuſsiſti mihi per epiſtolas emeritæ in America datas, vt curarem edi Pariſijs Conſilium hoc Mexicanum. Quam iniunxiſti curam, adhibui ſanè, multis inculcans, atque importunis litte-

ris , vt quam purgatè, atque accuratè prodiret in lucem. Nam , vt mittam meam tibi optemperandi neceſsitatem cum ſumma voluptate conjunctam, id in animum ſemper induxi , vt tibi, hoc eſt viro clariſsimo , ac ſapientiſsimo , atque inter conſultiſsimos eloquentiſsimo , placere quicumque poſsint, ſe planè fœlices exiſtiment neceſſe ſit.Ea enim eſt apud nos , & apud exteros percelebris nominis tui fama; ea pietatis , Religionis , integritatis , & prudentiæ, ſingulari tua virtute, conſilio, ac ſapientia, & quod caput eſt omnium , Paſtoralis officij cura , ac ſolertia comparata , atque aucta , vt ab vtroque orbe te omnes admirentur, & crebris , ſummiſque laudibus perſequantur : Tum maximè, quod ſolus ex vniverſa America ad editionem hanc , expenſa tua iterandam appuleris animum , quam ſcilicèt toti iſtius vaſtiſsimæ regionis ordini Eccleſiaſtico (prout eſt, ſepoſitis mortalium curis , ad æterna intentiſsimus) vtilem admodum , ac neceſſariam fore exiſtimaveris. Interim te etiam atque etiam rogo , *Illuſtriſsime Domine* , vt me in tuorum numero , ac miniſterio numquam non habeas ; nam ad meam laudem plurimum omnium referre exiſtimes velim , ſi omni obſervantiæ genere te perpetuo colere nunquam deſinam. Vale. Matriti X. Kalend. Februarias , anno MDCCXXV.

FEE

FOl.3. in marginali, linea 10.11. lege 2. fol.12. linea 19. neglixerint, lege neglexerint. Fol.48. in marginali, linea 5. 12. lege 2. Fol.194. linea 15. ob latamque, lege oblatamque. Fol. 110. linea 13. decretum, lege decretorum. Ibidem lin.17. veſtiti, lege veſtitu. Fol.112. lin. 6. quavis, lege quamvis. Fol.157. §.2. lin.8. pro ſe dant, lege procedant. Fol. 163. in margine, lin. 1. lex, lege tex. Fol.186. lin.11. & 14. Teaxcallenſi, lege Tlaxcallenſi. Fol.198. lin.7. remaneant, lege remaneat. Fol.205. lin.2. iuſta, lege iuxta. Fol.206. lin.15. hoſpitione, lege hoſpitio ne. Fol.213. lin.5. Capelle, lege Capellæ. Lin.7. inſtitute, lege inſtitutæ. Lin.9. annexe, leg. annexæ. Fol.220. in marginali 19. 6068. lege 668. Ibi lin. 17. §. 5. induant, lege induat. Fol.254. lin.18. intra, lege inſra. Fol. 289. §. 5. lin. 5. Parochiali munere, lege Parochi eliminare. Fol.270. lin. 24. vocaverit, lege vacaverit. Fol. 314. linea 12. pracipiendam, lege percipiendam. Fol.315. In margine, lin.17. 16. leg. 6. Fol.320. lin.21. inducta, leg. induta. Fol.322. lin.22. ab hanc, lege ob hanc. Fol.359. lin.2. iuſtitiam, lege iuſtam. Fol.367. lin.2. eructi, lege eruti. Fol. 401. lin.5. Clericus, lege Clericis. Fol.407. lin.11. remittit, lege remittat. Fol. 422. lin. 24. facere, lege facere. Fol.423. lin.15. dœmonium, leg. dœmonum. Fol. 455. lin.9. & 10. præſcriptis, leg. præteritis. Fol.459. lin.13. etiam, lege tam. Fol.468. lin.1. edeant, lege

redeant. Fol.493. lin.23. ſtatuſta, lege ſtatuta. Fol. 516. lin.6. Iudicum, leg. Iudicem. Fol.547. lin.12. indignerint, leg. indiguerint. Fol.566.lin.14. abitu, lege obitu. Fol.496.lin.15.lamentatium,leg.lamentantium. Fol. 567. lin.4. fato, lege facto.

Del Br. Juan Garcia de Crucio
Beneficiado de Amatepec y
Tlatlaya

IN-

INDEX DECRETORUM Concilij Mexicani.

Liber I. titul. I. De Summa Trinitate, & Fide Catholica, fol. 2.
§. I. De Fidei profeſſione, ibi.
§. I. De Prædicatione verbi Dei, fol. 4. & ſequent.
§. I. De Doctrina Chriſtiana rudibus tradenda, fol. 8. & ſequent.
§. I. De Sacramentis Doctrinæ Chriſtianæ ignaris non adminiſtrandis, fol. 15. & ſequent.
De Impreſsione, & lectione librorum, §. I. fol. 17. & ſequent.
De Impedimẽtis propriæ ſalutis ab Indis removendis, §. I. fol. 19. & ſequent.
Libri primi titulus ſecundus de Conſtitutionibus.
§. I. De Authoritate decretorum, & publicatione eorum, fol. 23.
Libri primi titulus tertius de Reſcriptis.
§. I. De Obedientia, & executione reſcriptis Apoſtolicis debita, fol. 29. & ſequent.
Libri primi titulus quartus, de Etate, & qualitate Ordinandorum, & præficiendorum.
§. I. & ſequentibus de Scientia ad Sacros Ordines, & curam animarum neceſſaria, fol. 33. & ſequent.
De Vita, forma, & moribus Ordinandorũ, §. I. & ſeqq. fol. 38.
De Titulo Beneficij, aut Patrimonij, §. I. & ſeqq. fol. 40.
De modo conferendi

Ordines, & Litteras dimiſſorias, §. I. & ſeqq. fol. 43.

De Examine Ordinibus præmittendo, §. I. & ſeqq. fol. 46.

Libri primi titulus quintus, de Sacramentorum Eccleſiæ adminiſtratione, §. I. & ſeqq. fol. 48.

Libri primi titulus ſextus, de Sacra Vnctione, §. I. & ſeqq. fol. 50.

Libri primi titulus ſeptimus, de Clericis peregrinis, §. vnic. fol. 56.

Libri primi titulus octavus, de Officio Iudicis Ordinarij, & Vicarij, §. I. & ſeqq. fol. 58.

Libri primi titulus nonus, de Officio Fiſcalis, & Iure Fiſci, §. I. & ſeqq. fol. 79.

Libri primi titulus decimus, de Officio Notarij, & de fide inſtrumentorum, §. I. & ſeqq. fol. 91.

Libri primi titulus vndecimus, de Officio Executoris Iuſtitiæ, §. I. & ſeqq. fol. 110.

Libri primi titulus XII. de Officio cuſtodis, & cuſtodia reorum, §. I. & ſeqq. fol. 114.

Libri primi titulus XIII. de Maioritate, & obedientia, §. I. & ſeqq. fol. 119.

Libri ſecundi titulus primus, de Ordine Iudiciorum, §. I. & ſeqq. fol. 122.

Libri ſecundi titulus ſecundus, de Procuratoribus, §. I. & ſeqq. fol. 134.

Libri ſecundi titulus tertius, de Ferijs, §. I. & ſeqq. fol. 136.

Ibidem, Feſta ex præcepto obſervanda.

Feſta Indorum, §. IX. fol. 144.

Libri ſecundi titulus quartus, de Dolo, & con-

contumacia, §.I. & ſeqq. fol. 146.

Libri ſecundi titulus quintus, de Teſtibus, & probationibus, §. I. & ſeqq. fol. 149.

Libri ſecundi titulus ſextus, de Sententia, & re iudicata, §.I. & ſeqq. fol. 157.

Libri ſecundi titulus ſeptimus, de Appellationibus, & recuſationibus Iudicum, §. I. & ſeqq. fol. 159.

Libri tertij titulus primus, de Officio Epiſcoporum, & vitæ puritate.

De his, quæ ad propriam Epiſcopi perſonam pertinent, §. I. fol. 164.

De cura ſubditorum, & propriæ familiæ, §.I. & ſeqq. fol. 167.

De Doctrinæ cura, §. I. & ſeqq. fol. 169.

De Viſitatione propriæ Provinciæ, §. I. & ſeqq. fol. 173.

Perſonæ in Archiepiſcopatu Mexicano ab Illuſtriſsimo Metropolitano deſignatæ, fol. 185.

Perſonæ à Reverendiſsimo Epiſcopo Guatemalenſi in ſuo Epiſcopatu deſignatæ, ibid.

Perſonæ à Reverendiſsimo Mechoacanenſi in ſuo Epiſcopatu deſignatæ, fol. 186.

Perſonæ deputatæ in ſuo Epiſcopatu à Reverẽdiſsimo Epiſcopo Tlaxcallenſi, ibid.

Perſonæ deputatæ in ſuo Epiſcopatu à Reverendiſsimo Epiſcopo Iucatanenſi, fol. 187.

Perſonæ deputatæ in ſuo Epiſcopatu à Reverendiſsimo Epiſcopo Xaliſconenſi, ibid.

Perſonæ deputatæ in ſuo Epiſcopatu à Reverẽdiſsimo Epiſcopo Guaxacanenſi, ibidem.

Libri tertij titulus ſecun-

cundus, de Officio Rectoris, & Plebani.

De Officio Parochi, & Doctrinæ cura, §.I.& ſeqq. fol.188.

De Adminiſtratione Sacramentorum, §.I. & ſeqq. fol.190.

De Vigilantia, & cura circa ſubditos, præſertim in Sacramentorum receptione, §.I. & ſeqq. fol.192.

De Solicitudine præſtanda, vt peccatis remedium adhibeatur, §.I. & ſeqq. fol.201.

De his, quæ ad Parochos Indorum attinent, §.I. & ſeqq. fol.204.

Libri tertij titulus tertius, de Beneficiatis Cathedralium, & Parochiarum, & eorum officijs.

De AſsiſtentiaBeneficiatorum divinis officijs debita, §.I. & ſeqq. fol. 211.

Libri tertij titul. quartus, de Officio Sachriſtæ, §. I. & ſeqq. fol.215.

Libri tertij titul. quintus, de Vita, & honeſtate Clericorum.

De Clericorum habitu, & cultu externo, §.I. & ſeqq. fol.217.

De Evitandis ſpectaculis vanis, & actionibus profanis, §. I. & ſeqq. fol.223.

DeLudis Clericis prohibitis, §.I. & ſeqq. fol. 229.

De vſu frequenti Euchariſtiæ, §. I. & ſeqq. fol.233.

Libri tertij titulus ſextus, de Clericis non reſidentibus, §. I. & ſeqq. fol.235.

Libri tertij titulus ſeptimus, deInſtitutionibus, & iure Patronatus, §. I. & ſeqq. fol. 240.

Libri tertij titulus octavus, de Rebus Eccleſiæ conſervandis, alienandis,

dis,vel non, §.I. & ſeqq. fol.245.

Libri tertij titulus nonus, de Teſtamentis, & vltimis voluntatibus, §. I. & ſeqq. fol.253.

Libri tertij titulus decimus, de Sepulturis defunctis, & funeralibus, §.I. & ſeqq. fol.256.

Libri tertij titulus vndecimus, de Parochis, §. I. & ſeqq. fol.262.

Libri tertij titul. XII. de Decimis,& Primitijs, §. I. & ſeqq. fol. 264.

Libri tertij titul.XIII. de Regularibus, & Monialibus, §.I.& ſeqq.fol. 267.

Libri tertij titul.XIV. de Religioſis, & pijs domibus, §. I. & ſeqq. fol. 284.

Libri tertij titul. XV. de Celebratione Miſſarum,& Divinorum Officiorum,§.I. & ſeqq. fol. 292.

Libri tertij titul.XVI. de Baptiſmo,§.I.& ſeqq. fol.305.

Libri tertij tit. XVII. de Sanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento,& eius cuſtodia, §.I.& ſeqq.fol. 309.

Libri tertij tit.XVIII. de Reliquijs, & veneratione Sanctorum,& Tēplorum, §.I.& ſeqq. fol. 314.

Libri tertij titul.XIX. de Immunitate Eccleſiarum, & Clericorum,§.I. & ſeqq. fol. 323.

Libri tertij titul. XX. Ne Clerici,vel Monachi negotia ſæcularibus ſe immiſceant,§.I.fol.328.

Libri tertij titul.XXI. de Obſervatione ieiunorum, §. I. & ſeqq. fol. 333.

Dies, quibus ieiunare tenentur omnes huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ vtriuſque ſexus,

xus, Fideles, Indis exceptis, fol. 334.

Dies, quibus Indi ieiunare tenentur ex Conſtitutione fœlicis recordationis Pauli Papæ Tertij, fol. 336.

Libri quarti titulus primus, de Deſponſalibus, & Matrimonijs, §. I. & ſeqq. fol. 339.

Libri quarti titulus ſecundus, de Cognatione ſpirituali, & alijs matrimonij impedimentis.

Libri quinti titulus primus, de Viſitationibus, §. I. & ſeqq. fol. 352.

Libri quinti titulus ſecũdus, de Calumniatoribus, §. I. & ſeq. fol. 360.

Libri quinti titulus tertius, de Simonia, §. I. & ſeqq. fol. 362.

Libri quinti titulus quartus, de Hæreticis, §. vnic. fol. 366.

Libri quinti titulus V. de Vſuris, §. I. & ſeq. fol. 369.

Libri quinti titulus ſextus de Sortilegijs, §. I. & ſeqq. fol. 377.

Libri quinti titulus ſeptimus, de Maledicis, §. I. & ſeq. fol. 379.

Libri quinti titulus octavus, de Iniurijs, & damno dato, §. I. & ſeq. fol. 381.

Libri quinti titulus nonus, de Pœnis, §. I. & ſeq. fol. 385.

Libri quinti titulus decimus, de Concubinatu, & pœnis concubinariorum, & lenorum, §. I. & ſeqq. fol. 387.

Libri quinti titulus vndecimus, de Sententia excommunicationis, §. I. & ſeqq. fol. 395.

Tempus ceſſationis à divinis, fol. 401.

Libri quinti titul. XII. de pœnitentijs, & remiſſionibus, §. I. & ſeqq. fol. 403.

Caſus Epiſcopis reſer-

ſervati, fol. 411.

Excommunicationes quoque latæ ſententiæ ab hac Synodo, ſtatutæ quarum abſolutio Epiſcopis reſervatur; ſunt hæ, fol. 412.

Statuta ordinata à Sancto Concilio Provinciali Mexicano III. Ann. Dñi. MDLXXXV.

Ex præſcripto Sacroſancti Concilij Tridentini decreto, ſeſſ. 24. cap. 12. de Reform. verb. Cœtera.

Reviſſa à Catholica Maieſtate, & à Sacroſancta Sede Apoſtolica confirmata. Anno Domini MDLXXXIX. fol. 416.

Erectio Eccleſiæ Mexicanæ, quæ eadem eſt cum cœteris eiuſdem Provinciæ, fol. 420.

Statutorum pars prima, fol. 462.

Cap. I. §. I. & ſeqq.

Cap. II. §. I. & ſeqq. fol. 469.

De loco capitulari.

Cap. III. de Decano, & eius præeminentijs, §. I. & ſeqq. fol 472.

Cap. IV. de Archidiacono, §. vnic. fol. 476.

Cap. V. de Cantoris officio, ac dignitate, §. I. & ſeqq. ibid.

Cap. VI. de Scholaſtici dignitate, §. vnic. fol. 478.

Cap. VII. de Theſaurario, §. vnic. fol. 479.

Cap. VIII. de Canonicis, §. vnic. fol. 480.

Cap. IX. de Integris, ac dimidijs portionaris, fol. 481. §. I. & ſeqq.

Cap. X. de Decimarum partibus ad Prælatum, capitulum, fabricam, hoſpitale, & ſervientes pertinentibus, §. vnic. fol. 482.

Cap. XI. de Forma in admittendis ad poſſeſſionem Præbendatis habendam, §. I. & ſeq. fol. 483.

Cap.

Cap. XII. de Modo ad hoc, vt Præbendati noviter recepti ſciant cæremonias ſervando, §. vnic. fol.491.

Cap. XIII. de His, quæ Præbendati, & alij Miniſtri in Divini Officij miniſterio, ac Beneficiorum, officiorumque ſuorum exercitio agere debent, §. vnic. fol.493.

Cap. XIV. Qualiter omnes Cathedralium Eccleſiarum, Præbendati certis anni temporibus Cappas Chori geſtare debent, §. I. & ſeqq. fol.494.

Cap. XV. de Reſpectu, & obedientia debita, Præſidenti, ac de eius officio, §.I. & ſeqq. fol. 497.

Cap. XVI. de His, quæ cæremoniarum Magiſter erga ingredientes Chorum, præſtare tenetur, §.I. & ſeqq. fol.501.

Cap. XVII. de Ordine per capitulum capitulariter egrediens ſervando, §. I. & ſeqq. fol. 503.

Cap. XVIII. de Magiſtri Cappellæ officio, & Cantoribus, §.I. & ſeqq. fol.505.

Statutorum pars ſecunda.

Cap. I. De Capitulis in Eccleſia habendis, illorumque tempore, & aſſiſtentiæ modo, §. I. & ſeqq. fol.511.

Cap. II. Quomodo, & quando convocanda ſint capitula ante diem, §. I. & ſeqq. fol. 524.

Cap. III. de Capitulo in Choro non niſi de levibus rebus habendo, §. vnic. fol.527.

Cap. IV. de Generali Capitulo binis quibuſque menſibus habendo,

§.

§. vnic. fol. 528.

Cap. V. de Negotijs gratiam, vel iuſtitiam concernentibus, §. 1. & ſeqq. fol. 529.

Cap. VI. De modo, quo gratiæ in capitulo factæ contradici poteſt, §. I. fol. 531.

Cap. VII. Quomodo negotium per ſuffragia, concluſum, iterum tractari non poſsit, & quando poſsit, §. vnic. fol. 532.

Cap. VIII. de Horum ſtatutorum lectione, aut repetitione, §. vnic. fol. 534.

Cap. IX. Quomodo multæ per Capitulares invicem remitti ne debeant, §. vnic. fol. 535.

Cap. X. de Secretarij Capitularis officio, & obligatione, §. I. & ſeqq. ibidem.

Cap. XI. de Sygillo Capituli, §. I. & ſeq. fol. 538.

Statutorum pars tertia.

Cap. I. de ijs, quæ redituum decimalium Administratores agere debent, §. I. & ſeq. fol. 540.

Cap. II. de Æconomis, §. vnic. fol. 541.

Cap. III. de Fabricæ bonis, §. vnic. fol. 542.

Cap. IV. de Aniverſarijs, & Commemorationibus, §. vnic. fol. 543.

Cap. V. de Scripturis Eccleſiæ, & earum cuſtodia, §. vnic. fol. 544.

Cap. VI. de Candelis in die Purificationis B. M. diſtribuendis, §. vnic fol. 545.

Cap. VII. de Requie, eiuſque vſu, & tempore, §. I. & ſeqq. fol. 545.

Cap. VIII. de ijs, quæ amittit, qui prædicta requie vtitur, §. vnic. fol. 550.

Cap. IX. de his, quæ lu-

lucrari poſſunt Præbendati, qui à Prælato occupātur, §.I.& ſeq.fol. 551.

Statutorū pars quarta.

Cap.I.de patitur Præbendatis ægrotantibus conceſſo, §.I. & ſeq. fol. 553.

Cap. II. de patitur, Præbendatis extra Civitatem conceſſa, §. I. & ſeqq. fol. 555.

Cap. III. de his, quæ cum Præbendatis ægrotantibus in mortis periculo conſtitutis agenda ſunt, §. vnic. fol. 557.

Cap. IV. Quomodo ægrotanti Prælato Eccleſiaſtica Sacramenta ſint miniſtranda, §.vnic. fol. 559.

Cap. V. Quomodo Præbendatis ægrotantibus eadem Sacramenta miniſtrari debeant, §. vnic. fol. 560.

Cap. VI. de Campanarum pulſatione defuncto Prælato facienda, §. I. & ſeqq. ibidem.

Cap. VII. de modo ſepeliendi Prælatum defunctum, §.I.& ſeqq. fol. 562.

Cap. VIII. de modo ſepeliendi Præbendatos defunctos, §. I. & ſeqq. fol. 565.

Cap. IX. de his, quæ quilibet Capitularis agere tenetur in Prælati, vel alicuius Capitularis obitu, §.vnic. fol. 566.

Cap. X. de Iniurijs verbo, aut facto illatis, §.I. & ſeqq. fol. 567.

Cathalogus Præſulum Eccleſiæ Mexicanæ, fol. 574.

PRÆ-

PRÆMONITIO
AD LECTOREM.

CONcilium Mexicanum Provinciale I. ſimiliter & II. citantur in hoc III. nunc exhibendo. Verùm neutrius eorum exemplaria, diu multumque quæſita, nanciſci potuimus: ideòque nec licet indicare quonam anno, ſub quo præſide, aut circa quid celebrata fuerint. Iccircò nos hoc Concilium, quamvis reverà tertium dici debuiſſet, tum quod priorum acta deſiderentur, tum etiam quod vltimum ſit, abſque numero edere duximus.

Porrò Concilium Burgenſe itidem Provinciale citatur in hoc ipſo Mexicano: ſed quodnam illud fuerit, à quo Archiepiſcopo eius clariſsimæ Eccleſiæ coactum, aut quo anno, incertum nobis eſt; cum eius Acta, vel perierint, vel lateant. REVERENDISSIMIS PATRIBUS, AC DOMINIS COEPISCOPIS, AC COMPROVIN-

CIALIBUS NOSTRIS, CAPITULIS CATHEDRALIUM ECCLESIARUM, PAROCHIS, AC VNIVERSO STATUI ECCLESIASTICO PROVINCIÆ MEXICANÆ.

IOANNES DE LA SERNA, Archiepiſcopus vtramque ſalutem in Domino precatur.

NOn ſatis ad perfectum prudentiſsimus ille pater-familias opus ſuum perduxiſſet vineam plantando; ſi plantata ſæpè non circumdediſſet: (a) *Singularis enim ferus depaſceret eam; vindemiarent, qui prætergrediuntur viam, & vulpes parvulæ demolirentur.* Sed ne in ea excolenda locatus labor in caſum ſuccederet, vallo munivit, turrim appoſuit, (b) *verticem* (ſcilicet) *legis attollens*; vt ſic inſtructa maceria tutatam agricolis locaret. Quis enim eorum ita dexter in excolendo, tàm patiens in ſufferendo, tàm audax in reſiſtendo, tàm tenax in perſeverando, tàm fortis foret in perſequendo ſine legum adminiculo, ſine decretorum inexpugnabili præſidio? (c) *Cum pluribus dimices oportet is, qui*

(a) Matth cap. 21. Pſalm. 79. Cant. 2. 15.

(b) Ambr. lib. 9. in c. 20. Ioan.

(c) Plutarch. in apophteg. lacon.

qui imperare pluribus intendit. Vnuſquiſque enim ſuæ obtemperat voluntati, & voluptati, proclives ſunt ad malum hominum appetitus, nec à propoſito vnquam deſiſtent, donec ad effectum placita perducant. Magnum ergo, & indignum chaos, truculentaque confuſio humanam hanc ſocietatem turbaret. (d) *Tot, tantorumque, quæ Cœleſtes largiuntur, donorum, & bonorum non eſſet fruitio, vel vſus rectus ſine lege, ſine iuſtitia, ſine rectore.* Ideò ergo vineam ſuam ſæpè circumdedit, id eſt, Eccleſiam lege vallavit, & ſtabilivit, quæ rebelles cogeret, petulantium audaciam cohiberet; prætergredientes viam, ne vineam conculcarent, puniret. Nullumque maius bonum huic ſuæ familiæ potuit locuplex in miſericordia tribuere, quàm legis propugnaculum, quo homines in officio continerentur, gladium hunc ancipitem, quo tyrannorum vires frangerentur, divinæ voluntatis expreſsionem, qua (e) *ſervus ſciens voluntatem domini, faciat, ne vapulet*: ideò familiariſsimus domini Moyſes in ſignum magnæ erga ſe dilectionis poſtulabat: *Si inveni gratiam in oculis tuis, ſcire*

(d) Plutarc. ad Prin. in doct.

(e) Luc. cap. 12. num. 47.

me fac viam tuam. Viam, id eſt, volun-
tatem: *tu guſto.* Quid iucundius ſer-
vo, quam certò ſcire, & non divinare
voluntatem domini? Magnum ergo
bonum vineæ plantatæ, ſæpè fuiſſe cir-
cumdatam: vtiliſsimum colonis vo-
luntati domini ex præſcripto parere.
Vtile etiam impudentibus & dyſcolis,
ab effrænatis appetitus inſultibus cohi-
beri ſalutari illa violentia, quam regius
(f) vates poſtulabat: (f) *In camo, & fræ-*
Pſalm. 31. *no maxillas eorum conſtringe, qui
non approximant ad te.* Camum, &
frænum appellat ſcripturæ leges, &
præcepta, quibus ab inſtituto ſuperbæ
hominum voluntates arcentur, ne in
præſepis ruant, innatæ ſuperbiæ calca-
ribus actæ, qua contra fas, & rectum
ad in ordinatos ruunt affectus. Ideò Iu-
(g) L. de tranſmigratione. dæorum doctiſsimus Philo dicebat: (g)
*Quòd lex ſemper pugnat cum ſuper-
bia.* Quaſi hoc ſit proprium illius mu-
nus, devio ſuperborum hominum affe-
ctui reſiſtere, illorum ſe executioni
opponendo, præceptorum habenis ne
caderent, detinendo. Non ergo ad per-
fectum duxiſſet opus ſuum pater-fami-
lias, ſi vineæ plantatæ contentus, de
vallo, & ſepe non fuiſſet ſolicitus.

Vi-

Vineam, non vt olim de Ægyptō, ſed de Catholicæ Eccleſiæ vberiori ſolo, Hiſpania videlicèt fœcundiſsima regione: (h) *In terram hanc ſalſuginis, & vaſtæ ſolitudinis* tranſtulit ſapientiſsimus pater. *Eiecit* gentes, & plantavit eam abolito idolorum cultu, & fugatis idololatriæ tenebris, ſolerti cura, & indefeſſo animo ſanctiſsimorum virorum Sacerdotalis Ordinis, tàm Sæcularium, quàm Regularium inſtitutorum, quibus vineam plantandam, excolendam, & propagandam locavit. (i) Sed vt novellæ plantationes in iuventute ſua profundas radices iacerent, & vberiores fructus magno agricolarum labori, & conatui ſuccederent; opus fuit, vt condenſa legum ſæpè circumdaretur, quarum aliæ operarios dirigant in cultura, aliæ ſtimulent oſcitantes in miniſterio, & indebitè illud tractantes compeſcant. Quod cùm optimè perpendiſſet dominus Petrus Moya de Contreras, prædeceſſor noſter; vir iure mille titulis, & nominibus venerandus, quamvis graviſsimis detentus curis, & totius huius Regni gubernatione occupatus, Provincialem Synodum coegit, in qua doctiſsimi

(h) Pſalm. 79.

(i) Pſalm. 143.

 Epiſ-

Epiſcopi Comprovinciales interfue-
runt, quorum maturo Concilio,& qua
ſumma præditi erant, prudentia, muni-
cipales leges fuerunt conditæ, conſo-
nantes quidem Patrum Antiquorum
doctrinæ, Sacrorum Conciliorum de-
cretis, iuri communi conformes, ma-
ximèque regionis iſtius moribus,& ho-
minum conditioni aptatæ. In qua re,
licèt omnes, qui de iure Concilio in-
terfuerunt, communiter inſudarunt;ſed
in ordinandis, & diſponendis decretis
plus cœteris laboravit Doct. D. Ioan-
nes de Salzedo, tunc Secretarius ſimul,
& Conſultor dicti Concilij, Sacrorum
Canonum primariæ Cathedræ modera-
tor,& in illa nunc emeritus,noſtræ Me-
tropolitanæ Eccleſiæ meritiſsimus De-
canus; impoſterum autem maiorum
huius Regni Eccleſiarum Pontificalem
Sedem pro meritorum cenſura occupa-
turus. Subiectum fuit celebre hoc Con-
cilium integerrimæ cenſuræ Senatus re-
gijIndiarum,de cuius licentia,& appro-
batione Romam translatum eſt Apoſ-
tolica authoritate firmandum, in quo
quidem tantum temporis conſumptum
eſt, vt iam antiquatum videretur, ſeu
de medio ſublatum. Sed cùm adver-
tiſ-

tiſſem, quòd quò impares ſunt vires noſtræ ad tantam Provinciam ſuſtinendam, eò pluribus auxilijs indigemus; quorum præcipua ſunt dicti Concilij decreta, nullum non movimus lapidem, nulli ſumptui pepercimus, vt volumen hoc oblivioni traditum in lucem prodiret, præloque mandaretur; vt ſic ad omnium agricolarum, & operariorum manus perveniret, & tantorum decretorum ope vberiores proventus expectarentur.

Tanti operis, tàmque neceſſarij huic Provinciæ, gratiæ debentur bonæ memoriæ domini Petri, quo præſide tam vtiles leges ſunt ordinatæ, quibus totus hic novus orbis ſpirituali in regimine gubernetur. Et crediderim, quòd non minus honoris, & celebritatis eius nomini ſit deferendum, quàm illius nunquam ſatis pro dignitate laudandi Ferdinandi Corteſij huius novi orbis expugnatoris. Comparans ſumus eloquentiæ parens victoriam Salaminam Themiſtoclis, & Solonis decretum de Iudicibus Areopagitis conſtituendis: (K) *Non minus præclarum hoc, quàm illud iudicandum eſt; illud enim ſemel profuit, hoc ſemper proderit Civitati.*

(K) Lib.2. Offic.

Id

Id enim profectò accomodari poterit huius Concilij ordinationi. Et ſi incredibilia Corteſij facinora cum illius celebratione comparentur, iure dicere poſsimus, non minus præclarum hoc, quàm illud iudicandum eſſe. Illud enim ſemel profuit, hoc ſemper proderit Provinciæ. Mihi autem pro tanto, tamque vtili negotio nihil poſtulo; nec pro magna argenti ſumma inſumpta, nec pro labore impenſo, quàm vt à vobis pro grato obſequio habeatur: & quia pro omnibus laboravi, omnes mihi debitum perſolvatis pretium incomparabile aſsiduarum; & devotarum veſtrarum precum. Quarum vobis certas vices rependam, vt veſtris meritis ſuffulti, poſtpenſum ritè perſolutum, fideli reddita villicationis ratione, in Domini gaudium mereamur intrare; in quo valete vt opto. Mexici quinto idus Septemb. anno Dñi. MDCXXII.

Ioannes Archiepiſcopus Mexicanus.

IN NOMINE SANCTÆ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.

SAncta Provincialis Mexicana Synodus ad Sacrorum Canonum ſtatuta, ac præcipuè Generalis Concilij Tridentini decreta obſervandum, & exequendum, ad Fidei Catholicæ propagationem, ac divini cultus augmentum; ad Cleri, & populi reformationem, ad comunem denique Mexicanæ Provinciæ nuper in Evangelio genitæ, ac Chriſto Domino recens natæ, in ſpiritualibus, & temporalibus vtilitatem, Mexici (quæ Metropolis eſt novæ Hiſpaniæ Indiarum Occidentalium maris Occeani) ritè, & canonicè congregata: præſidente in ea Illuſtriſsimo, ac Reverendiſsimo D. D. Petro Moya de Contreras, Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Archiepiſcopo

Mexicano, atque etiam Provinciæ gubernatore, eiuſque Regij Senatus Præfecto; hæc, quæ libris, ac titulis diſtincta ſequuntur, ſtatuit, ſancit, atque decernit.

LIBRI PRIMI

TITULUS PRIMUS.

DE SUMMA TRINITATE, & Fide Catholica.

§. I.

De Fidei profeſsione. (a)

FIdes, ianua illa noſtræ ſalutis, ſine qua Deum invenire, & invocare, Deo ſervire, & placere nullus in hac vita poteſt, quam Chriſtus docuit, Apoſtoli prædicaverunt, Sancta Romana Eccleſia tenet, & profitetur; primum fundamentum eſt, cui totius Chriſtiani ædificij fabrica innititur. Igitur, vt hæc Indiarum Occidentalium Eccleſia, tamquam novellum germen plantata, ſpurijs vitiorum, errorumque propaginibus reſecatis, firmiſsimas agat radices, &

(a) Ex Concil. de Guadix in princ. & Granat. titul. de ſumma Trinitat. & Fide Cathol. Tolet. & Compoſtellan. 1506. act. 1 in princ. Milan. 1. in princip. Syn de Quiroga in procemio, & Provinc. eiuſdem act. 2. c. 1. & Limen-

& abundanti divinæ gratiæ flumine irrigata, cœleſte illud, quod Deus dat, ſumat incrementum, ac dignos vitæ æternæ fructus ferat; Sacroſancti Tridentini Concilij authoritate ſuffulta Provincialis Mexicana Synodus, quam ſuæ Congregationis initio præſtitit Catholicæ Fidei profeſsionem renovans: ſtatuit, ac præcipit, vt omnes ij, qui in poſterum Beneficia Eccleſiaſtica quæcumque obtinebunt, infra duorum menſium ſpatium à adeptæ poſſeſsionis, & qui in Synodum Diœceſanam convenire debent, in ea Synodo, quæ primò quoque tempore celebrabitur; nec non Epiſcopi in prima Synodo Provinciali, cui primum poſtquam electi fuerint intereſſe contigerit, publicam Fidei profeſſionem facere, & Romanæ Eccleſiæ obedientiam iurare, & ſpondere teneantur, ad formam in Conſtitutione felicis recordationis Pij Papæ IV. (b) præſcriptam, quam Conſtitutionem ſinguli Epiſcopi in ſuis Diœceſibus, quò citiùs fieri potuerit, publicare procurent; à cuius publicatione poſt ſex menſes elapſos, nullus in Rectorem, ſeu Cancellarium alicuius Vniverſitatis, vel Scholæ eligatur, aut ad Doctoralem, ſeu Magiſtralem

menſe 2. in princ. ſeſſ. 25. c. 2. de reformat Milan. 1. in princip. & Granat. vbi ſuprà, & Provinc. de Quiroga act. 3. c. 11.

(b) In Bullario Apoſtol. Bulla 107 p. 639 Pius IV. Bulla 10: pagin. 62: . Milan. 1. in princip & 3 Concil. fol. 587. verb quicumque, & 4 fol. 610. & 5. in princ. f 703. tom 5. Concilior.

lem gradum, in quacumque facultate promoveatur, nec ad publicè, vel privatim litteras docendum, etiamſi regularis fuerit, ad mittatur; niſi priùs ad prædictæ Conſtitutionis formulam iuramentum, Fideique profeſsionem emiſerit. Sic enim fiet, vt iacto Fidei Catholicæ fundamento, quod ſuprà ſtructum fuerit doctrinæ ædificium, firmum, ac ſtabile perſeveret.

§. I.

DE PREDICATIONE VERBI Dei.

PRæcipuum Epiſcoporum munus eſt docere populum Evangelium Dei, quos tanquam Apoſtolorum ſucceſſores, ea maximè cura exercere debet,(c)vt rectè,purèque tractent verbum veritatis, ac formam habeant ſanorum verborum, quibus plebes ſibi commiſſæ doctrina ſalutari ita paſcantur,vt Chriſto paſtori bono ſemper inhæreant, quod optimè perpendens Sacroſanctum Tridentinum Concilium, ſtatuit, ac decrevit, omnes Epiſcopos, & alios Eccleſiarum Prælatos, teneri per ſe ipſos, ſi legi-

(c) Cap Iuter cœtera de offic ordin. Concil Trid. ſeſſ. 5. c.2. & ſeſſ 24. c.4. de reform Milan. 2. tit. de prædic. verbi Dei, Compoſtel. act 3. c.2. & Milan. 5. tit. quæ ad prædicat. verbi Dei, &c. fol. 707.

gitimè impediti non fuerint, ad prædicandum Evangelium Dei; ſi verò legitimè impediri contingerit, idoneos viros aſſumere debeant ad prædicationis munus ſalubritèr exequendum. Quamobrem hæc Provincialis Synodus, authoritate Concilij Tridentini, & veterum Patrum innixa, Epiſcopos, & alios Provinciæ Mexicanæ Prælatos in Domino cohortatur, vt in hanc curam toto pectore incumbant, ac greges ſibi commiſſos, ipſimet, præſertim in Eccleſia, verbo Dei paſcant; ſin autem ſe interdum verè impeditos cognoverint, per viros idoneos ex præſcripto eiuſdem Concilij ſibi eligendos, hoc munus ſtudioſiſsimè populo præſtent.

§. II.

Parochi verò, & Curati, qui in diſpenſando ſubditis verbo Dei, coadiutores Epiſcoporum ſunt, & iuxta Concilij Tridentini (d) decretum, Dominicis ſaltèm diebus, & feſtis ſolemnibus, oves ſibi commiſſas pro earum ſenſu, & inteligentia ſalutaribus verbis paſcant, docendo ea, quæ ad ſalutem ſunt neceſſaria; eis itidem annunciando, quæ vi-

(d) Conc. Trident. ſeſſ. 25. c. 2. Milan. 1. & 5. vbi ſupr. f 707. & Guadix, tit. 1 conſtit 2. & Granat. vbi ſuprà de

de ſumma Trinit. & de officio Rectoris, n. 2. & 13. & Syn. de Quiroga, conſtit. 41.

vitia declinare, quaſvè ſectare virtutes oporteat, vt pœnam æternam evadere, & Cœleſtem gloriam conſequi valeant. Id verò Parochi, & Curati prædicti per ſe ipſos præſtare debeant; ſin minus ab Ordinario compellantur: quòd ſi legitimè impediti fuerint, ſummo ſtudio invigilent, ne deſint Miniſtri idonei ad id muneris adimplendum. Vt autem prædicationis vſus perpetuò conſervetur, & in dies magis, atque magis cum fructu animarum accreſcat; ijs, qui prædicandi officio funguntur, regulas proximè annotatas hæc Sancta Synodus obſervandas proponit.

§. III.

(e) Concil. Trid. ſeſſ. 5. c. 1. vide Concil. citata ſuprà.

PRædicatores verbi Dei, iuxta Concilij Tridentini (e) præceptum, Scripturam Sacram interpretentur eo ſenſu, quem Sancta Mater Eccleſia, & vnanimis Sanctorum Patrum conſenſus comprobavit: nec prudentiæ ſuæ innixi, ſcripturæ vim faciant, ad ſingulares, novos, & pro ſuo arbitratu excogitatos ſenſus eam detorquendo: nec quicquam ab Eccleſia, aut probatis Eccleſiæ Doctoribus alienum proferant.

§. IV.

§. IV.

MYſterium aliquot fidei ſemper exponant, ex aliquo Evangelij loco argumento deſumpto, vt auditores frequentèr Dei verbum audiendo, facilè percipiant, quæ ſibi ad ſalutem maximè ſunt neceſſaria.

§. V.

DIfficilibus, (f) & inanibus quæſtionibus prorſùs abſtineant, ne ſe ipſos oſtentare magis, quàm Chriſtum prædicare videantur; ſed ad ea, quæ pro cuiuſque gradu, qualitate, conditionevè magis expediunt, auditores exhortentur, eoſque facilioribus, & convenientioribus medijs ad hæc conſequenda ſtudioſiſsimè inſtituant.

(f) Concil. Toler. 1566. act. 3. c. 3.

§. VI.

EPiſcopos, alioſvè Prælatos, & Magiſtratus civiles cum offenſione auditorum, ne acerbè obiurgent; ſed ſi quid in illis dignum reprehenſione invenerint, privatim potiùs eos admoneant;

neant; populum verò, iuxta dictum Apoſtoli, (g) præpoſitis ſuis, etiam dyſcolis, obedire cohortentur.

(g) Ad Philip. 3. 1. Petr. c. 2. Cathecis. Pij V.

§. VII.

IN reprehendendis vitijs cauti ſint; nec quemquam tacitè, aut nominatim inſectentur; ſed potiùs ita ſe gerant, vt pietatis, & charitatis ſolum ſtudio, non peculiari alicuius odio adductos, id facere omnes inteligant.

§. VIII.

DEnique doctrina, quam docent; vt efficatior ſit, non minus vita, & exemplo, quàm ſermone comprobetur, ne quod verbis aſſerunt, moribus impugnent, & dum alijs prædicant, ipſi reprobi efficiantur.

§. I.
DE DOCTRINA CHRISTIANA rudibus tradenda.

CHriſtus paſtor bonus dimiſit nonaginta novem in montibus, ovem vnam perditam quærens: Iudæorum

ſum vepribus laceratus eſt, ardentique amore, flagrans pro ſuis ovibus, mortem obvivit. Quo ſanè exemplo paſtores alios, quibus ſui gregis cura demandata eſt, ſatis docuit quantum de ovium ſalute deberent eſſe ſoliciti; illarum in primis, quæ planè lanæ debiles, ac derelictæ cùm ſint, maiori indigent paſtoris adiumento. Id igitur ſibi proponens hæc Sancta Provincialis Synodus, (h) propter rudium multitudinem penè innumerabilem in his Indiarum partibus degentium, ſummo ſtudio providere curavit, vt pueri, ſervi, Indi, & omnes alij, cuiuſvis ætatis, & conditionis, elementorum fidei ignari, Chriſtiana doctrina inſtruantur, ne parvuli petentes panem, frangentis defectu pereant. Quia verò maximè oportet, vt ſacra doctrina in omnibus ſibi cohærens, ad vnam etiam præſcriptam formam tradatur Cathecismus, quo eorum quæ quiſque ſcire debet, brevis, ac facilis ſumma contineatur, ab eadem Synodo probatus, ordineque diſpoſitus eſt, ad totius Mexicanæ Provinciæ vſum. Ideòque ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, vt Cathecismum prædictum ſecum habeant illi, quibus docendi Chriſtianæ doctrinæ ſummam

(h) Ex Conc. Trid. ſeſſ. 24. c.7. de reformat. & ſeſſ. 25. in fine, & Tol vbi ſupr. act.3. c.5. & Limenſ. Concil.3. act.2. c. 3. & act.4. c. 17.

in Eccleſijs, Scholis, ac puerorum Collegijs cura iniuncta eſt, eòque vtantur ſub pœna excommunicationis maioris, non obſtante quacumque in contrarium conſuetudine. Epiſcopi etiam admonentur, vt quam primùm Cathecifmum hunc in eam Indorum linguam transferri faciant, quam ſinguli in ſuis Diœceſibus vſitatiorem noverint. Translationibus verò (i) de Epiſcoporum conſenſu emiſsis, eandem cum Cathecifmo originali, authoritatem Synodus tribuit, prohibens ſub eadem excommunicationis pœna vſùm omnium aliarum, quæ ante prodierunt, vel poſt hoc Synodi decretum alitèr prodibunt, quàm eſt præſenti Conſtitutione ſancitum; non tamen propterea excluſum volumus Cathecifmum Summi Pontificis authoritate confectum, aut ab alijs inferioribus authoritatem habentibus in poſterum conficiendum.

(i) Concil. Rheman. cap. 15. & Lim 3. act. 2. c. 6.

§. II.

CUrati omnes, (K) tàm ſæculares, quàm Regulares, in tabella adſcriptum apud ſe retineant doctrinæ Chriſtianæ contextum, videlicèt, oratio-

(K) In capit. Baptizandos, in cap Non liceat de conſ dist. 4. Conc. for,

tionem Dominicam, ſalutationem Angelicam, ſymbolum Apoſtolorum, Antiphonam Salve Regina, duodecim articulos Fidei, decem legis Divinæ præcepta, quinque Eccleſiæ mandata, ſeptem Fidei Sacramenta, ſeptem capitalia vitia. Quæ omnia (non tamen inter Miſſarum ſolemnia) recitari faciant ſingulis Dominicis Adventus, & à Dominica Septuageſimæ, vſque ad Dominicam Paſsionis incluſivè. Hæc enim ſæpiùs repetita commemoratio noſtræ Fidei initia noſtræ figet memoriæ: quapropter Curati quoties id negligentèr omiſerint, pondo tribus multentur fabricæ illius Eccleſiæ, cuius ipſi curam geſſerint, applicandis.

for. Iul. in præfat. ad finem, & Mogant. c.45. & Guadix, tit. 6. conſt. 51. & Granat. vbi ſuprà, & Synodi Quiroga in princ. & Limenſ. 3. act. 2. c. 4. 8. ſeſſ. 24. c. 4. de reform. Guadix tit. 2. conſt 6. & Synod de Quirog. conſ. 41. in fin. & Lim. 3. act. 2. c. 4. & Milan. 5. f. 708. verſ. At verò quo populus.

§. III.

Quia verò fruſtra doctrina memoria retinetur, niſi ex ea quiſque inteligat, quod ſibi ad ſalutem ſit neceſſarium, quid credere, quidvè operari oporteat; Tridentini Concilij authoritatem hæc Synodus ſequuta, in virtute ſanctæ obedientiæ Curatis mandat, vt omnibus diebus Dominicis, ipſi per ſe, aut ſi legitimo teneantur impedi-

dimento, per viros idoneos Ordinario probatos, Chriſtianam doctrinam tradant, atque exponant ad eam formam, & rationem, quibus diſpoſitus eſt Cathecismus per hanc Synodum aprobatus, atque in hoc munere exequendo vnius horæ ſpatium inſummant, habeant etiam ſinguli Curati prædicti in ſuis paræcijs tabulas, quibus ſervi, famuli, & pueri duodecim annorum ætate minores, nomina ſua profeſsi inſcribantur, eorumque parentes, ac dominos itidem Curati moneant, quatenus ad Chriſtianam doctrinam ediſcendam prædictos mittant, cùm primùm ſtatuta hora, ſono campanæ, proprio ad id munus aſsignato, ad Eccleſiam convocabuntur. Si qui verò heri, aut domini bis admoniti ſervos mittere neglixerint, quoties id omiſerint, pondo vnum perſolvant, quod denunciatori, & fabricæ Eccleſiæ, in qua id contigerit, applicetur: cuius pœnæ tunc ſufficiens erit executio, ſi Curatus, aut is, qui doctrinam Chriſtianam tradit, delinquentem à ſe admonitum fidem fecerit. Hiſpanis autem, & ſervis Æthiopibus, ijs etiam qui ex altero parente Æthiope naſcuntur, & Chichimechis doctrina Chriſtiana, lingua

Hiſ-

Hiſpanica tradatur, Indis verò propria ſua materna.

§. IV.

LUdi Magiſtri (l) ſtudeant, pueros cum primis litterarum rudimentis, doctrina, & Chriſtianis moribus imbuere: quibus ad id præſtandum iubetur, vt ſingulis diebus pueros alta voce recitare faciant, fidei initia, eademque illis explicent ad ordinem in Cathecismo ab hac Synodo conſtitutum; quoties verò id negligenter omiſerint, pœnæ duorum pondo ſubiaceant, hoſpitalis domo, ac denuntiatori æquis partibus applicandorum.

(l) Mexic. 1. c.3. Collect. Max Concil. Hiſp. tom. 4. §. 1. Guadix, tit 6. conſt. 50. & 51. Milan. 1. tit. de ludi Magiſtr. & tit. de fidei initijs à Parocho tradendis Tolet. act. 3. c.5. & Granat. de ſumm. Trinit. n. 2 & 4. & de offic. Rector. n 12. de Magiſt n. 2. & Synod. de Quiroga conſtit. 42. §. 1. & §. final, Concil. Mogunt. cap. 45. & Lim. 3. act. 2. c.6. & 13.

§. V.

INdorum curati, tàm ſæculares, quàm regulares, omni diligentia procurent, vt in illis oppidis, pagis, ſeu vicis, in quibus ipſi reſident, Scholæ inſtituantur, vbi Indorum pueri legere, & ſcribere diſcant, Chriſtianæ doctrinæ documenta accipiant, Hiſpanamque linguam doceantur. Id enim maximè conveniens ad Chriſtianam, ac civilem eorum inſtitutionem: admonentur tamen

men curati, ne has Scholas erigendi prætextu, Indorum operis ad ligna ferendum, & alios ſuos proprios vſus abutantur. Quod ſi ſecus fecerint, à Prælato puniantur, & ad reſtituendam Indis iuſtam laborum ſuorum mercedem compellantur. De quo latiùs infrà titulo de iniurijs, & damno dato.

§. VI.

(m) Mex. 1. c. 15. §. 4. Conc. Mil 5. f. 787. verſ Nulla eſt amplior.

SUnt pleraque (m) huius Provinciæ loca, in quibus permulti ſervi vinculis ferreis conſtricti, permultique Indi metallorum fodinis, & ergaſtulis incluſi tenentur, qui neceſſaria ad ſalutem doctrina deſtituuntur, non ſine magno conſcientiæ eorum, qui eos ſic conſtrictos tenent, detrimento, ac dolore Epiſcoporum, quorum paſtorali ſolicitudini incumbit oves paſcere, & earum ſaluti proſpicere. Cupiens igitur hæc ſancta Synodus huic tàm gravè incommodo occurrere; Epiſcopis, ſeu Prælatis, ad quos pertinet, maximè commendat, vt his afflictis, ac ſpirituali cibo egentibus, opportunum præſtent auxilium. Præcipit etiam todinarum, & ergaſtulorum dominis, vt ſervorum ſuorum ſaluti con-

conſulant, nec eos ſpirituali bono privent, quos ipſi ad temporalem tantum vtilitatem detinent.

§. VII.

IUbet præterea hæc Synodus quibuſlibet huius Provinciæ perſonis; ne ſi paganos ſervos emerent, fodinis, ſivè ergaſtulis prædictis ante includant, quàm fidei Chriſtianæ documentis inſtructi, ſacro baptiſmatis fonte abluantur. Quod ſi ſecùs fecerint, ſuorumque ſervorum ſpirituali ſaluti impedimento fuerint; pro tàm immani in Deum perpetrato ſcelere, gravem in eos animadverſionem Prælati exerceant.

§. I.

DE SACRAMENTIS DOCTRInæ Chriſtianæ ignaris non adminiſtrandis.

CUm plerique (n) fidei documenta, ac vim, & rationem Sacramentorum ignorent, quaque debeant animi diſpoſitione ad Sacramenta accedere non inteligentes, eadem infructuosè ſuſci-

(n) Vide infrà tit de Baptiſmo, § 4. Guadix, tom 2. conſt 6 & Synod. de Quiroga, conſt. 1.

cipiant, quo fit vt Chriſtiano charactere inſigniti, Chriſtianum inſtitutum minimè teneant; ne hoc malum latiùs manaret, ſtatuit hæc Synodus, vt nullus Curatus, ſivè Sæcularis, ſivè Regularis, Sacramentum Baptiſmi adultis tribuat, ſi priùs fide Catholica inſtructi non fuerint, aut ſaltim lingua ſua familiari non didicerint orationem Dominicam, ſymbolum Apoſtolorum, decem præcepta legis, ac de peccatis ſuis aliquod doloris ſignum præbeant. Quod vt meliùs fiat, Parochi ante quam adultos, temporibus ſtatutis titulo de baptiſmo, & eius efectu, ſancto baptiſmate intingant, qui, & quàm ſint idonei baptiſmum ſuſcepturi, Epiſcopo, ſeu eius Vicario, vbi commodè fieri poterit, notum faciant. Parochis (o) etiam præcipitur, ne quemquam Hiſpanum, Indum, aut ſervum ad benedictionem nuptialem admittant, niſi priùs illum, qui eſt matrimonio coniungendus, hortati fuerint, vt orationem Dominicam, ſalutationem Angelicam, Antiphonam Salve Regina, ſymbolum Apoſtolorum, fidei articulos præcepta Decalogi, præcepta Eccleſiæ, ſeptem Sacramenta, ac ſeptem vitia capitalia, ſi ea ignoraverit, quam primùm diſ-

(o) Guadix, tom. 2. conſt. 62 Synod. de Quiroga, vbi ſuprà.

diſcat, alioquin arbitrio Ordinarij punietur. Curatus autem ſi secùs fecerit, tria pondo perſolvat, quorum partes duæ Parochiæ contrahentium, tertia verò denunciatori applicetur. Iniungitur quoque (p) Confeſſoribus, vt diligenti ſtudio pœnitentes examinent de doctrinæ Christianæ cognitione, eoſque admoneant ad eam capeſſendam.

(p) Concil. Mil. 5. f. 708. verſ. Primò, omnibus.

§. I

DE IMPRESSIONE, ET LECtione librorum

PErverſa doctrina non minus ſcripto, quàm verbo tradita, maximo ſolet eſſe nocumento. Quapropter, iuxta Concilij Tridentini (q) decretum, ſtatuit, ac iubet hæc Synodus, ne quis imprimere, neque imprimi facere, aut de novo in vulgus emittere audeat, nec emere, vendere, aut apud ſe retinere cuiquam liceat, quoſvis libros, ni priùs examinati, probatique fuerint ab ordinario, & de eius licentia inſcriptis impreſsi: ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrenda, & quinquaginta pondo minarum pijs operibus, accuſa-

(q) Seſſ. 4. in decreto de editione, & vſu ſacror. lib. verſ. Sed, & impreſſoribus & reg. 10. & indic. lib. & Mex. 1. c. 74. § 1. & Synod. de Quiroga, conſt. 12. 8. Mexic. 1. c. 74. Mex. 2. c. 32. reg.

tori, & impenſis hac de cauſa factis æquis partibus diſtribuendarum.

reg. 7. in indice lib. prohibitorum, & Limenſ. 3. act. 3. cap. 37. & Granat. tit. de mag. n 2. & Mil. 3. f. 587. verſ. Quorum, lib. & 5. tit. quæ ad fidei tuendæ ſtudium pertinent, f. 707. verſ. Epiſcopi cura vide ſuprà Conc. citata.

§. II.

Iſdem etiam de cauſis hæc Synodus ſub pœna excommunicationis prohibet, ne quis inter Indos, libros, ſermones, tractatus vè de rebus ad Religionem pertinentibus, in vulgarem eorum linguam evulget, niſi translatio vulgaris huiuſmodi, prius ab ordinario examinata probetur.

§. III.

Quia verò experientia compertum eſt, ex lectione librorum, quibus turpia, & obſcena continentur, morum corruptelam oriri; hæc Synodus exhortatur, ne quiſquam libros ſimiles apud ſe retineat, aut ab his legi permittat, qui ſuæ curæ ſubſtent. Libri autem veterum latinorum, quia ad latinæ linguæ vſum, atque peritiam conferunt, permitti poterunt, prudenti tamen adhibita cautela, ne eorum lectio iuventuti in malum proclivi offendiculum paret.

§. I.
DE IMPEDIMENTIS PROpriæ ſalutis, ab Indis removendis.

VT Indi (r) in Fide Catholica, quam ſingulari Dei beneficio ſuſceperunt, ſtabiles perſeverent; diligentiſsimè cavendum eſt, ne illis antiquæ impietatis veſtigium vllum impreſſum remaneat, ex quo levi aliqua occaſione deſumpta, diabolicæque fraudis aſtutia decepti, iterum tanquam canes ad idololatriæ vomitum revertantur. Quamobrem hæc ſancta Synodus ſtatuit, ac præcipit, ne Indi in ſalutationibus, alijſque ſuis ludis laureati, aut alijs inſignibus ornati incedant, quibus aliquam idololatriæ ſpeciem, ſuſpectionem vè præbeant. Cantiunculis etiam veteres ſuas hiſtorias, falſæque Religionis impietates referentibus vti nequaquam permittantur, ſed ea ſolum cantent, quæ á ſuis Parochis, & Vicarijs fuerint approbata. Huiuſmodi autem ſaltationes, & ludi, nec in Eccleſia, nec in occulto aliquo loco fiant, ſed publicè, vbi eorum geſtus, actiones, & ver-

(r) Mex. 1. capit. 72.

verba omnibus ad ſenſum pateant. Neque hæc fieri permittantur in diebus colendis, niſi poſt Miſſarum ſolemnia ante meridiem, poſt meridiem verò dum veſpertinum celebratur officium, à ludibus ſimilibus ceſſent, vt ipſi quoque veſperarum officio interſint. Si verò contra fecerint, quàm præſenti eſt decreto ſancitum, à ſuis Parochis corrigantur, vt admoniti, in poſterum his abſtineant.

§. II.

(f) Mexic. 1. cap. 72.

GUbernator (f) etiam, & alij Catholicæ Maieſtatis miniſtri, omni ſtudio, & diligentia provideant, ne in domibus, aut alijs quibuſvis ædificijs collocata idola extent; immò eadem diſolvi, ac penitus deleri faciant, excelſaque loca vbi miſeræ illæ gentes dæmonibus immolabant, quæ *Cues* Indi vulgò vocarunt, deijci, ac ſolo æquari præcipiant: ne antiquus humani generis hoſtis, qui ſemper nocendi artes quærit, vllas inveniat priſtinæ impietatis imagines, quas denuò à gentilitate converſis callidè ſuggerat ad decipiendum; immò ita ijs, quæ iam contritis diaboli laqueis, benè, iubante Deo, liberati ſunt, omnis idololatriæ via intercludatur;

tur;

tur, vt gentilis in ſaniæ prorſus obliti, fortes in Chriſti fide permaneant.

§. III.

CUm (t) non ſine magno dolore eorum, qui Chiſtiano zelo ardent, in his Indiarum partibus, vſu, & experientia manifeſtum ſit, in montuoſis, aſperrimiſque locis Indos habitare diſperſos, & à civili hominum congregatione remotos (quo fit, vt nec mores immanitate barbaros deponant, nec ſanam doctrinam ſuſcipiant, nec Sacramentorum remedijs iuvari, & à vitijs coerceri poſsint, quodque peius eſt, multi adhuc Chriſtiano caractere inſigniti non ſint) cumque Catholica Maieſtas, cuius oneri incumbit has ſibi ſubditas gentes regimine moderari; ſuam conſcientiam ex onerare volens, inſigni pietatis zelo ſæpè caverit edicto, ne Indi ſic diſperſi in ſolitudinibus commorentur, ſed ad numeroſos populos reducti, in civili hominum congregatione vivant, nullaque tam iuſti mandati ſequuta ſit executio; iccircò hæc Synodus, ad quam maximè ſpectat ſolicitè providere, ne oves immaculati agni ſanguine redemptæ aberrent, ac

(t) Mex. 1. c. 73. & Lim. 3. act. 4. c. 4.

dœmonum, tamquam luporum crudeliſsima rabie lacerentur; gubernatores in his partibus Catholicæ maieſtatis vices obtinentes, quantum poteſt in Domino cohortatur, vt omni poſt habito ſæculari impedimento, verè pio, & Chriſtiano animo in hanc curam incumbant, vt ipſi in cauſa ſint, quominus iuſtiſsimum regium edictum ad debitum effectum perveniat: immò ſcientes quam ſint in die tremendi iudicij rationem Deo reddituri, toto animi conatu prædicti mandati executionem procurent. Prælatos quoquę monet eadem Synodus, vt huic negotio conficiendo, ex quo indigenarum converſio, ac morum huius Provinciæ reformatio dependet, omnem operam præſtent. Quod ſi minus fiat, nec maieſtas Catholica iuri patronatus regio ſatisfacere videtur, neque eius miniſtri effectum edicti retardantes, excuſabiles ſunt in conſpectu Dei, nec tuti in conſcientia Epiſcopi eſſe poſſunt, ſi inſtantiſsimè non egerint, vt tam gravi malo, graviorique in dies futuro, nullatenus remedium differatur.

LIBRI PRIMI

TITULUS SECUNDUS.

DE CONSTITUTIONIBUS.

§. I.

DE AUTHORITATE DECRETOrum, & publicatione eorum.(v)

VArietas temporum, ac neceſsitas rerum, ſicut vſu, & experientia didicimus, plerumque in cauſa eſſe ſolet, vt antiquis abrogatis legibus, aliæ denuò conſtituantur: quare, & ſi conſtitutiones in duabus Synodis Provincialibus Mexice celebratis, prima ſcilicèt anno Domini milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto; ſecunda verò milleſimo quingenteſimo ſexageſimo etiam quinto, ſanctè, ac laudabilitèr editæ ſint, quibus potiùs inſiſtere, quàm alias iterum condere oporteret; ea tamen horum temporum conditio eſt, iſque huius Provinciæ ſtatus, vt niſi re-

(v) Gran. tit. de conſtit. & Syn. de Quiroga in prooemio, § Porque, Collect. Max. Concil. Hiſp. tom. 4.

rum opportunitati convenientiora de-
creta ſancirentur, difficilè incommodis
occurrentibus remedium afferri poſsit,
ne igitur ex legum multitudine confu-
ſio generetur; decrevit hæc Synodus, vt
ex antiquis decretis illa, quæ præſenti
rerum ſtatui conveniunt, ſimul cum de-
nuò editis vno volumine comprehen-
dantur, quo faciliùs ea quiſque intelli-
gat, quæ pro ſuæ conditionis ratione fa-
cere tenetur.

§. II.

QUæ quidem decreta ſolùm dein-
ceps authoritatem, ac firmita-
tem habitura decernens eadem
Synodus, omnes, & quaſcumque per-
ſonas huius Provinciæ, cuiuſcumque
ſtatus, gradus, ordinis, & qualitatis
exiſtant, monet, & hortatur, eiſque in
virtute ſanctæ obedientiæ præcipit, vt
decreta prædicta (dum tamen nihil ſa-
cris Canonibus, Summorum Pontificum
conſtitutionibus, & Concilij Tridenti-
ni decretis contrarium contineant) in
omnibus, & per omnia, iuxta eorum
ſeriem, in poſterum teneant, & obſer-
vent, ſub pœnis in eis contentis, & alijs
contra rebelles pro eorum contumacia
aggra-

aggravandis. Revocat (x) etiam præſenti decreto omnes, & quaſcumque alias Provinciales conſtitutiones ante editas, quæ huius Synodi decretis incertæ, renovatæ non fuerint, eaſque decernit irritas, & inanes. Itidem omnibus, & quibuſcumque Eccleſiaſticis Iudicibus, ac Iuſtitiæ miniſtris mandat, vt per hæc decreta, omnia in illis contenta exequenda, cauſas definire, ac in eis ſententias ferre, eiſdemque decretis ſtare debeant, ſine contradictione cuiuſquam.

(x) Conc. Provinc. de Quiroga, act. 2. c. 3. & act 3. c. 50. & Lim. 3. act. 2. c. 3. & act. 4. c. 24. & 25. cap. Annis, cap. Decernimus 18. diſt.

§. III.

NE autem (y) perſona aliqua Eccleſiaſtica, ſivè ſæcularis, ab horum decretorum obſervatione per ignorantiam ſe valeat excuſare, ſub prætextu, quòd eorum promulgationi non interfuerit; hæc Synodus decernit, ſufficientem eſſe ſolemnem eorum promulgationem in hac Metropoli factam, vt omnes eiſdem ſubiaceant, ac in eis contentas pœnas incurrant. Monet etiam ad vberiorem cautelam Epiſcopos, vt eadem in ſuis Diœceſibus, ſi opus fuerit; Vicario autem, ſeu præſidenti, Sede Epiſcopali vacante, præcipit, vt intra duos menſes, à die habitæ notitiæ computandos,

(y) Mex. 1. c. 93. & Mil. 1. p. 3. tit. de pœnis, verſ. Vt nemini, & Limenſ. 3. act. 2. c. 2. & act. 4. c. 24. & 25.

dos, in Eccleſia Cathedrali decreta prædicta reſpectivè publicari faciant.

§. IV.

(z) Mex. 1. c. 28.

STatuit item (z) Synodus ad perpetuam horum decretorum conſervationem, & ad commoditatem perſonarum Eccleſiaſticarum, ad quas pertinet Eccleſiaſticas conſtitutiones, quibus gubernantur, legere, y ſalubritèr intelligere, vt Æconomus huius Metropolitanæ Eccleſiæ infrà duos menſes immediatè ſequentes poſt eorum promulgationem, decreta hæc charta pergamena ſcribi, ac ſigillo huius Synodi communiri faciat: eaque ſic ſcripta, & ſigillata in archivo Metropolitanæ huius Eccleſiæ aſſerventur. Poſt eorum verò impreſſionem, quem librorum copia commodè poterit haberi, ſinguli Æconomi ſingularum Cathedralium Eccleſiarum huius Provinciæ, duos libros emant, quorum vnum in vno Choro, alterum verò in altero catenulis alligatos reponant. Singuli (a) itidem Parochialium Eccleſiarum Æconomi poſt ſex menſes à die publicationis præſentium decretorum, librum vnum emant, quem in Choro, vel Sacriſtia, vbi ad vſum legendi commo-

(a) Vide infrà tit. de offic. Rectoris, §. 1.

modiùs haberi poſsit, catenula ſimilitèr alligatum collocent. Vicarij etiam Curati, ac Beneficiati intra eorumdem ſex menſium ſpatium, librum quoque vnum apud ſe retineant. Qui omnes, & ſinguli nominati, ſi intra præſcriptum tempus his non paruerint mandatis, pondo viginti multentur, quorum partes duæ Eccleſiæ vbi fuerint Æconomi, Vicarij, Curati, aut Beneficiati applicentur, tertia verò accuſatori.

§. V.

PRæterea (b) ſtatuit, vt ſi Iudex aliquis Eccleſiaſticus cauſam definierit, aut in ea ſententiam tulerit, iuxta aliquod huius Synodi decretum, illud, partibus etiam non inſtantibus, inſeri in proceſſu faciat, ne ſine eo proceſſus originalis, aut illius exemplum vllibi reperiatur; ſi verò ad inſtantiam partis mandatum, ſivè monitoriales litteræ, in alicuius decreti executionem ab eodem Iudice concedantur; in ijs introſcripta decreti ſeries de verbo ad verbum exprimatur. Quoniam verò hæc tertia Provincialis Mexicana Synodus, legitimè ſub Apoſtolicæ Sedis obedientia congregata eſt, ad ſacrorum Canonum, ac

(b) Gran. tit. de conſt. n 2.

ac præſertim vniverſalis Concilij Tridentini obſervationem, & executionem, cupiens, vt omnia ab ea ſancita, atque decreta fœlicem in Domino conſequantur effectum; proteſtatur, (c) ſe nunquam intendiſſe, nec intendere ſacroſancti eiuſdem Concilij vniverſalis decretis contradicere, nec in aliquo repugnare, immò ſancta, ac ſalutaria eius decreta piè ſuſcipit, religiosè veneratur: proteſtatur etiam nolle ſe in toto, aut in aliqua parte derogare iuri patronatus regio, ab Apoſtolica Sede conceſſo Philipo Hiſpaniarum Regi noſtro Catholico, qui novum hunc orbem occidentalem à Deo ſibi commiſſum in pace, & tranquilitate gubernat, ac ſingulari, eximiaque pietate moderatur, cum fidei Catholicæ, & Chriſtiani nominis propagatione. Pro cuius vita tantopere reipublicæ Chriſtianæ neceſſaria, aſsiduè orare debemus, vt Omnipotens Deus nationes barbaras, & Chriſtiani nominis inimicas, ſibi ſubijciat, eique, vt quæ in Chriſto fides eſt, regnet, longa, & fœlicia tempora concedat.

(c) Lim. 3. act. 2. c. 1. in fine, & act. 5. c. 1. Concil. Provinc. de Quiroga, act. 3. c. 1.

LIBRI PRIMI

TITULUS TERTIUS.

DE RESCRIPTIS.

§. I.

DE OBEDIENTIA, ET EXECUtione reſcriptis Apoſtolicis debita. (d)

(d) Mex. 1. c. 89. & Concil. Hiſpalenſ. de Beza, fol. 17.

SIcut oportet Prælatos, & Iudices Eccleſiaſticos ſine vlla intermiſsione, aut aliquavis cauſa Apoſtolicis parere mandatis, eademque ad debitam executionem perducere; ſic etiam occurrendum eſt moleſtijs, vexationibus, & iniurijs, quæ in his tàm longè á Summo Pontifice remotis locis, à multis inferuntur, qui falſis litteris, quas ipſi Apoſtolicas dicunt, aut brevibus Summi Pontificis abutuntur, conceſsionis affectu fraudulentèr immutato, vel termino in eis præfixo iàm omninò elapſo. His igitur incommodis providere volens hæc Synodus ſtatuit, & præcipit omnibus huius

huius Archiepiſcopatus, ſivè Provinciæ Eccleſiaſticis Iudicibus, vt omnibus, & quibuſcumque Apoſtolicis mandatis ſibi intimatis obediant. Nec tamen alicuius Iudicis, qui ſe, vel executorem Apoſtolicum nominet, mandatum aliquod exequantur, niſi priùs in caſibus a iure expreſsis, originali Iudicis Apoſtolici huiuſmodi commiſsione, proceſſu, ſivè mandato coram Epiſcopo Diœceſano, ſeu eius Vicario generali exhibitis, vt iuxta præſcriptum decretalis epiſtolæ, quæ incipit: Cùm perſonæ, (e) ſi litteras authenticas eſſe conſtiterit, executioni mandentur; ſi verò ob defectum aliquem, vel vim non habeant vel earum executio ſuſpendi debeat. Prælatus Summum Pontificem conſulat, vt ſic Apoſtolicis mandatis debita obedientia, & executio exhibeatur, & nullus iniuſtè moleſtetur.

(e) Cum perſonæ de privilegijs, l. 6.

§. II.

VT aditus intercludatur diſſentionibus, & litibus permultis, quas nonnulli movere ſolent, obtinentes per litteras Apoſtolicas certos ſibi Iudices conſervatores, ſub prætextu, quòd eis à Iudicibus Ordinarijs iniuriæ, ac moleſtiæ inferantur; ad præſcriptum Sancti Con-

Concilij Tridentini (f) decernit hæc Synodus, ne litteræ conſervatoriæ huiuſmodi cum deputatione Iudicum cuiquam ſuffragentur ad hoc, vt coram Iudice Ordinario in cauſis criminalibus, & miſtis non poſsit conveniri, & contra eum procedi, aut quominus in cauſis civilibus, ſi quæ ei iura exceſsione competierint, ſuper illis liberè valeat apud Iudicem Ordinarium conveniri. In civilibus etiam cauſis, ſi ipſe actor extiterit, aliquem ei apud ſuos conſervatores Iudices, in iudicium trahere minimè liceat. Quòd ſi in his cauſis, in quibus reus fuerit, contigerit, vt electus ab eo conſervator ab actore ſuſpectus eſſe dicatur, aut ſi qua inter ipſos Iudices, conſervatorem, & Ordinarium controverſia, ſuper competentia iuriſdictionis orta fuerit; nequaquam in cauſa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos, ſuper ſuſpicione, aut iuriſdictionis competentia fuerit iudicatum. In cauſis etiam mercedum, aut miſerabilium perſonarum, non obſtantibus conſervatorijs litteris, coram Ordinario conveniri poſsit. Nemo etiam ſimilium litterarum beneficio vltra quinquenium gaudere poſsit; familiaribus verò

(f) Seſſ. 14. c. 5. & text. vbi DD. in c. 1. & fin. de offic. & poteſt. iudic. de leg. in 6.

eius,

eius, qui huiuſmodi conſervatorijs litte-ris tueri ſolent, nihil illæ proſint, præ-terquam duobus dumtaxat, ſi tamen illi proprijs eius ſumptibus vixerint. Non liceat quoque conſervatorijs Iudicibus vnum habere Tribunal erectum, ſeu Scholarium Collegia, & regularia loca, necnon hoſpitalia, actum hoſpitalitatis ſervantia, & Vniverſitatum, Collegio-rum, locorum, & hoſpitalium. Huiuſ-modi perſonæ, ad mentem eiuſdem Sa-cri Concilij hoc decreto minimè com-prehenſæ, ſed exemptæ omninò ſint, & eſſe intelligantur.

§. III.

STatuit etiam hæc Synodus authori-tatem Concilij Tridentini (g) ſe-cuta, vt diſpenſationes eæ, quæ gratio-sè, & ſine commiſsione particulari à Summo Pontifice concedentur, ſuum non ſortiantur effectum, niſi priùs ab Ordinario, tamquam Apoſtolico dele-gato ſummariè tantùm, extraiudicialitèr cognoſcatur, expreſſas preces ſubreptio-nis, vel obreptionis vitio non ſubiacere.

(g) Seſſ. 22. c. 5. de reform.

§. IV.

IN commutationibus vltimarum vo-luntatum, quæ non niſi ex iuſta, & ne-

neceſſaria cauſa fieri debeant; Epiſcopi tamquam delegati Sedis Apoſtolicæ, ſummariè, & extraiudicialitèr cognoſcant, nihil in precibus, tacita veritate, vel ſuggeſta falſitate fuiſſe narratum, priuſquam commutationes prædictæ executioni demandentur, vt eſt a Sancto Concilio Tridentino (h) decretum.

(h) Seſſ 22. c. 6. de reform.

LIBRI PRIMI
TITULUS QUARTUS.
DE ÆTATE, ET QUALITATE ordinandorum, & præficiendorum.

§. I.
DE SCIENTIA AD SACROS Ordines, & curam animarum neceſſaria. (i)

SAcerdotalis dignitas, & eorum qui Altari deſerviunt celſitudo, non patitur quemquam ad id muneris admitti, niſi priùs eius merita probata fuerint, ac benè perfecta, præſertim cùm illud grave damnum Eccleſiæ Catholicæ importet, quòd multi ad Sacros Ordines ſine delectu promoveantur, qui abſ-

(i) De hoc tit. vide Conc. 4. Mil. tit. Quæ pertinent ad Sacramentũ Ord fol. 638. latiùs Concil. 5. Milan. tit. de examinandi ratio, verb. vt

que vllis meritis in tàm ſublimi gradu colocati, poſtea Clericali inſtituto iniuriam irrogantes, miſerè ceciderunt. Quapropter vehementèr exoptans hæc Synodus præterita damna reſarcire, Eccleſiaſticumque Ordinem in priſtinum dignitatis, [illegible]plendoris locum reſtituere; quantum [illegible]teſt, Epiſcopos huius Provinciæ exhortatur, ne contra Apoſtoli (*) præceptum citò manus imponant; ſed cum omni diligentia, & animi contentione, ordinandorum qualitates examineat, & merita expendant, neque eos, qui minus fuerint idonei, paucitatis miniſtrorum prætextu ad Sacros Ordines ſuſcipiendos vllatenùs admittant; cùm divinus cultus, animarumque commodum, paucis dignè, quàm multis indignè miniſtrantibus magis accreſcat. Quæ omnia, vt meliùs dirigantur, decernit primùm, ne vllus ad maiores, vel minores Ordines admittatur, nec ei vt admitti poſsit, licentia concedatur, niſi priùs de eo periculo facto, his eſſe prædictum qualitatibus conſtiterit, quæ ad illum gradum, vel ordinem ex Concilij (K) Tridentini decretis ſunt requiſitæ.

§. II.

vt primò, fol. 719 & tit de initiandis ordin. ſacr. fol. 734.

(*) Ad Tim. 5.

(k) Conc. Trident. ſeſſ. 23. c. 7. de format. Concil. Lim. 3. act 2. c. 33. ſeſſ 21. c. 2. & ſeſ. 25. c. 4. & 5. ſeſſ. 23. c. 4. vſque ad c. 16 Concil. Mex. 1. c. 45. & Concil. Tarracon. tit. de ætate, & qualit. cap. Prima tonſura, fol. 16. Guadix, tit. 2. à conſt. 42. vſque ad 48. & Gran. dicto, tit. de ætate, & qual. & Syn. de Quiroga, conſt. 26. & 27 & Conc. 5. Mil. vbi ſuprà.

§. II.

VErum ad ſpeciem magis deſcendendo, præter ſcientiam, & ætatem, quæ ex Concilij Tridentini decreto neceſſaria ſunt; nullus niſi priùs iuramento præſtito de intentione permanendi in habitu Clericali, admittatur, nec ad primam Tonſuram promoveatur. Illi verò ante quartum decimum annum poterunt prima Tonſura initiari, qui in Cathedrali Eccleſia Clericali toga, & ſuper pelliceo induti, per duos ſaltim annos divino cultui inſervierunt, ſi priùs eorum parentes; vel tutores propoſitum ſibi eſſe iuraverint in Eccleſiæ miniſterio conſervandi.

§. III.

NEmo (l) ad quatuor minores Ordines promoveatur, niſi quantum fieri poterit, Eccleſiaſtici cantus rudimentis inſtructus.

(l) Gran & ſ. Milan vbi ſuprà, § præcedendi.

§. IV.

AD (m) Subdiaconatum promovendi, in cantu Eccleſiaſtico periti ſint, & in recitando horarum Officio, iuxta ordinem Breviarij editi ex

(m) Gran & Milan vbi ſuprà.

Concilij Tridentini decreto, exercitati;

§. V.

(n) Gran. & Milan. vbi ſuprà.

DIaconatum (n) ſuſcepturi, non in his ſolùm, ſed in cæremonijs etiam illi ordini competentibus, examinentur.

§. VI.

(o) Seſſ. 23. c. 24. infrà, lib. 3. tit. 15. 2. 3.

QUi ex præſcripto Concilij (o) Tridentini idonei reperti, in ſacro presbyteratus ordine fuerint conſtituti, primam Miſſam ne celebrent, niſi priùs, vt in titulo de celebratione Miſſarum, & divinorum Officiorum habetur, à cæremoniarum magiſtro examinati, & approbati, ab eodem celebrandi licentiam obtineant: formam præterea abſolvendi à peccatis, & cenſuris ſciant, vt verò tanti celebratio myſterij in ſuarum animarum ſalutem cedat, promotos ad Sacerdotium monet, & hortatur hæc Synodus, vt quantum ſit illud Dominici Corporis ſacrificium, toto corde, totaque mente contemplantes, ad illud celebrandum divinæ gratiæ auxilio ſe præparent, eaque animi puritate, ac ſinceritate, quibus æquum eſt, Sanctiſsimumque Corporis, & Sanguinis Domini Sacrificium accedant;

dant; ſicque ſanctuarium Dei ingredian-tur, vt tamquam mediatores inter Deum, & populum pacem componant.

§. VII.

SAcerdotes, quibus animarum cura committenda eſt, quantum doctrina præſtare debeant, vel ex eo facilè intelligere licet, quòd veluti duces, magiſtri, & medici exiſtant, qui ſubditos in Cœlum dirigant, ſanam doctrinam doceant, ſpiritualibus eorum morbis medeantur. Quare (p) nullus Curatum beneficium obtineat, niſi priùs probatus, & examinatus, idoneuſque repertus, in Sacramentorum, præſertim Pœnitentiæ, adminiſtratione verſatus ſit, & conſcientiæ caſibus benè inſtructus, ad formam ab hac Synodo diſpoſitam, & vnà cum directorio Confeſſorum, & pœnitentium comprobatam, quæ in omnibus, & per omnia obſervetur, & executioni mandetur. Aptus præterea ſit ad exponendum ſanctum Evangelium ſubditis, eo ſaltem modo, quo magis ad ſalutem neceſſaria edocere poſsint. Hinc enim fiet, vt ſubditi de ſuis Parochis bonam opinionem concipiant, eoſque tamquam patres ſpirituales confidentèr adeant, vt quibus

(p) Optimè loquitur Concil 5 Milan. vbi ſupr. tit. de initiandi ord. Sacram. fol. 764.

oportet ad ſalutem documentis, inſtruantur.

§. I.

DE VITA, FORMA, ET MORIbus ordinandorum. (q)

(q) Conc Trident. ſeſſ. 5 c. 10. ſeſſ. 21. c. 2 ſeſſ. 21. c 5. 7. 11. 13. & 14 Mex. 1. c. 44. Guadix, tit. 2. conſt. 48. & Milan. 1. tit. quæ ad Sacrament. adminiſtrationem pertinent, & 4 & 5. vbi ſupr. § 1. & Gran de ætate, & qual. n. 4 & Lim 3. act 2. c 30. in cap. Inter dilectos de ex cei Præl. Cócil Trid ſeſſ 22 c 1. de reform. & vide infrà, lib. 3. tit. 5 de vit & honeſt. Cleric § 21. & 25. Mex. 1. c. 47.

QUia vitæ integritas, & morum honeſtas in ijs, qui ad Eccleſiaſticos Ordines promovendi ſunt, litterarum ſcientiæ præferri debent; hæc Synodus decernit, & iubet, ne vllus Epiſcopus ſibi ſubditos ad Ordines admittat, aut admitti concedat, niſi priùs à fide dignis, & morum gravitate probatis teſtibus, tàm Eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus, cum quibus promovendus ſocietatem inierit, vel aliàs fuerit converſatus, habito teſtimonio, quo poſsit conſtare ad ordinandum eo tempore, & per multos antea menſes, quibus decet puritate, & honeſtate vixiſſe; aleæ, aut alijs illicitis ludis pravè aſſuetum non fuiſſe, aut eſſe, nec ſtatutis à iure temporibus peccatorum confeſsionem omiſiſſe. Quod ſi ſecùs conſtiterit, nullatenùs promoveatur, donec vitæ, ac morum converſatione in melius commutata, maculat, deleat, ex ante acta vita ſuſceptam, difficilè enim eſt eos in novo

dig-

dignitatis gradu poſitos fieri meliores, qui vitijs, & ſceleribus defœdati, non ſine multorum ſcandalo, quibus eorum pravè facta nota ſunt, ad illum ſtatum pervenerunt.

§. II.

ECcleſiaſticiOrdinis perturbatio indè ſæpè ſecuta eſt, quòd is aditus non ſit occluſus, qui caducarum rerum cupiditate ducti, pravis cogitationibus ſancta miniſteria concupiſcunt. Quare nullus ad ſacros Ordines admittatur, qui commiſſo crimine pœna ſanguinis puniendo, magis vt pœnam ſibi à ſæculari Iudice infligendam evadat, quàm vt in ſacris Ordinibus proficiat, promoveri velit. Qui verò ob hanc cautelam ſacros Ordines ſuſceperit, ſit ipſo facto ſuſpenſus; & ſi de crimine conſtiterit, tamdiù in exilium relegatus ſit, quamdiù Epiſcopo videbitur expedire.

§. III.

VT honor, (r) & reverentia Clericali Ordini deferatur, ſacris eſt Canonibus conſtitutum, vt qui aliquos patiuntur naturales defectus, vt alios, qui tametſi non imputentur ad culpam, minùs decent Clericalem ſtatum, non or-

(r) Guadix, tit. 2 conſt. 47. 48. & 49. & Provin. de Quiroga. act. 3. c. 34.

ordinentur, ne ſacris Ordinibus initiati contemnantur, eorumque miniſterium vituperetur. Propterea interdicit hæc Synodus, ne deſcendentes ab his, qui à Sanctæ Inquiſitionis officio damnati fuerunt, in primo, & ſecundo gradu quoad patrem, quoad matrem verò in primo tantùm, ad Sacros Ordines admittantur: quia vulgari infamia notati. De quorum natalibus tunc ſufficiens erit inquiſitio, quem ad parentes, & avos vſque perventum fuerit: difficilè enim eſſet propter antiquitatem vlteriùs progredi; indequè varia periuria, calumniæ, & inimicitiæ orirentur. Inde etiam, & Mexici, tàm ab Indis, quàm à Mauris, necnon ab illis, qui ex altero parente Æthiope naſcuntur, deſcendentes in primo gradu, ne ad Ordines ſine magno delectu admittantur.

§. I.

DE TITULO BENEFICII, AUT Patrimonij.

Cum non deceat (ſ) eos, qui divino miniſterio addicti ſunt, cum Ordinis de decore mendicare, aut ſordidam aliquam artem advictum exercere; Concilij (t) Tridentini authoritate innixa hæc Synodus ſtatuit, ne vllus Cle-

(ſ) Concil. Milan. 5. fol. 766. verb. hæc imprimis.

(t) Seſſ. 21. c. 2.

Clericus ſæcularis ad ſacros Ordines promoveatur, niſi priùs Epiſcopo legitimè conſtet, eum Beneficium, quod ſibi advictum honeſtè ſufficiat, pacificè poſsidere. Patrimonium verò, vel penſionem obtinentes ordinari non poſsint, niſi illi, quos Epiſcopus iudicaverit aſſumendos pro neceſsitate, vel commoditate Eccleſiarum ſuarum; priùs quoque perſpecto, patrimonium illud, vel penſionem verè ab eis obtineri, taliaque eſſe, quæ eis ad vitam ſuſtentandam ſatis ſint. Perpendens (v) tamen hæc Synodus, quanta in hac Provincia ſit neceſsitas miniſtrorum maternam indigenarum linguam callentium; decernit, vt qui linguam aliquam Indorum noverint, ad ſacros Ordines promoveantur, etiam ſi Beneficium, patrimonium, vel penſio ab eis obtenta talia non ſint, quæ congruè victum ſuppeditare poſsint. His enim quominus ordinentur, periculum mendicandi veriſimile eſt non obſtare, quia ſi moribus, ſcientiæ, & ætati requiſitis, linguæ quoque Indorum vſum adiungant, Indiſque, Sacramenta, & alia ſpiritualia miniſteria præſtare poſſint; indè quæ ſibi advictum ſufficiant, cum decore Eccleſiaſtici Ordinis comparabunt.

(v) Concil. 5a Lim. 3. act. 2. c. 31.

§. II.

§. II.

(x) Ext. in capit. penult. de ſimonia loquitur Provinc. de Quiroga, actio 3. c. 32. & Lim. 111. act. 2. c. 30.

OCcurrere (x) volens hæc Synodus artibus, & fallacijs, quibus aliqui nullum Beneficium, aut patrimonium verè obtinentes, ſed falſos Beneficiorum titulos, fraudulentaſque facultatum donationes cum pacto tacito, vel expreſſo de non recipiendo, vel reſtituendo confingentes ordinari ſolent; ſtatuit, ac decernit, vt ſi quis fraude, dolovè ad ſacros Ordines fuerit promotus, à ſuſceptis Ordinibus ipſo ſit facto ſuſpenſus, & pro tanto ſcelere arbitrio Ordinarij puniatur.

§. III.

(y) Provinc de Quiroga, act. 3. c 33. & vide infr. lib. 3. tit. 15. de celebr. Miſſar. §. 14.

IUxta Concilij Tridentini decretum, illi tantum patrimonium, vel penſionem obtinentes ordinari poſſunt, quos (y) Epiſcopus aſſumpſerit pro commoditate alicuius Eccleſiæ, cui adſcripti eſſe debent, ad munera Eccleſiaſtica obeunda, neque eam ſine Ordinarij licentia, deſerere poſſunt. Verùm quia multi ad titulum patrimonij, vel penſionis promoti, facilè deinde Eccleſiam, cui adſcripti ſunt, relinquunt; iubetur, vt Eccleſiæ deputatio in titulis Ordinum ſcripta inferatur. Viſitatores quoque inquirant, an prædicti, quæ præſtare

re tenentur, muneribus functi fuerint: quòd ſi contra ſe geſiſſe comperèrint, ad præſcriptum Concilij Tridentini (z) ab Ordinum executione ſuſpendantur, cuius ſuſpenſionis tempus Ordinarij arbitrio relinquatur.

(z) Seſſ. 23. c. 16.

§. I.

DE MODO CONFERENDI ORdines, & litteras dimiſſorias.

IN conferendis Ordinibus, ea prorſus ratio ſervari iubetur, quam amplexa eſt vniverſalis Tridentina (a) Synodus, iuxta quam decernitur, vt Epiſcopi per ſe ipſos Ordines conferant; ſi verò ægritudine fuerint impediti, ſubditos ſuos non alitèr, quàm iam probatos, & examinatos, ad alium Epiſcopum dimittant. Nullus (b) autem niſi à proprio Epiſcopo ordinetur. Quod ſi ob legitimam cauſam ab alio Epiſcopo promoveri quis petat, nullatenùs ei permittatur, niſi eius probitas, ac mores Ordinarij ſui teſtimonio commendentur, ſub pœnis in Concilio Tridentino (c) ſtatutis. Facultates de promovendo à quocumque minimè ſuffragentur, niſi habentibus legitimam cauſam, ob quam

(a) Seſſ. 23. c. 3.

(b) Concil. 5. Milan f. 765. verbo, quòd Provinc.

(c) Seſſ. 23. c. 8.

à proprijs Epiſcopis ordinari non poſſint, in litteris exprimendam; vt eſt ab eodem Concilio (d) diſpoſitum.

(d) Seſſ. 7. c. 11.

§. II.

(e) Limanſ. III. act. 2. c. 30 verb. Quia verò.

AD abolendam (e) pravam conſuetudinem contra decreta huiuſmodi in hanc Provinciam introductam, qua multi alienigenæ, ab alio, quàm à proprio Epiſcopo, & abſque eius conſenſu, & approbatione ad titulum, quem vocant domicilij, ſivè iurati, ordinari conſueverunt, præſtito ſolùm iuramento, ſibi eſſe in animo in ea Diœceſi, vbi promoti fuerint, permanere; interdicit hæc Synodus, ne quiſquam ad titulum huiuſmodi ordinetur, aut ordinari permittatur, niſi per tantum tempus in ea Diœceſi vitam duxerit, ex quo probabile ſit velle ſe ibi permanere: quòd ſi aliqui contra hoc decretum fuerint promoti, ipſo facto ab executione ſuſceptorum Ordinum ſuſpendantur, & cuiuſque Beneficij, ſeu adminiſtrationis Indorum ſint incapaces per triennium, qui verò in vna Diœceſi ordinari cœperint, in alia, quamvis ibi per tres annos fuerint commorati, reliquos Ordines non ſuſcipiant, niſi à proprio Prælato cum lit-

litteris dimittantur, & vnuſquiſque proprium paſtorem agnoſcat, & Hierarchiæ Eccleſiaſticæ ordine minimè perturbato, quod eſt Sanctorum Canonum, & Sacroſancti Concilij Tridentini (f) decretis de hac re ſancitum, inviolabilitèr obſervetur. Litteræ item dimiſſoriæ, ad vnum tantùm Ordinem ſuſcipiendum concedantur, vt quam in munere ſuſcepti Ordinis exequendo diligentiam ordinatus præſtiterit, Epiſcopus intelligat. Interſtitia verò temporum à Concilio Tridentino præfixa obſerventur, niſi in illis pro neceſsitate, vel vtilitate Eccleſiæ ſuæ viſum fuerit Epiſcopo diſpenſare. Abſentibus verò ſine prævio examine coram Epiſcopo, vel eius examinatoribus, litteræ dimiſſoriæ non dentur.

(f) Seſſ. 23. c. 11. & 13.

§. III.

REgulares iuxta Concilij Tridentini (g) decretum, nec ante ætatem omnibus à iure præſcriptam, nec ſine diligenti Epiſcopi examine ordinentur, nec eis duo Sacri Ordines eodem die conferantur, quibuſcumque privilegijs quoad hoc penitùs excluſis.

(g) Seſſ. 23. c. 1. & Provinc. de Quiroga, act. 3. c. 47. & eſt declaratio Card. in dict. locis.

DE

§. I.
DE EXAMINE ORDINIBUS *præmittendo.*

VT ordinandorum, & eorum, quibus animarum cura credenda eſt, quibus poleant meritis, quamvè ad ſpiritualia munera obeunda idonei ſint, faciliùs Epiſcopis notum fiat; præcipit hæc Synodus Mexicanæ ProvinciæEpiſcopis, vt in Synodo Diœceſana, quæ primo quoque tempore celebrabitur, tres ſaltim eligant, & deputent examinatores,(h) qui vnà cum Epiſcopo, vel eius Vicario, ſi Epiſcopus fuerit impeditus, de ſcientia ordinandorum periculum faciant: ante Synodum autem habitam, per ſuos Epiſcopi id etiam præſtent. Examinatores verò deputati, in ſuo munere obeündo hanc à Synodo præſcripta in formam obſervent.

(h) Conc. Trident. ſeſſ. 24. c. 18 verſ Licebit etiam, Conc. Tolet. act. 2. cap. 24. Prov. de Quiroga, act 3 à c. 21. vſq. ad 26. Limenſ. 3. act. 4. c. 17. & Conc. Milan. 5. tit. de examinandi ratione à f. 757.

§. II.

EXaminatores in Synodo Diœceſana conſtituti, iure iurando ſe obſtringant de fidelitate ſervanda in ſuo ſuſcepto munere, de verè, & ſincerè manifeſtanda eorum comperta ſcientia, de quibus ipſi experimentum ſumpſerint;

rint; amore, odio, aliovè omni humano affectu poſthabitis. Examinis (i) verò cauſa, nihil quicquam pecuniæ, præmij, alicuiuſvè doni, aut quid ſimile accipiant.

(i) Conc. Limenſ. 3. act. 2. c. 32. & Milan. 5. vbi ſuprà §. præc.

§. III.

SI examinandorum quiſquam per ſe, vel interpoſitam perſonam, dona, favoreſvè examinatori promiſerit; Epiſcopo ſtatim denunciet, & eundem ad Ordines pro illa vice inhabilem decernat.

§. IV.

EA, de quibus ſubituri examen interrogandi ſunt, per ſe, vel per alios, directè, aut indirectè, ne revelent. Si quis eorum, qui examinandi ſunt, conſanguineus, affinis, familiaris, familiævè adiunctus alicuius examinatoris fuerit, examinator ille, ne præſens quidem adſit, ſed Epiſcopo notum faciat, vt alius in eius locum vocetur.

§. V.

NE ſententiam, quam in approbando, vel reprobando dicturi ſunt, vlli manifeſtent, ſub pœna excommunicationis maioris ipſo iure.

§. VI.

§. VI.

NE quemquam ad examen ſubeundum admittant, niſi priùs ſuſcepti Ordinis titulum, ab Epiſcopo, & Notario ſuſcriptum, ſigillatumque exhibuerit.

§. VII.

QUæ omnia ſub eiſdem iuramento, & cenſura, tunc quoque ſervare teneantur, cùm de Epiſcopi mandato aliquos ad Beneficia obtinenda examinare contigerit.

LIBRI PRIMI

TITULUS QUINTUS.

§. I.

DE SACRAMENTORUM *Eccleſiæ adminiſtratione.*

SAcroſanctæ Eccleſiæ (K)Sacramenta, quæ non inventa ab hominibus, ſed à Chriſto Domino inſtituta ſunt, & ad noſtram ſalutem divinitùs conceſſa, vt dignè, & ſalubritèr adminiſtrentur, & à percipientibus ſummo in honore, & veneratione habeantur; ma-

(K) Cap. Ad Apoſtolicam, c. Si ſatis de ſimon. Mex. 1. c. 23. & 12. c. 2. Guadix tit. 2. conſt. 3. & 22. & conſt. 14.

maximè oportet eorum miniſtros, illud de ſe omnibus, præſertim Indis, qui rudes ſunt, & minus intelligentia valent, præbere teſtimonium, vt non ob aliquod temporale lucrum, ſed tantùm ad ſalutem animarum Sacramenta conferri omnes intelligant. Præcipit igitur hæc Synodus, ne vllus Clericus, pacto, contractu, hortatu, aut conventione, per ſe, aut per alium, directè, vel indirectè, pro Sacramentorum adminiſtratione ſibi temporale quicquam dari procuret: ſi qui verò ſecus fecerint vltra pœnas à iure in ſimoniacos decretas, ſi ſemel id commiſerint, pœnam quinquaginta pondo incurrant, quorum partes duæ, Eccleſiæ vbi fuerit delictum perpetratum, diſtribuantur, tertia verò accuſatori. Si autem bis in hoc crimen inciderint, à Sacerdotali officio per annum ſuſpendantur. Si ter, à tota Provincia per triennium exules ſint; non tamen hoc decreto prohibetur, ne mercedem in ſingulis Epiſcopatibus ab Epiſcopo conſtitutam percipiant.

14. 15. 16. Milan. 1. verbo cum Sacrament. & Synodo de Quir. conſt. 31. & Provinc. eiuſdem Quirog. act. 3. cap. 27. & Compoſtel. act. 7 c. 10. & Lim. 3. act. 2. §. 38. conducit materiæ tex. in c. abolenda de ſepulturis.

§. II.

Verum, (l) vt illud, quod ex conformi ſacrarum cæremoniarum vſu in cultu divino provenit, decorum ſer-

(l) Mex. 1. c. 7. & Limen. 3. act. 2. cap. 27.

37. & Conc. 4. Tol. c 26. vbi Loayſ. f. 370. verbo libell. Conc. Milan. 5. fol. 716. verbo illud imprimis, & Conc. Provinc. Bonon. Cardin. Pallæot. 4. p.

ſervetur, & ea evitentur incommoda; quæ ex varietate huiuſmodi oriuntur; Curati omnes huius Provinciæ, tàm Sæculares, quàm Regulares, in Sacramentis adminiſtrandis, præſcriptam in rituali Mexicano formam teneànt, quovſque à Sede Apoſtolica rituale ad vſum vniverſalis Eccleſiæ evulgetur. Si qui verò alitèr Sacramenta adminiſtraverint, tamquam perturbatores Eccleſiaſtici Ordinis punientur.

LIBRI PRIMI

TITULUS SEXTUS.

§. I.
DE SACRA VNCTIONE.

VOlens hæc Synodus ijs incommodis, quæ in conferendo Indis Confirmationis Sacramento, & fuerunt, & eſſe poſſunt, opportunum remedium afferre; ſtatuit, ac præcipit, ne quicquam (m) pecuniæ, argenti, alicuiuſvè rei ſimilis, dum Epiſcopi ſacrum chriſma miniſtrant, ab Indis, vel ab alijs vlli petant, aut ad id offerendum eos inducant; immò potiùs pro gravitate, & au-

(m) Limenſ. 3. act. 2. c. 13.

authoritate Epiſcopalis dignitatis, candelas, vittas, quas ſuſcepturi Sacramentum Confirmationis deferre ſolent, indigentibus in eleemoſynam Epiſcopi conferant.

§. II.

PEracto verò confirmationis miniſterio, vittæ omnes ad vſum eius adhibitæ comburantur, ne poſtea profanis vſibus deſerviant.

§. III.

SEd quoniam propter Indorum ignorantiam facilè evenire poteſt, vt nulla habita ratione cognationis inter ſuſceptorem, & confirmatum, illiuſque patrem, & matrem contractæ, hi in his gradibus prohibitis matrimonio ſe coniungant; huic malo Epiſcopi occurrentes, (n) in ſingulis Indorum oppidis duos ſuſceptores deputent, qui vel ſine ſuſpicione contrahendi matrimonium ſint, vel ſpiritualis cognationis rationes optimè noverint: idque obſervetur, donec Epiſcopis huiuſmodi deputatio, Indis peritioribus factis, non ampliùs neceſſaria viſa fuerit.

(n) Limenſ. 3. act. 2. c. 9.

(o) Concil. Trid. ſeſſ. 14. c. 3. de Extrema-Vnctione, Mex. 1. c. 64. Collect. Max. Conc. Hiſp. tom 4. Guadix, tit. 2. conſt. 42. Limenſ. 3. act. 2. c. 28. Concil. Trid. in doctrina de Sacrament. Extremę-Vnction. c. 1. 2. & 3.

§. IV.

PArochi (o) item, tàm Sæculares, quàm Regulares, Indis, & ſervis ægrotis in mortis periculo conſtitutis, Sacramentum Extremæ-Vnctionis miniſtrent: quod cùm ſit à Chriſto Domino ad communem omnium ſalutem, ſine delectu perſonarum inſtitutum; omnibus fidelibus in articulo mortis devotè petentibus tribuendum eſt. Parochi verò muneri ſuo ſatisfacere minimè poſſunt, ſi medicinam animæ, & corpori tam ſalutarem ſuis ſubditis denegaverint.

§. V.

QUia verò graviter ægrotantes Extremæ-Vnctionis ſuſcipiendæ cauſa ad Eccleſias, ſeu Monaſteria deducere tutum non eſt, ne externus impulſus, aut mortem illis conciliet, aut ſaltim acceleret miſeræ genti, & ab omnibus rebus inopi, conſulere volens hæc Synodus; in virtute ſanctæ obedientiæ Curatis omnibus, Sæcularibus, & Regularibus, præcipit, ne Indos, aut ſervos ægrotos huius rei cauſa, ad Eccleſias, vel Monaſteria vllatenùs ferri permittant. Immò Curati ipſi officij ſui, & charitatis, qua

quã erga proximos eſſe debent, memores ad vngendum infirmos, eorum adeant domos, quas priùs decenti ornatu paratas eſſe curabunt. Si verò contra hoc decretum fecerint, probabili irregularitatis periculo ſe exponi intelligant: & quam ſint de morte proximi ob eorum inhumanitatem ſecuta, rationem Deo reddituri, animadvertant.

§. VI.

EPiſcopi verò tantum ſcelus acerrimè vindicari ſtudeant, vt tam immanis, & barbara conſuetudo, & non ſolùm ab Eccleſiaſtico, & Religioſo homine, ſed ab homine prorſùs aliena, radicitùs extirpetur, funditùſque tollatur.

§. VII.

DE ætate (p) ad hoc Sacramentum ſuſcipiendum ea regula ſit, vt quibus per ætatem licet Euchariſtiam ſumere, eiſdem etiam liceat ſancto infirmorum oleo invngi.

(p) Gran. tit. de Sacr. Vnction. n. 3. & 4 & Milan. 4. tit quæ pertinent ad Extrem. Vnct. verb. Parochus, & 5. tit. quæ pertinent ad Sacram. Extremæ Vnct.

§. VIII.

IJ tamen, qui ægrotorum curam habent, admonentur, vt opportuno tempore à Parocho deferri Extremam-

Vnctionem procurent, ſicque infirmus dum integris eſt ſenſibus, vngatur, vt vim Sacramenti corpori, & animæ ſalutarem, dum compos ſui eſt, intelligere valeat.

§. IX.

AD Sacrorum Canonum obſervationem, & ne in Eccleſijs ſanctum chriſma, Cathecumenorum, & infirmorum oleum, vnquam deſit; iubet hæc Synodus, vt in ſingulis annis (q) intra quindecim dies, à feria quinta in Cœna Domini, quo die hæc, vertente anno, non conſecrantur, immediatè numerandos, Vicarij omnes, & ſinguli huius Provinciæ, per ſe, vel per Clericos Sacro Ordine initiatos, ad civitatem vbi eſt Sedes Epiſcopalis conveniant, & quod in Sacriſtia cuiuslibet CathedralisEccleſiæ diſtribuitur ſanctum chriſma, oleum, quantum omnibus diſtrictu ſui Parochi ſufficiat, inde afferant. Nemo autem intra præfixum tempus id facere omittat, ſub pœna pondo quinquaginta.Curati autem reliqui, eum locum vbi Vicarius reſidet, adeant,vel eò Clericos in Sacro Ordine conſtitutos mittant, vt ſanctum chriſma, & oleum in ſuas Parochias inde reportent, ſub pœna pondo octo fabricæ

(q) Gran tit. de Sacram. Vnction act. 1 & Synod. de Quiroga, conſt. 24. & 25.

cæ applicandorum. Is autem, qui vel in Cathedrali, vel oppido, vbi Vicarius reſidet, chriſma, & oleum diſtribuit, nihil quicquam pro his diſtribuendis accipiat, librumque ſecum habeat, vbi cum die, menſe, & anno nomina eorum inſcribat, qui ab eo chriſma, & oleum ſumpſerunt, ſub pœna duorum pondo, ad vſum fabricæ Eccleſiæ.

§. X.

CUratis (r) quoque omnibus præcipitur, vt chriſma, & oleum huiuſmodi frequentèr renovare ſtudeant, eamque in renovando formam ſervent, vt minor ſemper olei quãtitas addatur, quã reliquum fuerat, ſi verò aliquid chriſmatis, vel olei anni proximi præteriti, quum novum defertur, ſuperfuerit; illud comburatur, vel in fontem baptiſmalem ſpargatur; à die verò feriæ quintæ in Cœna Domini in poſterum, antiqui chriſmatis, & olei Cathecumenorum vſus ceſſet, ſub pœnis à iure decretis, nec Sabbato etiam maioris hebdomadæ ad fontes antiquum oleum adhibeatur, ſed novum expectetur. Conceditur autem, vt ſi quis mortis periculo laboraverit, oleo infirmorum præteriti anni vngatur, novi olei copia adhuc non habita. Cuius rei cauſa

(r) Gran. tit. de Sacram. Vnct. n 1. 2. & 3. & Mil. 4. 2. p. conſt. verb. Parochus.

à feria in Cœna Domini infirmorum oleum aſſervari poterit, quovſque novum pervenerit, & deinde conſumi.

§. XI.

(ſ) Mex. 1. c. 33.

AD cuſtodiam (ſ) verò ſancti chriſmatis, & olei, locus clauſus cum decenti ornatu deputetur, cuius clavem Parochus habeat, nec cuiquam tradat, niſi alicui Sacerdoti quum opus fuerit, quo loco Rituali etiam miniſtrandorum Sacramentorum formam præſcribens aſſervabitur.

LIBRI PRIMI
TITULUS SEPTIMUS.

§. I.
DE CLERICIS PEREGRINIS.

SUmmis à Deo precibus efflagitare Epiſcopi deberent, vt eos in meſſem ſuam operarios mitteret, qui divinæ voluntati conformes, ſalutem animarum ſitirent; non quæ ſua ſunt quærentes, ſed quæ Ieſu Chriſti. Verùm quod eſt omni lachrymarum fonte plangendum, Sacerdotes aliqui, non pietatis zelo, ſed æſtu

quo-

quodam avaritiæ flagrantes, in certis ſedibus vagantur, & ovibus ſibi commiſsis derelictis, eò avidè confugiunt, vbi maius ſtipendium temporalis lucri proponitur. Cui tam gravi malo Tridentinum (t) Concilium occurrere volens; præcipit, ne vllus Clericus peregrinus ſine commendatitijs ſui Ordinarij litteris (quas tamen ſine iuſta cauſa Ordinarius non deneget) ab vllo Epiſcopo ad divina celebranda recipiatur, quod tam ſanctum Concilij decretum hæc Synodus inviolabilitèr obſervari vult, ſub pœna ſuſpenſionis arbitrio Ordinarij interdicit quoque, ne vllus Vicarius, ſeu Iudex Eccleſiaſticus, Clericis huiuſmodi celebrandi licentiam concedat, niſi eorum facultates, & litteræ dimiſſoriæ diligentèr priùs examinatæ comprobentur. Idemque iniungit ſuperioribus ordinum in ſuis domibus, aut Monaſterijs. Itidem iubetur, vt ſi qui Clerici ex Hiſpania, aut alijs remotis Provincijs, in has Indiarum partes migraverint, mulieres ſecum, matrum, ſororum, & conſanguinitate propinquarum nomina deferentes, niſi id ita eſſe legitimè conſtiterit, à mulieribus huiuſmodi ſeparentur: ſi verò ſeparati non paruerint, tamquam concubinarij publicè puniantur.

(t) Seſſ. 23. c. 26. & ſeſſ. 22. in decreto de obſervandis, & evitandis in celebr. Miſſarum, Mex. 1. c 45 & Guad. tit. 2. conſtit. 54. Milan. 1. tit. quæ pertinent ad celebrat Miſſ. verb. Clericis, & Gran. tit de Cleric. peregrin. Synod de Quiroga, conſt. 57. Limenſ. 3. act. 3 c. 9. Mex. 1. c. 57.

LIBRI PRIMI

TITULUS OCTAVUS.

§. I.

DE OFFICIO IUDICIS ORDINArij, & Vicarij. (v)

(v) Gran. tit. de offic. iudicis ord. Guadix, tit. 8. conſt. 11. 12. 13. & 14. Milan 43. p. tit. de foro Epiſc. & 5. tit. de Epiſc. & Epiſcopali iure.

VT Epiſcopi populum à Deo ſibi commiſſum, quibus opus eſt, prudentia, & ſolicitudine gubernent, ac moderentur, atque vt faciliùs orationi vacent, doctrina paſcant gregem, & ſaluti conſulant animarum, Vicariorum opera indigent, quos in partem ſolicitudinis, præſertim earum rerum, quæ fori iudicialis ſunt, ſibi aſciſcant. Quam obrem Vicarios huiuſmodi hæc Synodus vehementer hortatur, vt quàm ſit eorum induſtria ad populi Chriſtiani gubernationem neceſſaria, intelligentes, ſuo muneri ne deſint, ſed obeundo, omne ſtudium, operam, & diligentiam collocent, quod vt commodiùs præſtent, has, quæ ſequuntur, regulas obſervabunt.

§. II.

IMprimis officiales, Vicarij, & Iudices Eccleſiaſtici omnes huius Provin-

vinciæ id potiſsimum curent, vt iniuncta ſibi in litteris commiſsionis, & poteſtatis exequantur. Tempore etiam, quo hæc officia exercent, diligentèr, integrè, & rectè ſe gerant in omnibus Dei honorem ſibi proponant, communem ſubditorum vtilitatem quærant, & partium vnicuique ius ſuum tribuant. Coram Secretario Epiſcopi iure iurando ſe obſtringant, quod Sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini decretis, huiuſque Synodi conſtitutionibus ſtabunt, quod Eccleſiaſticam iuriſdictionem, immunitatem Eccleſiarum, & earum miniſtros tuebuntur atque defendent. In locis, vbi ſuis fungi debent officijs, ſemper reſideant, officiaque hæc per ſe ipſos obeuntes, & non per ſubſtitutos, nequaquam abſint feria ſecunda, quarta, & ſexta cuiuslibet hebdomadis: ab octava ad decimam horam pro tribunali ſedentes, cauſas audiant. Si verò in hos dies feſtum inciderit in ſequenti die, feſto non impedito, audientiam faciant, ad locum verò ad id deputatum Eccleſiaſticæ curiæ miniſtris comitati procedant. Ipſis verò officialibus, ad dies tantum octo abſentibus, nullam cauſam diffinitiva ſententia determinare valeant, nec in cauſa aliqua interlocutoria

ſen-

ſententia quicquam ſtatuant, quod per diffinitivam ſententiam reparari non poſſit. Quicquid ſecus factum fuerit, irritum, & inane decernitur.

§. III.

DE quibuſcumque cauſis ad iuriſdictionem ordinariam ſpectantibus, & tamquam Apoſtolicæ Sedis ſubdelegati, de his, in quibus Epiſcopi à Concilio Tridentino eiuſdem Sedis delegati conſtituuntur, ſi eis ab Epiſcopo ſpecialitèr commiſſæ fuerint, cognoſcere poſsint, cauſaſque huiuſmodi, niſi ſpecialitèr Epiſcopo ſoli fuerint commiſſæ, aut eas Epiſcopus ad ſe à bocaverit, vel ex huius Synodi decreto eidem reſervatæ fuerint, terminare valeant. De his etiam cauſis cognoſcant, quæ per viam appellationis coram Epiſcopo ſunt tractandæ.

§. IV.

QUoniam Epiſcopi iure, & expreſſo Concilij Tridentini(x)decreto tenentur officialem Vicarium generalem conſtituere, qui Doctor ſit, vel Licentiatus in iure Canonico, vel aliàs quantum fieri poterit, idoneus ad cauſas in foro iudiciali decidendum, quem pro offi-

(x) Seſſ. 24. c. 16. & iure communit. text. in cap. de conſang. & affin. Collect. Max. Conc. Hiſp. tom. 4.

officij ſui ratione commodè ſuſtentare debent, & quia officiales huiuſmodi pro-videndis actis ſalarium forſan à partibus litigantibus recipere volent; ſtatuit hæc Synodus, ne quicquam pro his accipiant, niſi parte, aut partibus petentibus iuriſ-peritum vnum, vel plures ſibi adiungi, quos de cauſa conſulat, ac de eorum Concilio ſententias ferat, quia verò eve-nire poteſt, vt pars, aut partes id peten-tes, quibus incumbit horum aſſeſſorum ſalaria perſolvere, eoſdem pretio cor-rumpere poſsint; ſtatuit, ac præcipit ea-dem Synodus, (y) vt ſalaria aſſeſſori hu-iuſmodi à iudice providè moderentur. Eaque aſſeſſores per ſe, vel interpoſitas perſonas, ante deciſam cauſam à parti-bus non accipiant; nec quicquam am-pliùs, quàm quod fuerit moderatum, ſub pœna reſtitutionis in quadruplum. Sen-tentiam verò ſuam clauſam, & ſigillatam, ad iudicem mittat aſſeſſor, eàmque par-tibus nequaquam tradat, aut ex eo quod partium intererit, teneatur. Prædicta ve-rò pœna fabricæ Eccleſiæ, & pijs operi-bus æquè diſtribuatur. Sportulas alias non exigant, quàm quæ ſunt ab hac Synodo taxatæ. A partibus coram eis litigantibus, aut quæ probabili conjectura litigaturæ

(y) Mexic. 1. c. 84. Guad. tit. 8. conſt. 14.

cre-

creduntur, dona, aut munera, etiam, ſcu-
lenta, per ſe, aut familiares, conſangui-
neoſve ſuos, officio durante, vel poſt, ex
promiſsione tempore officij priùs facta,
non accipiant, etiam ſi ea data ſpontè
fuerint, vel promiſſa, ſub pœna reſtitu-
tionis in quadruplum. Quod iudicibus
Vicarij foraneis, ſub eadem quoque pœ-
na etiam imponitur.

§. V.

IN cauſis coram ipſis pendentibus, ipſi cognoſcere poſsint. Arbitri iuris, aut arbitratores non ſint, neque hac de cauſa proferendis ſententijs, videndis actis, aut aliàs quicquam accipiant. Qui verò contra fecerint, vltra pœnam reſtituendi duplum, aliter etiam puniantur: idque Vicarij etiam obſervent.

§. VI.

NOtarij, aut alij eorum miniſtri, in cauſis, in quibus ad Fiſcalis inſtantiam procedetur, nihil à reo exigant ratione ſcripturarum, ſivè actorum, pro parte ad Fiſcalem expectante, niſi reus per ſententiam in expenſis fuerit condemnatus, eaſque tunc iuxta taxationem petant. Si verò condemnatio huiuſmodi

non

non præceſſerit ; cum ex officio ad hæc conficienda teneantur, nihil exigere poſſint. Quòd ſi Notarius, & Iudex alitèr, quàm ad præſcriptam formam, expenſas à reo petierint, in duplum eaſdem reſtituant.

§. VII.

TEſtes verò pro ratificatis non habeant, etiam de voluntate partium, in cauſis vbi pœna corporalis, exilij quoque, aut ſolemnis pœnitentiæ futura ſperatur, ſub pœna ratificandi teſtes ſuis impenſis, ſi opus fuerit : Iudex autem teſtibus non ratificatis, ſententiam minimè ferre poſsit.

§. VIII.

PEculiari ſolicitudine ſtudeant vitia publica, veluti ludos illicitos, concubinatus, blasfemias, vſuras, & huiuſmodi alia, prohibere ; & hæc perpetrantes acritèr punire. Quod vt conſequatur effectum, Dominica prima Quadrageſimæ in quolibet anno generales litteras excommunicationis expediant, procedendo vſque ad anathematis declaratorias, eaſque publicare faciant, tàm in Cathedrali, quàm in Parochialibus Eccleſijs, ac Monaſterijs, quæ poſtquam publicatæ fuerint, in Eccleſiæ ianuis affligantur. Ad

oppi-

oppida etiam, vbi Hiſpani degunt, & ad fodinas litteræ eædem mittantur, ibique itidem publicentur, vt omnes, & quicumque de huiuſmodi delinquétibus notitiam habuerint, cenſuris compellantur eoſdem denunciare coram Epiſcopis, vel Parochis, & coram Notario publico, vt id legitimè conſtet: quæ tamen de delictis notorijs, & publicis, dumtaxàt diſpoſita intelligantur. Edicta verò, ſeu litteræ generales huiuſmodi iuxta ſeriem diſpoſitam, & approbatam expediantur: quæ in quantum concubinariorum delicta reſpiciunt, prima etiam Dominica Adventus publicentur.

§. IX.

TAmetſi Epiſcopi, ſubditorum delicta Clericorum, & Sacerdotum maximè, quos alijs in exemplum vitæ Deus poſuit, animadvertere debent; nihilominùs Sacerdotalis Ordinis honori proſpicere valdè tenentur, & in puniendis Clericorum delictis prudentèr ſe gerere, ne ſi id nimis publicè fiat, ipſi ſimul cum eo, quo funguntur divino miniſterio contemnantur. Quapropter (z) hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, vt cauſæ graves Clericorum huius Provinciæ, & quoad

(z) Mexic. 1. c. 82.

quoad modum procedendi, & quoad cuſtodiam carceris ſecretò agitentur, & terminentur. Item, vt Iudices ad cauſam huiuſmodi Notarios Clericos, ſi fieri poterit, adhibeant; hæc autem omnia tum locum habeant, quum delictum tale, & tam publicum non fuerit, quod maiori non egeat remedio. Qua in re conſcientiæ Iudicum onerantur, vt in his omnibus eum modum ſervent, quo & Clericali dignitati conſulant, & delinquentes pro meritis ſupplicio afficiantur.

§. X.

Librum habeant, in quo ſummatim ſacrilegiorum, reſtitutionum, & Fiſcales cauſæ ad memoriam deſcriptæ ſint. Ad huius verò libri præſcriptum, in fine cuiuslibet menſis, miniſtris, & Notarijs, ſibi reddi rationem petant de præfatis cauſis; & de earum ſtatu: & quod magis ſingulis cauſis conveniens ſit, provideant, eoque in libro, vt ſcribatur quicquid providerint, efficiant: atque miniſtros huiuſmodi de commiſsis negligentijs reprehendant, in eoſque accurate animadvertant. In fine etiam menſis prædicti Notarius de hac coram eo adhibita diligentia fidem faciat, & officiales binis

quoque menſibus, iuxta prædicti libri formam, Epiſcopo referant, quid geſtum ſit, quidvè non, quidque negotiorum huiuſmodi expeditioni convenientiùs, & opportuniùs eſſe videatur, ſub pœna quatuor pondo quoties id omiſſum fuerit, & Epiſcopi huiuſmodi relationi ſibi inſcriptis factæ ſe ſubſcribat. Librum verò hunc officiales apud ſe retineant, ad cuius præſcriptum, quum eos Epiſcopus viſitaverit, de negotijs huiuſmodi inquirantur. Admonentur præterea, vt etiam ſi ab ipſis cauſæ deciſſæ ſint, ſi vlteriùs in gradu appellationis procedatur, promotorem Fiſcalem ad cauſarum huiuſmodi proſecutionem inſtantèr hortari non deſinant.

§. XI.

(a) Concil. Tolet. act. 2. c. 141.

IUdices, (a) nec recipiant, nec apud ſe retineant multarum, ſivè pœnarum pecunias operibus pijs applicatas, ſub pœna reſtituendi quadruplum; ſed hæ Notario cauſæ, eo ipſo quòd exactæ ſint, commendentur, qui infrà diem ſuſceptori, per Epiſcopum cum debitis fideiuſſoribus in Tribunali ſuo deputando, eas conſignare teneatur ſub pœna ſolvendi duplum. Pecuniarum autem huiuſmodi conſignationem, in libro ſuſceptoris Nota-

tarius ſcribat, & manu propria ſuſceptor, ſibi conſignatas eſſe etiam ſcribat, ſeque ſubſcribat, vt Epiſcopi arbitrio hæc in pia opera diſtribuantur. Idemque quoad pœnarum pecunias ſervare teneantur.

§. XII.

PRæcipitur etiam Iudicibus, vt in cauſis civilibus, criminalibus, matrimonialibus, & alijs Ordinarijs quibuſcumque, ante diffinitivam ſententiam bis acta perſpiciant: primò quando partes ad probationem admittunt: ſecundò ſibi traduntur ad proferendum in cauſa diffinitivè; ſummaria verò quo tempore ferenda ſententia eſt, videant: accuratè autem perpendant, an in eis quoad ſuam formam omnia ſervata ſint, actaque, & actuata prout de iure expedit, & in hac Synodo cavetur titulis de ordine officiorum, & de officio Notarij. Si verò quicquam horum deſit, ſportulæque, aut ſalaria percepta, deſcripta in actis non ſint, ea iuxta formam iuris deſcribi faciant, Notariorumque, aut miniſtrorum Curiæ negligentias circa hæc, puniendo corrigant. Pro licentijs, (b) ſeu facultatibus ad exercitium alicuius Sacramenti, vel ad eſum carnium in diebus Quadrageſimæ,

(b) Gran de offic. iudic. ordin. n. 13.

aut alijs,quibus prohibitus eſt,nihil quicquam accipiant. Has verò niſi in ſcriptis, & ad limitatum tempus, cauſaque benè examinata, & licentia præcedente corporalis medici,vbi habere poterit, non concedant, nec in caſibus ab hac Synodo prohibitis, ſub pœnis ab eadem ſtatutis.

§. XIII.

IUbetur præterea, vt Iudices acta in cauſis ordinarijs coram eis facta bis taxent. Primò, quando partes ad probationem admittunt: ſecundò,tempore ferendæ ſententiæ, medioque decreto declarent, quid Advocatis, & Notarijs debeatur, quidvè ad eos pertineat, ſuoque ſigno notent,vt partibus, vel earum procuratoribus liquidò conſtare poſsit. Sin minus fecerint Iudices, pondo duo *de Tipuzque dicta*, in pœnam perſolvant, eaque pijs operibus applicentur. Taxent etiam acta cauſarum, quæ coram eis in gradu appellationis agitabuntur, probationeſque etiam quaſcumque, & ſcripturas alias, quoad earum partes, & lineas, iuxta legum(c) regni diſpoſitionem,& taxationem prædictam ſalaria huiuſmodi ſolvantur, quod verò Notarij, aut Commiſſarij vltra taxationem receperint, in cal-

(c) In leg. 23. tit 20. lib. 2. & leg. 1. tit 27. lib. 4. Recopil.

calce decreti iubeant reſtitui, ſub pœna iam dicta. Officiales taxam, (d) & ſalariorum omnium Curiæ miniſtrorum manu Epiſcopi ſubſcriptam, clarè inſcriptam, tabulæ affixam, & in aula Iudicis deputata, poni faciant, vt ibi commodè ab omnibus legi poſsit. Taxa verò ea ſolummodo ſit, quæ eſt ab hac Synodo conſtituta.

(d) Concil: Mex l. 1. 3. fol 603. 1. pag. in princip.

§. XIV.

LIbrum habeant, in quo delinquentes condemnatos ſub comminatione ſi in idem delictum vlteriùs reinciderint, & eos qui talia commiſerint crimina, quæ ſi iterum perpetrentur, maiori ſupplicio digna fiunt appoſitè deſcribant. Notarius verò apud quem ſententia lata eſt, manu propria in libro ſcribat, qua pœna reus damnatus fuerit, die, menſe, & anno ibidem appoſitis; & quòd acta, & proceſſus cauſæ apud eundem remaneat, ſeque ſubſcribat, quò delinquendi conſuetudo faciliùs tolli poſsit.

§. XV.

IN cauſis, in quibus ex officio procedunt; poſtquam Fiſcalis teſtes nominaverit, caveat, vt ſuſceptor Fiſcali ſubminiſtret pecunias, quibus poſsit, teſti-

bus ad ferendum teſtimonium venturis ſumptus præbere competentes, idque in actis redigatur. Tempore verò, quo expenſas taxabunt, faciant ſibi à Fiſcali rationem reddi ſumptuum erogatorum huiuſmodi; quos etiam taxent; & ex taxatione, eos Fiſcalis à reo recipiat, ſuſceptorique reſtituat, aut quid cauſæ fuerit, quominus reſtiturus ſit, exponat.

§. XVI.

OFficiales, ſaltem ſemel in hebdomada, ſecunda, aut ſexta feria, poſtmeridiem, vel hora ſibi magis commoda, carcerem viſitent, eiſque in comitatu ſint Notarij deferentes acta detentorum in carcere; procuratores quoque, & promotor Fiſcalis, quorum ſi quis abſens fuerit, pondo vno multetur, in vſus eorum, qui in carcere ſunt convincti. In viſitatione verò id præſtent, vt de vita, honeſtate, & moribus eorum, qui carcere incluſi tenentur, inquirant, fœminarum impudentias reprimant, deierantes, illicitoſque ludos exercentes puniant. Exquirant præterea, an cuſtos carceris à vinctis iniuria quicquam extorqueat; vnumquemque, de ſuo iure eos certiores reddere volentem, libenter audiant. Si ab ali-

aliquo reo confeſsio petenda eſt, aut aliud quid ſimile agendum, id ne omittant.

§. XVII.

DE vinculis, & his qui vinculis alligati tenentur, interrogent: an ſine cauſa per cuſtodem crucientur, aut ſine mandato dimittantur, inquirant: & tandem his omnibus, quæ opportuno egent remedio, prudentèr, & accuratè illud præſtent.

§. XVIII.

IN vigilijs (e) feſtorum Paſchalium, vel duobus ante diebus, Epiſcopi (præſentibus eorum officialibus, & alijs miniſtris) carcerem viſitent, prout etiam ab hac Synodo ipſis iniungitur in titulo *de Epiſcoporum officio.*

(e) Infrà, lib. 3. tit. 1. §. 10.

§. XIX.

SI Notarius (f) aliquis, vel mortem obierit, vel officio ſuo fuerit privatus; acta, & ſcripturarum protocolla ab eo confecta, accuratè cuſtodiantur, vt habetur in titulo *de officio Notarij.*

(f) §. 24.

§. XX.

CUriæ (g) miniſtri munera, etiam eſculenta, mutuum, & commodum ne

(g) Milan. 3. f. 60; verb. Nullum neque munus, & 5. f 782. verb Illud præterea.

ne accipiant, nec eoſdem ad ſuos contractus fideiuſſores adhibeant. Iudiceſque huiuſmodi quantumvis ſint probatæ fidei, ante elapſum tempus à fideiuſſoribus compelli poſsint ad eos indemnes ſervandum, vel perſolvendum totum id, pro quo ſe fideiuſſores conſtituerunt, ac ſi ab ipſis illud iam eſſet perſolutum. Litigatorum operis, niſi ſoluta mercede, non vtantur, & in ſportulas ſibi debitas computantes. De ſuis ſportulis, & ſalarijs, vel de negotijs ſibi commiſsis nihil paciſcantur, ſed ea purè, ſincerèque agant. Si verò vllatenùs quicquam acceperint, in duplo reddant.

§. XXI.

CUm crimen quis confitetur, vel ſpontè, vel aliàs, & quum iniuriæ Eccleſiæ, vel Clericis inferuntur; etiam ſi illæ à partibus ſint condonatæ, promotores Fiſcales citentur, vt cùm ob culpam, quæ in delictis maior comperiri poteſt, tùm ob immunitatem, & iuriſdictionem Eccleſiaſticam tuendam, de iure ſuo dicant, niſi, Epiſcopo conſulto, Iudex alitèr decernat.

§. XXII.

STatuitur etiam, ac iubetur, iuxta Concilij Tridentini (h) decretum, ne officiales facultatem contrahendi matrimonium peregrinis concedant, niſi conſtet eos alibi matrimonio coniunctos non eſſe, nec legitimo impedimento teneri, quominus matrimonium contrahant. De hoc autem ab his inquiratur, qui ante contrahere volentes benè cognoverint, niſi attenta ætate eius qui ad matrimonium recipi cupit, Iudici videatur de longiori, vel breviori tempore inquirendum. Ad inquiſitionem autem huiuſmodi, ſi opus ſit, officialis litteras det requiſitorias, ex quibus in partibus, vbi contrahentes ſint orti, inquiſitio fiat, denunciationibus publicè factis, ad præſcriptum ſacroſancti Tridentini (i) Concilij. Præterea contrahentes iuramento declarent, ſe nullo Religionis, vel caſtitatis voto obligari. Qui verò abſentem coniugem obijſſe dixerit, contrahendi facultatem non obtineat, niſi hoc ſufficientèr probato, Epiſcopum adeat, de cuius permiſſu, & non aliàs, ad ſecundas nuptias ſuſcipiatur, ſub pœna pondo centum, expenſis pro adminiſtranda iuſtitia faciendis, applicandorum.

(h) Seſſ. 24. c. 7.

(i) Seſſ. 24. c. 1. de reformat. matrimon. Guadix, tit. 2. conſt. 57. & Granat. tit. de cognat. ſpirit n. 2. Synod. de Quiroga, conſt. 33.

§. XXIII.

§. XXIII.

(k)Lib.5.tit. 5.§.6.

IN crimine(K)concubinatus inter Clericum,& coniugatam, is ordo in procedendo ſervetur, qui ab hac Synodo titulo *De concubinarijs* eſt præſcriptus.

§. XXIV.

(l) Gran. tit. de offic. ordin num.22.

VIcarij (l) de his ſolùm caſibus, qui ſunt in mandatis, & commiſsionibus ſuarum poteſtatum comprehenſis, ac iuxta præſcriptam ibi formam cognoſcant: ſi ſemel contrarium fecerint, pœnam pondo octo incurrant, quorum tertia pars delatori, reliquæ impenſis pro adminiſtranda iuſtitia faciendis applicentur. Si bis, pondo duodecim, & duorum menſium ſuſpenſione. Si ter, duplo multentur; itidemque fiat diſtributio. In his autem negotijs, quæ ad eorum iuriſdictionem non ſpectant, Iudices, Fiſcales, & officiales, vt ſuprà præfertur, commoneant, & imminenti periculo, aut rei neceſsitate poſtulante, proceſſum inchoent, inquiſitionem faciant, perſonaſque capiant,& infrà triginta dies in locis diſtantibus, in propinquis verò, quò citiùs fieri poterit, per aliquam perſonam, quæ ad id diligentèr ſe obſtringat, cauſas huiuſ-

mo-

modi ad officiales remittant ſine retardatione, ſub pœna pondo quatuor *de Tipuzque* vocatorum, & ſine diſsimulatione ſub pœna pondo viginti, & privationis officiorum, ratione præſcripta applicandorum. In cauſis matrimonialibus, aut divortij, ratione ſævitiæ, aut ſecundarum nuptiarum imminente periculo, vſque ad depoſitum procedant, illaſque prout ſuprà dictum eſt, remittant, ſub eadem pœna.

§. XXV.

SI facultas (m) petatur, quà Clericus in Sacro Ordine conſtitutus coram Iudice Sæculari teſtimonium dicere poſsit, ne detur priuſquam ea, de quibus interrogari debet, examinentur; quæ ſi talia viſa fuerint, vt ad omnia reſpondere Clericum teſtem non deceat, quoad peculiares tantùm articulos, qui in ea expreſsi ſint, limitata facultas concedatur, & non alitèr, ſub pœna quatuor pondo.

(m) Text. in cap fin. incipienti quamquam 11. q. 2. & text in cap de iuram. calumniæ, Guadix, tit. 7. conſt. 55 Gran tit. de offic. ord. n. 23. & in regula ordinis militaris, S. Iac. c. 19. in fin.

§. XXVI.

NUllus officialium (n) prædictorum advocatus, ſolicitatorvè ſit, clàm, aut publicè in cauſis, quæ intra fines ſuæ iuriſdictionis tractantur, in quibus, aut Iudex fuerit, aut eſſe poſsit, niſi

(n) Gran tit. de offic. ord. n. 24.

ſi in concernentibus ad ſuæ iuriſdictio-nis, & ſtatus Eccleſiaſtici defenſionem, & in his ſine mercede aliqua, & cum ſpeciali Epiſcopi conſenſu.

§. XXVII.

SI verò quicquam mercedis, aut ſalarij acceperint, pœna reſtituendi quadruplum multentur, graviterque puniantur, quod de Vicarijs etiam intelligendum eſt.

§. XXVIII.

(o) Gran. vbi ſupr. n. 25.

VIcarij (o) facultates prædicandi, confitendi, Sacrum celebrandi, eleemoſynas petendi, aliaſvè qualcumque ab Epiſcopis, & ſuperioribus conceſſas examinent, vt earum veritas, vel falſitas conſtet, antequam executioni mandentur.

§. XXIX.

QUia verò Sacerdotum probitas, vitæque exemplum, & in ſuis obeundis miniſterijs accurata diligentia, populi peccatis ſalutare medicamentum eſt; quo eorum cura iubetur, ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, vt Vicarij nomine, provinciales in ſingulis Diœceſibus deligantur, vnus, vel plures, prout videbitur Epiſcopo magis expedire, eiſque cer-

tos

ſos Diœceſis ſuæ diſtrictus præfiniat. Hi autem de vita, & moribus Clericorum ſibi ſubditorum inquirant, & ad Epiſcopos, aut ad eorum Vicarios generales deferant ſtatuto tempore, cùm libellos miſerint, in quibus nomina eorum, qui peccata ſua confeſsi ſunt, inſcribuntur. Si verò Clericorum exceſſus tales ſint, vt nullam dilationem patiantur delinquentium expenſis Epiſcopo ſine mora nuncientur, mittanturque ſimul informationes ſuper eis factæ.

§. XXX.

VIcarij (p) in maritimis huius Provinciæ partibus recidentes, diligentèr curent, ne Clerici, qui ex Hiſpania, aut alijs Provincijs eò proveniunt, ad ſacrum celebrandum, aut ad vllum Sacramentum adminiſtrandum recipiantur, niſi titulis, dimiſſorijs, litteris, licentijſvè ſuorum Epiſcoporum, maieſtatis Catholicæ, aut eius pro regum, & gubernatorum, pro ratione Provinciæ vndè profecti ſunt, optimè examinatis. Si verò merces ſecum habeant, afferantvè alia, quæ negotiationem ſapiant, inventario confecto, alicui probato viro in depoſitum dentur, & quam primum de hac re Epiſcopus certior fiat, vt quod ſibi conve-

(p) Mex. 1. c. 57 §. 1. & 2. & Lim. 3. act. 3. c. 9.

nien-

nientius viſum fuerit, decernat. De Clericis itidem, qui in Hiſpaniam naves conſcendunt, inquirant, ſi licentiam à Prælatis ſuis obtinent. Si ſuſpectos ſibi comites navigationis adiungant à quibus ſeparari oporteat. In his omnibus, vt diligentèr ſe gerant, conſcientiæ Vicariorum onerantur, aliàs pro ſua negligentia gravitèr à Deo ſe puniendos eſſe intelligant.

§. XXXI.

(q) Conc Limenſ. 3. act. 2. c. 93. in fine.

IUdices (q) Eccleſiaſtici omnes, accuratè invigilent, ne fœminæ noctu eleemoſynas oſtiatim quæritent, ſub prætextu pauperum erubeſcentium: quod cum non ſine magno damno, & ſcandalo fiat, in ſecus facientes ſe verè animadvertant.

§. XXXII.

NUllus quoque Iudex Clericis Miſſas celebrandi, Sacramentavè adminiſtrandi, licentiam tribuat, niſi priùs eorum litteræ dimiſſoriæ, ſeu teſtimoniales probè examinatæ, legitimæ eſſe comprobentur, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ.

§. XXXIII.

(r) Mex. 1. c. 58. & Syn. de Quiroga, conſt 81. & Lim 3. act. 3. c 9. & 10.

REligioſis (r) etiam Sacerdotibus, extra ſuas Provincias, aut Monaſteria

ria peregrinantibus, facultas eadem denegetur, niſi ab Epiſcopo Diœceſano licentiam obtineant, quam exhibere teneantur.

LIBRI PRIMI

TITULUS NONUS.

DE OFFICIO FISCALIS, ET IURE Fiſci. (ſ)

§. I.

PRomotor Fiſcalis Epiſcopali Curiæ deputatus, officium antea non exerceat, quàm in manibus Epiſcopi, vel eius Secretarij, iuret ſe in omnibus fidelem præbiturum, Dei honori, & animarum ſaluti proſpecturum, immunitatem Eccleſiarum, bona Eccleſiaſtica, & miniſtros defenſurum, cauſas Eccleſiaſticas proſecuturum, Eccleſiæ, & Epiſcopi iura propugnaturum, ad idque probationes, & teſtes omni diligentia exquiſiturum.

(ſ) Latè Gran tit. de offic procuratoris Fiſcalis, & Synod. de Quiroga, conſtit. 121. 122. 123. Guadix, tit. 8. conſt. 21. Milan 1. tit. de cauſidicis, advocatis, & Fiſcalibus, & 5 tit de procuratore fiſci.

§. II.

A Parochis huius Provinciæ, tempore, & ordine ab hac Synodo, vt in titulo *de officio ordinarij* eſt, inquirat de vſu-

vſurarijs, fœneratoribus, de his, qui priore coniuge adhuc vivente, alias duxerint, de illis, qui cum vxoribus non cohabitant, de aleatoribus, aleatorumque ſuſceptoribus, de blaſphemis, & de alijs delinquentibus ad Eccleſiaſticam iuriſdictionem ſpectantibus: quos omnes in libro, quem ad vſum huius rei habere debet, deſcribat, eoſque denunciet, cauſaſque huiuſmodi accuratiùs proſequatur. In fine cuiuslibet menſis acta in cauſis geſta, & earum ſtatum Iudici referat, & quod ſibi à Iudice iniunctum fuerit, deinceps exequatur, idque Iudex in libro ſcribere faciat, atque ſubſcribat. Hæc verò, vt fiant ſingulis menſibus Fiſcalis curet, ſub pœna quatuor pondo quoties omittentur.

§. III.

SÆpè nonnullorum ſæcularium, & Clericorum delicta, temporis diuturnitate, & vitæ emendatione ab hominum memoria delata ſunt: pravè tamen affecti homines aliorum exceſſus memoria ſemper retinentes, Clericos, & ſæculares huiuſmodi denunciare ſolent, eo magis animo, vt eis moleſtiam inferant, ac infamiæ notam inurant, quàm vt æquitati conſulant. Cui malo remedium afferre

re volens hæc Synodus; ſtatuit, & interdicit, ne Fiſcales, (t) qui nunc ſunt, vel erunt impoſterum, ſine partis inſtantia, quemquam ſæcularem, aut Clericum accuſent, aut denuncient de crimine tres annos ante commiſſo, cùm illud emendatione vitæ, hoc elapſo tempore, præſumatur compenſatum, niſi delictum adeò grave, publicumvè ſit, vt ordinario videatur abſque ſcandalo impunè diſsimulari non poſſe, quo caſu etiam poſt annos tres à Fiſcalibus delinquentes denuncientur, vt criminis gravitas Ordinarij prudentia æſtimetur.

(t) Mexic. 1. c. 80.

§. IV.

QUia nemo eſt adeò natura moderatus, qui, vel læſus, vel perturbatus affectu, ſaltèm verbo proximum aliquando non offendat; cavendum eſt, ne Clerici (v) huius Provinciæ, parte iniuriata non inſtante, ob leves verborum iniurias in iudicium vocentur, præſertim ad eas Civitates vbi Iudices, ſeu officiales reſident, cum ex tam longa diſtantia maius ſibi damnum inferretur, quàm delicti pœna poſtularet. Quam ob cauſam Clericorum huius Provinciæ vtilitati, & honori conſulens; decernit, ac

(v) Mexic. 1. c. 78. & lex reg. 4. tit. 10. lib. 8. Recop.

iubet hæc Synodus, ne officiales, Vicarij, & alij Iudices Eccleſiaſtici de levibus verborum iniurijs ſine armorum ſtrepitu, aut ſanguinis effuſione dictis, ex officio contra Clericum vllum inquirant, nec denunciare permittant, nec contra eum procedant, nec eum in carcere detineant, aut ab eo multas exigant, pace iam inter partes vnita. Idemque ſervetur quum quis in alium hæc convicia, & opprobria, quæ maiora ſunt, coniecerit, illum leproſum, ſodomitam, proditorem, hæreticum, aut eo convicij genere, quod vulgus *Cornutum* vocat, appellando; vel mulierem coniugatam, adulteram, ſeu meretricem dicendo, & alia ſimilia contumelioſa verba in quemquam protulerit, conviciavè, vt præfertur, parte non querelanti. Si verò de hic expreſsis convicijs partis offenſæ querela præceſſerit, etiam ipſa iniuriam remittente, officiales, & Vicarij, prout iuris ſit, procedant. Qui ſi aliquos Curiæ Eccleſiaſticæ Fiſcales, ſivè miniſtros contra facere compererint, quàm eſt hoc decreto ſancitum, eos graviter puniant.

§. V.

SI damnati ex aliquo crimine, iterum in idem crimen inciderint, Fiſcalis ani-

animadvertat, ab eiſque inflictæ multæ, vt exigantur, curet: quod in viſitationibus fuerit conſtitutum, executioni mandari faciat. Si à ſententia ſuper aliquo crimine, vel ſuper contentis in ſecundo decreto huius tituli lata, probocatum fuerit; in appellatione proſequenda, & inſtantia illa terminanda invigilet. Si quid verò ad id opus ſit, ab Epiſcopo petat, matura diligentia adhibita, ne ſi cauſa differatur, criminibus, & offenſis in Deum, appellatio favere videatur. De quibus omnibus, ſub ſtatutis pœnis Fiſcalis rationem reddat.

§. VI.

CUm aliquam cauſam ex officio Fiſcales inchoaverint, eam ſine permiſſu Iudicum non deſerant, nec diſsimulent, nec ex pacto conveniant, nec colluſiones, prævaricationes, aliudvè ſimile committant, ſub pœna pondo quinquaginta. Quòd ſi cauſa poſtulaverit, graviùs puniantur.

§. VII.

NE in cauſis, quas agunt, aut quæ ab eis agendæ ſperantur, conventiónem faciant, nec muneribus, alijſvè huiuſmodi corrupti, iura ad cauſas ſpectan-

tia producere, & allegare deſinant. Quod ſecus ab illis ſit factum, irritum decernitur: & ſi quid ſemel acceperint, pœnæ reſtituendi quadruplum ſubiaceant; ſi bis, duplo magis multentur; ſi ter, officijs priventur, & pro rei gravitate alijs etiam afficiantur: Notarij verò ſi quid ſimile noverint, Epiſcopis, eorumvè Iudicibus, & Vicarijs annuncient.

§. VIII.

NE à quoquam dona, muneravè ſimilia, quamvis eſculenta ſint, vel ſpontè data, vel ſalarij prætextu accipiant, nec quicquam à litigatoribus, aut ab illis, qui litigaturi ſunt credituri, emant, aut eis vendant, aut illorum operas in ſuos vſus conferant, ſub pœna reddendi duplum.

§. IX.

DE exceſsibus ſibi denunciatis quẽquam ne accuſent, nec reus citetur, niſi delator pro ſua facultate cautionem præſtiterit de ſolvendo expenſas, & damna in cauſa, quo crimina denunciata non probaverit: quod ſi ſecus fecerint, damna, & expenſas huiuſmodi Fiſcales perſolvant. Si verò delictum non probetur, & delator iuſtam excuſationem non ha-

habeat, expenſas ſolvat, alijſque à iure ſtatutis pœnis ſubiaceat. Delicta autem cum certis teſtibus, vel quia publica ſunt in vico vbi delinquentes degunt, Fiſcalibus annunciata, ipſi inquirant diligentèr, etiam ſi delator cautionem non det, nec cauſam proſequi velit.

§. X.

NE in Clericum, niſi probatio, aut infamia notoria præcedat, accuſationem, denunciationemvè faciāt. Quum verò quemquam denunciaverint, iuramento declarent ſe doli, aut calumniæ id non facere. Quod ſi quem dolo, aut calumnia accuſaverint, idque conſtiterit, expenſas ſolvant, & arbitrio Iudicis puniantur.

§. XI.

ACcuſationes in ſcriptis producant, & quicquid officij ſui ratione petierint, neque eorum libellos, & acta alitèr Notarij recipiant, ſub pondo duorum pœna, à ſingulis contrafacientibus exigenda, & his, qui in carcere Eccleſiaſtico detinentur, applicanda.

§. XII.

LIcèt citentur in cauſis de Cappellanorum onere moderando, Fiſcales

à Cappellano nihil accipiant, nec etiam pro cauſis,in quibus extracti ab Eccleſijs, in eaſdem reſtitui petatur, quicquam ab his, qui reſtituti ſunt, accipiant: quæ licèt gratis facere debent Fiſcales, nihilominus omni cura, & diligentia præfatas cauſas pertractent, ſub duorum pondo pœna.

§. XIII.

QUum in cauſis Fiſcalibus vltra delicti pœnam, etiam in expenſis reus condemnabitur; Fiſcalis expenſæ æſtimentur, eaſque iuxta æſtimationem reus perſolvat, niſi in caſibus ab hac Synodo prohibitis.

§. XIV.

CAuſas in quibus rei detenti in carcere, adhibita cautione, ante ſententiam latam liberari à vinculis permittuntur, Fiſcales proſequantur, eaſque terminari faciant, ſub pœna pondo duorum ſingulis cauſis: ſi verò poſt ſententiam latam id contingat, Fiſcales procurent, vt forma, & ſeries ſententiæ ſervetur, ac multæ Cameræ, vel pijs operibus applicatæ, in depoſitum dentur. Quod ſi in eius rei executione, aliquid, vel negligentiæ, vel culpæ ſit, illud ſub eadem pœna Epiſcopo notum faciant.

§.XV.

§. XV.

CAuſis properè ad partes ſpectantibus ne ſe intromittant, niſi Iudicis mandato, vel cauſis ab hac Synodo expreſsis, vt ſunt Indorum cauſæ. Has verò, & alias ſibi ex officio incumbentes illicitè ne differant: quoties verò ſecus fecerint, pondo duobus multentur.

§. XVI.

IN cauſis, in quibus ex officio proceditur, teſtes contra eós producendos Iudici dicat, vt ipſe quicquid ad exhibendos teſtes opus fuerit, ſtatim provideat, prout in titulo *de teſtibus* eſt depoſitum.

§. XVII.

PRoductis probationibus, & ratificationibus teſtium in cauſis, in quibus ex officio proceditur; curent Fiſcales de alijs teſtibus ratificandis, ſi qui deſunt, omneſque alias diligentias adhibeant, prout à iure compererint, ſub pœna duorum pondo quoties id negligentèr omiſerint in cauſa; cùm ſola probatione ſummaria ne concludant, quando teſtes pro ratificatis haberi non poſſunt, quia pœna corporalis ſecutura ſperatur, niſi adſit confeſsio partis.

§. XVIII.

QUando Iudex, aut Vicarius publicè cauſas audit, Fiſcales ſemper aſsiſtant; quoties abſint, pondo vnum perſolvant: ſine Vicarij Iudicis permiſſu ne diſcedant, nec quemquam in ſui locum ſubſtituant, nec illum, quem ad negotia extra civitatem deputaverint.

§. XIX.

QUid Fiſcalis facturus quando capitula contra aliquem porrigantur; titulo *de ordine iudiciorum* diſpoſitum eſt, quod ſervari iubetur in cauſis coram Iudicibus inferioribus ex officio tractatis, & in quibus ab interlocutoria, ſeu diffinitiva ſententia fuerit appellatum, ſi ipſi inferiores rationem cauſæ; & acta proceſſus ad Iudices ſuperiores remittant; Fiſcales iuſtitiæ Eccleſiaſticæ exequendæ inſiſtant, litemque ſuſcipiant, ſalariaque iure advocati ſibi pertinentia percipiant à parte in expenſis condemnata, & non aliter.

§. XX.

CAutè Clericos de adulterio denuncient, Notario Clerico, ſi ſit adhi-

bi-

bito, adeoque ſecreto id fiat, ne ad mariti notitiam perveniat. Accuſatio verò contra adulterum ſolùm detur, & in caſibus tantùm ab hac Synodo, titulo *de officio ordinarij, & Vicarij*, expreſsis, & vt eſt ad punitionem delicti à iure Canonico, & Concilio Tridentino (x) permiſſum. Adulterè nomen ſupprimatur, quod verbo fuiſſet expreſſum in probatione. Notarius fidem faciat, niſi ſciente, & conſentiente marito, delictum fuerit perpetratum. Tunc enim omnes accuſentur, & vt ſeverè puniantur, Fiſcales omnem operam præſtent: expenſas ſuas iuxta præſcriptam taxam, nec aliter quam ſe ſubſcribentes, percipiant; ſub pœna reddendi duplum.

(x) Seſſ. 24. & 25. c. 14.

§. XXI.

Cauſas à Iudicibus ſibi notificatas, infra tres dies deſcribere in libro ſuo teneantur, & reos accuſare, aut denunciare, ad præſcriptum in titulo *de officio ordinarij*. Cauſæque huiuſmodi deinceps proſequantur, vt decretis huius Synodi, ſub pœnis in eiſdem contentis.

§.XXII.

§. XXII.

PRæſente reo infrá tres dies querelam dare teneantur ; ſin minus, eorum impenſis rei alantur.

§. XXIII.

REliqui inferiores Fiſcales, & executores Eccleſiarum extra Epiſcopalem Curiam reſidentes, ſedulo inquirant, qui ſacrum non audiant, aut feſta non colant, aut in Eccleſia irreverenter aſsiſtant, qui publicè peccatis ſordidati, & alijs vitijs in edictis generalibus, & titulo *de ferijs* expreſsis, contaminati ſint. Videant etiam ſi tabernæ, cauponæ, aliævè publicæ domus apertis ianuis patent, in eiſque eſculenta, & poculenta, feſtis diebus dum Miſſarum ſolemnia celebrantur, divenduntur. Si decretis precibus in proceſsionibus decenter incedunt. Quicquid verò in his omnibus culpæ invenerint, Vicarijs nuncient, vt quod ſibi iniunctum eſt, exequantur. Ne in his negligenter ſe gerant, aut cum aliquo colludant, aut pecunijs directè, vel indirectè corrumpi patiantur, nec dona, aut munera, aliudvè quicquam ab hominibus ſui diſtrictus accipiant, ſub pœna

red-

reddendi in quadruplo: & à Iudicibus arbitrio ſuo vſque ad privationem officij puniantur.

§. XXIV.

NE Fiſcales prædicti, quovis quæſito colore, cavillationes quærant, vt de rebus leviſsimis, & nullius momenti denunciationes dent, nec eas Iudices, aut Vicarij admittant: quod ſi commiſerint, tamquam calumnioſi accuſatores pœnas luant.

LIBRI PRIMI

TITULUS DEZIMUS.

DE OFFICIO NOTARII, ET DE fide inſtrumentorum. (y)

§. I.

NOtarij Eccleſiaſticorum Tribunalium huius Provinciæ, & tabelliones, qui receptores vocantur, ante ne accipiantur, quàm Epiſcopis eorumque Iudicibus fidelitatem, & obedientiam iureiurando promittant: itemque iurent, ſe decretis ab hac Synodo editis obtemperaturos, nec iure ſalarij quicquam aliud accepturos, quàm quod fuerit taxatione præ-

(y) Guadix, tit. 8 à conſt. 15. Granat. de offic Notarij, & fide inſtrum Milan 1. tit de Notarijs, & ſcribis, & 3. fol. 603 cum ſeqq. & 4. 3. p. tit. de foro Epiſcopali, & 5. tit de Cancellario, & Notarijs, & tit. quæ gratis in Cãcellario.

præfinitum. In loco ad audiendum cauſas deputato, per tres ante meridiem horas, treſque alias poſt meridiem ſaltem aſsiſtant, ibique ipſimet per ſe negotia cum Iudicibus expediant: quoties ſtatutis Curiæ diebus abſint, pondo vno multentur: quòd ſi ex iuſta cauſa adeſſe non poſsint, de ea Iudices certiores faciant.

§. II.

NOtarios, quos Vicarij in caſibus ſuæ iuriſdictionis, & commiſsionum adhibere debent, ante ab Epiſcopo examine probentur, iuxta Concilij Tridentini (z) decretum: nec priuſquam ab Epiſcopo inſcriptis facultatem deferant, acta vlla recipiant: quòd ſi receperint, irrita ſint, & nulla. Vicarius verò, qui huic decreto non ſteterit, quoties contravenerit, pondo octo multetur, quorum tertia pars nunciatori applicetur, Notariuſque inhabilis ad officij executionem efficiatur. Quæ omnia quantum fieri poterit obſeruentur, & vt obſeruari faciant, Epiſcoporum, Vicariorumque conſcientiæ onerantur.

(z) Seſſ. 22. c. 10. Mex. 1. c 89. §. 1. & Compoſtel. act. 3. c. 26.

§. III.

A Prima petitione, & primis actis litis, proceſſum in vnum colligant, eiuſ-

eiuſque chartas conſuant,& omnia in illis ordinatè diſponant, petitioneſque cum earum decretis, & quicquid circa eas proviſum fuerit, inſerant: acta omnia, nulla in charta lacunis interpoſitis, deſcribant, & intiment; diem quoque, menſem, & annum apponant; & cum opus fuerit, ipſi, & Iudices ſe ſubſcribant, & rubricis notent. Quæ omnia Notarij quotidiè præſtent, ne vnius cauſæ petitiones, & acta, cùm alterius petitionibus, & actis involuta confundantur. Proceſſus ordine diſpoſitos ſemper habeant,& quæ fuerint à Iudicibus decreta, non in exceptorijs codicibus, ſivè manualibus, ſed in ipſis proceſsibus ſint inſerta. Si quid horum ſemel prætermiſerint, duobus pondo multentur; ſi bis, duplo magis; & ſic deinceps creſcente contumacia, pœnæ quoque pecuniariæ accreſcant, vſque ad officij ſuſpenſionem, quarum multarum tertia pars delatori tribuatur.

§. IV.

NE proceſſum originalem, eiuſvè tranſumptum vllatenus litigatoribus tradant, ſub pœna trium pondo quoties id fecerint; neque etiam procuratoribus, niſi de mandato Iudicum. Si verò

ne

ne tradatur, Iudices interdicant, eiuſque copiam concedi oporteat; Notarij ad Advocatos proceſſum deferant, contentaque in proceſſu ipſi Advocatis legant, ac ſecum poſtea reportent. Idque in ſcripturis originalibus ſervetur ſub eadem pœna.

§. V.

PRoceſſus procuratoribus minimè tradantur, niſi chirographo ab eis accepto, & foliorum numero in libro deſcripto. Quo ſtante chirographo, à procuratore proceſſus repetendus eſt; ſi autem deletum ſit, repetatur à Notario, aut damnum ſolvat, ſi proceſſus denuò iterum fieri minimè poſsit; ob latamque petitionem Notarij ne recipiant, niſi allatò proceſſu, ſub pœna pondo vnius. Informatio verò ſummaria ſine teſtium nominibus, aut chirographo tradi poterit, quæ tribui mandabitur in forma conſueta, hoc eſt, illius tranſumptum.

§. VI.

SI litteræ alicuius decreti, aut proviſionis in favorem alterius litigantium expeditæ, fuerint amiſſæ; aliæ ſimiles decreto, aut proviſioni conformes, indè, vndè primæ emanarunt, tranſumptas,

tas, eidem litigatori tradant, quod tantùm cum mandato Iudicis fiat, aliàs nullam fidem faciat. Si verò Notarius propria authoritate tradat, pœnam trium pondo incurrat.

§. VII.

NE mandatum executorium cuiuſque ſummariæ, nec decretum de immittendo in poſſeſsionem, nec mandata ſequeſtri faciendi, pignora capiendi brachij ſæcularis auxilium implorandi, ſolicitatori, tabellioni, aut vlli cuiquam tradant; ſed parti potenti, aut noſtro executori, vel Iudici ſæculari, in caſibus per hæc decreta conceſsis: nec illi mandata huiuſmodi ſcribant, ſub pœna quatuor pondo ab vtroque incurrenda, ſi ſemel perpetratum id fuerit; ſi verò bis, dupli pœna imponatur, & ſic deinceps habito reſpectu pœnæ, vſque ad ſuſpenſionem augeantur.

§. VIII.

IN cauſis fiſcalibus, alijſvè quibuſcumque, libellos, nec articulos vllatenus recipiant, niſi à parte, vel à Iuriſconſulto cognito ſubſcripti ſint, nec petitionem concluſionis in cauſa, nec vllam aliam, quæ negotium principale tangat, niſi ſit pe-

petitio termini, proceſſuſvè, aut actorum iudicij ſub pœna vnius pondo, & damnum perſolvant.

§. IX.

(a) Cóc. Milan. 3. f.603. verb. Cauſæ quæ, & eſt lex regia 19. tit 9. lib. 3. Recopil.

IN cauſis (a) decem pondo *de Tipuzaque* non excedentibus ſine proceſſu, & figura iudicij procedatur; ac veritate ſummariè comperta, Iudices ad perſolvendum debitores coerceant. Si quis à debitore receperit, quod ſibi non debebatur, illud cum duplo reddat. Ijs verò in caſibus petitio, condemnatio, aut abſolutio in ſcriptum tantùm referantur, ne libelli admittantur, nec pro hac ſcriptura vltra duorum regalium mercedem Notarij exigere poſsint.

§. X.

LItteras Apoſtolicas, mandata, aliaſvè quaſcumque originales ſcripturas à litigatoribus productas, & ſententias Notarij apud ſe retineant; ac tantùm exempla cum originalibus collata in proceſſu habeant, ſub pœna vnius pondo, ad damnumque teneantur, caſu quo huiuſmodi documenta fuerint amiſſa.

§. XI.

PRo ſingulis chartis exemplorum, à litigatore ſcripturas has producente, ſtipendium exigat Notarius iuxta taxa-

ſationem. Quòd ſi originales prædicti à parte producente repetantur, adverſario non reclamante, productori tradantur, exemplo cum originali collato in proceſſu priùs relicto, & adverſario etiam citato. Si verò ſcripturæ de falſitate arguantur, idque iure iurando affirmetur, Notarij vnicuique partium, & earum procuratoribus, & Advocatis oſtendant, eiſque tranſumptum ſcripturarum dent cum die, menſe, & anno, vt de iure ſuo allegare poſsint.

§. XII.

INformationes ſummarias originales ne tradant, niſi exemplum in publica forma cum originali collatum relinquatur, & prout in titulo *de Probationibus* continetur.

§. XIII.

NOtarij omnes, actorum, ſcripturarumque per eos receptarum protocollum habeant, acta, aut alia quævis inſtrumenta, ſivè iudicialitèr, ſivè extraiudicialitèr, in toto, vel in parte recipiant, charta alba, & inſcripta remanente; ſed omnia ſtatim in ſcriptis compleant, & ad longum extensè ſcribant, ſub pœna, ſi id ſemel commiſerint, pondo trium;

ſi bis, duplum: & ſub alijs præterea pœ-
nis Iudicum arbitrio infligendis.

§. XIV.

NE moleſtijs, aut favoribus litigato-
res impellant, vt illis morem ge-
rendi gratia, procuratores, aut Advoca-
tos, inviti deligant: ſin minus pro quali-
tate delicti puniantur.

§. XV.

SEntentias vſquequò proferantur, ne
revelent: eas ipſi propria manu
ſcribant: ſi contrà, à Iudicibus punian-
tur.

§. XVI.

TAm pro petitionibus, inſtrumentis,
proceſsibus, & probationibus,
quàm pro ſcripturis, quæ ab eis confectæ,
vel coram eis productæ ſunt, quicquam
aliud non accipiant, vltra id quod Iudi-
ce, vel à perſona ad id deputata præfini-
tum ſit, aut iuxta huius Synodi taxam
extimatum: & in actis, quod pro merce-
de acceperint conſcribant, fidemque fa-
ciant, præſente eo, qui perſolvit, litiga-
tore, qui ſe ſubſcribat; ipſo verò neſcien-
te ſubſcriptionem facere, id eius procu-
rator præſtet, ſub pœna reddendi qua-
dru-

druplum, ſi ſemel ſecus fecerint: ſi bis, duplo multentur; ac multæ pars tertia nunciatori applicetur.

§. XVII.

NOtarij, circa dimiſſoriarum, ſeu teſtimonialium litterarum mercedem, ſacri Concilij Tridentini (b) decretum ſervent. Sed quia vbi pro officio exercendo, nullum ſibi eſt ab Epiſcopo ſalarium conſtitutum; idem Concilium (c) decimam tantùm vnius aurei partem accipiendi facultatem tribuit; hæc Synodus arbitratur, vt ratione huius decimæ partis, quatuor tomines tantùm in hac Provincia accipiant: ſi quid ampliùs, teneri in conſcientia ad reſtitutionem decernit: præterea pœnis à iure ſtatutis iuxta prædictum decretum punientur.

(b) Seſſ. 21. cap. 1.

(c) Concil. Compoſ. act. 3 c. 8. Milanen. 3 f. 603. verb pro ſingul. & 4. tit. de Benefic. Collation. ac proviſione, fol. 64. verb. vt avaritiæ, & Concil. Valliſoletan. lib. 1. tit. 5. conſt. 3. fol. 49.

§. XVIII.

EXecutioni pœnarum, & pœnitentiarum ſolemnium ex delicto, Notarij principales, vnà cum executore Tribunalis Eccleſiaſtici præſentes interſint; ipſique, aut Parochi, in eorum præſentia, in Eccleſijs vbi huiuſmodi fit executio, eius cauſam, & rationem populo denuncient, iuxta ſeriem ſententiæ contra reos

latæ, nec quemquam ad id in ſui locum ſubſtituant: quòd ſi ſemel contrà fecerint, pondo vno multentur; ſi bis, duplo magis; ſi ter, vſque ad privationem officij arbitrio Iudicum pœna accreſcat.

§. XIX.

(d) Lex regia 17 tit. 20. lib. 10. Rec.

NIhil mercedis (d) pro cuſtodiendis, ordine diſponendis, quærendiſvè proceſsibus accipiant, aut eorum miniſtros accipere permittant, ſub pœna reddendi duplum, cuius tertia pars delatori tribuatur, niſi proceſſus, aut finiti iam ſint, aut adeò ab antiquo pendeant, vt Iudicis arbitrio pro illis inveniendis quicquam mercedis conſtituatur.

§. XX.

PRo ſcripturis, quæ in vulgarem linguam transferentur, ſi pro ipſis antea ſtipendia ſoluta ſunt, quamvis cum interpretis iuramento denuò producantur, nihil quicquam ſalarij accipiant, immò ad effectum huiuſmodi vtraque ſcriptura, tempore productionis, & executionis vnà tantùm ſentiatur, ſub pœna quadrupli, cuius tertia pars nunciatori applicetur.

§. XXI.

§. XXI.

NOtarij, quando ſcripturas ab ipſis confectas, ſigno ſuo munitas tradiderint, earum protocollum cum ſubſcriptione partis apud ſe retineant, qua in re omnes ſervent, quod Notarijs Regijs præceptum eſt, ſub pœnis eiſdem impoſitis, iuxta horum Regnorum leges, (e) protocollumque habeant annorum, ordine, & alphabeto diſtinctum, vt ſolent Notarij, ſub pœna pondo viginti.

(e) Lex reg. 12. cum ſeq. tit. 25. lib. 4. Recopil.

§. XXII.

SI apud Notarios Eccleſiaſticæ Curiæ incepta aliqua in viſitatione negotia expediantur; exigant etiam viſitatoris, & eius Notarij ſalaria, eiſque infrà diem; ſtatim à reditu viſitationis, perſolvant, ſub pœna dupli.

§. XXIII.

IN negotijs, quæ à Vicarijs ad officiales deferuntur, Notarij in teſtimonialibus delationis, litigatoribus conceſsis, taxationem expenſarum deſcribant, Vicarijs prædictis, eorumque Notarijs debitarum.

§. XXIV.

SI ad vſum vnius tantùm inſtrumenti totus proceſſus producatur; nihil aliud accipiant, quàm quod pro illius inſtrumenti productione debetur, ſub pœna reddendi duplum.

§. XXV.

QUando Notarius aliquis Curiæ Epiſcopalis mortem obierit, aut ab Epiſcopo, vel eius officiali fuerit dimiſſus; Iudices protocolla, & ſcripturas cuſtodiant, vt eſt per legem Regni (f) diſpoſitum.

(f) Lex reg. 24. tit. 25. lib. 4. Rec.

§. XXVI.

NOtarius verò in eius locum ſuffectus, facto inventario, illa recipiat, vt ipſe deinceps de ſcripturis huiuſmodi prædeceſſoris ſui, ſi petantur, rationem reddat, ad præſcriptum eiuſdem legis, (g) & pro Notarij mortui, vel dimiſsi protocollis, ei, aut eius vxori, ſivè filijs, ſummam, de qua convenient, perſolvat, qui ſi diſcrepaverint, æqua moderatione adhibita, eos Iudex concordet, omni appellatione remota; quia gratis, & ſine vllo pretio ad hæc officia ipſi deliguntur.

(g) Lex reg. 13. tit. 20. lib. 2. Rec.

§.XXVII.

§. XXVII.

MUltas, aut quævis alia depoſita iuſſu Iudicum facta, Notarij in depoſitum ne recipiant, ſub pœna decem pondo, quoties ſecus fecerint.

§. XXVIII.

IN omnibus Eccleſiaſticis Curijs huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ, vt commodiùs fieri poterit, tabelliones, qui rèceptores dicuntur, duo ſint timoratæ, conſcientiæ homines, idonei, vſu, & experientia in negotijs exercitati, in examinandis teſtibus periti, ſecreti, amatores, atque fideles, qui ab Epiſcopo, ſivè eius officiali examinentur, ab eiſdemque deligantur, & deputentur, vt per ſpatium vnius anni, vel minus, hoc officio fungantur, ad Epiſcopi, ſeu eius officialis arbitrium.

§. XXIX.

HIs autem receptoribus, ſi litigatores petierint, vel Iudices ita ſenſerint convenire, pro opportunitate negotij, probationes eæ committantur, quas Notarij recipere non valent, nullaſque alias faciant, nec in plenario, neque in ſummario iudicio, quàm quæ ſibi ab offi-

cialibus iniuncta ſint: etiam ex comiſsio-
ne Vicariorum denunciationes nullate-
nus faciant, nec ab eis factæ admittantur.
Ipſi, aut alij per eos, in quacumque cau-
ſa delatores eſſe non poſsint, probatio-
nes per eos factas, ante publicationem,
directè, vel indirectè, ne revelent; & ſi
in aliquo, huic decreto contravenerint,
pro ſemeſtre ſuſpendantur: ſi bis, officio
priventur. Quando verò Viſitatores ex-
tra, vel intra Cathedralem Eccleſiam vi-
ſitaverint, receptores huiuſmodi officium
Notarij viciſsim exercere poterunt, ab
antiquiori incipiendo, niſi aliud Epiſco-
po videbitur. Eo tamen anno, quo offi-
cium hoc obierint, ratione ſalarij illud
accipiant, quod ſolent Notarij Viſitato-
res, itidemque quod iuxta taxam ſibi
conſtitutum eſt. Proceſſus viſitationis co-
ram eis confecti, cum primùm termina-
ti ſint, Viſitatoribus tradant, à quibus
iuxta ordinem titulo *de Viſitationibus*
præſcriptum, cuſtodiantur. Notarij, &
Receptores, non ſolùm ipſi per ſe, quan-
do ſibi commiſſum fuerit, teſtes exami-
nent; ſed etiam eorum dicta propria ma-
nu ſcribant; neque id per ſuos miniſtros,
aut coram eis faciant: quæ poſtquam
ſcripta ſint, vſque ad publicationem clau-
ſa

ſa aſſervent. Si verò ipſi, abſentia, ſinectute, ægritudine, aut alias legitimè impediantur, quominùs ſcribere poſsint; alius ex Notarijs, vel Receptoribus à Iudice cauſæ ad id deligatur, & deputetur, ipſis inter ſe circa ſua ſalaria convenientibus; huiuſmodi autem dicta teſtium, ſic ſcripta Notario originario tradantur, vt ea ad ſuprà ſcriptam formam cuſtodiat. Quòd ſi id adimplere ſemel negligentia omiſerit, pœna trium pondo ſubiaceat; ſi bis, pondo ſex, & ſuſpenſionis per dies quindecim; ſi ter, pondo duodecim, ac ſuſpenſionis per bimeſtre.

§. XXX.

Receptor aliquò ad probationem recipiendum iturus, priùs ne mittatur, quàm ante Notarium iuret, ſe benè, & fideliter acturum, & æquitatem in ea commiſsione parti vtrique ſervaturum, nihilque præter ſalarium, & quod ſibi taxa conſtitutum eſt, accepturum, ad idque moram temporis opportunam tantùm in ſumpturum, etiam ſi à tempore cauſæ præfinito aliquod ſuperſit. Quod re ipſa adimpleat, nec à litigatoribus quicquam, etiam eſculentum accipiat, aut ad eorum domus hoſpitij cauſa divertat:

ſi

ſi contravenerit, vltra periurij pœnam, duplum reſtituat.

§. XXXI.

PRo recipiendis teſtibus intra civitates, vbi Curia Eccleſiaſtica reſidet, ſalarium ne accipiant, niſi talis cauſa ſit, aut tot articuli, de quibus interrogandi ſunt teſtes, vt in his laborioſiſsimam operam impendant: quo in caſu, à Iudicibus pro laboris merito æſtimetur, nihilque aliud exigant, quàm quod fuerit æſtimatum, ac emolumenta ſibi præfinita ex taxa, ſub pœna reddendi duplum: æſtimatio verò huiuſmodi iuxta taxam fiat, quæ de hac re Notarijs eſt conſtituta.

§. XXXII.

(h) Lex reg. 10. tit. 20 lib. 2. Recop.

REceptores, (h) aut Notarij, quum ſalaria à litigatoribus petierint, manifeſtè declarent quid ſibi ab illis debeatur; nec pecunias aliquas poſtulent in partem plenariæ ſolutionis, aliàs graviter vſque ad ſuſpenſionem puniantur.

§. XXXIII.

NOtarij, Receptoreſvè mandatum, aut teſtis depoſitionem per notas ſub compendio ne ſuſcipiant. Nec hæc poſt-

poſtquam teſtis ſemel fuerit examinatus, eius dictum extendant, ſub pœna annuæ ſuſpenſionis ab officio, ſi id primò commiſerint; ſi verò bis deliquerint, officio priventur.

§. XXXIV.

NOtarij, aut eorum miniſtri, necnon Receptores, dona vlla, pecuniaſvè, aut gemmas, aut eſculenta à litigatoribus ne accipiant, nec eorum, aut conſanguineorum domus adeant hoſpitij cauſa, nec eorum convictores ſint. Si quid verò huiuſmodi acceperint, in duplo reddant; eaque ſit ad hoc ſufficiens probatio, quæ ex conſtitutione legum (i) huius Regni recepta eſt.

(i) Lex reg. 6. tit 9. lib. 3. & l. 7. tit. 2. lib 7 Rec.

§. XXXV.

EXcommunicationum(k) litteras ſine conſenſu Epiſcopi, aut ab eo expreſſam authoritatem habentis, Notarij ſigno ſuo ne communiant, aut ſe illis ſubſcribant, ſub pœna pondo decem expenſis pro adminiſtratione iuſtitiæ, nunciatori, & pauperibus diſtribuendorum. Quando autem facultate (vt dictum eſt) præcedente, ſecundas denunciatorias dederint, primas monitorias recuperent; quando verò tertias contra participantes ex-

(k) Mex. 1. c 5. Granat. tit de ſententia excommunication. n. 10.

expedierint, primæ, & ſecundæ ſimiliter apud ſe remaneant. Is porrò ordo ſervetur in omnibus alijs litteris expediendis; quarum nullæ apud litigatores remaneant, niſi aliud Epiſcopo videbitur, ſub pœna quatuor pondo auri communis, ſumptibus pro adminiſtranda iuſtitia applicandorum. Huiuſmodi autem litteræ ad præſcriptam ab hac Synodo formam expediantur.

§. XXXVI.

QUod vt executioni mandetur, poſt præſentium decretorum publicationem litteræ prædictæ impreſſæ evulgentur, eæque ſolùm expediantur: vt autem regiſtrum ordinum diligentèr conficiatur, multiſvè incommodis obviam fiat, quæ aliàs oriri poſsint; Notarius, ſeu Secretarius ad id deputatus, omnes ad ordines promotos in regiſtro ſcribat, in quo ordinatorum nomina, parentes, oppidum, Diœceſim, Eccleſiam, vbi ordines celebrati ſunt; titulos præter ea, ad quos fuere promoti, cum teſtibus, die, menſe, & anno deſcribat, ipſeque, & examinatores ſe ſubſcribant. Hoc itidem regiſtrum in archivo Cathedralis Eccleſiæ cum alijs eiuſdem ſcripturis aſſerventur: nullæque deinceps teſtimoniales litte-

teræ dentur, niſi ab huiuſmodi regiſtro, vt præfertur ſubſcripto, exemplum deſummatur, ſub pœna minarum pondo duorum, quæ fabricæ Cathedralis, & accuſatori æquè applicentur.

§. XXXVII.

NOtarij omnes, tàm Ordinarij, quàm Apoſtolici, ad mandata aliqua intimanda, ſeu ad publicandum cenſuras excommunicationis, interdicti, aut ceſſationis à divinis, à litigatoribus, vel à Iudice requiſiti, prout eis iuſſum fuerit, id exequantur in calce mandati, intimatione, & publicatione cum teſtibus, necnon eorum ſubſcriptione appoſitis. Quod ſi actorum huiuſmodi ſumptum petatur, illum dent totius ratione negotij, ac reſponſione in eo deſcriptis. Si ſecus fecerint, graviter vſque ad ſuſpenſionem, & privationem officij, pœnas dabunt. Prædicta verò prædicatio è ſuggeſto, ſeu alio commodiori loco, vt ab omnibus ibi præſentibus audiatur, inter Miſſarum ſolemnia tempore offertorij in Eccleſia fiat.

§. XXXVIII.

SI quis alteri in officio Notarij ſuccedat, ei à prædeceſſore protocolla, regiſtraque omnia ſcripturarum, & negotio-

tiorum, quæ apud ſe retinebat, adhibito inventario, in Epiſcopali archivo reponendo, tradantur: idque ita facturos eſſe, quum ad officium recipiuntur Notarij, iure iurando ſe adſtringant. Secretarij tamen Epiſcopi eo nomine ab eis confecta ſcripturarum regiſtra ſucceſſori ne dent, ſed in archivo Epiſcopali recondant.

LIBRI PRIMI
TITULUS VNDECIMUS.

DE OFFICIO EXECUTORIS iuſtitiæ. (l)

(l) Latè Synod Granat. D. Pet Guerrero, tit de offic. executoris iuſtit.

§. I.

Eccleſiaſtici executores, niſi de mandato Epiſcopi, aut eius officialis, quemquam in Sacro Ordine conſtitutum ne capiant; ſi tale delictum non fuerit, ob quod iuxta ioris, & huius Synodi decretum formam infragranti capi poſsit. Noctu totam civitatem, ſeu oppidum accuratè perluſtrent, explorentque, ſi qui Clerici veſtiti indecenti vagantur, ſi arma geſtant, aut muſica inſtrumenta deferunt, ſi ſuſpectas domos ingrediuntur. Quòd ſi quemquam in aliquo horum crimine de-

deprehenderint; armis huiuſmodi, inſtrumentis muſicis, & indecenti veſtitu ſublatis, eum carcere includant. Si ipſa in die luce hæc evenerint, ante ingreſſum carceris ad officiales Epiſcopi captus deferatur. Si verò noctu, ſequenti die officialibus id notum fiat, vt reus convenienti carceris cuſtodia detineatur.

§. II.

QUod adeò cautè, & abſque ſcandalo fiat, ne inde infamia oriatur; vinculis ſine mandato Iudicis non ligetur, ſub pœna pondò ſex, quorum tertia pars accuſatori, reliquæ ſumptibus pro adminiſtratione iuſtitiæ tribuantur. At ſi Clerici non capiantur, vi reſiſtant, Iudicis arbitrio gravitèr pœnas luant: ſi autem executores huiuſmodi eorum crimina diſsimulaverint, officiorum inhabiles reddantur.

§. III.

SI quoquàm diverterint alicuius executionis faciendæ cauſa, ratione eius ſolitum emolumentum accipiant; ſi pro diebus ſingulis aliquod ſalarium eis conſtitutum non ſit. In commiſsionibus verò ſibi factis, ſalarium, ac tempus præfiniantur, atque exprimantur. In actis

au-

autem, cum ſua, & litigatoris ſuſcriptio- ne, ſi ſciat ſcribere: ſi verò neſciat, cum Parochi, aut eo abſente, ſacriſtæ ſubſcrip- tione ſcribant quicquid de re ipſa acce- perint: ſi ſecùs fecerint, eius quod acce- perunt iacturam faciant, quavis ſe rece- piſſe negent; ſi verò quid ampliùs acce- perint, cum quadruplo reddant.

§. IV.

EXecutores quicumque, officij cauſa aliquò proficiſcentes, etiam ſi va- rias executiones, & in diverſis locis fa- ciant, nihil ampliùs ſalarij ex adita, & reddita percipiant, quàm quod pro itine- re vnius executionis debetur, idque pro rata in ſingulas executiones diſtribuant. Quod vt conſtare poſsit, in actis afferant, fidem diſtributionis per eos factæ, & apothecarum ſalarij iuxta ſupra ſcriptam formam. Si verò iuſtum ſalarium exceſſe- rint, id vt cum pœna perſolvant, Iudex percipiat, & contra facientem quadru- plum ſolvere coerceat.

§. V.

MAndata capiendi, & execuendi, & alia faciendi, quæ ad ſuum ſpec- tant officium, diligentèr adimpleant, par- ti-

tibus contra quas data ſunt, nequaquam nunciantes, neque in aliquo excedant ipſa adimplentes, alitèr enim pro qualitate exceſſus, arbitrio Iudicis punientur.

§. VI.

EXecutores Eccleſiaſtici ad iuſtitiæ executionem executores ſæculares comites ſibi non adiungant, etiam ſub prætextu capiendi ſæcularem Clerici complicem, niſi ad id expreſſum in ſcriptis mandatum à Iudicibus præſcriptum præcedat: nec cum ſæcularibus executoribus huiuſmodi, Clericorum domos ingrediantur, aut inquirant. Si ſecus fecerint, Iudicum arbitrio ſeverè plectantur.

§. VII.

NE dona, aut munera accipiant, nevè quos comprehenderint, aut comprehendere deſiverint, vexent, aut moleſtent, neque ob aliquam aliam cauſam quæſtum aliquem iniuria extorqueant: ſin minus, Iudices arbitrio ſuo, vſque ad privationem officij, pro qualitate culpæ, de eis pœnas ſummant.

§. VIII.

IRe itidem teneantur ad refrendandum mandata auxilij brachij ſæcularis, à Iudicibus, & officialibus data, ad-

eaque exequi faciendum, vnà cum executore ſæculari.

§. IX.

QUando ad hoc munus, recipiuntur, iurent de eo benè, fidelitèrque obeundo, & de obſervandis, quantum in ſe eſt, decretis ab hac Synodo conſtitutis.

LIBRI PRIMI

TITULUS XII.

DE OFFICIO CUSTODIS, ET cuſtodia reorum.(m)

(m) Lat. Granat. Synod. vt ſuprà, tit de officio cuſtodis, & cuſtodia reorum.

§. I.

CUſtos carcerum Eccleſiaſticorum diligentèr curet, vt in eis hora competenti, & decenti loco, Dominicis, & feſtis Miſſa celebretur, quam omnes audiant; ad idque officialis Epiſcopi Cappellanum arbitratu ſuo deligat, cui ex multis Cameræ congrua eleemoſyna conſtituatur. Cuſtos verò Sacerdotales veſtes in arca nitidas aſſervet.

§. II.

FÆminæ in carcere ſeparatæ à viris ſint, adeò, vt cum nullis comertium

non

non habeant. Si quem verò in hoc cuſtos exceſiſſe repererit, vinculis coerceat.

§. III.

ARma offenſiva, vel defenſiva captis non permittat: ſi quis habeat, eorum iacturam faciat, & in vſum pauperum carceris divendantur. Quòd ſi negligentèr in hoc cuſtos egerit, pro ratione culpæ punietur.

§. IV.

CArcerem clauſum, & mundum à ſpurcitijs teneat, & detentos in carcere diligentèr, quantum fieri poterit, cuſtodiat. Eò ingredi mulieres ne permittat, niſi mater, ſoror, vxorvè alicuius vincti ſint: eæ autem in eius cubicula ne intrent, ſed cum eo extra cancellos ferreos colloquantur, niſi ægritudine, impedimentovè teneretur, quominùs ad cancellos huiuſmodi deſcendere poſſet. Nocte in carcere fœminæ ne remaneant, niſi de officialis Epiſcopi licentia, gravi vrgente neceſsitate, ſub pœna duorum pondo quoties ſecus fecerint. Cuſtos verò ſi ſemel mulier noctu in carcere dormiat, tribus pondo multetur; ſi bis, pondo ſex: ſi ter, officio privetur. Itidemque hi qui carcere incluſi ſunt, ſi decretum huiuſmo-

di ſemel violaverint, quatuor pondo: ſi bis, octo perſolvant: ſi ter, ſtrictiori carcere incluſi vinculis coerceantur.

§. V.

AD dies viſitationi carceris in dictos cuſtos ita ſe præparet, vt Cameram in loco carceris magis publico ſitam ſternat, ſella, menſaque vna, & ſcamnis paratam. Indicem præterea eorum, qui iam diù, vel nuper in carcere detinentur, Iudici offerat, vt iuxta indicem huiuſmodi ſingulos ad ſe Iudex vocet. Si quis verò ſe ſe occultaverit, eum Notarij Iudici manifeſtent.

§. VI.

SI quis ſe in carcere conſtituat, vel comprehenſus includatur; cuſtos in libro deſcribat, hunc ſibi in cuſtodiam tradi, & cuius rei cauſa, & ad cuius inſtantiam captus ſit, notet: itidemque efficiat, ſi quis dum iam captus detinetur, ſequeſtratus fuerit, quibus cuſtos ſe ſubſcribat, ſub pœna pondo vnius cum dimidio, quoties in hoc negligentèr egerit.

§. VII.

NE à captis dona, muneravè accipiat, neque eos vinculis iniuſtè coer-

coerceat, nec à vinculis magis, minuſvè ſolvat, quàm mandato Iudicum ſibi iniunctum ſit: neque eis directè, aut indirectè moleſtias inferat, quas pecunijs, alijſvè rebus redimant, ſub pœna reſtituendi quadruplum, ſi quid ſic iniuſtè extorſerit, idque iuxta legum (n) horum Regnorum formulam probetur.

(n) Lex reg. 7. tit. 2. lib. 7. Recopil.

§. VIII.

CApti, qui à carcere liberari iubentur, pro ſalarijs, aut expenſis miniſtrorum ne detineantur, ſi ipſi pauperes eſſe iuraverint, & Iudices ita æſtimaverint; ſtatimque dimittantur, niſi alijs de cauſis fuerint retenti: neque ab eis carceris cuſtodes pignora capiant, ſibi obligari faciant, aut fideiuſſores dari compellant, neque eos pro ſtipendijs huiuſmodi vllatenùs vexent, ſub pœna pondo trium, quoties contrà fecerint: (o) idque ſervetur, etiam ſi ob crimina in carcere coniecti fuerint, de quibus Iudex, die viſitationi carceris in dicto, inquirat.

(o) Lex reg. 20. & 21. tit. 12. lib. 1. Recopil.

§. IX.

IN publico carceris loco index æſtimationis ſtipendiorum, quæ cuſtodes à captis exigere debent, vbi commodè

ab omnibus legi poſsint, clarè, ac perſpicuè conſcriptus collocetur: idque omnimodò, ſub pœna pondo ſex, cuſtodes adimpleant.

§. X.

CArceris vincula omnia diligentèr cuſtos aſſervet,& quum vnus obierit, inventario per antiquiorem Curiæ Notarium confecto, eà recipiat, eodemque etiam interveniente,cum munus peregerit, reſtituat. Fideijuſſores idoneos, ſpectataque fide probatos cuſtos det,cum quibus ipſe promittat ſe officio ſuo fidelitèr, & accuratè functurum: & ſi quid damni, carceri, vinculis, comprehenſi(vè evenerit, reparaturum,aut ſi ratione officij in aliqua pecuniarum ſumma fuerit condemnatus, eam per ſoluturum. Ad hoc etiam, (p) & ad decreta huius Synodi ſervanda, iure iurando ſe obſtringat. Interdicit quoque hæc Synodus,ne cuſtos carceris, aut alius ex eius familia, captis aleas det, vt ab eis ſtrenas, aliudvè ſimile exigat: ſi verò ſecus fecerit, vſquè ad privationem officij,prout delictum poſtulaverit,contra eum procedetur.

(p) Conſon. Milan. 1. tit. de carceris cuſtodibus.

§. XI.

ADmonentur præterea officiales, & Vicarij omnes, vt cùm die Sabbato

to carcerem viſitaverint, de hoc decreto contentis diligentèr inquirant, quodque cuſtos cum vinctis agat, & ad hoc potiſsimùm incumbant, vt ad Dei cultum, & honorem muneri ſuo ſatisfaciant.

LIBRI PRIMI

TITULUS XIII.

DE MAIORITATE, ET obedientia.

§. I.

VT pace, & tranquillitate concordes Eccleſiaſtici viri vnum opus conflent, nulliſque deſidijs inter ſe contendant; vnicuique iuxta eam, qua eminet, dignitatem, aut iuxta munus, quo fungitur, honorem, locum, ſedemque conſtitui maximè neceſſarium eſt, eam ob cauſam Sacroſanctum Tridentinum (q) Concilium de Epiſcopis in hunc modum decernit: Epiſcopis (r) prætereà, vbique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par eſt, eique in choro & in capitulo, in proceſsionibus, & alijs actibus publicis ſit prima ſedes, & locus quem ipſi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum authoritas. Qui ſi aliquid Canonicis

(q) Seſſ. 25. c. 6

(r) Conc. Provinc de Quiroga, act. 3. c. 19.

ad deliberandum proponant, neque de re ad ſuum, vel ſuorum commodum ſpectante agatur; Epiſcopi ipſi capitulum convocent, vota exquirant, & iuxta ea concludant. Neque verò ob id à Concilio præbendatis, & capitularibus quicquam de ſua dignitate detrahitur, aut de his facultatibus, quæ ſibi de iure, & conſuetudine competunt, & non adverſantur Tridentino Concilio. Quò verò ad ea, quæ in capitulis Cathedralium decernenda ſunt, recta, vnanimiſque ſit omnium conſpiratio; iubet hæc Synodus, vt quum Epiſcopus, Decanuſvè, aut is qui præeſſe debet, capitulum ad extraordinaria negotia convocaverit; in ſcheda vocationis, etiam ea capita contineantur, de quibus deliberandum eſt, quæ capita etiam ad Epiſcopum deferantur, niſi de re Epiſcopo,ſivè alicui ex Epiſcopi familiaribus competenti, agendum erit. Tunc enim ſolùm capitulares convocandi ſunt, & ad præſcriptum huius decreti inſtruendi.

§. II.

QUoniam in frequenti congregatione, vbi Eccleſiaſtici, Sæculares, & Regulares conveniunt, niſi aliquis præſideat, cuius authoritate omnes in offi-

officio contineantur, diſsidiorum, ac tumultuum poſſet occaſio ſuboriri; ſacroſancto Tridentino (ſ) Concilio hæc Synodus inhærens præcipit, vt quando in proceſsionibus publicis, & in his quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, de quavis præcedentia controverſiæ oriuntur, eas Epiſcopus (amota omni appellatione) componat, non obſtantibus quibuſcumque, prout eiuſdem Concilij (t) decreto, & conſtitutione ſanctæ memoriæ Gregorij XIII. hac de re editis, cautum eſt.

(ſ) Seſſ. 25. c. 13.

(t) Seſſ. 25. c. 13.

§. III.

STatuit præterea, ac mandat hæc Synodus, ne vllus Clericus cuiuſcumque conditionis, Baccalaureum, Licentiatum, Magiſtrum, Doctoremvè in aliqua facultate ſe nominet, aut ſuſcribat in his locis vbi de eius gradu conſtare non poteſt, niſi priùs Epiſcopo litteras teſtimoniales gradus huiuſmodi oſtendat, ſub pœna pondo centum aurei, pijs operibus, iuſtitiæ ſumptibus, & accuſatori æquè applicandorum; pœnis contra hos à lege (v) Regni ſtatutis in ſuo robore, & firmitate permanentibus.

(v) Lex reg. tit. 7. lib. Recopil.

LIBRI SECUNDI

TITULUS PRIMUS.

De Ordine Iudiciorum. (x)

(x) Ex Granat. Synod. tit. de Ordine iudicior.

§. I.

IN locis ad audiendum cauſas deputatis, ſilentium, ordo, & obedientia ſervetur; in ſedibus, & proviſionibus ratione antiquitatis officij Notarijs, & Procuratoribus honor deferatur, ac inter omnes ſumma ſit cum modeſtia conſenſio. Quòd ſi minus fecerint, Iudicum arbitrio multentur, & vſque ad ſuſpenſionem, & privationem officij puniantur.

§. II.

(y) Eſtilo vniforme de todos los Tribunales.

NUllus (y) Curiæ miniſter, litigator, aliuſvè quicumque intra aulam, quo tempore audientia celebratur, arma quæcumque ſecum habeat: & vt hoc ſervetur, opportuno adhibito remedio, Iudex accuratè invigilet.

§. III.

ADvocatus, & Procurator deputentur, qui miſerabilium perſonarum cau-

cauſas defendant, & ſalarium quod ſibi fuerit ab Epiſcopo conſtitutum, ex Camera percipiant. Hi verò illorum cauſas, quos vt pauperes, in eorum patrocinium Iudices tradiderunt, gratis defendere teneantur, nec ab eis quicquam accipiant, eorumvè operas ad ſuos vſus conferant, ſub pœna reddendi duplum, cuius multæ dimidia pars miſerabilibus perſonis applicetur. Admonetur etiam, vt in his pauperum cauſis accuratè ſtudeant, & pro brevi earum expeditione laborent, cum omni charitatis, & manſuetudinis affectu, ne pauperes ius ſuum amittant. Quòd ſi opus fuerit Iudices verbo, aut ſcripto inſtruere, id præſtent; ſi verò, ex eorum negligentia pauperibus damnum importetur, reſtituendi illud pœnæ ſubiaceant.

§. IV.

IN cauſis minorum, ſi ex eorum aſpectu talis eſſe appareat, ipſis præſentibus, ſivè adſint, ſivè abſint, cum ſpeciali ad id mandato Curatores deputentur, qui iurent ſeminorum ſuorum cauſas defenſuros, omni diligentia, & conſilio adhibitis. Confeſsio verò à minori ne petatur, niſi antequam præincipiat, curator præſens ſit, alitèr confeſsio invalida ſit.

§.V.

§. V.

PUblica inſtrumenta, & ea quæ *guarentigia* dicuntur, & chirographa recognita, etiam non præcedente mandato, aut monitorio, executori mandentur, ſerventurque ſtylus, & forma ſæcularium Tribunalium, ac leges regiæ (z) de hoc ſancitæ, tàm quoad executionem, terminos, præconia, & fideiuſſores, quàm quoad alia. Clericus autem, in quem executio facta eſt, carcere ſit incluſus, donec tanquam pauper gaudere velit privilegio in favorem ſtatus Eccleſiaſtici à Gregorio Papa IX. conceſſo in Decretali, quæ incipit: *Odoardus.* (a) Quam Papæ conſtitutionem Iudices, & officiales inviolabilitèr obſervent, & adimpleant. Quandò autem creditores chirographa, aliaſvè privatas ſcripturas obtulerint, vt recognoſcantur, Iudices id fieri mandent: quod ſi debitores Clerici id non fecerint; duabus, & non minus, nec alitèr, niſi in proprias eorum perſonas contumacijs incuſatis, chirographa, & inſtrumenta privata huiuſmodi pro recognitis habeãtur, & tanquam recognita executioni mandentur, ſervato ordine præmiſſo in publicis inſtrumentis, quæ promptam habent executionem.

(z) Lex 1. 2. & 3. tit. 21. lib. 4. Recop.

(a) Cap *Odoardus, de ſolutionibus.* Synodus de Oſma, tit. 34. conſ. 1. § 5. fol. 186. & Syn. de Valladolid, lib. 5. tit. 8. conſ. 1.

§. VI.

§. VI.

QUælibet declinatoria exceptio, aut incompetentiæ iuriſdictionis, intra novem dies opponatur, à fine præfixi termini computandos, aut parte præſente à die, qua intimata fuerit citatio: quo termino elapſo declinatoria huiuſmodi exceptio allegata non ſit, reſtitutio in integrum adversùs eius temporis lapſum non concedatur, & ſi in alijs caſibus concedenda eſſet: pro termino autem ad probandum viginti dies præſcribuntur: quòd ſi exceptio declinatoria probatur, cauſæ principalis cognitio ceſſet, ſin minus, in expenſis, & damnis pro retardatione litis alteri parti illatis condemnetur; quæ ſtatim ſolvere à Iudice reus compellatur. Si verò intra prædictum tempus pars non declinaverit, lis conteſtetur, reconventiones fiant, eiſque intrà terminum reſpondeatur, iuxta legum (b) Regni diſpoſitionem, quarum vſus, & obſervantia, quo ad hoc præcipitur. Breviori verò in termino definire, in poteſtate Iudicum ſit, ſi ob iuſtas aliquas cauſas id fieri debere ſibi videatur. Idem præcipitur obſervare in clarè, & apertè poſitionibus reſpondendo, iuxta leges (c) Regni circa hoc diſponentes.

(b) Lex 1. & 2. tit. 5. lib. 4. Recop.

(c) Lex 1. & 2. tit. 7. lib. 4. Recop.

§. VII.

§. VII.

(d) Concil. Mex 1 c 83. & Synod. de Quir. conſt 112.

FInem (d) litibus cupiens hæc Synodus imponi, ne partes vltra modum graventur dilationibus, & expenſis; ſtatuit, ac ſancit, vt Eccleſiaſtici Iudices huius Provinciæ, ſivè Ordinarij, ſivè ſpeciali Epiſcopi commiſsione delegati, in cauſis levibus, & parvi momenti nullos libellos admittant. In his verò, quæ maioris fuerint momenti, duo tantùm ab vtroque litigatore libelli producantur, vſque ad primam concluſionem, & articulos ad probationes faciendas. Poſt publicationem verò à ſingulis litigatoribus produci, niſi vnus tantùm libellus non poſsit. Quòd ſi de facto plures quàm hoc decreto ſancitum eſt, producantur, aut recipiantur; ij nulli decernuntur, omniſque probatio eorum virtute facta invalida ſit, nec fidem vllo modo faciat. Qui libelli ſubſcripti, ſignatique ſint, ab Advocato probato, & gradu inſignito, vel ab eadem parte, nec alitèr admittantur, niſi cauſæ qualitas Iudicis arbitrio aliud poſtulaverit. Si verò aliqua declinatoria exceptio opponatur, intra octo dies continuè à die oppoſitionis numerandos, probari debeat; ne parti ad probandum terminus pro-

prorogetur. Concluſa verò cauſa ad pronunciandum interlocutoriè dies ſex, ad ferendam verò definitivam ſententiam dies decem præſcribuntur, quibus elapſis, ſi Iudices contrà fecerint; expenſas hac de cauſa factas à die elapſi termini, vſque ad ſententiarum huiuſmodi pronunciationem, in duplo reddant.

§. VIII.

CUm partes ad ſuas probationes faciendas admiſſæ fuerint, ſi probationes non fecerint, neque litteras, quas vocant receptorias extraxerint, & altera pars ob non factam diligentiam à parte adverſa, nec ab eadem litteras huiuſmodi extractas petierit; terminum pro denegato haberi, & cauſam pro concluſa, & definiendam eſſe; altera pars citari mandetur, & contumacijs incuſatis, provideatur, quòd ad tertiam diem receptorias extrahat; ſi autem illas non extraxerit, habeatur cauſa pro concluſa, etiam termino ad probandum nondum elapſo, vt hac ratione lites breviùs expediantur.

§. IX.

QUando vna ex partibus litigantibus factam probationem produxerit, & ea non obſtante, pars alte-

tera in cauſa concludi petierit; pars probationem producens citetur,& ſuper hoc articulo contumatiæ incuſetur,& concludatur, antequam concluſio vltima fiat in cauſa: quod verò ſecus actum fuerit, ſit in ſe nullum.

§. X.

SI publicatio petatur,& hæc eo quòd terminus duret,ab altera parte contradicatur, ad excuſandum actorum examen, & alias de hoc dilationes; præcipitur Iudicibus, vt ſub conditione, ſi terminus elapſus ſit, publicationem fieri provideant: quòd ſi terminus adhuc duraverit, declarent quòd duret, quod ſic iubeant, quamvis decretum conditionale ſit.

§. XI.

ELapſo termino ad probandum, ſi probatione facta, publicationem fieri poſtuletur,aut probatione non facta, cauſam haberi pro concluſa petatur; parte adverſa citata, & non contradicente, contumaciaque incuſata,ſine vlla alia dilatione cauſa pro concluſa haberi mandetur: ſi verò pars contradixerit, cognita à Iudicibus contradictionis cauſa, & actis, quod iuſtitiæ fuerit decernant.

§. XII.

§. XII.

QUando capitula contra aliquam huius Provinciæ perſonam dentur, Fiſcali tradantur. Quæ ſi ſubſcripta non ſint, & à quo exhibita fuerint ignoretur, in eiſque teſtes deſignati ſint, ac in eis contenta adeò gravia provideantur, vt eorum remedium ad Dei cultum, & bonum commune ſpectet, factis priùs de hac re certioribus Epiſcopis, ſeu Epiſcoporum officialibus, Fiſcalis capitula huiuſmodi proſequatur. Quòd ſi conſtet quis capitula obtulerit, præſtitis idoneis fideijuſſoribus, promittat ille, qui ea dedit, expenſas hac de cauſa faciendas, ſi capitula minimè probentur, per ſoluturum: itidemque puniatur, prout accuſator calumnioſus de iure venit puniendus.

§. XIII.

IN his qui matrimonio coniuncti, coniugalem vitam non ducere denunciabuntur, parochi teſtimonium in probationem admittatur, quatenùs ad matrimonium, & non cohabitationem: & ſic comparere præcipiantur, & de hoc interrogentur. Quòd ſi negaverint, Fiſcalis citetur, qui quatenùs, opus fuerit, am-

pliorem faciat probationem, & ratificatis teſtibus, prout iuris ſit, in cauſa decernatur.

§. XIV.

IN cauſis criminalibus binarum nuptiarum, vivente primo coniuge, rei incluſi carcere teneantur, dum lis agitur, eoſque ſic detineri Iudices procurent, etiam ſi à ſententijs per eos latis rei huiuſmodi appellaverint, vt ſic finis his cauſis imponatur. Quando verò Fiſcalis accuſaverit, illæ partes, quarum intereſt, citentur, eæque citationes fiant ex pecunia iuſtitiæ ſumptibus applicata.

§. XV.

QUando Iudicibus expedire videbitur, in cauſis criminalibus parti præſenti actorum ſumptum concedere, vt ſe ſe defendat, fuerintque alij rei, & complices abſentes, Notarij Advocato huius partis, ſuppreſis nominibus, proceſſum legant: & id vſque ad publicationem diligentèr ſervetur. Si verò nullum ſit iuris impedimentum, etiam cum nominibus huiuſmodi ſumptum concedatur.

§. XVI.

IN cauſis immunitatum, reſtitutionum, ad Eccleſias confugientium, & alijs quibuſcumque, in quibus Iudices procedunt

dunt aggravando cenſuras ; antequam cenſuræ huiuſmodi aggraventur, præcedat intimatio anterioris cenſuræ iam decretæ, de cuius intimatione fidem faciat Notarius. Præcedat quoque invocationis brachij ſæcularis informatio: quo ordine, & non alitèr ad Eccleſiaſticum interdictum procedatur.

§. XVII.

IN clandeſtinis coniugijs, quicquid circa ea à partibus petatur, Fiſcalis oppoſitio, & accuſatio admittatur. Acta, & probata à partibus exhibita pro informatione ſummaria recipiantur. Deinde teſtibus à partibus productis per Fiſcalem ratificatis, iterumque habita partium confeſsione, per Iudices noſtros hac in re decerni, & definiri poteſt; iuxta diſpoſitionem Sacroſancti Concilij Tridentini.

§. XVIII.

QUando vxor proprium maritum de adulterio, concubinatuve accuſaverit, Iudex efficiat, vt Fiſcalis, aut executor iuſtitiæ in iudicio denunciet, & cauſam proſequatur, adhibità cautela, ne maritus à propria vxore delatum fuiſſe Iudice ſentiat.

§. XIX.

A Miſerabilibus perſonis litigantibus nihil quicquam pecuniæ accipiatur ratione litis : eaque miſerabilis perſona reputetur, quæ in bonis movilibus, & immovilibus quinquaginta pondo valorem non habuerit : probatio verò quoad hoc per Notarium fiat, ex qua ſi officialibus conſtiterit de paupertate perſonæ litigantis, eiuſdem cauſas ſemotis dilationibus expediri, & in omnibus ſubveniri iubeant.

§. XX.

ACcuſationes criminales contra Clericos in Sacris Ordinibus conſtitutos illatæ, cum omni ſecreto, prout Sacerdotalem perſonam decet, tractentur, & definiantur.

§. XXI.

QUamvis delinquentes plures ſint de eodem crimine accuſati, vnus tantùm proceſſus conficiatur, nec ratione actorum proceſſus aliquid aliud exigatur, quàm quæ ſunt in indice taxæ conſtituta. Nam ſi in eadem cauſa tres complices ſint, tamquam ab vno ſolo ſalaria, & expenſæ exigendæ ſunt.

§.XXII.

§. XXII.

VT moleſtijs, quas accuſatores inferre ſolent, occurratur; mandat hæc Synodus, vt Iudices, Ordinarij, Viſitatores, Vicarij, & alij quicumque, quibus ſummariæ informationes ſuper partium querelis committentur, querelantibus præcipiant, facta in forma citatione per Notarium informationem recepturum, quatenùs intra tres dies, poſtquam reus partem ſe conſtituerit, compareant perſonalitèr ad accuſandum eum coram dictis iudicibus: ſin minus, perpetuum eis ſilentium ad id imponetur. Si verò duabus contumacijs incuſatis, non comparuerint, nec accuſaverint ampliùs, ne audiantur, eorumque vices, & voces Fiſcalis obtineat: qui tàm in hoc caſu, quàm in criminalibus cæteris ad ſe pertinentibus, accuſationem dare intra tres dies teneatur, poſtquam ſe reus in carcere conſtituerit; Iudicibus autem, & officialibus iubetur, (e) vt concluſis iam proceſſibus, quo citiùs fieri poterit, dictas criminales cauſas definiant; ita vt quantumvis proceſſus prolixus ſit, intra tredecim dies à die concluſionis, aut breviori tempore, ſi fieri potuerit, diffinitivam ſententiam

(e) Conc. Mexican. 1. cap. 77. & Gran. tit. de Ordine iudicij, n. 26.

tiam ferant, in quo officialium conſcientiæ onerantur, ne ſumptus, & expenſæ ex nimia retardatione accreſcant.

LIBRI SECUNDI
TITUUS SECUNDUS.
De Procuratoribus. (f)

(f) Ex Synodo Gran. tit. de procur.

§. I.

PRocuratores cauſis, quas ſuſceperint, omnem operam præſtent, in eiſque cum omni veritate agant, & quod ſuis partibus vtile ſit, diligentèr gerant; ac ſine vlla colluſione, falſitate, prævaricatione, aut prævaricationis ſpecie odio, aut amore ſui principalis, aut partis adverſæ, quicquam poſtulent, aut poſtulare negligant, quod convenienti cauſæ expeditioni neceſſarium ſit. Neque hac de cauſa dona aliqua, aut promiſsiones, muneravè, aut alia huiuſmodi iniuſtè à parte contraria accipiant, ſub pœna reddendi quadruplum; ac prætereà Iudicum arbitrio puniantur.

§. II.

MOderatam mercedem pro opera ſua accipiant. Quòd ſi in hoc ex-

tefferint, directè, vel indirectè litigatores vexaverint, vt ab eis iniuſta ſalaria, muneravè, aut alia huiuſmodi extorqueant; Iudices pro merito laborum mercedem taxent, & diſtrictè præcipiant quòd reliquum reſtituant, necnon Iudicum arbitrio pœnas dent.

§. III.

PRocuratores, qui in Tribunalibus Eccleſiaſticis negotia Eccleſiaſtica adminiſtraverint, cum fœminis, quarum, vel contra quas ſuſceperint, inhoneſtè ne converſentur, neque eas in concubinas accipiant. Quòd ſi contrà fecerint, præter pœnas iuxta horum decretorum formam eis impoſitas, in cauſis Eccleſiaſticis officiorum exercitio per tres menſes ſuſpendantur. Itidemque præcipitur, ne per trium menſium huiuſmodi ſpatium, Iudices, aut Notarij petitiones ab eis oblatas recipiant, aut alios actus, ſub eadem pœna.

)(§)(

LIBRI SECUNDI

TITULUS TERTIUS.

De Ferijs. (g)

(g) Mex. 1. c. 18. & Lim. 3. act. 3. c. 40. & act. 4. c. 9.

§. I.

VT debitum cultum, & honorem Deo Creatori noſtro, eiuſque Sanctis impenderemus, dies aliqui in Eccleſia ſemper decreti ſunt, vt in eis ab omni ſervili opere ceſſantes, nos cultui divino vacaremus. Eam ob cauſam, vt huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ fidelibus dies hi feſti noti ſint, in eiſque cultui divino ſatisfaciant; hæc Synodus decernit omnes horum Regnorum fideles, exceptis Indis, de quibus alio in loco tractatur, teneri ſub pœna peccati mortalis ſequentia feſta venerari.

FESTA EX PRÆCEPTO obſervanda.

Imprimis dies Dominici totius anni.

FESTA IANUARIJ.

CIrcumciſio Domini noſtri Ieſu Chriſti.

Epi-

Epiphania Domini.
Ss. Fabianus, & Sebaſtianus.

FESTA FEBRUARIJ.

Purificatio Beatæ Mariæ Virginis.
S. Mathias Apoſtolus.

FESTA MARTIJ.

S. Thomas Aquinas.
S. Ioſephus, Beatæ Mariæ Sponſus.
Annunciatio Beatæ Mariæ Virginis.

FESTA APRILIS.

S. Marcus Evangeliſta.

FESTA MAIJ.

Ss. Philippus, & Iacobus Apoſtoli.
Inventio Sanctæ Crucis.

FESTA IUNIJ.

S. Barnabas Apoſtolus.
Nativitas Sancti Ioannis Baptiſtæ.
Ss. Apoſtoli Petrus, & Paulus.

FESTA IULIJ.

Viſitatio Beatæ Mariæ Virginis.
S. Maria Magdalena.
S. Iacobus Apoſtolus.
S. Anna Mater Virginis Mariæ.

FES-

FESTA AUGUSTI.

S. Dominicus.
Transfiguratio Domini.
S. Laurentius Martyr.
S. Hippolytus in Civitate Mexicana tantùm.
Aſſumptio Beatæ Mariæ Virginis.
S. Bartholomæus Apoſtolus.
S. Auguſtinus.

FESTA SEPTEMBRIS.

Nativitas Beatæ Mariæ Virginis.
S. Mathæus Apoſtolus, & Evangeliſta.
Dedicatio S. Michaelis Archangeli.

FESTA OCTOBRIS.

S. Franciſcus.
S. Lucas Evangeliſta.
Ss. Apoſtoli Simon, & Iudas.

FESTA NOVEMBRIS.

Feſtum Omnium Sanctorum.
Sancta Catharina Virgo, & Martyr.
S. Andreas Apoſtolus.

FESTA DECEMBRIS.

Conceptio Beatæ Mariæ Virginis.
Expectatio partus B. Mariæ Virginis.

S.

S. Thomas Apoſtolus.
Nativitas Domini noſtri Ieſu Chriſti.
S. Stephanus Protomartyr.
S. Ioannes Apoſtolus, & Evangeliſta.

Item Feſta movilia ſequentia.

Dominica Reſurrectionis cum duabus diebus ſequentibus.
Aſcenſio Domini.
Dominica Pentecoſtes cum duabus diebus ſequentibus.
Feſtum Corporis Chriſti.

Coli (h) etiam iubentur feſta Sanctorum Patronorum Eccleſiarum Cathedralium, & locorum vbi Hiſpani degunt in eiſdem Eccleſijs, & locis.

(h) Mex 1. c. 18. & Lim. 3. act. 3. c. 40. & act. 4. c 9. Mex. 1. c. 18. §. 1.

§. II.

POrrò quia ſingularis fuit in Beatum Ioſeph, Sacratiſsimæ Virginis Mariæ Sponſum, huius Provinciæ devotio ob cuius Sancti merita, & interceſsionem piè credi poteſt novam Hiſpaniam ſingularibus Dei beneficijs donari; Provincialis Synodus anno Domini milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quintò celebrata SanctumIoſeph in generalem huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ Patro-

tronum elegit, eiuſque feſtum coli man-davit. Hæc quoque Synodus idem reno-vans, & confirmans ſtatuit, vt feſtum huiuſmodi in hac provincia cum octava celebretur. Si verò octava in hebdoma-dam maiorem inciderit; de ea vſque ad feriam quartam eiuſdem hebdomadæ in-cluſivè commemoratio fiat. Feſtum Sanc-ti Iacobi Apoſtoli, quia præcipuus, & ge-neralis Hiſpaniæ Patronus is eſt, cum octava celebrari mandatur. Quando ve-rò ad veſperas, & matutinum ſuffragia Sanctorum dicuntur; eius commemora-tio, quia antiquor Patronus eſt, comme-morationi Sancti Ioſephi præcedat. In die verò triceſima Decembris, qua translatio Sancti Iacobi facta eſt, de eius translatio-ne officium recitetur.

§. III.

ET ſi ante celebrationem huius Sy-nodi, feſtum Sancti Thomæ Aqui-natis, Doctoris Angelici, ex præcepto non colebatur; attendens tamen hæc Sy-nodus à fœlicis recordationis Papa Pio V. (i) propter ſingularem ſanctitatem, & mirabilem doctrinam, de quibus is Sanc-tus, hæreſibus refutatis, Chriſtianæ reipu-blicæ ſcholis magnas opes attulit, & prop-

(i) Pij V. motus proprius in Bullario ipſius Bulla 42. fol 59. text,

propter eruditionis ſplendorem, quo in Eccleſia Dei eluxit, eius feſtum per vniverſum Neapolis Regnum coli, & per vniverſam Eccleſiam officio Doctoris celebrari præceptum eſſe: attendenſque inſtantiſsimè à Decano, & capitulo huius Metropolitanæ Eccleſiæ, magiſtratibus Civitatis Mexici, à Rectore, & Vniverſitate regia, tùm etiam ab ordine Sancti Dominici, cuius inſtitutum Sanctus Thomas profeſſus eſt, efflagitatum fuiſſe; hæc Synodus præcipit, vt Sancti Thomæ feſtum colatur, & Cathalogo eorum quæ ex præcepto in hac Provincia coluntur, adſcribatur.

text. in cap. vnico de Reliquijs, & venerat. Sanct. lib. 6. fundatur ex c fin. de Ferijs, & in cap. 1. de conſecr. diſt. 3. Conc. Trident. ſeſſ. 25. c. 12 de Regul. verbo *Dies.*

§. IV.

Quæ quidem (k) feſta ab omnibus coli deberi (Indis exceptis) hæc Synodus decernit, in quibus ab omni ſervili opere ceſſandum eſt à media nocte vigiliæ vſque ad mediam noctem ſequentem, quo tempore feſtum terminatur: in eiſque Miſſam integrè audire omnes tenentur, ad quam, & ad verbum Dei audiendum, vbi commodè fieri poteſt, in ſuis Parochijs omnes interſint, vt eſt à Sacro Concilio Tridentino (*) iniunctum. Quòd ſi alioqui in diebus feſtis huiuſmodi integram Miſſam non audierint,

(k) Mil. 4. tit. de S. Ambr. fol. 616. & 5. etiam Mil. f. 710. verbo: *Quos dies feſtos.*

(*) Seſſ. 24. cap. 4. de Reformat.

rint, arbitrio Ordinarij plectantur. Quâ verò tempore quo Miſſa Conventualis celebratur, & ſacra concio habetur, in ludis occupati apprehenſi fuerint, iuxta formam iuris pœnas luant.

§. V.

Monet etiam hæc Synodus patres, (l) matreſque omnes, vt ſuos filios, & filias quantumvis minimè ætatis ſint, ad Miſſam audiendam ſecum deferant. Præcipit etiam heris, vt famulos, & ſervos ſuos omnibus feſtis colendis Miſſam audire faciant, in quo eorum conſcientiæ onerantur.

§. VI.

Vt introducta iam corruptela funditùs tollatur, qua relictæ viduæ. (m) per multos dies ab obitu maritorum Miſſam non audiebant, Eccleſiæ præceptum tranſgredientes; iubet hæc Synodus, vt viduæ, elapſo præſertim menſe poſt mortem mariti, à Iudicibus Eccleſiaſticis per cenſuras, & alias pœnas ad ſacrum audiendum compellantur: idemque ſervetur cum mulieribus coniugatis, quæ ob virorum abſentiam per longum tempus Miſſam non audiant.

(l) Conc. Milan. 3 f 584. verſ *Neque verò excuſantur.*

(m) Bulla Pij V. in Bullario, fol. 53. 2. col. verſo *Vt igitur* Conc. Mex 1. c. 19. §. 3. & Guadix, titul. 6. conſt 16. & Mil 1. f 39. verb. *Vidua*, & fol. 119. verb *Epiſcopi ne patiantur*, & Milan. 3. fol. 584 verſ. *Neque verò excuſentur* Guadix tit. 6. conſt. 21. 22 23. & 24. & Gran. tit. de Ferijs, n 45. & 6 & Syn de Quiroga, conſt. 97. 98. 99. & 100. & Lim. 3. act. 3. cap 40. & act.

§. VII.

§. VII.

QUo verò ſervilia opera, à quibus in diebus feſtis vacandum eſt, omnibus innoteſcant; hæc Synodus ſtatuit, ac decernit, vt in eis mercatum, nundinæ, licitationes minimè fiant: tabernæ etiam vbi merces, vel alia divenduntur, & emuntur, ſaltem dum Miſſa Conventualis celebratur, ne aperiantur.

act 4. c. 9. & Mil. 3. tit de Feſtarũ dierum cultu, fol. 583.

§. VIII.

A Sono verò campanæ, quà populus ad Conventualem Miſſam vocatur, vſque ad finem Miſſæ, eſculenta publicè vænalia ne exponantur: Operarij per totum feſti diem iumentis ſuis ſarcinas vehementes, niſi victualia eo tempore populo neceſſaria apportaverint. Tonſores per totum feſti diem ne detondeant, furni ne ardeant, inſtrumenta, & machinæ minarum ceſſent, nec in eis vlli occupentur. Si qui verò hoc decretum violaverint, ſeverè ab Eccleſiaſticis Iudicibus punientur. Non tamen interdicitur Chirurgis, & aromatarijs ne in his diebus officia ſua exerceant, quantum ægrotorum ſaluti conveniet. Itidemque permittitur in temporibus mettendi, rigandi, pin-

pinſendi, aut vermes ſericos nutriendi, & alia huiuſmodi terrenorum fructuum ratione faciendi, in feſtis diebus poſt auditam Miſſam, de licentia Officialium, & Vicariorum, rebus huiuſmodi operam impendere, vt niſi neceſsitati occurrerint, earum iactura fiant.

§. IX.

(n) Bul. Paulí III. conceſſa in favorem Indor Mex. 1. c 18. §. 4. & Lim. 3. act 4. c. 9.

FÆlicis recordationis Paulus Papa III. (n) Indorum paupertati proſpiciens, eos tàm ſtricto vinculo, vt Hiſpanos ad feſtorum obſervationem devincire noluit, ac ob eam cauſam illorum commoditati conſulens, ſequentia feſta Indis deputavit, ad quæ ſola obſervanda ex præcepto tenerentur.

FESTA INDORUM.

Dies omnes Dominici in anno occurrentes.

NAtivitas Domini ſine duabus diebus ſequentibus.

(o) Mex. 1. c 18. §. 5. & Lim. 3. act. 4. c. 9.

Circumciſio (o) Domini.

Epiphania Domini.

Dominica Reſurrectionis ſine duabus diebus ſequentibus.

Aſcenſio Domini.

Dominica Pentecoſtes abſque duabus diebus ſequentibus.
Feſtum Corporis Chriſti.
Nativitas Beatæ Mariæ.
Annunciatio Beatæ Mariæ.
Feſtum Purificationis Beatæ Mariæ Virginis.
Aſſumptio Beatæ Mariæ Virginis.
Feſtum Apoſtolorum Petri, & Pauli.

Aliorum feſtorum obſervatio voluntariæ Indorum devotioni relinquitur. Ne verò Hiſpani per ſe, aut ſervos ſuos in feſtis diebus ſervilia opera exercendi ex hoc occaſionem arripiant, quòd Indi ab eis minimè ceſſent; decernitur ne Indi hiſce feſtis in Hiſpanorum prædijs, aut alijs facultatibus, niſi de licentia Ordinarij, ſerviliter ſe ſe exerceant.

§ X.

Itidem interdicitur, (p) ne in diebus Dominicis, & feſtis quorum obſervatio ad Indos pertinet, mercatum fiat, vt ratione hac tunc laborandi, & Miſſam non audiendi, ab Indis auferatur occaſio. Si verò in aliquo Indorum oppido mercatum die Dominico indictum ſit; alius hebdomadæ dies, in quo id fiat, deſignetur.

(p) Mex. 1. cap 70.

§. XI.

MEdicis quoque prohibetur, ne ægrotis medicamenta applicent, ita vt eis impedimento eſſe poſsint, quominus feſtis diebus Miſſam audiant; ſi talis ægritudo eſt, quæ ægrotum Miſſam audire non impediat, & cuius medicina in aliud tempus deferri poſsit.

LIBRI SECUNDI

TITULUS QUARTUS.

DE DOLO, ET CONTUMACIA.

§. I.

PRæſens in illis locis, in quibus Eccleſiaſticum Tribunal exiſtit, in iudicium vocatus citari non poſsit, (q) niſi de vno die in alium: aliter autem citatione facta, etiam ſi citatus non compareat, contumax reputari nequeat, (r) neque abſens pro contumaci habeatur, ſi nuncius fidem non fecerit, ipſum citaſſe in perſonam propriam, vxoris, filiorum, aut famulorum: nec ſufficiet citatio ad hoſpites, vicinos, aut alias extraneas perſonas facta: contumaciæ verò coram Iudicibus in-

(q) Lex reg. 9. tit. 8. l. 2. Recopil.

(r) Synod Gran. tit. de Dol. & contumacia.

incuſabuntur, & quicquid alitèr factum ſit, denuò fiat.

§. II.

CUm de contumacia cuiuſque partis conſtet, in expenſis condemnetur contumax, quas antequam vlteriùs procedatur, compellatur ſolvere, niſi præſens maluerit id in finem litis reſervare, & in alterius partis contumacia vlteriùs procedi; aut remedium miſsionis in poſſeſsionem elegerit: quod ſi fiat, regula de hoc in legibus horum Regnorum (ſ) præſcripta ſervetur.

(ſ) Lex 1. & 2. tit. 11 lib. 4. Recop.

§. III.

IN litteris citationum, & monitorijs præcipiatur, vt ad aliquem diem certum citati, hora audientiæ compareant. Quòd ſi reus, vel actor minimè comparuerit, & non comparentis contumacia fuerit incuſata; contumax reputetur. Si autem intra dictum diem venerit, & iam ſecundæ litteræ expeditæ ſint; illarum expenſas ſolvat: qua ſolutione contumaciam purget, & in cauſa principali audiatur. Nullatenùs verò ſecundæ litteræ expediantur, niſi toto elapſo die, in quo

terminus in primis litteris præfixus finitur, neque reus, vel actor contumax reputetur, vſquequo Conſiſtorium dimiſſum ſit.

§. IV.

SI actor intra terminum in litteris expreſſum contumaciam non incuſaverit, reus contumax non reputetur: nec litteræ illæ iterum legantur, nec virtute illarum contumacia incuſari poſsit: ſed litteræ conditionales æſtimentur, veluti ſi expreſſæ ſub conditione hac eſſent expeditæ. Si actor contumaciam incuſaverit, in dicto termino: ſi autem reus comparuerit actore non comparente, actor in expenſis condemnetur, ſi id reus petierit. Quod ſi elapſo dicto termino actor contumaciam incuſaverit, & reus non comparuerit; Iudices eum iterum in iudicium vocari mandent, niſi iuſtis de cauſis ſibi viſum fuerit reum poſſe legitimè reputari contumacem. Si verò iuſtæ cauſæ adſint, in decreto declarent: litteræ tamen receptoriæ perſonalitèr intimentur, ſi citatio prima perſonalitèr facta non fuerit: alitèr enim reus nullam ſententiam, nec contumaciam incurrit,

LIBRI SECUNDI

TITULUS QUINTUS.

De teſtibus, & probationibus. (t)

(t) Gran. Synod. tit. de probat.

§. I.

IN cauſis, in quibus ex officio proceditur, teſtes contra reos procedendi expenſis Cameræ, & pecunijs iuſtitiæ ſumptibus applicatis ad ferendum teſtimonium adducantur: quæ impenſæ condemnatione expenſarum ſubſecuta, & non aliàs, Cameræ, & ſumptibus iuſtitiæ perſolvantur, ne inde rei occaſionem arripiant præveniendi, aut ſubornandi teſtes.

§. II.

IN omnibus cauſis criminalibus, in quibus pœna corporalis, ſivè exilij, aut publica pœnitentia imponenda ſit, teſtes in ſummario iudicio recepti, in plenario ratificentur; non obſtante quòd pro ratificatis à reo habeantur. Quibus in caſibus, nec minori vlli, nec Fiſcali reſtitutio in integrum ad accuſandum, aut ad probandum concedatur. Probatio verò, quæ per reſtitutionem huiuſmodi fiet,

nulla ſit, immò à proceſſu deleatur.

§. III.

(v) Mex. 1. c.42.& Granatenſ tit.de Teſtib.n.3.

IUdices (v) per ſe ipſos in cauſis matrimonialibus dicta teſtium recipiant, neque probationes à ſolis Notarijs, etiam principalibus, fieri in cauſis criminalibus, aut civilibus magni momenti permittant, niſi ipſiſmet Iudicibus præſentibus; aut ſi iuſta ex cauſa Iudices abſint, de ſpeciali eorum commiſsione; quæ quidem ſpecialis commiſsio à Iudicibus ſubſcripta in principio probationis huiuſmodi collocetur, & in proceſſu deſcribatur. Commiſsiones verò nullatenùs concedant in caſibus prædictis ad recipiendum teſtes, alijs miniſtris, quàm receptoribus ab Epiſcopo deputatis; neque in ſuis Tribunalibus Notarios quoſcumque, aut officiales admittant ad petitiones dandum, ad acta gerendum, neque ad teſtes in ſummario recipiendum; aut eis quodvis aliud receptionis genus committant, neque eos ad teſtes, aut teſtium ratificationes, neque ad recipiendas cautiones in iudicio faciendas, neque ad aliud quicquam, quod ad iudicium pertineat, adhibeant, niſi fuerint ipſimet Notarij Tribunalis, aut receptores prædic-

dicti, & eis abſentibus, miniſtri ad id ab Epiſcopo, vel iuſſu Epiſcopi approbati, qui ſpecialem proviſionem ad id obtineant. Probationes autem, & acta iudicialia alitèr confecta nulla ſint.

§. IV.

QUando teſtes ad inſtantiam partis extra Civitatem ratificandi ſunt, eorum dicta in ſummario iudicio habita ne tradantur originalia, niſi priùs exemplum publicum, aut authenticum, quod fidem faciat, penès Notarium remaneat; nec tunc tradatur parti, contra quam ratificatio fieri debet. Quòd ſi Notarius quiſquam ſecus fecerit, Iudicum arbitrio pro qualitate criminis punietur. Probationes verò ſummariè huiuſmodi receptoribus dentur, præſtito ab eis iuramento, & obligatione de ſecreto ſervando vſque ad publicationem, & de eaſdem reſtituendo intra dies duos poſt elapſum terminum.

§. V.

QUotieſcumque Iudicibus viſum fuerit convenire, vt teſtes perſonalitèr deducantur, id eius impenſis fiat, qui teſtes produxerit. Iudices autem priùs æſtimato, quod ratione itine-

ris teſtes habere debent, illud teſtibus perſolvi faciant, antequàm inde diſcedant.

§. VI.

TEſtium probationes in ſecunda inſtantia ne fiant per eoſdem articulos, neque per directè contrarios, niſi in caſibus, & eo modo, quo eſt à iure conceſſum. Vt autem hoc evitetur, præcipitur, articulos in ſecunda inſtantia producendos, præter Advocatum: à Procuratoribus etiam debere eſſe ſubſcriptos, à quibus itidem examinentur, ſint ne ijdem articuli, an contrarij: & ſi ſecus fiat probatio, a proceſſu deleatur & Procurator in hac negligens, pondo vnum perſolvat.

§. VII.

IN cauſis criminalibus contra miniſtros ab Epiſcopo deputatos tractandis, ob dona, munera, pecuniaſvè iniuſtè acceptas, aut collationes factas, quibus dona, ſivè huiuſmodi munera accipere ab hac Synodo prohibitum eſt; ea ſit ſufficiens ad condemnationem probatio, quæ in legibus (x) novæ compilationis horum Regnorum decreta eſt, iuxta quas leges in his caſibus decidendum præcipitur.

(x) Lex 6 tit. 9. lib 3 Rec & lex 7 tit. 7. lib 7. Recopil.

§. VIII.

§. VIII.

PRobationes quæ earum qualitate attenta committi poſſunt, Receptoribus committantur. Quòd ſi viſum fuerit expedire, præcipiatur, quòd Vicarij, aut alij Sacerdotes loco iudicum vna cum Receptoribus huiuſmodi probationibus faciendis aſsiſtant.

§. IX.

CUpiens hæc Synodus effrænatam eorum audatiam reprimere, qui quum teſtes producuntur in Iudicijs Eccleſiaſticis huius Provinciæ non ſine gravi Dei Omnipotentis offenſa, ac iuſtitiæ contemptu, ſuarumque animarum detrimento, & litigatorum præ iudicio falſum dicunt teſtimonium; ſtatuit ac præcipit, (y) vt ſiquis coram quocumque ex officialibus, Iudicibus, aut alijs Miniſtris periurij reatum commiſerit; ſi Clericus (quod abſit) fuerit de periurio convictus, ſolvere parti compellatur, in cuius damnum hoc crimen admiſsit, id omne quod ob tacitam veritatem, vel expreſſam falſitatem, in præiudicium, & detrimentum dictæ partis ceſſerit: ac propterea condemnetur in medietate fructuum vnius anni

(y) Mex. 1. c. 86. & Guad. tit. 5. conſt. 22.

anni præbendæ ſeu Beneficij ab eo obtenti, & etiam in medietate fructuum omniũ, quos percipit toto eo tempore, quo in periurio perſeveraverit. Cuius multæ pars vna fabrice Eccleſiæ Cathedralis, vbi id evenerit applicetur: altera verò pijs operibus ab Epiſcopo deſignandis: tertia denique accuſatori: & præter hanc pœnam, in carcere tam diu detineatur, quam diu officiali videbitur. Si autem periurus huiuſmodi, Beneficijs ſeu Præbendæ expers ſit; iubetur, vt vltra ſatisfactionem parti, cui præiudicium irrogavit faciendam, in pondo minarum quinquaginta condemnetur, quæ ad nuper præſcriptam formam diſtribuantur; & reus in carcere, vt dictum eſt, incluſus maneat per tempus Iudicis arbitrio deputandum. Quod ſi is adeò pauper ſit, vt prædictam pœnam ſolvere nequeat, pecuniaria pœna commutetur in corporalem, pœna carceris aggravata, ac ſi periurus ſæcularis ſit, ſatisfacere parti, cui periurio nocuit, compellatur; & præterea paſtomide eius linguam obſtringenti in valvis Eccleſiæ per diem vnum publicè detineatur, niſi eius fuerit conditionis, vt hæc pœna commutanda ſit: quo caſu delinquens in exilium mittatur, aut graviori pœna Iudicis punientis arbitrio plecta-

plectatur. Quòd ſi cauſa in qua periurium commiſsit, matrimonialis ſit, ob iniuriam Sacramento illatam, præter iam dictam pœnam, & alia Iudicis arbitrio imponatur. Qui verò ad ſuæ cauſæ probationem teſtem falſum produxerit, quem ad dicendum falſum teſtimonium induxerit, eadem pœna puniatur, qua teſtem periurum puniri ſancitum eſt.

§. X.

SAcerdotum (z) honori, quibus Indorum cura imminet, proſpicere volens hæc Synodus, ne eo magis falſis accuſationibus agitentur, quo ſtudioſius ſubditorum indigenarum vitijs, aut Hiſpanorum avaritiæ modum imponere conantur: perpendenſque quàm proni ſint ad periuria Indi, quamque facile ad id inducantur; ſtatuit ac præcipit imprimis, ne vllus Sacerdos à diſtrictu Indorum, cui miniſtrat, expellatur, quamvis graves querelæ contra eum dentur, niſi prius per Iudicem Ordinarium, aut Delegatum ibi Inquiſitio fiat, vbi crimen admiſſum à Sacerdote dicitur. Si enim Iudex Eccleſiaſticus (a) ibi præſens aſsiſtat; de omnibus plenè inſtructus, quæ, & quanta fides teſtibus ſit adhibenda faciliùs agnoſcet.

(z) Conc Limen. 3. act. 4. c. 6.

(a) Tex. in c. fin. 3. q. 6.

cet. Infideles nullatenus in teſtes admittantur, vt ſacris eſt Canonibus conſtitutum, nec etiam illi qui ſuſpecti ſunt,(b) quamvis Chriſtiani, Indi, vel Hiſpani ſint; ſed ſolùm timoratæ conſcientiæ homines, minimeque ſuſpecti. Neophytos ad iurandum nequaquam Iudex compellat, niſi cauſa ſit gravis, & cuius veritas aliter elucidari non poſsit. Quo in caſu moneantur primùm neophyti, quàm grave malum periurium ſit. Si autem falſo aliqui iuraſſe comperti ſint eos, vt cæteri metu pœnæ terreantur, & cautiores evadant, publice flagellari Iudex præcipiat; & vt maiori ignominia afficiantur, detonderi faciat. Denique in cauſis quæ ex teſtimonio Indorum dependet accuratè Iudex animadvertat, quæ, & quanta fides teſtibus adhibenda ſit, præſertim cùm manifeſta ſit omnibus Indorum ad periuria propenſio. Quæ omnia Chriſtianæ Iudicum prudentiæ hæc Synodus commendat.

(b) In cap. Suſpectos, in cap. Nullus, 3. q. 5. in cap. Si teſtes 4. q. 3. Conſul. de hoc Ferdin. Zurit. in primo Ench. q. Theol. q. 20. f. 72. ex doctrina Menochij de Arbitr. iudicum g. caſu 90.

(§)

*** *** ***

LIBRI SECUNDI.
TITULUS SEXTUS.
De Sententia, & Re Iudicata. (c)

(c)Syn.Gran tit.de Sent.& Re Iudic.

§. I.

IN ſententijs, quæ ſuper matrimonijs clandeſtinis feruntur, ſemper ius petendi quicquid expedierit Fiſcali reſervetur; idemque obſervetur in ſententijs quæ ſuper binis nuptijs, & criminibus alijs inter partes proferuntur. Notarius verò reſervationem huiuſmodi Fiſcali intimet, actaque intra tertium diem tradat, vt graves contra delinquentes pœnas poſtulet.

§. II.

SEntentiæ, quas Iudices, & Vicarij tulerint, iuri, & his Decretis conformes ſint, quarum poſtquam latæ fuerint, niſi in caſibus à iure permiſsis, nulla ſit diſpenſatio. Decreta verò in ſcriptis fiant, ita vt ſemper de his conſtare poſsit. Quamvis autem in aliquibus ſummariè pro ſe dant; ad id exceptiones legitimas, & partium neceſſarias probationes, in forma à iure conceſſa admittere ne recuſent.

§.III.

§. III.

(d) Mex. 1. c. 76.

QUoniam (d) ſemper contingit, vt Clerici, & Sæculares huius Provinciæ nonnulli, parte, vel Fiſcale inſtantibus, ob aliqua commiſſa crimina in pœnis pecuniarijs condemnantur: qui à ſententijs cum ſe gravatos ſentiant, provocantes, etiam ſi pecuniariam pœnam deponant, & de repræſentando cautionem præſtent; à Iudicibus minime, è carcere liberantur, immo ſæpe ſepiùs eo quòd appellant, novis vinculis conſtringuntur. Idemque fit quum accuſatores affligendi reos cauſa, & eoſdem in carcere detinendi, à ſententijs etiam iuſtè latis appellant. Ob eam cauſam, ne deinceps his moleſtijs capti afficiantur; ſtatuit hæc Synodus, vt pecuniaria multa in depoſitum data, & cautione præſtita de repræſentando: condemnatis huiuſmodi Civitas, aut oppidum à Iudicibus, & officialibus pro carcere conſtituatur, pœna interpoſita non obſtante.

LIBRI SECUNDI

TITULUS SEPTIMUS.

De Appellationibus, & Recuſationibus Iudicum. (e)

(e) Syn Gran. tit. de Sent. & Re Iudic.

§. I.

PRocuratores delinquentium qui appellaverint, in gradu appellationis minimè audiantur, niſi teſtimonio adhibito, quo conſtet delinquentes in carcere detineri, aut eos antequam Iudex, à quo provocatum eſt, ſententiam ferret, præſtita cautione, fuiſſe liberatos.

§. II.

IN cauſis criminalibus, quando aliquis ſe in gradu appellationis coram Iudice ad quem perſonaliter conſtituerit; ne audiatur, donec teſtimonium oſtendat, à Iudice inferiori carcere detentum non fuiſſe: deinde verò in carcere ſe præſentet, cui poſtea literæ citatoriæ, & compulſoriæ ad teſtimonium huiuſmodi, & proceſſum deferendum concedantur. Ne ob eam cauſam quòd ſe coram Iudice ſuperiori conſtituerit, contra eius bona,

&

& fideiuſoris procedatur. Quòd ſi confeſſus fuerit, eum non effracto carcere ad Superiorem Iudicem confugiſſe, nullaque damna inde ſubſecuta, & id eius cauſa patiatur; convenienti præſtita cautione, alia carceris cuſtodia eidem poterit aſsignari, ſervatis in his quæ à iure Pontificio ſtatuta ſunt, & ab his Decretis ſancita.

§. III.

CUm quis ſe coram iudicibus appellationum conſtituerit, & cauſa non inter partes, ſed ex officio ventilata eſt, nec appellatum eſt a ſententia definitiva in caſibus a iure, & huius Synodi Decretis permiſsis; antequam admittatur, aut eidem literæ inhibitoriæ concedantur, conſtet appelantem captum detineri, ſive in carcere Iudicis à quò, ſive Iudicis ad quem, & eo ſic detento, præcipiatur Iudici, vt ſi ad inſtantiam partium proceſsit, eas nominet, & vt citentur, citatorium expediatur. Quod ſi ex officio cauſas, & rationes mittat, quibus adductus in cauſa proceſſerit; itidemque compulſoriæ literæ concedantur, vt acta, & proceſſus ad ſuperiorem Iudicem tranſmittantur, quibus tranſmiſsis, quod iuris fuerit provideat. Vt vero hoc melius fiat,

Fiſ-

Fiſcalis citetur, qui in cauſa ſe opponere teneatur, eique tamquam Advocato ſalaria ob id conſtituantur.

§. IV.

IUdices à quo ne inhibeantur à Iudicibus ſuperioribus, neque ab eis inhibitoriæ, aut ſuppreſſoriæ litteræ concedantur, niſi actis proceſſus priùs perſpectis, & examinatis; neque executio impediatur in cauſis, in quibus ex iure, & decretis Concilij Tridentini (f) per appellationem non ſuſpenditur executio ſententiæ, aut decreti. Quòd ſi ſecus fiat, inhibitiones, proceſſus, decreta, & alia inde ſequuta, & acta invalida ſint, & nullius effectus, vt eſt ab eodem Concilio (g) diſpoſitum: ac præterea in viſitationibus, & ſyndicatibus, Iudicum exceſſus huiuſmodi corrigantur. In Concilijs quoque Provincialibus horum exceſſuum, ſi puniti non fuerint, ratio petatur. In appellationibus verò à ſententijs interlocutorijs, ſivè reparari poſſunt, ſivè non, per ſententiam diffinitivam officialis, & Iudicis obſervent, quod eſt a Concilio Tridentino (h) decretum.

(f) Seſſ. 13. c. 1 & ſeſ. 4. c. 20. de Reform.

(g) Seſſ. 22. cap. 7.

(h) Concil. Trid vbi ſuprà d ſeſ. 13. & 24.

§. V.

(i) Text. in cap. § Offic. autem, de Offic. Ordin. lib. 6.

ITidem (i) interdicitur ne officiales, & Iudices Metropolitanorum, & excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti cenſuras decernant contra Epiſcopos ſuffraganeos, iuxta conſtitutionem Innocentij Papæ IV. quæ incipit: *Romana Eccleſia.*

§. VI.

IN cauſis concubinatus quorumcumque, ſivè Eccleſiaſticorum, ſivè ſæcularium, ſi hi, aut eorum concubinæ appellaverint; à carcere per Iudicem inferiorem, aut ſuperiorem ante ne liberentur, quàm cauſa terminetur, niſi ob iuſtas valdè, & neceſſarias cauſas Iudicibus videbitur, quorum conſcientiæ in hoc onerantur.

§. VII.

IN gradu appellationis, partes ad probandum ne recipiantur, ſi ſe ad probandum non obtulerint; quod ſi fecerint, pœna eis impoſita ſi non probaverint, ad probandum admittantur.

§. VIII.

SI appellans cauſam appellationis non proſequatur, & conceſsis ſibi com-

pul-

pulſorijs litteris acta non tranſportet, appellationiſque deſertio à parte adverſa petatur; in hoc ſervetur, quod eſt iure Pontificio conſtitutum. Si verò deſertionem non petat, ſed proſequi cauſam velit; mandetur appellanti, vt ſuis impenſis acta, vnà cum cauſa, & ratione, quibus motus Iudex, à quo ſententiam tulit, aut in cauſa proceſsit, deferat; termino ei ad hoc competente præfixo. Quòd ſi appellans non effecerit, parti adverſæ facultas detur, vt appellantis ſumptibus proceſſum vnà cum alijs iam dictis afferat, ſi ea appellationi alterius partis appellantis non adhæſit: ſi verò adhæſerit, omnibus vtriuſque partis ſumptibus id fiat.

§. IX.

QUando aliquis ex officialibus fuerit recuſatus, recuſans recuſationis cauſas coram Iudice recuſato proponat, qui cauſas huiuſmodi ad Epiſcopum deferat. Epiſcopus verò cauſam principalem decernendam ſuſcipiet, parteſque audiet in articulo recuſationis, ad præſcriptũ conſtitutionis Bonifacij VIII. quæ incipit: *Si contra vnum*; (K) eamque ſervari, & adimpleri hæc Synodus iniungit.

(k) Lex in c. Si contra vnum de Officio Deleg. lib. 6.

LIBRI TERTIJ

TITULUS PRIMUS.

DE OFFICIO EPISCOPORUM, & vitæ puritate.

De his, quæ ad propriam Epiſcopi perſonam pertinent.

§. I.

(l) Cōc. Trident. ſeſſ. 6. c. 1. de Reformat. Milan. 1. tit. de vita, & honeſtate Epiſc. à fol. 60 & Compoſ. Cōc. act. 3. c. 1. cū ſeq. & Tolet. act. 2. à cap 1. cum ſeqq. Provinc. de Quirog. act. 2. Dec 3. & 15. & Lim. 3. act. 3. c. 1. & 2. optimè Concil. Mil. 4. p. 3. tit. de Epiſc. cum ſeq.

ACcingere ſe volens Sacroſancta œcumenica Tridentina (l) Synodus ad colapſam admodùm Eccleſiaſticam diſciplinam, iuvante Domino, reſtituendum, ac depravatos in Clero, populoque Chriſtiano mores emendandos, ſpem in Epiſcoporum integritate ſummam colocavit, his verbis: Integritas præſidentium ſalus eſt ſubditorum, & verus Eccleſiaſticæ hierarchiæ ſcopus præcipuus is eſt, vt Epiſcopum inſtruat omnibus numeris abſolutum, Sancto Dionyſio Areopagita dicente: *Pontificum ordo ſacratus is eſt, divina ſpeculantium ordinum, qui ſummus eſt, & vltimus. Sicut enim hierarchiam omnem in Ieſu terminari conſpicimus, ita vnamquamque*

funct-

functionem in ſuum Pontificem. Ex quibus facilè colligere eſt, qua puritate vitæ, morumque integritate prædictus is eſſe debeat, quem diuina gratia, & aſsidua virtutum exercitatio, ad ſtatum perfectionis euexerit: qua humilitate, qua benignitate, qua manſuetudine, qua charitate, pro vitæ exemplo, & vt vno verbo omnia, qua ſanctitate prælucere debeat in Eccleſia Dei. Eam ob cauſam Dominus præcipiebat, ſtrictam cum mitra vitta hyacinthina laminam ſacræ venerationis de auro puriſsimo, in qua gemmario opere ſanctum Domini eſſet nomen inſcriptum, à Summo Sacerdote fronte geſtandam. Quo adeò ſanctitate præſtantes oportere eſſe Epiſcopos ſignificaretur, & eandem fronte deſcriptam alijs ad imitandum proponerent.

§. II.

ID igitur perpendens optimè Mexicana hæc Prouincialis Synodus, toto quo poteſt conatu, Epiſcopos in Domino cohortatur, vt dignitatis ſuæ ſemper memores, ſic vitam inſtituant, vt decet miniſtros Chriſti, & ſucceſſores Apoſtolorum: ad quorum exemplum in ardentes, ſalutis animarum zelo ſe componen-

tes, aſsiduè Deum pro ovibus deprecentur: eos verbi Dei prædicatione paſcant, & tamquam Angeli cuſtodes populo ſibi commiſſo invigilent, eique proſpiciant; ac denique veluti boni paſtores, ea, quam maiorem nemo habet, charitate ſint accenſi, vt animam ſuam pro ovibus ponant. (m) Quod humeris etiam Angelicis formidandum onus, & humanis omninò impar, quia proprijs viribus ſuſtinere non poſſunt, à Deo petant auxilium, & orationi frequentèr vacent ſtatutis ſibi horis, vt mente illuminentur, & ad Dei honorem, populique ſalutem dirigantur.

(m) Concil. Mil. 4. p. 3. tit. de Epiſc. fol. 665. verbo *In oratione.*

§. III.

SEd vt frequenti orationis vſu ad munus quo funguntur obeumdum, ſalutares fructus percipiant; vnius horæ ſpatium ſingulis diebus orationi impendere monentur, in quo alta mentis contemplatione perpendant quid pro animarum ſalute Chriſtus Summus Paſtor effecerit, quidvè perpeſſus fuerit: vt hac conſideratione excitati, ſpirituale animarum commodum ardentiori zelo anhelent, & quod ad id opus eſt, divinæ gratiæ auxilium vehementiùs implorent. Ad hæc, ſingulis quoque noctibus, illius Apoſto-

li (n) ſententiæ memores, *ſi nos ipſos diiudicaremus, non vtique iudicaremur*; per aliquod temporis intervallum conſcientias proprias diligenti examine perſcrutentur, & quicquid eo die deliquerint, quicquid negligentèr omiſerint pro peccatis ſubditorum abolendis, gravi dolore defleant, (o) & emendent; ſic enim iram Dei in die tremendi iudicij fugient, qua ſanguis pereuntium ovium de manu paſtorum negligentium requirendus eſt.

(n) D. Paul. 1.Cor.c.11.

(o) Concil. Mil.4. d fol. 665. verbo *Confeſſar.*

§. IV.

VT Epiſcopus (p) vitæ ſanctitate, & morũ integritate roboratus conſiſtat, populoque in hac re maximè ſatiſfaciat; Confeſſarium Sacerdotem ſibi deligat ætate gravem, vita probatum, doctrina inſignem, per quem Deus Omnipotens in rerum difficultatibus ſuo lumine Epiſcopum illuſtret, & dirigat ad ea, quæ divinæ ſuæ gloriæ, populique ædificationi magis ſint conſentanea.

(p) D Conc. 4.Mil. d.fol. 665. verbo *Confeſſ.*

De cura ſubditorum, & propriæ familiæ.

§. I.

EPiſcopi, vt paſtorale officium poſtulat, benigni, ac manſueti ſint, lan-

gɛoribuſque ſanandis, ac pauperum mi-ſerijs ſublevandis, cum omni pio, ac paterno zelo proſpiciant;taleſque ſe ſe præbeant, vt ſubditorum moleſtias in omni patientia ſupportantes, eis aditum faciant, ne hæreant trepidi, ſed cum omni fiducia ad Epiſcopos confugiant, ab eiſque in labore ſolatium, in paupertate auxilium in morbo medicinam petant.

§. II.

PArochos ſingulis hebdomadis ad ſe vocent, ab eiſque ſciſcitentur de ſubditorum ſtatu, de temporalibus, & ſpiritualibus populi ærumnis, de remedio peccatis publicis adhibendo, vt his omnibus accuratè ſuccurrant.

§. III.

QUoniam qui domum ſuam regere neſcit, ex ſententia Apoſtoli, nec Eccleſiam Dei rectè gubernavit; hæc Synodus Epiſcopos monet, vt non ſolùm ipſi vitæ exemplo ſubditos ædificent, ſed eos etiam familiares ſibi deligant, qui honeſtate vitæ, & morum integritate comprobentur; ne ſi populo ſcandalo ſint Epiſcopi miniſterium vitupere-tur. Oneri ſuo Epiſcopi ſatisfacient, ſi

Concilij Tridentini decreta, in quorum executione Cleri populique Chriſtiani reformatio conſiſtit, aſsiduè legant, attentè meditentur, diligenter exequantur.

De Doctrinæ Cura.

§. I.

PRæcipua Epiſcoporum cura in docendo populum Evangelium Dei ſita eſſe debet: (q) atque, quod iam titulo *De ſumma Trinitate, & Fide Catolica* decretum eſt, ad eam rem maximè incumbant oportet, vt Parochi, & Eccleſiaſtici viri ſua munera, & miniſteria in hoc ad impleant, quo ſubditi; præſertim rudes, ſalutari Verbi Dei doctrina paſcantur. Si verò (quod abſit) prædicator errores, aut ſcandala in populum diſſeminaverit, etiam ſi regularis ſit, ei Epiſcopus auctoritatem Concilij Tridentini (r) ſequutus, prædicationem interdicat.

(q) Concil. Trid ſeſſ 24. c 4 ſupr lib 1. t. 1. §. 2.

(r) Seſ. 7. c. 2.

§. II.

VOlens Tridentina (ſ) Synodus doctis beneque inſtructis Miniſtris adhibitis populum Chriſtianum omni ſalutari doctrina abundare; decrevit, vt in ſingulis diœceſibus Collegium erigeretur, vbi pue-

(ſ) Seſſ. 23. c. 18.

pueri Religioſè educarentur, & omnibus Eccleſiaſticis diſciplinis imbuerentur, ita vt Collegium hoc Miniſtrorum Dei perpetuum eſſet Seminarium. Quod (t) cum ob rerum incommoditatem, in hac Provincia ſortiri effectum hactenus non potuerit, ne tam ſanctum opus (& in his partibus, vbi meſſis quidem multa eſt, ſed operari pauci) maximè neceſſarium, labente tempore oblivioni traderetur; hæc Synodus ſtatuit, vt Epiſcopi, quo citius fieri poſsit, Concilij Decretum exequentes, pro cuiuſque diœceſis facultate Seminarijs huiuſmodi inſtituendis eam operam navent, vt ſemel inſtituta permaneant.

(t) Concil. Lim.3.act.2. c.44 & Mil. 5.tit. de Semin à f 759. ipſeque Săct. Card Borromæus, Arch. Med. piè, & Sanctè docet in actibus ſuę Eccl.t 2.p.5. act.f.947.

§. III.

NE deſit numerus Confeſſariorum, qui ſcientia periti ſint, & in adminiſtratione Sacramentorum verſati, atque vt errores, & damna quæ ex Miniſtrorum ignorantia ſæpè proveniunt, vitentur, ſtatuit ac præcipit hæc Synodus, vt in ea diœceſi, vbi conſcientiæ caſus, & Sacramenta nullus legendo interpretatur, aliquem ad id Eſpiſcopi conſtituant, & vbi iam conſtitutus eſt, vt in eo munere perſeveret procurent. Clericos verò omnes ibi reſidentes compellant, niſi in Theo-

lo-

logia, vel Decretis gradum obtineant, & Epiſcopo probati ſint, vt hos audiant Magiſtros, quos ſi audire neglexerint; neque ad Ordines, neque ad Beneficium, neque ad Sacramentorum adminiſtrationem recipiantur.

§. IV.

SAcerdotum Miniſtrorumque Ecleſiæ ignorantiam ex eo oriri certum eſt, quòd in his examinandis Epiſcopi negligenter agant. Quare ad præſcriptum Concilij Tridentini(v) iubentur, ne quemquam, ſive ſæcularem, ſive regularem, ſine diligenti examine, regulis huius Synodi ſervatis, ad ordines recipiant, neque ad audiendum confeſsiones ſæcularium, etiam ſi Sacerdotes ſint, niſi præcedenti examine, iuxta dictas regulas, idoneus repertus, ab Epiſcopo facultatem obtineat. Hanc autem facultatem Epiſcopi cautè concedant, eorum ſufficientia ponderata, de quibus periculum fecerunt, ad certos perſonarum ſtatus eam limitantes. Semel autem examinati, & probati ad confeſsiones audiendas, ab eodem Epiſcopo non examinentur, niſi nova cauſa ſupervenerit.

(v) Seſſ. 23. c. 12. & 15.

§. V.

§. V.

CUm dolendum ſit valdè de quorundam negligentia Sacerdotum, qui quamvis ex officio Chriſtianis documentis Indos inſtruere teneantur, ſubditorum linguam ediſcere negligunt, ſine qua fidei Chriſtianæ myſteria, nec vim Sacramentorum animæ ſalutarem docere poſſunt; hæc Synodus Epiſcopos monet ac ſi opus eſt, eiſdem mandat, vt intra ſex menſes ab horum Decretorum publicatione computandos, Clericos in regionibus Indorum Beneficia cum onere obtinentes in materna earundem regionum lingua examinent, & quos repererint linguæ huiuſmodi ignaros, ſex menſium ſpatio præfinito ad diſcendam linguam compellant, admonentes eos, quatenus elapſo termino, ſi linguam huiuſmodi non didicerint, Beneficium quod obtinent, ipſo facto vocabit, & alteri de eo fiet proviſio. Quòd ſi ob nimiam idiomatis obſcuritatem, vel ob aliam iuſtam cauſam id fieri non licuerit; poſsit tunc Epiſcopus alios ſex menſes peremptoriè præſcribere, (x) omni ſpe ampliùs prorrogandi ſemota, in quo, & in regula decima octava cancellariæ Apoſtolicæ adimplenda conſcientiæ Epiſcoporum onerantur.

(x) Tex in c. Quoniam in pleriſque De Offic. Ord. & Reg. 10 Cãcellariæ.

§. VI.

§. VI.

NE Indorum inſtructio (y) vnquam intermittatur; Miniſtris Eccleſiaſticis Indorum exeundi à ſuis regionibus, niſi ex vrgenti cauſa, facultatem Epiſcopi non concedant. Quando verò alicui conceſſerint, in eius abſentia idoneum Sacerdotem ſufficiant.

(y) Facit Conc Lim. 3.act.2.c.41.

De Viſitatione propriæ Provinciæ.

§. I.

NIhil eſt ad ſalutem gregis accommodatius, quam præſentia Paſtoris: ſed quia vniverſam diœceſim oculis perluſtrare, eique omni Epiſcopus aſsiſtere non poteſt; viſitatio ordinaria adhibenda eſt. Quamobrem iuxta Concilij Tridentini (z) Decreta hæc Synodus ſtatuit, vt Epiſcopi quot annis, vel ſaltem ſingulis biennijs, propriam diœceſim per ſe ipſos viſitent; aut ſi legitimè impediantur, Viſitatores deligant ſapientia, & vitæ exemplo probatos, ab omni cupiditate alienos, ac denique tales, à quibus Cleri populique reformatio, & executio formulæ titulo *de Viſitatoribus* ab hac Synodo præſcriptæ, in omnibus ſperanda ſit.

(z) Seſſ. 24. cap. de Reform 2 Mex. 1. c. 52. Mil. 1. tit. de Viſitatione, & Tol. act. 2. c. 2. & Lim. 3. act. 4. c. 1. 2. & 4. & Conc. Mil. 4. 3. 9. tit. de Viſitat.

§. II.

§. II.

AD morum emendationem non minoris vtilitatis eſt temperantiæ, ac modeſtiæ Chriſtianæ exemplo ſubditos ædificare, quàm de eorum delictis inquirere, eademque corrigere; quod vt ſibi animo proponant, dum Epiſcopi ſuas Diœceſes viſitant, hæc Synodus vehementèr exoptat. Quamobrem authoritate Concilij Tridentini,(a) ſufulta Epiſcopis mandat, ne cùm ſuam Diœceſim viſitaverint, invtilibus ſumptibus cuiquam graves, oneroſivè ſint; nevè ipſi, aut quiſquam ſuorum, quicquam procurationis cauſa, pro viſitatione etiam teſtamentorum ad pios vſus præter id quod ex relictis pijs iure debetur, aut alio quovis nomine; nec pecuniam, neque munus quodcumque ſit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant, non obſtante quacumque conſuetudine, etiam immemorabili; exceptis tamen victualibus, quæ ſibi, & ſuis frugalitèr, moderatèque pro temporis tantùm neceſsitate, & non vltrà, erunt miniſtranda. Quòd ſi quiſquã (quod abſit) aliquid ampliùs in ſupradictis omnibus caſibus accipere præſumpſerit; is præter dupli reſtitutionem intra menſem facien-

(a) Seſſ. 24. c. 3. de Reform.

dam,

ctam, alijs etiam pœnis, iuxta conſtitutionem Concilij Generalis Lugdunenſis, quæ incipit: (b) *Exigit*; necnon alijs pœnis in Synodo Provinciali, arbitrio Synodi, ſine exceptione multentur: ne integritas, quæ in viſitatione ſervari debet, vllátenùs detrimentum accipiat.

(b) Text. in cap. Exigit, de ſenſibus, lib.6.

§. III.

VIſitent (c) Epiſcopi Eccleſias, & quas *doctrinas* vocant, ſeu *conditiones*, vbi Religioſi commorantur, ibique Euchariſtiæ Sacramentum, fontem baptiſmalem, fabricam Eccleſiæ, & eleemoſynas Eccleſiæ erogatas, ac reliqua omnia ad Eccleſias, & divinum cultum ſpectantia. Quoad viſitationem verò fabricæ Eccleſiæ; illæ domus intelliguntur exceptæ, quæ ab ipſis regularibus proprijs ſumptibus ſunt ædificatæ. Viſitent etiam Religioſos in prædictis doctrinis, ſeu conditionibus degentes, quo ad animarum curam, quam exercent, eoſque paterno zelo corrigant, eorum honori, & bonæ famæ proſpiciant, atque id omne præſtent, quod ad effectum huiuſmodi neceſſarium ſit, iuxta decretum Sacroſancti Concilij Tridentini, (d) vt in titulo *de Regularibus* mentio fit.

(c) Concil. Trid ſeſſ. 25. c. 11. de Regular Cedula Real de ſu Mageſtad de Barcelona, à primero de Junio de 1585.

(d) Seſſ. 25. c.14.

§.IV.

§. IV.

VT in omnibus (e)Eccleſiaſticis Tri bu nalibus purè, rectèque agatur, Metropolitanus, cœterique Epiſcopi per ſe, vel per diputatam perſonam, ſaltim quolibet triennio, officiales, Vicarios, Viſitatores, Fiſcales, Notarios, alioſque iuſtitiæ miniſtros viſitent, ab eiſque gravamina illata reſarciant, ac pro qualitate criminum, vſque ad officij privationem eoſdem puniant. Si verò horum aliquis, ex quacumque cauſa ante triennium officium dimittere debeat; per dies triginta inquiratur, & officium eo tempore non exerceat. Quando autem per Epiſcopi obitum officia vacaverint; ab alio officiales ne inquirantur, quam ab Epiſcopi ſucceſſore, præſtitis Sede vacante fideiuſſoribus, de ratione officiorum poſtea reddenda, & de ſtando rei iudicatæ.

(e) Fundatur in lege 4 tit. 7. lib. 3. Recop. & Conc. Compoſ. act. 3 cap. 19. & Tolet. act 2. c 17 Synod. de Quiroga, conſ. 113. & Provinc eiuſdem Quiroga, act 3. c. 1. & Mil. 3. f. 604 verb. *Quotannis.* Conc. Tolet. act 2 c 17. verb. *Sed ſi*, prædict & approbat in Concil. Provin. celebrato ab eodem Quirog. act. 3 Decret. 1. Mexic. 1. c. 35. cum §. 1.

§. V.

IN viſitatione Epiſcopi accuratè provideant, vt Eccleſiæ eo cultu teneantur, qui decet domum Dei. Si quas verò Eccleſias eo quo oportet cultu, ſine gravi indigenarum moleſtia teneri non poſſe, eaſque minimè neceſſarias, immò ſu-

per vacaneas repererint, deijci iubeant. Quæ autem neceſſaria iudicabuntur, reparari faciant, & convenienti cultu ornari. Facultatem denuò ædificandi Eccleſias, aut Eremitoria ſine vrgenti cauſa ne concedant. Si verò facultas detur; curent, vt Eccleſiæ, & Eremitoria huiuſmodi in ſitu, & loco impartiendæ doctrinæ Indis magis commodo, quam miniſtrorum commoditatibus opportuno, iuxta Regiæ Maieſtatis ſchedam erigantur.

§. VI.

Singulis quoque menſibus (f) ſemel Epiſcopi viſitent carceres Eccleſiaſticos, & in eis incluſos, dentque operam, vt capti, qui, vel Eccleſiaſtico, vel ſæculari carcere detinentur, Miſſam, & quandoque verbi Dei prædicationem, audiant.

§. VII.

AD tolendos abuſus, & ſtirpandas ſuperſtitiones, quæ imprudenti quorumdam pietate erga Sanctorum Reliquias, & Indulgentias irrepere ſolent; Epiſcopi Concilij Tridentini decretum exequentes, quam primùm Sanctorum Reliquias, quas in ſua Diœceſi compererint, tàm in Eccleſijs, & Monaſterijs, quam

(f) Mexic. 1. cap. 68. & Compoſ. act. 3. cap. 2. & Tolet. act. 2. c 3. & Gran. tit de Offic. Rectoris n. 22. & Mil. 1. fol 604. verbo: Epiſcop. non ſolùm, ſeſ. 25 in decreto de puro tit de invocat & venerat & reliq Sanct Limenſ. 3. act. 4. cap. 10. Compoſ. act. 2. decret 6. & Mil 1. tic. de Sanct reliq venerat. & Mil 4 tit. de Sacris reliquijs.

in poteſtate particularium perſonarum, cuiuſcumque ſtatus, & conditionis, examinent, & recognoſcant. Quæ ſi authentico teſtimonio non probentur, deferri, aut in loco publico venerandas proponi, nullatenùs permittant. De Indulgentijs etiam iniungitur, ne ſcilicet eas publicari conſentiant, niſi litteris Apoſtolicis, aut earũ teſtimonijs optimè diſcuſsis, authenticiſque repertis. Solet enim fidelibus eſſe occaſio, vt eorum devotio erga authenticas, & veritatis teſtimonio comprobatas Reliquias, aut Indulgentias tepeſcat, ſi eæ, quæ authentico teſtimonio carent, in veneratione habentur, ac frequentantur. Deinceps autem indulgentiarum tabellæ, niſi ab Epiſcopo, ſivè eius officiali ſubſcriptæ, ac Notarij fide roboratæ, in Eccleſijs non affigantur. Quòd ſi ſecus factum fuerit, ſeverè corrigatur exceſſus.

§. VIII.

(g) Mexic. 1. c. 36. & Syn. de Quiroga, conſt. 66.

VT à rebus ſacris (g) omnis ſimoniæ occaſio funditùs tollatur; Calices, aut veſtes Eccleſiaſticas Epiſcopus ne conſecret, aut benedicat, priuſquam diligentèr inquirat, an eò conſecrari, aut benedici petantur, vt venundentur. Quòd ſi huius rei cauſa ſit, ob incommoda quæ

inde oriri poſsint, evitanda; conſecratio, & benedictio huiuſmodi concedenda non eſt.

§. IX.

NIhil quicquam pecuniæ, (h) ac pretij Epiſcopi accipiant, aut eorum Iudices accipere permittant, pro Collatione Ordinum, Beneficiorum, Præbendarum, Capellaniarum, aut earum inſtitutione, nec pro litteris dimiſſorijs, aut teſtimonialibus, nec pro ſigillo, aut alia quacumque de cauſa ad res huiuſmodi ſpectante, nec pro diſpenſationibus, quæ eis committentur, vt eſt à Concilio Tridentino (i) ſancitum, ſub pœnis ab eo ſtatutis.

§. X.

MAximè oportet iuſtitiæ officia benemeritis perſonis conferri gratis, vt cum omni integritate, & fidelitate exerceantur: pretium enim quo emuntur, in cauſa eſſe ſolet, vt iuſto ſtipendio officiales contenti non ſint. Eam ob cauſam interdicit hæc Synodus, ne Epiſcopi vendant, aut locent officia Notarij, Fiſcalis, Executoris, ſeu Lictoris ſuorum Tribunalium; nec illi quibus conferuntur, vendere, locarevè poſsint. Quòd ſi ſecus fiat, venditiones, ſeu locationes huiuſ-

(h) Concil. Baſil. ſeſſ. 21. in princ tomo 4. Conc. & Tarrac. Conc in cap. Loqui, de offic. Vicar. & Compoſt. act 3. c 8 & Lim 3 act. 3 c. 6. & Milan 4. tit de Benefic Collat ac proviſio. verb. Vt avaritia.

(i) Seſſ. 24. c. 14. & ſeſſ. 25. cap. 18. Compoſ act. 3. cap 24 & Tolet. act. 2. c. 15. Lim. 3. act 3 cap 8. Conc. Mil. 5. fol 785. verbo: De emolum. & Syn. de Oſma, tit. 52.

iuſmodi nullæ ſint; emptor autem, & cui locatum officium fuerit, eius iacturam faciat: venditor verò, & locator quicquid huius rei cauſa pecuniarum acceperit, fabricæ Eccleſiæ Cathedralis reſtituat. Porrò, vt quod per Concilium Tridentinum (K) expoſitum eſt, executioni mandetur, Epiſcopi Notarios hoc tempore officium exercentes examinent, eiſque idoneis minimè repertis, exercendi officij vſum interdicant: neminemque in poſterum Notarij officium, niſi de eorum conſenſu, & approbatione exercere permittant. Notarios verò latinæ linguæ ignaros, in cauſis latinæ ſcriptis ſe interponere minimè patiantur.

(k) Seſſ. 22. cap. 10.

§. XI.

DIſpenſationes, quæ de iure ex commiſsione Summi Pontificis ad Epiſcopos pertinent, ipſi per ſe exequantur, nec eas ſuis officialibus committant; idemque ſervetur in concedendis litteris dimiſſorijs ad ordines, ſi Epiſcopi ſint in Provincia.

§. XII.

QUia æquum eſt, vt qui altari deſervit, de altari paſcatur; non æquum tamen, ſi nullo conſtituto ſtipendio, quicquid pro ratione miniſterij exige-

gere velit, miniſtri relinquatur arbitrio; hæc Synodus Epiſcopis mandat, (l) vt cùm nulla generalis regula terris adeò diverſis præſcribi poſsit; ſinguli quo breviùs fieri poterit, in ſuis Diœceſibus ſtipendium miniſtris Eccleſiæ pro cuiuſque ratione miniſterij, & regionis conditione ad victum congruum æqua æſtimatione conſtituant.

(l) Conc.Limenſ. 3. act. 4.cap.15.

§. XIII.

FRuſtrà conderentur leges, ſi ijs obſervandis vigilans, cura non adhiberetur, & de earum obſervatione nulla ratio peteretur. Quare conſtitutionem Concilij Lateranenſis, quæ incipit: (m) *Sicut olim*; hæc Synodus ſequuta, decernit,ac præcipit,vt Epiſcopi per ſuas Diœceſes viros ſtatuant doctrina, & vitæ exemplo probatos, qui ſolicitè inveſtigent, an, & quomodo Sacri Canones, & huius Synodi decreta ſerventur, & teſtium Synodalium officio fungentes, in prima futura Provinciali Synodo de ſua diligentia, aut negligentia rationem reddant.

(m) Tex in c.Sicut olim de accuſat.& in cap. Epiſcopus in Synod.35. q 6. & Tolet.act. 3. cap.28 & Syn. de Quirog ad finem fol.78 & 79. &Prov eiuſdem Quirogæ, act.3. c. 52 &Lim.3. act. 4. c.23. & Mil 3.fol. 604. verbo Epiſcop. in vrbe ſua, & 43. p. tit. de teſtibus Synod.

§. XIV.

SInguli quoque Epiſcopi libros duos habeant,in quorum vno Parochiales Eccleſias omnes ſuarum Diœceſum

deſcribant, Rectoreſque earum annotent; etiam ſi per ſe ipſos, vel per Vicarios Parochijs miniſtrant: cauſam etiam, ob quam qui Vicarios adhibent, in Eccleſia non reſident, aut ad reſidendum non fuerint compulſi. In altero verò libro viſitationes ſcribantur per Epiſcopos, vel per Viſitatores factas, quas ipſi, eorumque Notarij ſubſcribant, vt in Provinciali Synodo conſtare poſsit, quas Eccleſias viſitaverint, quaſvè non. Hoc enim veluti ſtimulo excitabuntur Epiſcopi, & Viſitatores ad ea implenda, quæ ſibi ex munere incumbunt, aut ſi minus fecerint, de opportuno remedio providebitur.

§. XV.

ET ſi de omnibus, quæ ad cultum divinum pertinent, Epiſcopos ſolicitos eſſe oportet, vt Miniſtri Eccleſiaſtici iniuncto ſibi muneri perfectè ſatisfaciant; in eam præcipuè curam incumbere admonentur, vt Sacerdotes Sanctiſsimã Euchariſtiã venerentur, & colant, ad quam conficiendam, & omni cultu proſequendam ſacris fuerunt ordinibus initiati, quam ob cauſam curent Epiſcopi, vt in ipſo inſtitutionis Sanctiſsimi huius Sacramenti die, feria videlicet quinta in Cœna Domini, Sa-

cer-

cerdotes aliqui vnà cum ſæcularibus eo tempore in Eccleſia commorari ſolitis, Corpori Dominico aſsiſtant; (n) quando verò Sanctiſsima Euchariſtia ad infirmos ducitur, eam Sacerdotes ſuperpelliceis induti devotè committentur, vt eorum exemplo devotio ſæcularium ferventior ſit, & ab omnibus Chriſto Domino verus honor, veruſque cultus exhibeatur.

(n) Concil. Mil. 3. f. 590. verb. Sacerdoti.

§. XVI.

SIcut oportuit (o) in Eccleſia Dei gravißimorum quorumdam peccatorum caſus Epiſcopis reſervari; ita conveniens eſt, vt in foro exteriori cauſæ graviores, & quæ maiori indigent ſpeculatione, & authoritate, eiſdem quoque reſerventur. Quia verò matrimoniales cauſæ, vbi de divortio, & ſeparatione, quoad thorum, & vinculum agitur, in populo Chriſtiano graviſsimæ ſunt; de eis tantùm Epiſcopos cognoſcere poſſe, hæc Synodus ſtatuit, ac iubet.

(o) Concil. Trid ſeſſ. 14. cap. 7. de caſuum reſerv. Conc. Trid. ſeſſ 14. c. 20. verſ ad hæc. Conc. Lim. 3. act. 2. cap. 35.

§. XVII.

QUòd ſi in aliquo caſu Epiſcopis videatur, cauſam ſuis officialibus, quo ad proceſſum conficiendum ſubmittant, deciſione cauſæ ſibi ipſis re-

tenta. Quando verò ad hoc officiales de-legari, contigerit, ipſi quemquam alium ſubdelegare non poſsint; præſertim ad teſtes examinandos, & eorum teſtimonia ſuſcipienda.

§. XVIII.

QUoniam ob locorum diſtantiam notitia perſonarum, quibus cauſæ mandantur, à Summo Pontifice plenè haberi non poteſt; & ex huiuſmodi delegatione cauſarum multa incommoda poſſunt oriri: Sacroſanctum Tridentinum (p) Concilium renovans Bonifacij VIII. conſtitutionem, quæ incipit: (q) *Statutum*; decrevit à Metropolitanis, & Diœceſanis ſingulis in ſuis Diœceſibus quatuor ſaltim perſonas ad id aptas deſignari, quibus cauſæ delegandæ committentur, quam deſignationem Epiſcopi ad Summum Pontificem tranſmitterent; idcircò Epiſcopi omnes huius Mexicanæ Provinciæ in Synodo Provinciali congregati, perſonas huiuſmodi deputarunt in hunc, qui ſequitur, modum.

(p) Seſſ. 25. cap. 10.

(q) Tex in c. Statut. de refor. lib. 6.

Peri-

Perſonæ in Archiepiſcopatu Mexicano ab Illuſtriſsimo Metropolitano deſignatæ.

Doctor Ioannes Zurnero, Eccleſiæ Mexicanæ Archidiaconus.
Doctor Sancius Sanchez de Muñon, eiuſdem Eccleſiæ Scholaſticus.
Baccalaureus Petrus Garcès, eiuſdem Eccleſiæ Theſaurarius.
Baccalaureus Alphonſus Lopez de Cardenas.
Doctor Melchior de la Cadena.
Baccalaureus Alphonſus de Ecija, Canonici eiuſdem Eccleſiæ.

Perſonæ à Reverendiſsimo Epiſcopo Guatemalenſi in ſuo Epiſcopatu deſignatæ.

Petrus de Liebana, Decanus Eccleſiæ Guatemalenſis.
Didacus de Carvajal, Archidiaconus eiuſdem Eccleſiæ.
Licentiatus Franciſcus Gonçalez, Scholaſticus eiuſdem Eccleſiæ.
Baccalaureus Gundiſalvus de Alarcon, Theſaurarius eiuſdem Eccleſiæ.

Per-

Perſonæ à Reverendiſsimo Mechuaçanenſi in ſuo Epiſcopatu deputatæ.

Licentiatus Alphonſus de la Mota & de Scovar, Decanus Eccleſiæ Mechuacanenſis.
Baccalaureus Didacus de Orduña, Scholaſticus eiuſdem Eccleſiæ.
Doctor Alphonſus Ruiz, Canonicus eiuſdem Eccleſiæ.

Perſonæ deputatæ in ſuo Epiſcopatu à Reverendiſsimo Epiſcopo Teaxcallenſi.

Thomas de la Plaza, Decanus Eccleſiæ Teaxcallenſis.
Baccalaureus Ferdinandus Pachecho, Archidiaconus eiuſdem Eccleſiæ.
Baccalaureus Alphonſus Perez de Andrade, Cantor eiuſdem Eccleſiæ.
Franciſcus de Beteta, Scholaſticus eiuſdem Eccleſiæ.
Doctor Ioannes de Cervantes, Theſaurarius eiuſdem Eccleſiæ.
Baccalaureus Garcia Rodriguez Maldonado, Canonicus eiuſdem Eccleſiæ.

Per-

Perſonæ deputatæ in ſuo Epiſcopatu à Reverendiſſimo Epiſcopo Yucatanenſi.

Baccalaureus Franciſcus de Quintana, Archidiaconus Yucatanenſis.

Leonardus Gonçalez de Sequera, Theſaurarius eiuſdem Eccleſiæ.

Perſonæ deputatæ in ſuo Epiſcopatu à Reverendiſſimo Epiſcopo Xaliſconenſi.

Licentiatus Martinus de Spes, Decanus Eccleſiæ Xaliſconenſis.

Licentiatus Franciſcus de Segura, Cantor eiuſdem Eccleſiæ.

Franciſcus de Morales, Theſaurarius eiuſdem Eccleſiæ.

Licentiatus Melchior Gomez de Soria, Canonicus eiuſdem Eccleſiæ.

Perſonæ deputatæ in ſuo Epiſcopatu à Reverendiſſimo Epiſcopo Guaxacanenſi.

Doctor Sancius de Atzoris, Decanus Eccleſiæ Guaxacanenſis.

Baccalaureus Petrus de Alaves, Archidiaconus eiuſdem Eccleſiæ.

Bac-

Baccalaureus Balthaſar de Vlloa, Scho-laſticus eiuſdem Eccleſiæ.

Franciſcus de Covarrubias, Canonicus eiuſdem Eccleſiæ.

LIBRI TERTIJ
TITULUS SECUNDUS.

DE OFFICIO RECTORIS, ET Plebani.

De Officio Parochi, & doctrinæ cura. (t)

(t) De hoc titulo in genere ben. loquit. in Concil. 1. Milan. par. 2. De his quæ ad Sacr. Adminiſtrat. pertinent, & Gran tit. De offic. Rectoris, & Synod. de Quirog à conſt. 41. vſque ad conſ. 47.

§. I.

ANimarum curam gerere, earum morbis mederi, & eas ad Deum ducere, in quibus omnis curatorum officij ratio verſatur, ars artium, & ſcientia ſcientiarum eſt. Sed quia in re tanti ponderis, & momenti, vbi de animarum ſalute agitur, quælibet negligentia valdè periculoſa eſt, Parochos omnes, tàm Sæculares, quàm Regulares, hæc Synodus quantum poteſt, in Domino cohortatur, eiſque præcipit, vt impoſitum ſuis humeris onus attentè conſiderent, & eis qui ſpirituali ſubditorum vtilitati conſulant, promiſſum præmium animadvertant; ac ne-

negligentèr agentibus ſtatutum ſupplicium ob oculos ponant: divinaque, adiuvante gratia, ad id toto pectore incumbant, vt in ſuo munere obeundo omnem operam præſtent. Quò verò officij ſui rationes Parochis magis notæ ſint, in decretorum huius Synodi, eorum præſertim, quæ ad ſuum munus pertinent, aſsidua lectione verſentur, librumque decretorum huiuſmodi poſt ſex menſes à die publicationis eorum computandos emant, (ſ) & ſecum habeant; ſin minus, pondo decem multentur; quorum partes duæ fabricæ Eccleſiæ, cuius exercent curam, tribuantur; tertia verò accuſatori, aut eo deficiente, Iudici, à quo officio id fuerit judicatum.

(ſ) Vide ſupra tit de Conſti. §. 3.

§. II.

Cum prædicatione verbi Dei, ac Doctrinæ Chriſtianæ documentis maximè ſubditorum mentes illuminentur, & ad Deum dirigantur; præcipit hæc Synodus, vt huic rei Curati potiſsimùm invigilent, eo tempore, & ordine, quibus titulo *de Summa Trinitate, & Fide Catholica* præſcribitur. (t)

(t) Supr. lib. 1. tit. 1. §. 2.

De

De Administratione Sacramentorum.

§. I.

PErpendant Parochi, diſpenſationem Sacramentorum, quæ cibus, & medicina animarum ſunt, à Domino ſibi creditam; & quam ſint Deo rationem reddituri, ſi in paſcendo grege minus ſolicitè egerint. Quamobrem tamquam ſervi fideles miniſterium impleant, petentibuſque, & indigentibus ſpiritualem cibum ne denegent, ſed ita ſe gerant, ne in Curia, aut negligentia, adminiſtrationem Sacramentorum omittant.

§. II.

VOcati ad alicuius infirmi peccata audiendum, eò ſine mora feſtinent, ſcientes ægroti ſalutem ſpiritualem à propero eorum adventu pendere poſſe. Quoties verò ſecus fecerint; pondo quinquaginta multentur, fabricæ Eccleſiæ, pauperibus, & accuſatori æquè diſtribuendis: & ab officio, ac Beneficio per bimeſtre ſuſpenſi ſint. Si verò quilibet alius Sacerdos, abſente Parocho, in caſu neceſsitatis ad audiendum peccata vocatus ire recuſaverit, Epiſcopi arbitratu puniatur.

Quòd

Quòd ſi Parochus, aut Sacerdos huiuſmodi ægroti idioma non noverit, interpretem adhibeat, vt ægrotum mœrentem conſoletur, & exhortetur. Si autem ſe ad id non teneri, valdè tamen animæ ſaluti vtile eſſe admonitus, per interpretem peccata ſua ægrotus confiteri voluerit, & interpres ſpectatæ fidei ſit ea Sacerdos, audire poterit. Curati quoque omnes (v) ſubditis ſuis in mortis articulo conſtitutis aſsiſtant, eoſque exhortentur, ad formam in Cathecismo ab hac Synodo probato contentam.

(v) Vide ſuprà lib 1. tit. 1. §. 10. & 11.

§. III.

CUm Sanctiſsimæ Euchariſtiæ, quæ cibus, & vita animæ eſt, ac peregrinantium in hoc ſæculo fortitudo, iam vſque à renaſcente Eccleſia cum fructu animarum vberrimo frequens ſit vſus; cùmque optet Sacroſancta Tridentina, (x) Synodus, vt in ſingulis Miſsis fideles aſtantes, non ſolùm ſpirituali affectu, ſed Sacramentali etiam Euchariſtiæ perceptione communicent; quorumdam nihilominùs adeò imprudens zelus ſit, vt Indos, & ſervos, qui tamquam parvuli recens in Chriſtiana fide nati, tàm ſalutari indigent alimento, ab Euchariſtiæ perceptione arceri velint. Quamobrem Paro-

(x) Seſſ. 22. cap. 6.

rochos omnes hæc Synodus hortatur, eiſq; que iubet, vt Indos, ac ſervos huiuſmodi accuratè edoceant vim, & rationem tanti Sacramenti, puritatem quoque conſcientiæ, & animi reverentiam, quibus dignè ſe præparent ad Euchariſtiæ ſumptionem. Quos verò hac animi præparatione diſpoſitos noverint, eis (præſertim ſi infirmi ſint) nullatenùs Euchariſtiam denegari patiantur, ne ſine tanto Viatico, & ſine Extremæ-Vnctionis Sacramento, vt eſt titulo *de Sacra vnctione* ſancitum, (y) ex hac vita diſcedant.

(y) Supr. lib. 1. tit. 6. §. 3.

(z) Mex. 1. c. 6. & 7. de Materia huius § cum ſeqq. loquitur Guadix, tit. 2. conſt. 25. 32. 33. 34. & 35. Syn. de Quiroga, conſt. 11. & Gran. tit. de Pœn. & remiſſ. n. 20. 21. 22. & 23. Mex. 2. c. 24. Conc. Milan. 5. tit. Quæ ad Sacram. Pœnitentiæ pertinent, in principio.

De vigilantia, & cura circa ſubditos, præſertim in Sacramentorum receptione. (z)

§. I.

VT Parochi ſæculares, & Regulares ovium vultum cognoſcant, & vtriuſque ſexus fideles ſibi commiſsi, in ſua quique Parochia, ſtatutis ab Eccleſia temporibus peccata confiteantur, & Euchariſtiæ Sacramentum ſuſcipiant; Parochiales ſuos vtriuſque ſexus, Hiſpanos, mixtos, Æthiopes, & ex altero parente Æthiope ortos, & Indos, decem annorum ætate maiores, coniugatos, & cœlibes,

bes, ſuis nominibus in indice deſcribant, exprimendo familiæ capita, virum, & vxorem, filios, famulos, ſervos, nec non paſtorum, agricolarum, & aliorum in agris commorantium ſibi ſubditorum in eodem indice mentionem faciant; vt de perſonarum numero, quarum pecca-ta audire debent, Parochis hoc modo conſtet. Indices verò huiuſmodi ſingulo quoque anno conficiant à principio Quadrageſsimæ in Hiſpanorum locis: à Septuageſsima autem, vel antea (ſi Epiſcopo viſum fuerit) in oppidis ſeu pagis Indorum.

§. II.

MOneant quoque Parochi à Dominica Septuageſsimæ Parochiales ſibi ſubditos, ne vſque ad Quadrageſsimæ finem peccatorum confeſsionem differant: ſed potius ita ſe ad eam præparent, vt ante maiorem hebdomadam peccata confeſsi tempore ab Eccleſia præfinito ſacroſanctam Euchariſtiam percipiant.

§. III.

PArochi Hiſpanorum Dominica *Quaſimodo* inter Miſſarum ſolennia, tempore offertorij publice in ſua

quique Parochia denuntient Hiſpanos omnes, mixtos, Æthiopes; & ex altero parente Æthiope natos, qui nondum eo tempore peccata confeſsi ſunt, nec Euchariſtiam ſumpſerunt, Eccleſiæ præceptum tranſgreſſos fuiſſe, & gravem in Deum offenſam commiſiſſe. Ad cuius culpe emendationem eos moneant, quatenus præfinito tempore, vſque ad Dominicam ſequentem incluſive peccata confiteantur; & Euchariſtiam ſumant; ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, quam omnes (ſervis exceptis) incurrant.

§. IV.

QUi vero ſic denuntiati, tempore præfixo confiteri peccata, & Euchariſtiam ſummere neglexerint, ſequenti feſto, vel Dominica publicè declarentur excommunicati, & à divinis arceantur officijs niſi de confeſſarij conſilio ad Euchariſtiam non acceſſerint: ſic autem excommunicati, ab alio, quàm à proprio Parocho abſolvi non poſsint. Hiſpani verò, & mixti, prius quam abſolvantur, pondo vno multentur, Æthiope editi iam liberti, pondo dimidio, ad vſus fabricæ Eccleſiæ, cuius fuerint Parochialis; pro ſervis

verò pondo demidium heri perſolvant, eo quòd negligenter ſervos ad peccatorum confeſsionem monuerint. Quas quidem multas Parochi non recipiant, ſed ipſis præſentibus in arca recondantur, ad effectum huiuſmodi in qualibet Eccleſia deputanda.

§. V.

CUm publicè excommunicatis hæc ratio habeatur, vt ſi quarta Dominica poſt Reſurrectionem emendati non paruerint, cum participantibus excommunicentur. Si verò Dominica quinta adhuc peccata confeſsi non ſint, nec Euchariſtiam ſuſceperint, anathemate feriantur. Quibus ſic geſtis, indices ſive libellos ſuos Parochi clauſos deferant, aut per providam perſonam adeò opportune ad Officiales Epiſcoporum tranſmittant, vt ad diem Pentecoſtes prædictis officialibus tradantur; ſin minus, pondo decem multentur fabricæ Eccleſiæ cuius Parochi fuerint, & pijs operibus æquè diſtribuendis. Cum autem ſervi decreti huius cenſuras non incurrant, decernitur, vt pœna pecuniaria heris impoſsita augeatur iuxta ſervorum retardationem in peccatis confitendis.

Si verò (quod abſit) aliqui ex huiuſmodi excommunicatis, adeò pertinaces, & obſtinati ſint, vt nondum in die Pentecoſtes Eccleſiæ præceptum adimpleverint; eorum abſolutio ordinario reſervetur, qui eos abſolvendi facultatem nulli tribuat, vt ipſi verecundia confuſi iterum non delinquant, & alij metu pœnæ cautiores evadant.

§. VI.

INdorum etiam Parochi, tam ſæculares, quàm regulares, Dominica *Quaſimodo* eos admoneant, teneri ſemel in anno peccata ſua confiteri: quos verò repererint eo tempore non ſatisfeciſſe præcepto, graviter reprehendant, eiſque tempus ad confitendum præfiniant. Quòd ſi non paruerint, pro ratione dilationis puniantur. Ad Dominicam autem Pentecoſtes officiali Epiſcopi indices ſeu libellos mittant, quibus deſcribantur eorumque confeſsi ſunt, ingenium, & Chriſtiani mores, & hi etiam qui ſumunt Euchariſtiam, nec non illi qui peccata confeſsi non ſunt, quod Parochi exequantur ſub pœna pondo decem, ad Eccleſiæ fabricam, & pios vſus.

§.VII.

§. VII.

PRo populo ſibi commiſſo orationes, & ſacrificia Deo offerre Parochi debent: ob idque hæc Synodus decernit; vt omnibus diebus Dominicis (a) & feſtis colendis Miſſam de Officio occurrenti celebrent; nec non primas, & ſecundas Veſperas ſolemniter cantent: quibus quoties ipſimet non interſint, pondo vnum ad fabricæ Eccleſiæ vſum perſolvant.

(a) Guadix, t. 3. conſ. 10. & Synod. 2. de Quiroga 92.

§. VIII.

OMnibus (b) diebus Dominicis inter Miſſarum ſolemnia tempore offertorij ſubditis annuntient feſta colenda, ac dies ieiunij ex præcepto, quæ in ſequentem hebdomadam inciderint, ſub pœna pondo quatuor accuſatori, & pijs operibus diſtribuendis: vigilias, etiam Beatæ Mariæ Virginis, quæ non ieiunantur dies itidem (c) rogationum evulgent, moneantque ſubditos, vt his diebus ieiunandi, & ab eſu carnuum abſtinendi, laudabilem fidelium conſuetudinem ſervent, prout titulo. *De obſervatione ieiuniorum* decretum eſt: nec non indulgentias ob id ſibi conceſſas, eiſdem notas faciant.

(b) Mex. 1. c. 37. & Milan. 3. tit de Parochis. verb. Dominicis diebus.

(c) Lux à Conc. Aurel. 2. c. 29. tom. 2. Conc. General. Refertur in cap Rogationes de Conſecr. diſt. 3 & vide infrà lib. 3. t. 21. §. 3. ex Granat. tit de Offic. Rectoris.

§. IX.

SIngulis octo diebus ſanctiſsimum Euchariſtiæ Sacramentum renovent, conſecrantes oſtiam eo die, vel pridie eius diei confectam; corporalia ſingulis quindecim diebus lavare curent, quæ cum ad labandum dederint, attentè reſpiciant, ne particula vlla in eis remaneant; purificatoria itidē ſingulis quoque octo diebus mundentur. Quoties autem in aliquo horum negligenter egerint; pondo quatuor multentur, ſumptibus lampadis coram Dominici Corporis Sacramento ardentis aplicandis.

§. X.

PArochi, iuxta Concilij Tridentini (d) decretum, antequam ad conferendum Baptiſmum accedant, diligenter ab his ad quos ſpectat ſciſcitentur, quem, vel quos elegerint; vt baptizatum de ſacro fonte ſuſcipiant, & eum, vel eos tantùm ad illum ſuſcipiendum admittant; doceantque eos quam cognationem contraxerint, atque ſolùm eorum nomina in libro deſcribant, quamvis alij vltra deſignatos, baptizatum tetigerint.

(d) Seſſ. 24. c. 2. de Reform. Matrim. & infrà tit. de Baptiſm. § 5.

§. XI.

§. XI.

AD vitanda (e) incommoda quæ labente tempore ex rerum oblivione naſcuntur, in Sacramentis præſertim iterandis, & matrimonijs ex cognationis ignorantia in gradibus prohibitis contrahendis; mandat hæc Synodus, vt Parochi ſinguli tres libros habeant, in quorum vno baptizatorum, eorumque parentum, & compatrum, baptizantis quoque nomina, deſcribant. In ſecundi verò libri parte vnà eos qui matrimonium contraxerunt, parentes quoque eorum, & patriam, teſtes etiam matrimonio aſſiſtentes annotent, ac ſuo proprio nomine muniant. In altera verò parte defunctorum nomina, cum die, menſe, anno, & Eccleſia, in qua ſepulti ſunt, ſcribant. In tertio denique libro, eorum qui ſancto Chriſmate deliniti ſunt, parentum quoque, compatrum, ac Confirmantis nomina apponantur, hi porrò libri ad formam ab Epiſcopo præſcriptam aſſerventur: quibus, & in eis ſcriptis, ac Parochi nomine ſubſcriptis, tam in iudicio, quam extra fides adhibeatur.

(e) Ex Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 2. de Refor. matr & Mex. 1. c. 32. & Milanenſ. 1. tit. Quæ pertinét ad baptiſmi adminiſtrationem, verb. Parochus, ex Concil. Trid. ſeſſ. 24 c. 1. de Refor. matr. & Mil. 1. part. 2. tit. Quæ ad Sacramentum Matrim pertinent. Gran. tit. de Offic. Rector n. 24. Milan. 1. n. partit. Quæ pertinent ad Sacram Confirmationis adminiſtrationé, Syn. de Quir. conſ. 6. & 8.

§. XII.

NUllum extraneum matrimonio coniungant, ſi priùs per diligentem inquiſitionem non conſtet, eum nullo legitimo teneri impedimento; ac prætereа ab Epiſcopo contrahendi facultatem inſcriptis habeat, iuxta Concilij Tridentini (f) decretum, ſub pœna pondo quatuor ad vſum fabricæ, & accuſatoris, ſeu accuſatore deficiente, iudicis id iudicantis.

(f) Seſſ. 24. c. 7 de Reform. matr vide ſuprà, lib. 1. tit. de Officio Iudicis Ordinarij, § 23 ex Gran. vbi ſuprà in princip. huius tituli.

§. XIII.

PArochi ſtatim ac fuerint requiſiti, interdicta, & cenſuras, prout ſibi fuerit à Iudicibus Eccleſiaſticis iniunctum, annuncient ac promulgent, ſub pœna pondo decem ad vſus fabricæ, & piorum operum: ſi autem Paroquialis aliquis cum participantibus excommunicatus, vel anathemate percuſſus reperiatur; eum Parochi admoneant, vt vel ſe domi contineat, vel è Ciuitate aut oppido egrediatur, ne colloquio ſuo alios contaminet, quod ſi horum monito parere noluerit, auxilium implorent ſæcularium Magiſtratuum, quos hæc Synodus exhortatur, vt in re tam iuſta Eccle-

ſiæ

ſiæ opem ferant, quo excommunicati huiuſmodi citius abſolutionis remedium perquirant.

§. XIV.

CUrent (g) diligenter, ne in Eccleſijs quicquam deſit quod ad earum nitorem, & ornatum, ac Divinum cultum pertineat. Si verò ad id re aliqua opus ſit; Epiſcopum certiorem faciant, vt opportunè providere poſsit.

(g) Gran. vbi ſuprà.

§. XV.

QUo meliùs in Sacramentorum adminiſtratione dirigantur, Parochi omnes directorium confeſſariorum ab hac Synodo deſignatum, & approbatum ſecum habeant, eiuſque regulas ſervent. Qui verò eo caruerit; pro ſuæ ratione contumaciæ, vſque ad officij privationem plectetur.

De Solicitudine præſtanda vt peccatis remedium adhibeatur.(h)

(h) Gran. de Offic. rect. n. 9.

§. I.

INter alia curatorum præcipua munera, vnum illud eſt, vt peccatis publicis, quibus ira Dei in populum irritatur,

remedium afferant, viaſque vitiorum omnium intercludant.

§. II.

QUamobrem Parochis præcipitur, vt in ſuis Parochijs diligenter ſciſcitentur, ſint ne malefici homines, ſortilegi, benefici, concubinarij, fœminæ impudicæ, lenæ, publici aleatorum ſuſceptores, diverſoria vbi inhoneſtæ fœminæ commorentur, aut alia publica huiuſmodi peccata: quibus ſi aliquos irretitos invenerint, eos benignè moneant, & ad culpæ emendationem hortentur: Quòd ſi minimè reſipuerint, eos ſuis in libellis deſcribant, & officialibus denuntient, vt pœnis, & alijs convenientioribus remedijs coerceantur: ſi verò ex his peccata aliqua adeò publica non ſint, contra quæ de iure procedi non poſsit immo magis Epiſcopi hortatu corrigi poſſe videantur; ea Epiſcopo clam nota faciant, vt ſalutare his malis, applicet medicamentum.

§.III.

§. III.

SCiſcitentur (i) itidem in regionibus ſibi ſubditis an aliqui mercatorum prætextu ab vxoribus ſeparati vagentur, & in adulterio vivant: inquirant quoque inter muliones, veredarios, & alios huiuſmodi vectores, an aliqui huius generis ſint; quos cum repererint, ab adulterio, ſi in eo ſunt, revocati, ad vitam coniugalem compellantur. Quòd ſi aliquos binas exercentes nuptias invenerint, Epiſcopo nuncient, vt quemadmodum oportet, graviter eos puniat.

(i) Mex. 1. c. 71.

§. IV.

ELeemoſinas (k) in ſuis Parochijs, & regionibus ab his peti ne patiantur, qui extranei ſunt, ſine Epiſcopi licentia inſcriptis, id tamen de Religioſis perſonis mendicantium ordinum, Superiorum permiſſu, eleemoſinas ad victum Monaſteriorum quæritantibus ne intelligatur, nec de ægrotis quorum inopia manifeſta eſt, dummodo ſchedam oſtendant, qua conſtet præterita Quadrageſſima peccata fuiſſe confeſſos, aut intra tres dies ea confiteantur: virum autem, & mulierem ſimul mendicare non permit-

(k) Granat de Offic Rector. n. 14.

mittant, niſi ſe coniuges eſſe ſufficienti probent teſtimonio.

De his quæ ad Parochos Indorum attinent.

§. I.

(l) Mexic. 1. c. 19.

CUpiens hæc Synodus, (l) ne Miniſtri Eccleſiæ Indos exactionibus vexent, neve Indi litibus, quas ipſi movere ſolent, Miniſtros exagitent; ſtatuit ac præcipit, vt Parochi nihil quicquam ſtipendij, vel victus ab Indis petant, neve ampliùs accipiant, quàm quod ſibi fuerit conſtitutum. Quando verò id acceperint, in libro cum die, menſe, & anno deſcribant, ipſique ac procuratores loci ſeu oppidi ſubſcribant, vt huius rei monumentum extet, falſiſque teſtimonijs, & calumnijs aditus intercludatur. Cùm autem ad oppidum aliquod viſitandum diverterint, ibique ei cibus ſuppeditabitur, ab oppido vbi reſident, victus nomine nihil accipiant, nec quum in duobus locis Miſſas celebraverint, ab vtroque ad victum ſtipendium petant.

§. II.

§. II.

NOn ſolùm ad omni cupiditate, & avaritia, ſed iuſta Apoſtoli præceptum, ab omni earum ſpecie Eccleſiaſticos viros ab horrere oportet. Quapropter ſæculares, & regulares Indorum Miniſtri feſti alicuius celebrandi gratia, loca iuriſdictionis ſuæ ne adeant, niſi infraoctavam feſti; commemoratione verò omnium fidelium defunctorum celebritatem vltra decimum quintum diem menſis Decembris ne protrahant. Porrò à Feria quarta Cinerum, (m) vſque ad Dominicam primam Quadrageſsimæ tantum, hominum capita cinere ſpargant, locum ad id deligentes, in quem omnes ſuarum regionum homines commode huius rei gratia convenire poſsint.

(m) Concil. Mil. 5. c. Quæ ad Sacramenta, &c. verb. Sacror. Ciner.

§. III.

NIhil Indis ſibi ſubditis, per ſe, aut interpoſitam perſonam ad Eccleſiarum ornatum, & cultus Divini vſum vendant. Si verò ſecus fecerint, rei venditæ iacturam faciant, & Epiſcopi arbitratu puniantur.

§. IV.

§. IV.

(n) Mex. 1. c. 59. §. 1.

IN ſuis regionibus duos tantummodo equos habeant; (n) ne ſi plures habuerint, Indis oneroſi ſint, & ſumptibus ad alendum equos moleſti; niſi pro ratione regiones Epiſcopus aliter iudicaverit; tunc enim de eius licentia plures quàm duos habere poterunt. Canes ad venandum ne alant, neque cùm ab vno oppido in aliud viſitandi gratia diverterint, venando per ambulent, ſed ea gravitate, quæ Patres ſpirituales in eo officio exercendo decet, incedant.

§. V.

(o) Mex 1. c. 59. §. 4.

VAgos homines, (o) aleatores, & eos quorum ſuſpecta fama eſt, hoſpitione recipiant: hi enim Indis perniciosi ſunt, & eis offendiculum parant, ſin minus fecerint; graviter vſque ad officij privationem plectantur, hoc tamen decreto non prohibetur, ne hoſpitales ſint erga viatores, ſine Indorum incommodo iter agentes.

§. VI.

(p) Limen. 3. act 3. c. 3. ad finem.

QUia Indi timidi ſunt, & puſillanimes (p) oportet Parochos cum

cis

tis manſuetè ac benignè agere, nec eos minis deterrere, ſic enim fit, vt langueſcentes animo peccata ſua confiteri non audeant, ac ſalutari pœnitentiæ remedio deſtituantur.

§. VII.

QUamobrem præcipit hæc Synodus, ne Parochi per ſe in Indos animadvertant (q) ſed per Fiſcales, & Iuſtitiæ Miniſtros ad id deputatos: in quibus corrigendis modus adhibeatur, nec correctionis forma ab Epiſcopo præſcripta excedatur.

(q) Mex. 1. c. 60 §. 1. & Guadix, tit. 5. Conſt 11. & Limenſ. 3. act. 4. c 8.

§. VIII.

INdos (r) cum periculo mortis ægrotantes, peccata confitendi, & Euchariſtiam ſumendi cauſa, ad Eccleſias ſeu Monaſteria deferri nullatenus permittant, vt eſt titulo: *De Sacra Unctione* ſancitum.

(r) Suprà lib. 1. t. 6.

§. IX.

QUo facilius (ſ) ac promptiùs ſubditis in tribulatione poſsitis Parochi ſucurrant, & ſubditi ad ea de quibus opus habent Parochos inveniant; ij prope Eccleſias commorentur. Si verò domus habitationis Paro-

(ſ) Mex. 1. c. 59. §. 2. & Mex 2 cap. 6. Syn. de Quir. conſt. 39. ad finem, & Mil. 3 tit. de Parochis. verb. Si quis Parochus.

rochi intra Eccleſiam contineatur, ad cultum domus pro honeſtate, & reverentia loci mulieres ne adhibeat, eademque de cauſa, nec confeſsiones domi audiat, nec matrimonia diſcutiat; ſed tantùm in Eccleſia, ſub pœna pondo ſex quoties contra fecerit, accuſatori, & ſumptibus iuſtitiæ diſtribuendorum. Cum verò alicuius rei gratia, quæ ad officium pertineat, Indorum domus intraverit; eos ſibi comites adiungat, à quibus omnis pravæ ſuſpicionis occaſio omnino aliena ſit.

§. X.

(t) Mex. 2. c. 8. & 9.

DEvotionem ſubditorum augere ſtrenuè procurent: (t) diebus quoque ſingulis, quibus Miſſam audire præceptum non eſt, eam manè celebrent, & campane ſono Indi vocentur eo tempore, quo ſine impedimento negotiorum, aut operarum Miſſam audire poſſint. In diebus verò, in quibus ex præcepto Miſſa audienda eſt, ſi ſubditi longè abſunt a loco vbi celebratur, eamque in viciniori Eccleſia audire poſſunt; ne prohibeantur in aliena Parochia ſacrum audire, in oppido eis ab Epiſcopo deſignato.

§. XI.

§. XI.

INdos carcere incluſos ſingula quaque hebdomada ſemel viſitent, (v) eoſque in tribulatione afflictos conſolentur, & impeditos quominus doctrinæ Chriſtianæ documenta audire poſsint, paterno zelo eadem doceant, Iudiceſque adeant, eoſque pro cauſæ expeditione, & libertate detentorum hujuſmodi deprecentur.

(v) Mex. l. 1. 68 Synod. de Quir. conſtit. 47.

§. XII.

EXperientia comprobatur, eam eſſe Indorum naturam, vt facile quæ docti ſunt obliviſcantur, ſi eis inſtituendis aſsidua diligentia non adhibeatur, ideo Parochis præcipitur, (x) vt bis ſaltem in anno Parochias, & diſtrictus ſuos viſitent, quo Chriſtianam doctrinam Indos doceant: & quos doctrinæ Chriſtianæ ignaros repererint, annotent, & ſcribant, eoſque ad capeſſendam iuvent. Quod vt præſtent, Indos aliquos bene inſtructos, quorum fides ſpectata ſit, adhibeant: ijque coram Beneficiato, cui hæc cura incumbit, Chriſtianam doctrinam alios edoceant, & de illa ab eis rationem quærant, Idemque faciat Mi-

(x) Mex. l. 1. 65.

niſter, ſeu Beneficiatus huiuſmodi, nẽ ſi Sacerdos huic rei operam non navat, eaque cura Indis committitur, contemnatur hoc miniſterium.

§. XIII.

NE verò hæc quæ hoc titulo decreta ſunt, difficultate aliqua involuta ſint; declarat hæc Synodus, nomine Curatorum regularium Indorum oppidis comprehendi Priorem, Guardianum, Vicarium, aut Præfectum Monaſteriorum, quibus Indi ſubditi ſunt. In Civitatibus verò aut oppidis Hiſpanorum, Religioſam perſonam, cui à Superioribus adminiſtrationis Indorum cura demandata eſt. Itidemque exponit, (y) in omnibus quæ præcipiuntur curatis per decreta huius Synodi, comprehendi curatos regulares, qui non ex voto charitatis, ſed ex officio hoc munus exercere debent; ſi illud in ſe ſuſcipiunt. Quo ad pœnas verò deſignatas aliter non comprehenduntur, quàm vt titulo: *De pœnis* expreſſum eſt.

(y) La Real Cedula de Barcelona por Junio, año 1585. *Infr. lib. 5. t. 9*

*** *** ***

LI-

LIBRI TERTIJ
TITULUS TERTIUS.

DE BENEFICIATIS CATHEdralium Parochialium, & eorum officijs.

De aſsiſtentia Beneficiatorum Divinis officijs debita.

§. I.

POpuli Chriſtiani devotio, ea re maximè conſervatur, quòd mirabilis ordo in cultu Divino cernitur, ob varietatem officiorum, & miniſteriorum, ex quibus Militantis Eccleſiæ ornatæ varietate pulcritudo mirifica cernitur. Quod eam ob cauſam diligenter curandum eſt, ne Divina hæc harmonia vllatenus diſonet; immo Præbendati, & Beneficiati omnes plenè id totum adimpleant, quod ſibi incumbit ex officio, cuius ratione Beneficium confertur.

§. II.

(z)Conc.Mil. 4.tit.Quæ pertinent ad Capitula Cathedralium.

QUod vt fiat, hæc Synodus imprimis præcipit (z) Dignitatibus, Canonicis, Præbendatis, Beneficiatis, & Miniſtris omnibus Eccleſiarum Cathedralium, vt in omnibus, & per omnia inſtitutiones dignitatum, Canonicatuum, & Beneficiorum huiuſmodi obſervent: Rituale quoque, ſtatuta, decretaque huius Synodi, ſub pœnis in eis contentis, adimpleant.

§. III.

(a)Tol.act.3. c.20.

QUando Epiſcopus (a) Præbendatum aliquem in carcerem coniecerit, eundemvè ſuſpenderit, excommunicaverit, aut diſtributionibus privaverit; ne multæ huiuſmodi fruſtrentur, Præbendati cæteri, huic remittere non poterunt quod ex abſentia, vel condemnatione amiſſerit, nec tantumdem quantum perdiderit, aut aliquam partem in compenſationem, aut alias eidem condonare. Quod ſi ſecus fecerint; actus, & contractus huiuſmodi irriti ſint, totumque id quod remiſſerunt, in foro conſcientiæ ſolvere teneantur fabricæ Cathedralis Eccleſiæ.

§. IV.

§. IV.

AD Divini cultus augmentum, ſanctum Concilium Tridentinum (b) interdixit, ne vllus duo Beneficia obtineret: cuius auctoritatem ſequuta hæc Synodus decernit, vt Cappelle in Cathedralibus Eccleſiijs, ſeu Parochialibus inſtituta, ſi à primæva ſua inſtitutione Dignitati alicui, Canonicatui, ſeu Beneficio annexe non ſint; nequaquam capitulari alicui, ſeu Beneficiato conferantur, ſed Clericis alijs, qui eis inſerviant: ſicque fiet, vt Miniſtrorum numerus, & Eccleſiarum cultus accreſcat.

(b) Seſſ. 24. c. 17. Real Cedula, y es general en las Indias. Et cõcordat Conc. Lim. 3. act. 3. c. 30.

§. V.

PRæbendati (c) omnes, cuiuſcumque conditionis ſint, ſermonibus qui ad populum inter Miſſarum ſolemnia habentur, præſentes adſint in Cathedrali Eccleſia, aut vbi Decanus, & Capitulum in forma Capituli intervenerit, ſub pœna amittendi diſtributiones eo die percipiendas ratione Miſſæ Conventualis, & Proceſsionis. Ne autem Divinis officijs, & prædicationi verbi Dei interſint, ob quamcumque Eccleſiæ rerum adminiſtrationem ſibi iniuctam, nullatenus excuſentur.

(c) Tol. act. 3. c. 4. & Compoſt. act. 2. c. 22. & Provinc. de Quir. act. 3 decr. 15 & Mil. 2. tit. decr. 27.

§. VI.

(d) Compoſt. act.2.c 25. & facit Tol.act. 3.c.6.&.Mil. 3.f 595.verb Feria quinta Compoſt.act. 2.c 26.&Mil. 1.p.2. tit. de Proceſsion.& ſupplic & Milan 4. tit. de Proceſsion.in princip &Cócil.Diœceſan. de Oſma, tit 2.conſt. 5. §. 26.

ITidem (d) Præbendati, Beneficiati, & Miniſtri omnes Cathedralis Eccleſiæ, etiam ſi Sacerdotes ſint, Feria quinta in Cœna Domini in ipſa Miſſa Conventuali communicent. Si verò quis ſecus fecerit; diſtributiones illius hebdomadæ amittat. Quò verò debitus cultus, & reverentia Cruci adhibeatur, in qua Chriſtus crucifixus noſtræ ſalutis miſterium operatus eſt; præcipitur Præbendatis omnibus, Beneficiatis, & curatis Cathedralis, & cæterarum Eccleſiarum, vt in Proceſsionibus publicis, ſeu in humandatis defunctis Crucem comittentur ab exitu eius Eccleſiæ à qua profecti ſunt, vſque ad reditum in eandem, in forma Proceſsionis; ne populus Sacerdotibus avaritiæ notam inurat, ſi depoſito funere Crucem poſtea non comittentur: immo potiùs, ea in Crucem reverentia, & devotio eluceat in Eccleſiaſticis, vt ædificationi potiùs ſint quam ſcandalo. Quod ſiquis in hoc deliquerit; diſtributiones, & obventiones ex Proceſsione aut extumulando mortuo, ſibi provenientes amittat: in quo exequendo, eius qui in Choro præſidet, conſ-

conſcientia oneratur: ſin minus, contra eum ſeverè, vt oportuerit, procedatur.

LIBRI TERTIJ.

TITULUS QUARTUS.

De Officio Sacriſtæ.

§. I.

TEmplorum ornatus, & exterior cultus, ac Divinorum officiorum celebratio, ex cura, & diligentia, quam Sacriſtæ maiores, & minores officio ſuo impendunt, non mediocriter dependet. Quare eis iniungitur, vt omnipotentis illius Domini Maieſtatem, cuius domui inſerviunt, contemplantes, & ſententiam Hieremiæ Prophetæ (e) quæ maledictum illum appellat, qui opus Dei negligenter facit ob oculos ſibi ponentes, toto pectore incumbant, vt Eccleſiæ cum nitore, & ornatu teneantur, & indumenta ſacra, & alia quæque ornamenta conſerventur. Miſsis etiam, & Divinis officijs celebrandis totum id quod opus fuerit, tribuatur. In quibus, & in alijs ſimilibus, quod in Rituali, & decretis huius Synodi Sacriſtis iniunctum eſt, inviolabiliter

(e) Hierem. c. 48 Gran tit. de offic. Sacriſt & Syn. de Quir conſt. 55 & 56 & Mil. 4. tit. de Sacriſtia.

(f) Gran. de Offic Sacriſt. n 5 & Syn. de Quir. conſt. 85 & Mil. 4. fol. 649 verb. Clericus. verſ. Hoſtias.

obſervent. Hoſtias (f) ipſi per ſe conficiant, aut ſaltem in his conficiendis præſentes adſint: nec patiantur vt Indi ipſis non videntibus, eas conficiant, nec in ſuis domibus venales habeant. Quod ſi ſecus fecerint, pro ſua negligentia in re tanti momenti, & quæ ad ſanctum Miſſæ ſacrificium ſpectat, graviter punientur.

§. II.

QUando fuerint requiſiti, vel ob notarij defectum, vel quod is impediatur, Eccleſiaſtica edicta partibus nuntiabunt, & cenſuras publicabunt, denuntiationeſque, & publicationes quas fecerint, Indorſo edictorum hujuſmodi, cum die, menſe, anno, & teſtibus deſcribant, vt ea de re publicum extet monumentum.

§. III.

(g) Synod. de Quir. conſt. 56.

PUnctatorum etiam officium exerceant (g) annotentque Beneficiatos, & Capellanos, qui Miſſas quas debent non celebraverint, aut qui anniverſarijs, & feſtis Capellarum, vbi Eccleſijs ſuis inſervere debent, non interfuerint: Epiſcopumque, aut Viſitatorem Sacriſtæ huius rei certiorem faciant, vt punitis ne-

negligentijs, voluntas eorum qui Capellas fundarunt, integrè adimpleatur.

LIRRI TERTIJ.

TITULUS QUINTUS.

DE VITA, ET HONESTATE Clericorum.

De Clericorum habitu, & cultu externo. (h)

§. I.

QUoniam Clerici, alijs omnibus tamquam exemplum propoſiti ſunt ad imitandum, adeo vt illa Domini ſententia, qua Diſcipulos ſuos lucem mundi appellavit, de eis non incongrue intelligatur; oportet maximè, vt non ſolum interiùs ſe componant, ſed vt exteriori habitu honeſtatem, & modeſtiam præferant, ne hominibus de externis ſolùm iudicantibus ſcandalo ſint, eorumque ſtatus, & miniſterium incontemptum veniant. Ic circò in executionem Concilij Tridentini hæc Synodus ſtatuit ac præcipit, vt exterior habitus Clericorum omnium ſacro Ordine initia-

(h) Mex. 1. c. 48. & Mex. 2. c. 22. Guad t. 5. Tarr. Conc. t. de Vita, & honeſt. Cler. Mil. 1. p. 2. tit. de Cler. veſtitu, & Gran. de Vita, & hon. Cler. & Syn. de Quir. conſt. 36. 37 & 38. & Provinc. eiuſdem Quir. act. 3. c. 35. & Lim. act. 3 c. 15. & 16. & Mil 4 3. p tit. de Vita, & honeſt Cler ſeſſ. 14. c. 6 de Reform. Granat. dict. tit de Vita, & honeſt. Cleric. n. 2. Prov. de Quir. act 3. c. 16. & Mil. 5. t. Quæ ad Cler. hon. attinent Gran. t. de Vit & honeſt. Cler. n. 2. & Synod. de Quir cōſt. 36.

tiatorum virtutem, honeſtatem, morumque gravitatem oſtendat, prout decet Clericalem ſtatum, quod vt melius fiat, ſequentes regulas obſervabunt.

§. II.

IMprimis Clericali tonſura inſigniti ſint ad eam formam, quam ratio vnius cuiuſque ordinis poſtulabit: comam non nutriant, barbam novacula radant, vel ita recidant, vt nihil ſæculare remaneat, quod populo ludibrio eſſe poſsit, habitum honeſtum deferant, tunicas clauſas, aut alterius generis, cum pallio quod *mantellum* vocant, ad talos vſque dimittant, & in omni veſtitu non alium, quàm nigrum colorem adhibeant. Verumtamen ſi iter faciendum ſit, contractiori habitu, & ad iter accommodato, nigri tamen coloris, & parum infra genu demiſſo, eis vti liceat; vt ex habitu Clericos, & Eccleſiaſticos Miniſtros eſſe, vbique appareat.

§. III.

HOloſerico veſtimento, vndulatovè; ſubſerico, aut opere gorvarano ex Caſtela, aut ex China allato, ne vtantur: Prebendati tamen, aut Licentiati in

in Theologia, vel decretis per probatam Univerſitatem togas ſubſerici tafetaneo opere, aut gorvarani intertexti domi geſtare poterunt; foris verò ſine pallio, mantello nuncupato, ne incedant. Manicas ſerici raſi, calceos, aut crepidas holoſerici villoſi, caligas ſericas, turgidas, & diſſectas ne deferant, veſtitu fimbriato, clavis ſericis, phrygijſve, aut ſegmentis ornato, ne vtantur; ſed ſegmenta raſi ſerici, aut tafetani, (h) quæ duorum aut trium digitorum latitudinem non excedant in extremitate pallij, ſeu mantelli geſtare poterunt. Galerum (i) accuminatum, ſeu id genuſpilei, quod Hiſpani *montera*, aut *gorra* appellant, aut ſericum pileum, ne deferant; ſed tantùm laneo galero, & ea forma confecto vtantur, qua gravitatem ſui ſtatus profiteantur.

(h) Prov. de Quir & Lim. vbi ſupr.

(i) Provinc de Quir. act. 3. c. 35.

ſ. IV.

CAmiſias ad collum, (f) & ad manum criſpas, vel artificio elaboratas, in ſacro ordine conſtituti reijciant. Zonas ſericas auro, vel argento cælatas, cothurnos albos argenteo aliove colore elaboratos ne deferant. Chirothecas odoribus conditas, aut diſſectas, colore ali-

(f) Lim. 3. act. 3. c. 16.

aliquo tinctas ne ferant. Annulos non induant, (k) niſi quibus propter officij munus, aut honoris gradum, ſint iure conceſsi. Qui verò ſecus fecerint, annulos amittant, eorumque pretium in vſum piorum operum erogetur. Cuius rei executio Iudicibus, & Miniſtris Eccleſiaſticis iniungitur.

(k) Gran. vbi ſup n 3 Mex. 1 c.48. § 1 in fine Guad. t 5 conſt 2. Mil. 1. p 2 tit. de Cleric. veſtit. & reliqua vitæ moderatione verb. Annulum, & Granat de Vita, & honeſt. Cler. n 3. Prov. de Quir. act. 3. c. 35. Mil. 4. 3. p tit. de Vita, & hon Cler f. 6, 68. verb. Nulli Sacerdoti Gran. vbi ſup. n. 8. Gran. vbi ſupr. n 9. Syn. de Quir. conſt 36 Mil. Conc. 5 f 766 verb Cler. qui amictu. Prov. de Quir. act. 3. c. 35.

§. V.

QUoniam verò alij in alio extremo verſantes, Clericali ſtatui dedecori ſunt, quinimis abiectis veſtibus, ſordidis, & pannoſis vtuntur; præcipit hæc Synodus, vt ſi quando officiales veſtibus huiuſmodi indutum quemquam compererint; eum in publicum prodire ne patiantur, donec decenti habitu (ſi poteſt) ipſe ſe induant, aut ei, ſi pauper ſit, veſtitus provideatur.

§. VI.

LUgubres veſtes Clericis interdicuntur, niſi pro morte patris, aut matris, quas tunc admodum ſæcularium ne geſtent, nec aperto capite incedant, aut barbam huius rei cauſa relaxent, neque his veſtibus ampliùs quam per duos menſes vtantur.

§. VII.

§. VII.

SUper pellicea rete aliove eleganti artificio elaborata, aut adèo contracta, vt infra genu non dimittantur, ne induant.

§. VIII.

EQuo ne vehantur, niſi iter fecerint: ſi verò mulis vehuntur, eas ne ornent, neque ornatum * gualdrapium eis adhibeant, niſi Præbendati ſint, aut Licentiati, vel Doctores in Theologia, vel Decretis, qui hoc ornatu (laneo tamen) vti poterunt, ſericis verò alijs ornamentis, frænis, ſtapyis, aut calcaribus deauratis (l) aut argento laboratis nequaquam vtantur.

* Hoc eſt lu-teras.

(l) Granat vbi ſupr n 4. Syn. de Quir. conſt. 36.

§. IX.

OMnes huius Provinciæ Clerici Sacris initiati, cuiuſque ſtatus, & conditionis ſint, quod hoc Decreto eis iubetur diligenter obſervent, rebuſque in eo prohibitis ne vtantur, quod ſi ſecus fecerint, & in habitu ſæculari inceſſerint; veſtes amittant, earumque pretium executori Iuſtitiæ, aut accuſatori, & Iudici à quo ſententia lata fuerit, æquis

æquis partibus diſtribuatur. Qui verò rebus alijs hoc Decreto ſancitis contravenerit, quoties id commiſſerint, pœnam pondo octo incurrant, quæ pijs operibus, & Iudici ex officio contra eos ſententiam ferenti, ſi accuſator non adſit, æquè applicentur. Cavetur autem, vt veſtibus, quas ante hoc Decretum ferre licebat, per octo menſes, & non ampliùs, vti liceat.

§. X.

QUi verò hoc Decreto prohibita attentaverit, aut quæ de cætero Epiſcopus, quo ad Clericalem habitum publico edicto vetuerit, præter pœnas contra eos hic ſtatutas iuxta formam Concilij Tridentini; (m) gravioribus alijs pœnis punientur, vſque ad ſuſpenſionem, & officijs ac Beneficij privationem, ſi id eorum contumacia poſtulaverit: ne quis de eorum exteriori habitu obſervare contemnat, quod ad populi Chriſtiani ædificationem, & bonæ vitæ exemplum non mediocriter confert.

(m) Seſſ. 14 c. 6 & ſeſſ. 24 c. 12. ver. Veſtitum inſuper, & ſeſſ. 22 c. 1. Reform. ſunt alia Concilia quæ refert Ioannes Trullo in Expoſit. Regul Canonicor. Regularium, lib. 2, c. 30. à n. 2.

De

De evitandis ſpectaculis vanis, & actionibus profanis.

§. I.

VT multorum interitus, vulnera, aliaque damna, quæ ex taurorum ſpectaculis proveniebant vitarentur; felicis recordationis Pius Papa V. motu proprio, (n) Principibus rebus publiciſque ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ præcipit, ne taurorum ſpectacula fieri in ſuis iuriſdictionibus conſentirent. Interdixit itidem, ne Clerici regulares, & ſæculares ſacro Ordine initiati, vel Eccleſiaſticum Beneficium obtinentes, ſpectaculis huiuſmodi, ſub pœna excommunicationis aſsiſterent. Poſtea verò felicis recordationis Gregorius Papa XIII. ſuo Apoſtolico (o) Brevi conceſsit taurorum ſpectacula; his tamen conditionibus, ſi ea feſto die ne fiant, ſi Gubernatores, aut Magiſtratus quantum fieri poterit, diligenter caveant ne ob hanc cauſam alicuius mors eveniat. Necnon cenſuras, & pœnas, quo ad ſæculares perſonas, & Militarium Ordinum milites in ſacro Ordine minimè conſtitutus ſuſpendit. Quare iuxta hanc conſti-

(n) Motus proprius Pij V. in Bullario Apoſtolico. Mex. 1. c. 48. §. 3. Guad. tit. 5. conſt. 14. Gran de Vita, & hon. Cler. n. 18. Tol act. 3 c. 26. & Syn. de Quir conſt. 37. in fine, & ſunt alia Concil. Prov. quæ refert Ioann. Garcia Gallego, tractat de Expenſis, & meliorationibus, c. 21 n. 29

(o) Greg. XIII in 2. p Bullar. Apoſtol Tex. in cap vnic. de Vit & honeſt. Cleric lib 6. Mex. 1. c 48. §. 1 Gran. vbi ſupra, n. 13. & Tolet. act. 2. c. 21. in fine, & Lim. 3. act. 3. c. 20.

conſtitutionem Pontificis, quorundam Clericorum licentiam hæc Synodus animadvertens; ſtatuit ac præcipit, ne vllus Clericus in ſacro Ordine conſtitutus, aut Beneficiatus, taurorum ſpectaculis interſit, ſub pœna in Apoſtolicis literis ſtatuta, ac gravioribus alijs, quibus, vt huic malo occurratur, contra eos procedetur.

§. II.

INterdicit etiam hæc Synodus, ne Clericus vllus ſacro Ordine initiatus, perſonatus, aut larvatus incedat; neque in comedijs perſonam agat, etiam in feſto Corporis Chriſti, neque cum thorace, aut caligis, quantumvis permiſsis, ſine tunica talari per vias, & plateas deambulet, neque alijs vtatur varij coloris profanis ornamentis, ſub pœna pondo viginti, ſi ſemel id commiſſerit: ſi bis, duplum perſolvat: idque inſumptus iuſtitiæ, accuſatorem, & pia opera conferatur. Si verò ter, eum Epiſcopus per duos menſes ab officio, & beneficio ſuſpendat.

)(§)(

§. III.

§. III.

NE cantiunculas (p) inhoneſtas, aut profanas cantent, neve in novis Miſsis, nuptijs, aut alijs feſtis ſaltent, ſcurrilia verba ne proferant; aut citharædos referant, neque iocoſa in hominum congreſſu prædicent, ſub eadem pœna. Indorum etiam Miniſtri, ad domus eorum, qui inter Indos proceres ſunt, aut aliorum Indorum, convivandi gratia, ne accedant; ſed ad hoſpitium Clericis deſignatum. Evenire enim ſolet, vt ex nimia cum eis familiaritate Indi Miniſtris reverentiam non exhibeant, doctrinæque intereſſe, & ea obire quæ ſuarum ſaluti animarum maxime ſunt neceſſaria audacter contemnant.

(p) Mex. t. c. 48. §. 3 & ibi princ. Guadix c. 5. conſt 16. & Gran ibi, n. 13. Synod. de Quir. conſt 7. & Conc. Mil. 4. 3 p tit. de Vita. & hon. Cleric. f 668. verb. In omni item verſ. Quamobrem. * Albeyteria.

§. IV.

QUia ſacrorum Canonum conſtitutionibus prohibitum eſt Clericis, ne vili, & ignobili aliqua arte vtantur; interdicit quoque hæc Synodus, ne vllus Clericus veterinarij * artem exerceat, nec mularum (q) aut equorum domitor ſit. Quòd ſi ſecus fecerit, graviter punietur. In hoc verò ordinarij conſcientiæ maxime in iungitur,

* Albeyteria.
(q) Iuvat tex. in c. vnico de Vit & honeſt. Cler lib. 6 & tex. in Clem. 1. ver Adverſus verò alios eodem tit. de Vit & honeſt. Cleric.

tur, vt tam infimam, tamque indecoram artem ab Eccleſiaſticis viris procul arceat.

§. V.

(r) Mexic. 1. c. 60 § 1. & Guad. tit. 6 conſt. 11. & Lim. 3. act. 4. c. 8.

NUllus Clericus (r) propter imminens periculum, ſervum, famulum, aliamve perſonam per ſe corrigendo puniat; niſi moderata ſit punitio, & qua magis proximi correctio procuretur, quàm de eo ſumatur vindicta, quæ ab his longè ab eſſe debet, qui morbis medentur animarum.

§. VI.

(ſ) Mex. 1 c. 55. & Guad t. 5. conſt. 12. & Mil. 1. 2. p tit. de Armis, ludis, ſpectaculis, & eiuſmodi à Clerico vitandis, & Gran. de Vit. & hon. Cler. n 10. & Syn. de Quir. conſt. 36 & Lim. 3. act. 3. c. 16.

NE Clerici arma (ſ) cuiuſvis generis, ad offenſionem, vel defenſionem, die, aut nocte, in Civitate, aut oppido ferant, neve in habitu ſæculari cum muſicis inſtrumentis noctu incedant, nec ſuſpectas domos ingrediantur: ſin minus pœna amittendi arma, inſtrumenta muſica, & habitum indecentem, necnon ſolvendi pondo decem incurrant, quæ in piorum operum, & executoris iuſtitiæ vſum æquè erogentur, ſi verò executori iuſtitiæ, aut Fiſcali violenter reſtiterint; in carcerem conijciantur, arbitrioque Epiſcopi ſeveriùs puniantur.

§. VII.

§. VII.

ARchabuſio, (t) etiam dum iter faciunt, aut in venationibus, vel in alijs actionibus, ne vtantur, ſin minus, archabuſium amittant, & pondo decem accuſatori, vel ſi is non adſit, iudici, pijs operibus, & iuſtitiæ ſumptibus æque perſolvant, illi tamen qui per regiones vbi bellum geritur iter faciunt, aut ob aliam iuſtam cauſam, archabuſio alijſve armis vti poterunt, ſcripto impetrata venia ab Epiſcopo, cuius conſcientiæ hæc Synodus iniungit, vt in re bene explorata, cauſiſque vrgentibus ſolum permittat.

(t) Mexic. 1. c. 55. § 1. & Milan. 1 vbi ſup. & Synod. de Quirog. conſt. 36.

§. VIII.

INdignum eſt (v) & Eccleſiaſtico honori valde indecorum, vt Clerici, qui in ſortem Domini vocati ſunt, & Divino cultui addicti, præcurſores, ſive aſſectæ, æconomi, aut famuli ſint ſæcularium perſonarum, præſertim mulierum. Quare, vt hæc macula a Clero protinus deleatur; mandat hæc Synodus, ne vllus ſacro Ordine initiatus, cuiuſcumque dignitatis, & qualitatis, præcurſor, aut aſſecla fœminarum, etiam matris, & ro-

(v) Mex. 1. c. 55. & Guad. t. 5. conſt. 17. Mil. 1. 2 p. tit. de Negotijs ſæcularibus à Clerico fugiendis verſ. Neve præcurſor, & Tolet. act. 2. c 22. & act. 3. c. 19. Gran. t. de Vit. & hon. Cler. n. 19.

roris, vllatenus ſit, ſub pœna excommunicationis, quam Clericus, & femina cui is obſequium huiuſmodi præſtitit, incurrant. Interdicit etiam, ne vllus Clericus in ſacris conſtitutus, famulus, procurator, æconomuſve ſit alicuius perſonæ ſæcularis, aut eius negotia, vel facultates tractet, ſub eadem pœna. Non tamen prohibetur, ne (Clericalis ſtatus decore ſervato) liberos perſonarum ſæcularium erudiendos Clerici ſuſcipiant, eorumque ſint Magiſtri, & Præceptores. Nullus præterea (x) Clericus Indam fæminam, aut ancillam ſuam dorſo equi, aut mulæ vehat. Miniſtri quoque Indorum: cùm ex vno oppido in aliud, aut ex vno diſtrictu in alium diverterint, Indam aliquam fœminam ſecum ne deferant, eo prætextû, quòd ſibi inſervire debeat: ſin minus, Epiſcopi arbitratu ſeverè puniantur.

(x) Synod. de Quir. conſtit. 36. in fine, & Provinc. de Quir. act. 3. c. 36. & Lim 3. act. 3. c. 18. & Mil. 5. f 767 verb. Quæ in Conc. & Syn. de Oſma, t. 8. conſt. 1. §. 8.

§. IX.

PErpendens hæc Synodus, quantum à Sacerdote, qui ſacrum frequentans hoſpitium Chriſto Domino præbet, abhorrere debeat ebrietas (y) qua rationis vſus amittitur, ſenſuſque, & corporales facultates debilitatæ langueſcunt, tam

(y) Mex. 1. c 48 §. 2. in fine, & Gran. de Vit. & hon. Cler. n. 14.

tam fuerit ſui oblitus, tamque intempe-ratus, vt vino enebrietur. Si is Beneficium obtinuerit, ab adminiſtratione Sacramentorum pro prima vice per quatuor menſes ſuſpendatur; pro ſecunda, per annum; pro tertia Beneficio privetur, & inhabilis ad aliud obtinendum efficiatur. Si verò Beneficium non obtineat, & ſemel hoc crimen commiſerit, ad incluſionem carceris per duos menſes damnetur; ſi bis in id inciderit, per quatuor menſes detineatur; ſi ter, à diœceſi tamdiu relegetur, quamdiu videbitur Epiſcopo.

De ludis Clericis probibitis. (z)

(z) Tex. in c. Cler. de vit. & hon. Cler. & text. in cap. Interdilectos 1. p. de Exceſsibus Prælatorum, Cõcil. Trid. ſeſſ. 22. cap. 1. de Reform.

§. I.

CUiuſvis generis ludus hominibus maximo nocumento eſt, Clericis præſertim, quibus ratione Clericalis officij, in ſanctè, & laudabiliter agendo tempus ferendum eſſet, ab eiſque redditus Eccleſiaſtici pijs operibus eſſent impendendi. Eam ob cauſam hæc Synodus decernit ac iubet; ne vllus ſacro Ordine initiatus, aut Beneficiatus huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ, clam, aut pubiicè, per ſe, vel interpoſitam

perſonam ludum prohibitum exerceat, veluti aleæ, teſerarum, ac talorum, quæ ludorum genera regijs (a) ſanctionibus prohibentur, nec in ludo pecuniæ, gemmæ, aut alia quæ pecunia æſtimari poſſunt intercedant, ſub pœna reſtituendi totum id quod ludendo lucrati fuerint: & pro prima vice pœnam pondo triginta, in vſus fabricæ Cathedralis, aut Parochialis eius Civitatis, vel oppidi, vbi id evenerit, & in vſus accuſatoris: pro ſecunda vice pœna duplicetur; pro tertia vltra dictam pœnam alijs gravioribus, arbitratu Epiſcopi puniantur. Nec ſolùm ludere Clerici interdicuntur, ſed ne ſpectatores ludorum ſint, hæc Synodus ſtatuit. In domibus itidem ſuis Cleri ludum, ne permittant, nec aleas porrigant, nec pro aleis pretium extorqueant, nec mutuo pecunias ad ludendum dent, aut pro quoquam in ludo ſpondeant, Sin minus, contra Clericos huiuſmodi aleatorum ſuſceptores procedatur; & ita coerceantur, vt populus ædificetur, & tam turpis corruptela, ac Miniſtris Dei prorſus indigna, funditus extirpetur. In quo hæc Synodus Epiſcoporum, & Iudicum conſcientias vehementer onerat: ac præterea Clerici, huiuſ-

(a) Ex tit. 7 lib. 8. Recop & lex 3. t. 7. eodem lib. 8. Recop Mex. 1. cap. 10. & Guadix, t. 5. conſtit. 5. & Milan. 1, 2. p. dict. t. de Armis, ludis, &c. & Gran. de Vit. & honeſt. Cler. n. 11 & Syn. de Quirog. conſ. 37. & Lim 3. act. 3. c. 17.

iuſmodi partibus, ſi petierint, intra novem dies ſolvere compellantur totum id damnum quod in ludo interceſsit. Quòd ſi partes diſsimulaverint; Fiſcalis, aut Executor Iuſtitiæ Eccleſiaſticus, intra duos menſes petere poſsit, idque in accuſatoris, piorum operum, & Iudicis vſum æquis partibus erogetur. Si autem Fiſcales huiuſmodi rei conſcij, in accuſando negligentes ſint; pro ſua contumacia, & negligentia, etiam, vſque ad officij privationem, arbitratu ordinariorum puniantur.

§. II.

PRæterea, vt omnem gravitatem, & modeſtiam (prout decet Clericalem ſtatum) Clerici profiteantur; eis publicè pilâ ludere prohibetur, (b) & privatim quoque cum ſæcularibus, vel coram ſæcularibus perſonis, globos ligneos publicè ludendo ne impellant, ſub pœnis ſtatutis: præter quas, amittant, etiam veſtes, quibus ad globorum ludum exercendum, dum ex vti fuerint: hæ verò veſtes per tertias partes applicentur, vt conſtitutum eſt.

(b) Mex. 1. c. 50 § 1. Guad. t 5 conſt 5. & Gran de Vita, & hon Cler. n 1. & Syn. de Quir. conſt. 37.

§. III.

* Axedres ex ſupra notatis fundatur. Scachis.

SAchia * itidem, aut alijs ludis permiſsis ne ludant in locis publicis, aut in domibus, quò ad id multitudo hominum convenit, veluti in domibus aromatariorum, aut tonſorum. Si autem in oculto ludos licitos huiuſmodi exercuerint; numeroſa pecunia in eis non intercedat: aliter enim pro qualitate exceſſus corrigentur.

§. IV.

VT autem incommoda, & ſcandala, quæ quotidie in his partibus audiuntur, evitentur; nequaquam publicè, aut privatim Clerici cum mulieribus, etiam conſanguineis, ludant, ſi verò ſecus fiat, Epiſcoporum conſcientijs hæc Synodus iniungit, quatenus adeò gravibus pœnis delinquentes coerceant, vt depravata hæc conſuetudo, & in omnes partes pernitioſa reſecetur.

(§)

§.V.

§. V.

HIs verò non obſtantibus, quæ hoc decreto conſtituta, & decreta ſunt; declarat hæc Synodus, (c) vt recreandi animi cauſa, extra tempus Adventus, & Quadrageſimæ ludi liciti Clericis permittantur, ſumma duorum pondo tantùm intercedente, dummodo id rarò, ſine ſcandalo, & cum perſonis honeſtis fiat. Qui verò ſummam pecuniæ huiuſmodi exceſſerint, in foro conſcientiæ reſtituere tenebuntur quicquid ampliùs fuerint lucrati, quia hoc decreto maioris pecuniæ lucrum interdicitur. Pecunia verò, quæ præſcriptam ſummam in ludo exceſſerit, fabricæ Cathedralis Eccleſiæ, aut Parochialis eius Civitatis, vel oppidi, vbi id contigerit, applicetur; ſi is, cui petierit, liberè de ea pecuniæ ſumma diſponere poſsit, reſtitutio ei fiat, ad quem verè pertinet.

(c) Ex leg regia 10, 11. tit. 7. l. 8. Recop. Mex. 1. c. 50. & Guadix tit. 5. conſtitut. 5. & Milan. 1. 2. p. tit de Armis, & ludis, & Gran tit de Vit. & honeſtate Clericor. n. 51. & Lim. 3. act. 3. c. 17. & facit reg. Ordin. Milit. S. Iacobi, tit. 22. c. 10. Y en los eſtablecimientos eiuſdem Ordinis S. Iacobi, tit. 8. c. 3.

De vſu frequenti Euchariſtiæ.

§. I.

VT Diaconi, & Subdiaconi eò magis ad dignè celebrandum ſe præparent, quò magis ad ſacrum Preſby-

byteratus ordinem accedunt; Sacroſanctum Concilium Tridentinum (d) maximè decere conſtituit, vt ſaltem hi, diebus Dominicis, & ſolemnibus cùm Altari miniſtraverint, Sacram Communionem percipiant. Cuius authoritatem ſequuta hæc Synodus, Diaconis, & Subdiaconis huius Provinciæ in virtute ſanctæ obedientiæ præcipit, vt in diebus Nativitatis Domini, Reſurrectionis, Pentecoſtes, Feſti Corporis Chriſti, Aſſumptionis Beatæ Mariæ, Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, & Feſti Omnium Sanctorum, in prima quoque Dominica Adventus, & Quadrageſimæ peccata ſua confeſsi in Miſſa ſolemni communicent, quo populus hoc exemplo, & continuatione ædificetur. Vt verò his temporibus peccata confiteantur, in facultate eorum ſit eligere Confeſſarium, quem maluerint, ex approbatis per Ordinariũ, qui Confeſſarius eos abſolvere poſsit ab omnibus peccatis, etiam Ordinario reſervatis.

(d) Seſſ. 23. c. 13. Mex. 1. c. 52 & Tolet. act 3. c. 6 & Gran tit de celebr. Miſſ. n. 28. Milan. 1 p. 2. tit. de frequent. divini Sacrificij oblatione. & Mediol. 2. tit. 2. decret. 26.

§. II.

Quia maiori vinculo tenentur Preſbyteri, tum ad propriam, tum ad Eccleſiæ ſpiritualem vtilitatem, frequentèr Sacrum celebrare; Conci-

cilij Tridentini,(e) authoritate inixa hæc Synodus præcipit, vt hi Dominicis diebus, & feſtis ſolemnibus, die Commemorationis Defunctorum, & quotidiè in Quadrageſima Miſſas celebrent: qui, vt ea animi puritate, & devotione, quibus opus eſt, ad tantum Sacrificium accedant; eis iniungitur, vt etiam ſi alicuius peccati mortalis conſcij non ſint, ſingulis octo diebus, aut crebriùs, ad confeſsionem ſe præparent, eligantque ſibi Confeſſarium ex idoneis, & ab Ordinario facultatem habentibus.

(e) Seſſ. 23. c. 14. & Syn. de Quirog. conſ. 80.

LIBRI TERTIJ
TITULUS SEXTUS.
De Clericis non reſidentibus.

§. I.

QUia non poteſt non magno eſſe ſubditis detrimento, eorum abſentia, quibus animarum cura incumbit; hæc Synodus in executionem Concilij Tridentini (f) præcipit, ne vllus Vicarius, Curatus, aut Beneficiatus ex ſua Parochia, iuriſdictione, & deſtrictu, aliò divertat ſine facultate Epiſcopi, cauſa expreſſa, & approbata, & pro eo tempo-

(f) Seſſ. 6. c. 2. de Reformat. ſuprà tit. de Offic. Epiſc. §. 14.

poꝛe, quod in facultate huiuſmodi fuerit præfinitum, ſub pœna pondo viginti, (g) quæ in vſus Eccleſiæ, cuius curam gerit, accuſatoris, aut eo deficiente, Iudicis pronunciantis æquè erogentur. Quando verò hac facultate obtenta, ad Civitatem vbi ſedes Epiſcopalis reſidet, pervenerint; intra viginti quatuor horarum ſpatium, coram Epiſcopo, aut eius officiali præſentes ſe conſtituant: ſi verò impediti fuerint, de adventu ſuo per interpoſitam perſonam intra præfixum terminum rationem reddent: ſin minus, pondo decem accuſatoris, & iuſtitiæ ſumptibus æquè diſtribuendorum, pœnam incurrant.

(g) Conc. Limen. 3. act. 2. c. 41. Guadix. tit. 3. conſ. 14. & Tolet. act. 2. c. 25 & 26. & act. 3. c. 23. & Synod. de Quirog conſ. 39. & Mil. 4. tit. de Cleric. ad feſtor. dier. Conc. Lim. 2. c. 72. & Conc. 3. act. 3. c. 26. & 28.

§. II.

TAmetſi iuxta erectiones huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ, nullum tempus Præbendatis ad requiem conſtitutum eſt cum tota maſſa ex quotidianis diſtributionibus pendeat; nihilominus perpendens hæc Synodus, vſus, & conſuetudines Cathedralium Eccleſiarum harum partium variari, quo fit, vt nulla conſuetudo vim legis habere videatur; cumque aſsiduis laboribus aliquot temporis intervallum ad requiem intermittendum ſit, permittit, vt Præben-

bendati ſexaginta diebus ad requiem potiantur,(h) quos etiam ipſi eligere poterunt: quibus diebus à punctatoribus non annotentur illi, quovſque alitèr fuerit à Sanctiſ. Domino noſtro Papa conſtitutum: extra hos autem dies abſentiæ à divinis Officijs, etiam cum conſenſu habito, ſine iuſta ægritudinis cauſa, & multæ, quas ob hanc cauſam incurrerint, Præbendatis ne remittantur. (i) Quod ſi alitèr fiat, qui multas huiuſmodi remiſſerint, tantundem fabricæ Cathedralis reſtituere teneantur, quantum remiſſerunt.

(h) Declarat: Cardin. refert Nicol. Garc. tom. I. de Benefic. 3 p. c 2. §. I. n. 311. & 312.

(i) Conc. Limen. 2. c. 66. ad fin.

§. III.

VT conſtet manifeſtè, qui Præbendati ſacras horas, & divina Officia non obierint; ſingulis Cathedralibus Eccleſijs probatæ fidei Sacerdos in punctatorem creetur, (K) qui coram Epiſcopo, aut eius officiali iuret, ſe in officio ſuo obeundo fidem, & diligentiam præſtiturum, & librum punctationum accuratè aſſervaturum, illumque cuiquam minimè oſtenturum, neque antea capitulo redditurum, quam offici ſui rationem reddiderit: deinde liber punctationum in archivo Eccleſiæ reponatur. Si verò punctator abſit, alius ſubſtituatur, qui

(k) Concil. Compoſt act. 2 c. 27. Conc. Lim. 2. c. 65. & Mil I. 2 p. tit. de Offic. punctator. & 4 Mil. à p tit. de Diſtribut. verbo: Quod de punctator.

qui præſtito iuramento, altero in libro omnes notet, qui divinis Officijs non eo interfuerint tempore, quo punctator abfuit. Punctatori verò reddeunti huius rei rationem reddat, vt punctationes in eius abſentia notatas, in librum ſuum tranſcribat: officium autem punctatoris nullus, niſi Sacerdos exerceat, neque ab eo ſine iuſta cauſa removeatur.

§. IV.

(l) Conc. Trident. ſeſſ. 25. cap. 12. verb. Omnes verò.

CUrati omnes, (l) tàm Cathedralium, quàm Parochialium Eccleſiarum, non per ſubſtitutos, ſed per ſe ipſos officijs ſuis fungantur, ſi ægritudine, aut alia legitima cauſa impediti non ſint. His autem rebus, quæ ſibi ex munere conveniunt, accuratiorem operam præſtent, quàm alijs, quæ etiam ſibi bonæ ſint, eos tamen impediunt à cura Parochiali, cui ſolicitè intentos eſſe oportet. (m) Si verò in ſepeliendis mortuis alius Sacerdos eorum loco officium celebraverit, (*) ipſi, quæ ſolum funus committentur, tantundem ſtipendis percipiant, & non ampliùs. Quod ſi præſentes non interſint; nihil huius rei cauſa percipiant, idque Iudices, & Viſitatores ita ſervari faciat.

(m) Conc. Milan 4. tit. de Paroch verb. Vſu compert. eſt.

(*) Corr. locus legend. arbitror, ipſi que ſolum funus committentur.

§. V.

§. V.

STatuit etiam, ac præcipit hæc Synodus, vt tàm in Eccleſijs Cathedralibus, quàm Parochialibus, vbi plures quàm vnus Beneficiatus, aut Parochus, Sacerdotes ſunt; illi qui hebdomadarij officium non exercent, à reſidentia perſonali in divinis Officijs non ſint exempti, neque hinc occaſione deſumpta, ab eis abſint. Quòd ſi ſecus fecerint, pro rata temporis ſtipendium, & obventiones Beneficij amittant, quæ fabricæ illius Eccleſiæ applicentur: ſolùm enim ad hebdomadarium pertinet Miſſas cantare, & horas Canonicas inchoare cum ſtrictiori adminiſtrationis Sacramentorum cùra, quòd alios ab obligatione reſidendi, & aſsiſtendi divinis Officijs liberos non faciant.

§. VI.

QUia ordini, & rationi repugnat, vt qui laboris, & oneris particeps non eſt, commodum, & vtilitatem ferat; iubet hæc Synodus, vt qui præſentes anniverſarijs, & alijs feſtis in hoc Archiepiſcopatu, & Provincia fundatis, & dotatis non interſint; obventiones

nes ex eis provenientes ne percipiant, niſi alitèr ſit in fundatione diſpoſitum, nec Iudices Eccleſiaſtici facultatem concedant. Hoc autem decreto revocantur, & irritæ fiunt donationes, & pacta omnia, quæ in fraudem huius rei Clerici, aut Beneficiati fecerint. Itidemque declaratur, abſentes in toto, aut in parte, quacumque ratione obventiones huiuſmodi perciperent, teneri in foro conſcientiæ eas præſentibus reſtituere, ſi non adſit eorum conſenſus; ſi verò adſit, fabricæ Eccleſiæ reſtituant.

LIBRI TERTIJ
TITULUS SEPTIMUS.

De Inſtitutionibus, & Iure Patronatus.
§. I.

VT bona, quæ Eccleſiaſtica fiunt, quia Beneficijs, vel Cappellis applicantur, rectè adminiſtrentur, & perpetuò conſerventur; neceſſarium eſt, vt fundatione, & inſtitutione Superioribus, & Eccleſiaſticis Prælatis ſubdita ſint; ad quos ex officio pertinet redditibus, & Eccleſiaſticis bonis proſpicere. Quare juxta Concilij Tridentini (n) decretum præ-

(n) Seſſ. 22. c. 8. & 9. de Reform. Granat. tit. de Inſtit. & iure patron. n. 1. & Guadix, tit. 3. conſ. 33.

præcipitur, ne deinceps, ſine ex expreſſo Epiſcopi conſenſu Cappella aliqua fundetur, ac ſine ſufficienti bonorum deputatione, quibus redditus ad ſtipendium Cappellani, iuxta onera Cappellæ impoſita, competentes, firmi, ac ſecuri ſint. Cum verò Fundator certa aliqua bona non deputaverit; Cappella huiuſmodi ſuper omnibus inſtitutoris bonis fundata intelligatur, quorum bonorum ad effectum huiuſmodi inventarium conficietur: nullatenus(o) autem in his fundationibus, & inſtitutionibus ea conditio admittatur, vt Cappella huiuſmodi ab Ordinario viſitari non poſsit; immo talis conditio ex hoc irrita, & nulla decernitur, qua minimè obſtante, ad Cappellæ viſitationem Ordinarius procedat. Si quis verò Capellam hac conditione ſuſceperit; ſub excommunicationis pœna interdicitur, ne huic in vlla Eccleſia, quæ ad ſacrum peragendum, & ad Cappellæ huiuſmodi cultum neceſſaria ſunt, vllatenus tribuatur.

(o) Guad. tit. 3. conſt. 38.

§. II.

(p) Guad. tit. 3. conſt. 34. & Gran de Inſtitut. & iur. Patron. n. 4. & 5.

NUllus Cappellæ Patronus, (p) aut alicuius communitatis membrum, cui competat ius Patronatus, nec perſona aliqua cum eo intra tertium gradum coniuncta, nec Cappellani, aut æconomi Cappellani, huiuſmodi pecunias in emphyteuſim accipiant, aut prædia, & bona locabunt, quæ ad dotem Cappellarum ex inſtitutione pertineant. Si verò ſecus fiat, contractus nulli ſint, & irriti, prout decreto huiuſmodi nulli decernuntur, & irritantur. Qui verò in huiuſmodi contractibus intervenerint, in pondo viginti condemnentur, pijs operibus Epiſcopi arbitratu applicandis. Præcipitur etiam, vt ſenſus ſuper bonis liberis, & magni valoris collocentur, eiſque perſonis dentur, de quibus magna ſecuritas ſit: ea in omnibus obſervando, quæ per conſtitutionem felicis recordationis Pij Papæ V. de hoc ſtatuta ſunt, vt Cappellæ perpetuò conſiſtant.

§. III.

(q) Seſſ. 25. c. 9. de Reform.

PRæterea ad præſcriptum Concilij Tridentini (q) mandat hæc Synodus, ne vllus Beneficij Patronus, cuiuſ-

cum-

cumque conditionis (etiam ſi Univerſitas ſit, aut Collegium Clericorum, aut ſæcularium) nullatenus ſe intromittat, (r) in perceptione fructuum, proventuum, & obventionum Beneficiorum, etiam ſi re ipſa ad Patronatum pertineant ex inſtitutione, aut fundatione, ſed fructus, proventus, & obventiones huiuſmodi Rectori, aut Beneficiato liberè relinquat, nec Patronatum per venditionem, aut alium titulum à iure prohibitum transferre audeat, ſub pœna excommunicationis, & interdicti reſpectivè; & præterea ipſo iure inhabilis ſit iuris Patronatus.

(r) Guad. t. 3. conſtit. 34. & Gran. t. de Rebus Eccleſiæ conſervandis, n. 13.

§. IV.

ITidem ſtatuitur ac præcipitur, (ſ) vt ſi qui obtinentes pecuniam, aut bona quæ ad Cappellas pertinent, in emphyteuſim non dederint, locaverint, & de eis in vtilitatem Cappellarum non diſpoſuerint; poſt huius Decreti publicationem intra triginta dies, pecunias, & bona huiuſmodi alicui probatæ perſonæ ad beneplacitum Ordinarij, & Cappellanorum in depoſitum dent, cum redditibus, qui ob eorum negligentiam eo tempore ceſſarunt, eo quòd de bonis, &

(ſ) Granat. de Inſtit. & iure Patron. n. 4.

pecunijs huiuſmodi in vtilitatem Cappellarum minimè diſpoſuerunt, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ.

§. V.

QUia verò iuſtum eſt, vt pia voluntas, & diſpoſitio eorum qui Cappellas fundavere, inviolabiliter obſervetur; præcipitur Cappellanis, quatenus Miſſas, Anniverſaria, & Feſta, quæ hoc tempore dotata ſunt, vel in poſterum in hoc Archiepiſcopatu, & Provincia dotabuntur, loco, diebus, & temporibus, cum ſolemnitatibus à Fundatore inſtitutis celebrent: quòd ſi aliquòd adſit impedimentum legitimum quominus die ſtatuto feſtum non celebretur; id ſaltem fiat intra octavam feſti.

§. VI.

SEd quia, (t) Cappellæ antiquæ in facultatibus, & bonis fundantur, quæ tunvia cùm ſint, aut temporis iniuria decreverint, eos proventus non reddant, quibus ad Miſſarum numerum, & alia onera Cappellarum opus eſt, quo fit, vt omnino teſtatorum voluntas effectum ſortiri non poſsit; ideò Concilij Tridentini (v) auctoritate ſuffulta hæc Sy-

(t) Granat. de Inſtit. & iure Patron. n. 10.

(v) Seſſ. 25. c. 4. de Reform. Prov. de Quir. act. 2. c. 10.

Synodus, id negotij Epiſcopis dat, vt quam primum fieri poterit, vnuſquiſque in ſua Diœceſi de redditibus Cappellarum, & de earum oneribus rationem petat, & in Diœceſana Synodo Conſtitutione Synodali declaret, quis redditus pro eleemoſyna cuique Miſſæ celebrandæ reſpondeat. Quòd ſi redditus minimè ſufficiat; Miſſas, & alia honera ad minorem numerum reducat. Illud ſemper animadvertens, ex redditibus huiuſmodi partem aliquam in vſus fabricæ Parochiæ deputandam, pro ratione vini, ceræ, & ornamentorum, quibus eſt Cappellis inſerviendum.

LIBRI TERTIJ

TITULUS OCTAVUS.

De Rebus Eccleſiæ conſervandis, alienandis, vel non.

§. I.

FUndi, & bona Eccleſiarum Divino cultui dicata ſunt, ideoque eorum vſurpatio grave ſacrilegij ſcelus eſt. Ne verò quiſquam hoc flagitij genus committere audeat, ad præſcriptum Concilij

(x) Seſſ 22. c. 11. de Refor. Gran. de Reb. Eccleſiæ, cõſt. n. 13. Concil. Mil. 4. 3. p. tit. Quæ ad pia loca pertinét, ver. Quæcumque.

Tridentini (x) iubetur, ne quiſquam Eccleſiaſticus, ſive ſæcularis, cuiuſcumque dignitatis, & gradus, per ſe ſeu per interpoſitum Clericum, aut ſæcularem, quavis arte, & colore præſumat, neque audeat occupare, vſurpare, aut in ſuos proprios vſus convertere bona, iura, cenſus, iuriſdictiones, fructus, emolumenta, ſeu quaſcumque obventiones alicuius Eccleſiæ, Beneficij, aut pij loci huiuſmodi, quæ in neceſsitates pauperum converti debent, nec impediat ab his; ad quos verè pertinent percipè. Quod ſi ſecus fecerit; anathemati tamdiu ſubiaceat, quamdiu iura, bona, fructus, redditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocumque, etiam ex donatione ſuppoſitæ pèrſonæ, pervenerint, Eccleſiæ, eiuſque adminiſtratori, ſeu Beneficiato integrè reſtituerit, ac deinde à Romano Pontifice abſolutionem obtinuerit. Quod ſi Patronus eiuſdem Eccleſiæ fuerit; etiam iure Patronatus, vltra prædictas pœnas eo ipſo privatus exiſtat. Clericus verò, qui nefandæ fraudis, & vſurpationis huiuſmodi fabricator, ſeu conſentiens fuerit, eiſdem pœnis ſubiaceat, necnon quibuſcumque Beneficijs privatus ſit, & ad quæcumque

alia

alia Beneficia inhabilis efficiatur, & a ſuorum ordinum executione, etiam poſt integram ſatisfactionem, & abſolutionem, ſui ordinarij arbitrio ſuſpendatur. Declarat etiam hæc Synodus, vt in oppidis Indorum, vbi aliqua eleemoſyna ad ædificium, fabricam, aut ornamenta Eccleſiæ erogata ſit, eamque Beneficiatus, aut alia quævis perſona Eccleſiaſtica, ſive ſæcularis, cuiuſcumque qualitatis, & conditionis, in proprios vſus converterit; eum eaſdem pœnas incurrere, & ad integram reſtitutionem teneri. Perſonis verò huiuſmodi præcipitur, ne deinceps talia committant ſub dictis pœnis: huius denique executio decreti vehementer Epiſcoporum Curæ commendatur.

§. II.

NUllum Capitulum, (y) confraternitas, aut communitas, Beneficiatus, aut æconomus ratione ædificandi in Eccleſijs, vel Eremitorijs; quicquam ſumptus faciant Eccleſiarum, vel Eremitoriorum impenſa, nec Cappellas in ſepulchrum dent, nec res Eccleſiæ alienare poſsint, niſi expreſſo Epiſcopi conſenſu: quod ſi ſecus fecerint; contractus

(y) Ex iure commun. tex. in cap. In Canonibus 16. q. 1. & in c. Cum nobis in fine, de Elect & in c. Is cui. eod. tit. in 6. & in tex. in c. 2. de Donat. Mex. 1. c. 23. §. vnic & Mexic. 2. c. 21. & Guad. 1. 3. conſt. 37. & Gran t. de Sepulturis, n. 8. & Synod. de Quir. conſ. 62.

de hac re facti nulli ſint, & invalidi: ſumptus quoque eadem de cauſa impenſi in computum ne admittantur, nec poſsint in vſum Cathedralium ſeu Parochialium imagines, ornamenta, aliavè emere, quæ valorem viginti pondo excedant, nec ad hæc emendum, ſeu eorum pretium ſolvendum Indos compellant, niſi de Epiſcopi licentia, ſub pœna reſtituendi ex bonis proprijs quicquid ſumptus hac de cauſa fecerint. Conceditur tamen facultas ea emendi quæ ad quotidianum, & ordinarium Eccleſiarum vſum neceſſaria ſunt, etiam ſi viginti pondo pretium ſuperent. Idem verò hæc Synodus præcipit à curatis regularibus huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ ſervari, & adimpleri. In viſitationibus, autem circa hoc comiſſos exceſſus corrigendi intenta ſit ſolicitudo.

§. III.

(z) Gran. tit. de Rebus Eccleſ. n. 4.

NUllus (z) Prebendatus, Beneficiatuſve, aut Miniſter Eccleſiæ Cathedralis accipiat, commodet, aut ab Eccleſia exportet ornamenta, argentum, aliave Eccleſiæ cultui ad dicta, ſine Epiſcopi permiſſu, ſub pœna arbitrio Epiſcopi infligenda.

§. IV.

EPiſcopis in bonis Eccleſiæ tuendis, & conſervandis maxima debet eſſe ſolicitudo, (a) eſſet enim quælibet in hac re admiſſa negligentia vitio vertenda. Quia verò iura Eccleſiarum huiuſmodi, inſcripturis, & titulus de eis extantibus continentur; hæc Synodus ſtatuit ac præcipit, vt in qualibet Diœceſi Archivum vnum Epiſcopale inſtituatur, in quo Brevia omnia, Privilegia Summi Pontificis, ſchedæ, quoque, & proviſiones Regiæ Maieſtatis, omniſque aliæ ſcripture ad dignitatem, & iuriſdictionem Epiſcopalem pertinentes, vnà cum inventario earum accurate confecto ab Epiſcopo, aut eius Vicario Generali, & à Notario ſubſcripto, recondantur. Neque ab Archivo huiuſmodi ſcriptura aliqua deſumatur, niſi ob cauſam ad vtilitatem Epiſcopi, & Eccleſiæ neceſſariam, relicto teſtimonio cum ſubſcriptione eius qui ſcripturam accipit, cum die, menſe, anno, & cauſa ob quam ſcriptura huiuſmodi ex Archivo deprompta eſt.

(a) Conc. Mil. 1. p. 2 tit. Quæ pertinent ad bonorum, & iuriumEccleſ. conſervationem, & Tol. act. 3. c. 1. & Compoſt act. 3. cap. 13. & Gran t. de Beneficiatis, à n. 4. vſq. ad 8. & t. de Reb. Eccleſ n. 1. & 5. & Synod. de Quirog conſt. 61. & Prov. eiuſdemQuir. act. 2. decr. 7. & Mediol. 2. t. 3. decret. 14.

)(§)(

§. V.

§. V.

QUò verò tutiùs hoc archivum cuſtodiatur; in aliquo Monaſterio Civitatis, vbi Sedes Cathedralis reſidet, aut in alio eiuſdem Dioeceſis (prout Epiſcopo videatur) collocetur, & clavibus occludatur, quæ penes Epiſcopum ſint. Sede verò Epiſcopali vacante, Vicarius Generalis vnam ex clavibus Archivi Capitulo Cathedralis Eccleſiæ tradat, aut perſonæ à Capitulo deputatæ alteram verò Superiori Monaſterij huiuſmodi, à quibus iuramentum petat, quatenus fideliter claves huiuſmodi aſſervabunt: nec eas perſonæ alicui tradent, nec ſcripturam aliquam inde efferri conſentient, ſine licentiâ Metropolitani, aut alterius Superioris, à quo poſsint compelli. Quando vero Epiſcopus eligetur, ei claves tradant, & rationem reddant ſcripturarum, quas inde ſumpſerunt, & penes quem illæ ſint, eidem annunciient.

*** *** ***

§ VI.

§. VI.

QUando verò Epiſcopus obierit; Vicarius Generalis penes ſe accipiat proceſſus omnes (b) & libellos Cameræ, quos Epiſcopus in ſcrinijs ſuis reconditos habebat, eoſque in dicto Archivo reponat, cui Generali Vicario hæc Synodus ad id facultatem tribuit: & ſub pœna excommunicationis maioris latæ ſententiæ mandat, ne quiſquam cuiuſcumque qualitatis, quominus hoc exequatur, ei impedimento ſit: ſi verò Capitulum fuerit, aut communitas, Eccleſiaſtico ſubiaceat interdicto.

(b) Concil. Tol act. 3. c. 1. & Comp. act. 3. c. 13.

§. VII.

IN Capitulo etiam cuiuſcumque Eccleſiæ Cathedralis Archivum vnum ſit, in quo aſſerventur, & in vnum redigantur ſcripturæ omnes publicæ ad Epiſcopum, Capitulum, fabricam, & Hoſpitales domos pertinentes, cum erectionibus, ſtatutis, & reliquis inſtrumentis ad hoc ſpectantibus. In eodem etiam Archivo liber vnus ſit, in quo Cappellæ, & fundationes earum, iuraque, & prædia ad Eccleſiarum fabricas, & domorum Hoſpitalium totiùs Diœceſis

ceſis vſum pertinentia deſcripta ſint, hoc verò Archivum tribus clavibus occludatur, quarum vna penes Epiſcopum ſit, altera penes Decanum, aut Decano abſente, penes antiquiorem Dignitatem, tertia verò penes Canonicum ab Epiſcopo deputatum.

§. VIII.

IN vna quaque etiam Parochiali Eccleſia liber vnus ſit, in quo annotentur iura omnia, prædia, hæreditates, & Cenſus ad fabricam Eccleſiæ huiuſmodi pertinentia, bona quoque quibus Cappellæ, feſta, & commemorationes dotantur: (c) quidque in id præſtandum ſit, exprimatur: ſcripturæ etiam, & inſtitutiones Cappellarum. Præterea in ſingulis Parochijs tabella vna in loco publico collocetur, in qua Miſſæ, Feſta, Anniverſaria in Eccleſia huiuſmodi celebranda deſcribantur: hæcque tabella ac officialibus, ſeu Viſitatoribus, & à Notario ſubſcripta ſit. Quando verò Parochi feſta colenda populo annuntiaverint; ei quoque feſtum, aut Anniverſarium ea hebdomada celebrandum notum facient: (d) Id verò omne quod hoc decreto continetur, hæc Synodus vehemen-

(c) Mex. 2. c 47.

(d) Mex. 1. c. 17 §. 1. Guad. t. 3. conſt. 29. & Gran. t. de Benefic. n. 19. & t. de Sepulturis, n. 16. & Prov. de Quir. act. 3. c. 5.

menter commendat Epiſcopis, vt adimpleant, & quam primùm exequantur, cùm ex eo non mediocriter pendeant Eccleſiarum, dignitatis Epiſcopalis, iuriumque, & prædiorum conſervatio, difficultatumque, & litium remedium; quæ ſi hoc negligenter fieret, pullularent.

LIRRI TERTIJ

TITULUS NONUS.

De Teſtamentis, & vltimis voluntatibus. (e)

(e) Con Trid. ſeſſ. 22. c 8. de Reform.

§. I.

Pletate Chriſtiana adſtringimur rebus defunctorum proſpicere, qui de fidelitate vivorum confiſſi, quod ipſi piè, & iuſtè diſpoſuerunt, vivis adimplendum reliquere. Quæ cura Epiſcopis potiſsimùm incumbit, tamquam pauperum patribus, & ſtrenuis piorum operum executoribus, hac igitur de re decernit hæc Synodus, (f) vt cùm quis condito teſtamento ex hac vita migraverit; antequam crux efferatur ad corpus

(f) Mex. 1. c. 16. 17. & Granat. t. de Teſt. n. 1.

pus defuncti humandum, executores teſtamentarij teſtamentum coram Parochis exhibeant, aut ſaltem eas clauſulas authenticas, & fidem facientes, quibus de ſepulturæ loco, de Miſsis, & Legatis pijs relictis teſtator diſpoſuit. Quæ omnia Parochi, & Beneficiati in libro, quem ad effectum huiuſmodi habere debent, annotent: currentque diligenter de plena eorum executione. Quod ſi intra fatalem annum hæc adimpleta non fuerint; Epiſcopo, aut eius officiali, ſeu Viſitatori id notum faciant.

§. II.

(g) Gran. t. de Teſtam. n. 1.

EXecutoris (g) itidem teſtamentarij conſcientiæ ſuæ ſatisfacientes, à teſtatoribus diſpoſita quam primùm poterunt exequantur. Quod ſi id effecerint intra terminum, quo de iure, & expreſſa teſtatoris voluntate tenentur; per cenſuras, & alia iuris remedia à Iudicibus Eccleſiaſticis compellantur, (h) vt cum effectu teſtamenta huiuſmodi exibeant, & de his quæ adimpleta ſunt, queque nondum ſunt executioni mandata, rationem reddant. Si verò propter retardationem culpabilis ſint; puniantur, hæredeſque, & depoſitarij bonorum coer-

(h) Fundatur paragraphus iſte cum ſeqq. S. Conc. Trid. ſeſſ. 25. in decreto de Purgatorio, verb. Curent autem Epiſc.

coerceantur, vt quam primum totum id tribuant, quod ad executionem teſtamenti neceſſarium eſt.

§. III.

QUoniam verò executores teſtamentorum aliqui dolo malo ab Epiſcopatu abſunt antequam fatalis annus compleatur; eamque ob cauſam, tempore à iure ſtatuto ab eis ratio peti non poteſt; ſicque diu retardatur, & differtur eorum executio, quæ teſtamentis diſpoſita ſunt; propterea hæc Synodus interdicit, ne vllus executor (y) huiuſmodi à Diœceſi diſcedat, quin priùs teſtamentum quod ſibi incumbit, executioni mandaverit, aut cautionem dederit, quatenus anno elapſo, ſine vlla retardatione præſentem ſe conſtituet rationem redditurum: arbitratu Epiſcoporum ob eius contumatiam * puniturus, ſi intra octo dies poſt elapſum annum ad id non compareat. Quò verò huius decreti executio certior ſit; officialibus, & Iudicibus teſtamentorum præcipitur, quatenus Epiſcopis annuntient, vt de opportuno remedio provideant, ne defunctorum voluntates

(y) Fac. Guad. t. 3. coall. 30.

* Puniendus.

tes fruſtrentur, & quæ ab ipſis diſpoſita ſunt, minus adimpleantur.

§. IV.

(k) Gran. t. de Teſt. n. 2.

CUrati omnes (k) Beneficiati, Capellani, & alij Sacerdotes, quibus incumbit Miſſas celebrare, aut alia pia legata teſtamento relicta adimplere; id agant, & præſtent intra ſex menſes poſt obitum teſtatoris, ſi ab eo aliter non ſit diſpoſitum, ſub pœna pondo quatuor in vſus piorum operum; necnon eorum impenſis Miſſæ huiuſmodi celebrentur, & pia legata adimpleantur, quæ ob eorum negligentiam impleta non ſunt.

LIBRI TERTIJ

TITULUS DEZIMUS.

(l) Gran. t. de Sepult. n. 7.

De Sepulturis, Defunctis, & Funeralibus. (l)

§. I.

IUſtum eſt, vt populus Chriſtianus fideles defunctos pijs precibus, & officijs proſequatur. Eam ob cauſam ſtatuit hæc Synodus, vt ſi condito teſta-

men-

mento quiſquam obierit, ea quæ de ſuis exequijs, Miſsis, & pijs legatis, in vtilitatem animæ teſtator diſpoſuit, ſtatim, prout in teſtamento continetur, adimpleantur. Si verò ſine teſtamento ex hac vita diſceſsit, & relicta bona ſufficiant pro defuncto; Miſſa, & vigilia de depoſitione defuncti ſolemnitèr celebretur, itidemque in ſua Parochia privatarum Miſſarum novenarium peragatur. Si autem defunctus perſona miſerabilis ſit, nihilque in bonis reliquerit, gratis ſepeliatur. Quod ſi aliquid in eleemoſynam erogatum ſit; id non in eius ſepulturam, ſed in ſuffragia pro defuncto conferatur. Qua de cauſa Curati, & Parochi Cathedralium, & Parochialium Eccleſiarum iubentur, ne eleemoſynam huiuſmodi in ſuos proprios vſus convertant. Quòd ſi ſecus fecerint, ad reſtitutionem in foro conſcientiæ teneantur, ac præterea Epiſcopi ſeverè eoſdem puniant.

§. II.

AD humandos mortuos etiam pauperes, vnus ex Parochis, & alter ex Beneficiatis, cùm primùm vocati fuerint, accedant, (m) ſub pœna pondo quatuor in eleemoſynam Miſſarum pro ani-

(m) Gran. tit de Sepult. d. n. 7.

mabus in purgatorio detentis. In vnaquaque verò Parochia, vel ex fabricæ redditibus, vel ex eleemoſynis erogatis, Parochi duos cereos ſibi comparent ad miſerabilium perſonarum funera, curentque vt aliqui in comitatu corporis mortui ſint, & vt aliquis ſepulchrum effodiat.

§. III.

(n) Text. de iure regia in leg 6. & 10. tit. 4. lib. 5. Recop.

QUando Indus (n) aliquis teſtamento relicto migraverit, ſuffragia, & pia legata ab eo diſpoſita executioni mandentur: Si verò hæredem neceſſarium habuerit, ſuffragia, & pia legata huiuſmodi quintam bonorum partem non excedant, cùm iure prohibitum ſit in maiore quantitate diſponere. Si verò abſque teſtamento (o) diſceſſerit, quod eſt præcedenti decreto ſancitum fiat. Cavetur tamen (quocumque modo, vel cum teſtamento, vel ſine eo Indus moriatur) ne Parochus aliquis ſæcularis, aut regularis, ex eius bonis quicquam accipiat, etiam ſub prætextu erogandi quintam eorum partem in ſuffragia pro defuncto. Quòd ſi Curatus ſæcularis ſecus fecerit, tantumdem ſolvat fabricæ Eccleſiæ quantum ex bonis defuncti abſtulit: regularis verò pro ratione

(o) Limen. 3. act. 2. c. 29.

ne culpæ ad præſcriptum Concilij Tridentini (p) punietur.

(p) Seſſ. 25. c. 11. de Refor.

§. IV.

VT corruptela, quæ in has Indiarum partes graſſata eſt, funditùs tollatur, qua Curati Indorum defunctis eorum corporibus humandis non intervenientes, id officij cantoribus relinquebant; præcipit hæc Synodus Curatis omnibus, ſæcularibus, & regularibus, vt ipſi per ſe ſepeliendis Indis interſint, & defunctorum officium celebrent, ſuper pelliceoque induti cum Cruce funeri occurrant loco ab Epiſcopo deputato. Iuſtum enim non eſt, vt Indi teneri adhuc in fide, exequias defunctorum à ſuis miniſtris parvipendi conſpiciant, quod puſillis huiuſmodi ſcandalo eſſe poſſet.

§. V.

COnvivia, (q) crapulas, & ebrietates ab Indis in die depoſitionis defuncti admitti ſolitas, diligenti cura Parochiali munere contendant; eoſque moneant, longè ab eo tempore id alienum eſſe debere. Si verò moniti non reſipiſcant, à Parochis corrigantur.

(q) Tex. in c. Nullus 44. d.

§. VI.

QUò Sanċti Templi, vbi divina Officia celebrantur, decor ſervetur, omneque illud removeatur, quod impedimento eſſe poſsit aſsiſtentibus in Eccleſia, vt minus attentè divina Officia audiant, iuſtiſque alijs de cauſis; ad præſcriptum conſtitutionis fœlicis recordat. Pij Papæ V. ſtatuit hæc Synodus, ac iubet, ne ſepulchro vllius perſonæ, cuiuſcumque ſtatus illa ſit (*) cenotaphium imponatur, niſi in diebus depoſitionis, exequiarum, & anniverſarij: ſepulchra lapidea, (r) & lignea in Eccleſijs ne erigantur, quæ earum pavimento immineant. Quòd ſi ſecus fiat, ſæculares id committentes ab Epiſcopo pro modo culpæ punientur; miniſter verò Eccleſiaſticus conſentiens, pondo decem multetur ad vſum fabricæ huius Eccleſiæ, & ceræ, quæ Sanċtiſsimo Euchariſtiæ Sacramento deſervit. Sacellis itidem, Templorum parietibus panni lugubres ne pendeant, niſi perſona Regia defunċta ſit. In funeralibus (ſ) autem exequijs, & anniverſario plures quam duodecim faces, aut cerei ſepulchris ne incendantur. Quòd ſi plures ſint, ad vſum luminum

Sanc-

(*) Eſtrado, ò tarima. Mexic. 1 c. 24.

(r) Gran. tit. de Sepulturis, n. 5. Mil. 1. 2. p. tit. de Sepultur. & Milanen. 4. tit. de Sepult.

(ſ) Lex regia 2. tit. 5. lib. 5. Recop.

Sanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento applicentur.

§. VII.

QUando defuncti corpus ab aliqua Eccleſia vbi erat in depoſito removetur; è ſepulchro ante ne afferatur, (t) quàm pro eius iuribus pondo duodecim in eleemoſynam erogentur, quorum novem Beneficiatis; tres verò fabricæ illius Eccleſiæ tribuantur. Si verò proprietatis iure ſepultum corpus in Eccleſia aliqua ſit; in aliam nullatenùs transferatur, niſi de Epiſcopi, eiuſvè officialis, aut Viſitatoris generalis expreſſa facultate in ſcriptis. Qua obtenta, hæredes viginti quatuor pondo in eleemoſynam conferant, quorum decem, & octo Beneficiatis, ſex verò fabricæ Eccleſiæ, à qua corpus transfertur, applicentur. His verò iuribus funeralia iura non intelliguntur comprehenſa, quæ aliàs ex diſpoſitione teſtatoris Beneficiatis provenire poſſunt.

(t) Gran. tit. de Sepult. n. 11. & 12.

§. VIII.

QUia verò rationi maximè conſonum eſt, vt ſubditi ſuperiores amore proſequantur; præcipit hæc Synodus, (v) vt defuncto aliquo Epiſcopo, omnes illius Diœceſis Sacerdo-

(v) Gran. tit. de celebratione Miſſar. n. 32.

dotes, intra quatuor dies à die notitiæ; pro eo Miſſam vnam defuncto Epiſcopo celebrare teneantur, intra octo verò in ſingulis Eccleſijs Epiſcopatus Miſſa vna ſolemnis celebretur cum Reſponſorio, idque ſine pompa, & ſine Eccleſiarum ſumptibus fiat.

LIBRI TERTIJ
TITULUS VNDECIMUS.

De Parochis. (x)

(x) Mexic. 1. c. 62. cum §. 2. latè, & piè de hoc tit loquitur. Conc. Mil. 4. 2. p. tit. de Paroch.

§. I.

VT inter Parochos, & Eccleſiarum miniſtros nulla ſit cauſa diſcordiæ; ſtatuit hæc Synodus, ac præcipit, ne vllus Sacerdos, ſæcularis, aut regularis, Sacramenta adminiſtrare audeat in his oppidis, quæ alterius iuriſdictioni ſubſunt, ſine Epiſcopi conſenſu, aut Parochi proprij eius regionis. Permittitur tamen, vt ſi iter agentes per aliquod oppidum tranſire contigerit, à quo proprius Beneficiatus abſit; poſsint Sacerdotes huiuſmodi parvulos, & adultos in caſu neceſsitatis baptizare, baptizatorum nomina deſcripta relinquentes, vt cum pro-

proprius Parochus venerit, ea in ſuum librum tranſcribat: itidemque confeſsiones audire poterunt, ſi ad id fuerint per Ordinarium approbati.

§. II.

MAndat hæc Synodus, (y) vt regulares fontes baptiſmales non habeant, niſi in his tantùm Eccleſijs, vbi aſsignata eſt illis cura animarum; ibique nullos præter Parochiales baptizabunt, nec matrimonio coniungent, aut eis nuptialem benedictionem porrigent, niſi de Epiſcopi, aut proprij Parochi licentia. Quòd ſi ſecus fieret, matrimonia irrita eſſent, & nulla, vt eſt Sacri Concilij Tridentini (z) decreto ſancitum.

(y) Conc Limen. 3. act. 4. c. 16.

(z) Seſſ. 24. c. 1. de Reform. matrim.

§. III.

QUia æquum eſt, vt vnuſquiſque fidelium propriam Parochiam, vbi Sancta Sacramenta ſuſcipit, recognoſcat; ſtatuitur, & iubetur, vt (a) poſtquam mulier aliqua pepererit, intra menſem propriam Parochiam adeat, ibique Miſſam audiat, ac pro beneficio accepto Omnipotenti Deo gratias agat: ſi verò ſine iuſta cauſa id ampliùs differat, Epiſcopi arbitratu puniatur.

(a) Guad. tit. 2. conſt. 12.

LIBRI TERTIJ
TITULUS XII.

De Decimis, & Primitijs.

§. I.

CUratorum, & miniſtrorum Eccleſiæ ſuſtentatio ad eos iure divino ſpectat, in quorum ſpirituali vtilitate miniſtri Eccleſiæ ſe ſe exercent, eamque ob cauſam Sancta Mater Eccleſia Decimas, & Primitias Eccleſiæ dari præcipit, quas Sanctum Concilium Tridentinum (b) integrè perſolvi iuſsit, necnon omnes, & ſingulos Chriſti fideles hortatum eſt, vt Parochis, & ſuperioribus, qui tenuioribus præſunt Eccleſijs, de bonis à Deo ſibi collatis, pro charitate Chriſtiana, debitoque erga ſuos paſtores munere largè ſubveniant. Ad cuius Concilij præſcriptum (c) hæc Synodus ſtatuit, & mandat, vt (d) omnes homines huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ (Indis exceptis) ad quos Decimarum, & Primitiarum ſolutio ſpectat, eas quas de iure, vel conſuetudine tenentur, integrè perſolvant ſine dolo, & fraude, ſivè di-

(b) Seſſ. 25. c. 12. de Refor.

(c) Et ſeſ. 21. c. 4.

(d) Mex. 1. c 90 & Guadix tit. 7. conſt 8. & Gran tit. de Decim. n. 1. & Lim. 3. act. 4. c. 12.

mi-

minutione, ſub pœnis à iure ſtatutis, & alijs quæ in Brevibus à Sede Apoſtolica ſpecialitèr emanatis continentur. Coñfeſſarij verò omnes ſubditos ſuos doceant quid de ſolutione Decimarum, & Primitiarum Sanctum Concilium decreverit, quantùmque ad hoc decretum implendum aſtricti ſint. Quos autem repererint in hac parte muneri ſuo non ſatisfeciſſe; de gravitate commiſſæ culpæ admoneant, & de pœnis hac de cauſa incurſis: nec eos ab hoc crimine, niſi plena reſtitutione ſequuta, abſolvant: cùm iuſtiſsimum ſit, vt à quibus ſpiritualia remedia percipiunt, temporali ſtipendio iuvare non deſinant. Quoad Indos verò id ſervetur, quòd ſchedis, (e) & executorialibus Regiæ Maieſtatis diſpoſitum eſt.

(e) Mex. 1. c. 26. Y ay Real Cedula en el libro que dizen de Puja, fol. 195.

§. II.

CONcilij Tridentini (f) authoritatem ſequuta hæc Synodus; ſtatuit ne quiſquam, cuiuſcumque gradus, & conditionis ſit, Decimarum, & redditSuum Eccleſiaſticorum ſolutionem impedire audeat, ſubtrahere, aut occupare, directè, vel indirectè, per ſe, aut per interpoſitam perſonam, nec impediat exactionem, locationem, augmentum, &

(f) Seſſ. 25. c. 12 text. in Clem Cupientes de Pœnis, & in Clemen. Relig. de Decim. Mex 1. d c. 90 §. vnico, & Guad. & Gran. vbi ſuprà

& beneficium Decimarum,& redditui
huiuſmodi, ſub pœna excommunicati
nis latæ ſententiæ, & alijs pœnis, & ce
ſuris contra eos à iure, & ab Apoſtoli
Brevibus ſtatutis, quas ipſo facto inci
rant ſine alia ſententia, tam qui Decim
ſibi vſurpant, aut earum exactionum in
pediunt, quàm qui id iubent, aut ad
Concilium, auxilium, favoremvè pr
tent: Civitates verò, & oppida ta
diu Eccleſiaſtico interdicto ſubiacean
quamdiu delinquentes huiuſmodi ret
nuerint, aut conſenſerint, ſine reſtitutio-
ne ab eis plenè facta.

§. III.

ATtendens præterea hæc Synodus, ad alia perſolvenda Eccleſijs, quàm ad Decimas, & Primitias, fideles non teneri, niſi ſponte, & voluntariè ea velint erogare; præcipit hæc Synodus, ne (g) vllus Indorum miniſter eos compellat directè, aut indirectè ad oblationes in Miſsis, funeribus, aut alijs divinis Officijs, & in feſtis titularibus locorum faciendas: nec occupare poſsit, exigere, aut petere quaſcumque exactiones (Indi *Suchiles*, aut *Tlamalaliztli* vocant) nec quacumque alia ratione, per ſe, vel per

(g) Ex Conc. Limen 3. act. 2.c.38.

per Fiſcales, aut quos vocant Indi *Teopantlacas*, aut alias perſonas, ſub pœna quinquaginta pondo pro prima vice, & dupli pro ſecunda, in fabricæ eius Eccleſiæ cuius fuerit miniſter, accuſatoris, & piorum operum vſus. Miniſtri tamen huiuſmodi accipere poterunt ab Indis, quod ipſi ſponte obtulerint, admonentes eos ad id non teneri, niſi ex voluntaria devotione: quo fiet, vt & qui Sacramenta miniſtrant, ac Doctrinæ Chriſtianæ documenta tradunt, commodè ſuſtententur, & eorum ſubditi nullis extorſionibus, & vexationibus opprimantur.

LIBRI TERTIJ

TITULUS XIII.

De Regularibus, & Monialibus. (h)

(h) De hoc tit. Conc. Tolet act. 3 cap. 25. & Mil. 1. p 3 tit. de Monialibus cum ſeq & Mil 4. 3. p. tit. Quæ pertinent ad regul & 5. Conc. Mil. tit. Quæ ad moniales pertinent.

§. I.

VOta paupertatis, caſtitatis, & obedientiæ adeò in Republica Chriſtiana ſemper magni æſtimata ſunt, vt à tempore Apoſtolorum ad noſtra vſque tempora Eccleſia commendaverit, prædicaverit, & perpetua traditione ſtatuerit ea, quæ ad votorum huiuſmodi plenam

nam obſervationem viſa ſunt ei neceſſaria, & oportuna. Nec ſolùm de religioſis omnibus ſemper curam habuit, ſed præcipuè monialium, & virginum Deo dicatarum clauſuram procuravit. Eſt enim is virginum ſtatus dæmonibus adeò inviſus, vt eas omnibus machinis expugnare, & exagitare contendant, ita vt nullis conſtitutionibus vallari poſſe videantur, & ad impetum inimicorum retundendum muniri, ſi Epiſcopi, quibus monialium cura data eſt, diligentèr non invigilant, ne vlla in hoc admittatur negligentia, quæ iure tanti ponderis & momenti eſſet valdè culpabilis. Ob id enim præcipuè huic virginum ſtatui Eccleſia clauſuram impoſuit, quia neceſſarium, aut ſaltem convenientiſsimum remedium eſſe duxit, vt virgines huiuſmodi nequaquam à propoſito ſuſcepto deterreantur. Iccircò cupiens hæc Provincialis Synodus, in omnibus, & per omnia Sancti Concilij Tridentini (i) decreta ſequuta, huic accuratè proſpicere, has piè, rectèque vivendi formulas ſequentibus decretis ſancitas obſervari præcipit.

(i) Seſ.25.tit. de Regul.

§.II.

§. II.

IMprimis curent Epiſcopi, vt in Monaſterijs ſibi ſubiectis id omne obſervetur, quod de monialibus Sanctum Concilium Tridentinum (K) decrevit, præſertim quod de paupertate, & clauſura, tàm ab eodem Concilio, quàm à fel. recordationis Pontificibus Pio V. & Gregorio XIII. conſtitutum eſt, quam primum executiòni mandare ſtudeant. Quia verò his præſidijs labefactatis, atque convulſis, abſque vlla dubitatione Religio detrimentum pateretur, & collaberetur; quoad paupertatem præcipitur, vt ſi quicquam fuerit alicui monialium dono datum, aut teſtamento relictum, aut induſtria, & labore quæſitum, Conventui incorporetur, ideòque ad manus Præfectæ recta deferantur, quæ pro ſua prudentia, & humanitate imprimis ex huiuſmodi bonis ſubveniat arbitrio ſuo neceſsitatibus illius monialis, cuius opera, vel contemplatione fuerint parta. Quòd verò reliquum fuerit, in communem vſum totiusMonaſterij convertat. Quoad clauſuram verò animadvertant Epiſcopi, aut alij Superiores, ſe non debere facultatem concedere, vt ali-

(K) Seſſ. 25. c. 2. de Regul. Tolet. act. 3. c. 25. & Syn. de Quir. conſ. 96. & Provin. eiuſdem Quirog. act. 3. c. 43. Pio V. & Greg XIII.

qua

qua monialis ex ſeptis Monaſterij egrediatur; niſi in caſibus lippiæ, epidemiæ, aut gravis alicuius incendij, prout eſt conſtitutione fel. recordationis Pij Papæ V. (l) diſpoſitum. Nulli autem perſonæ, niſi rationabilis, & manifeſta cauſa exiſtat, ſine Epiſcopi licentia in ſcriptis, ingreſſus, vel acceſſus ad Monaſteria pateat, iuxta conſtitutionem Bonifacij VIII. quæ incipit: *Periculoſo*, (m) à Sacro Concilio Tridentino (*) renovatam. Superioribus quoque, Vicarijs, & de Abbatiſsis, ſeu Præfectis Monaſteriorum præcipitur, ne pueri parvuli, aut puellæ vllatenùs intra Monaſteria ducantur. Quòd ſi ſecus fecerint, Prælatis iniungitur in foro conſcientiæ, vt in hoc Abbatiſſæ, aut cuiuſvis alterius monialis negligentiam, & exceſſum corrigant, cum ſuſpenſione officij ſi opus fuerit.

(l) Pij V.

(m) In c. Periculoſ de Statu Regul. lib. 6.

(*) Seſſ. 21. c. 5. de Reg.

§. III.

QUandocumque (n) in Monaſterijs monialium Ordinario ſubiectis, Abbatiſſæ, Prioriſſæ, aut cuiuſvis alterius nominis præfectæ officium vocaverit, & de novo eligi debuerit; Epiſcopus per ſe, aut per ſuum Vicarium, vel alium quem voluerit ad id deputare,

(n) Provinc. de Quir. act. 3. c. 44.

Mo-

Monaſterium, & omnes moniales viſitet; ita vt viſitatio electionem præcedat.

§. IV.

EX Tridentini (o)Concilij iuſſu maior monialium numerus in Monaſterio ne recipiatur, quàm qui pro modo, & facultate loci, & conſuetis eleemoſynis, & redditibus commodè valeat ſuſtentari: neque is numerus, niſi facta proportionabili reddituum acceſſione, augeri poſsit. Præfectis verò in virtute ſanctæ obedientiæ præcipitur, vt totum id quod pro ingreſſu alicuius monialis pro eleemoſyna perceperunt, in redditibus, & bonis immobilibus Monaſterij collocent. Si quid verò ex eo ſumptuum faciendum aliquo modo eſt; id ſine conſenſu Epiſcopi ne fiat. Præfectæ verò monialibus ſubditis ita quæ ad victum neceſſaria ſunt tribuere procurent, ne à parentibus illud moleſtè petant.

(o) Seſſ. 25. c. 3. de Regul. Conc. Tarrac. cap. 26. & 31. Conc. Rem. c. 33. tex in c. 1. de inſtit & in c. Authoritat. § Sanè de Statu Reg lib. 6. & Lim. 3. act. 3. c. 33 & iura, & Concil. concordantia refert Ioann. Trull. in expoſ. Reg Canon Regul. lib. 2 c. 19. n. 2. Lim 3. act. 3. c. 34.

§. V.

QUando monialium Monaſteria viſitantur, initio viſitationis Prælatus, aut ſi impeditus fuerit, viſitator ab eo ſpecialitèr deputatus, Monaſterium ingrediatur, duobus, aut

tribus

tribus viris honeſtate vitæ, & morum integritate probatis ſibi in Comites adhibitis; perluſtretque diligentèr qualitatem domus, officia, & reliqua ad id neceſſaria: in fine verò viſitationis, quando capitulum ad corrigendum exceſſus congregandum eſt, viſitator eodem modo comitatus Monaſterium ingredi poterit. Reliqua verò alia ante cancellorum feneſtellam, aut in loco collocutioni deputato peragat. Si verò extra hos caſus viſitatorem in Monaſterij ſepta ingredi oporteat; id ſine facultate Epiſcopi in ſcriptis ne faciat, iuxta formam Concilij Tridentini. (p)

§. VI.

ABbatiſſæ,(q) ſive præfecte monialibus ſubditis facile ne concedant, vt cum ſæcularibus hominibus loquantur, niſi ij parentes ſint, fratreſve, aut conſanguinei: idque frequenter ne fiat. Nunquam tamen conſentiant, vt ſine aliqua auſcultatione ſæculares alij moniales alloquantur. Quibuſcumque etiam perſonis interdicitur, ne loca in Monaſterijs monialium collocutionibus deputata frequenter adeant. Sin minus perſona illa, ſive ſæcularis, ſive regularis, cu-

(p) Seſſ.25.c.5.& 7.

(q) Mil.1.p.3. tit.de Clauſura, & quæ ad eam tuendam aliqua ratione pertinent Verb. Hoc autem edicto, & Limen.3. act. 3.c.35.tex.in c. Monaſteria, de Vit.& honeſt Clericor. Mil.1.p.3.d. tit.de Clauſ verb. Quicumque, & Guad. tit. 5. conſt. 13. & Gran. tit.de Vita, & honeſt. Clericor n.16. Synod de Quir. conſt. 96. in fine, & Syn. de Oſma, tit. 8 conſt 1. § 7. & Provin. de Burg. lib. 3. de Vita, & honeſt. Clericor. c.11. ad finem. Lim. 3. act. 3. p. 36.

cuiuſcumque gradus, & conditionis ſit, quæ ſæpiùs cum aliquibus monialibus colloquatur, aut conſuetudinem habeat ſine facultate prædicta, graviter puniatur, iuxta conſtitutionem Alexandri III. quæ incipit: *Monaſteria*, & alijs etiam pœnis pro modo culpæ, & ſcandali. Quod inde generabitur, invocato, ſi opus fuerit, ad id brachij ſæcularis auxilio. Nec permittatur, vt Eccleſiaſticus, ſive ſæcularis vir, aut Monaſteria adeat, vel ea ingrediatur, ratione inſtruendi moniales in cantu, niſi iuſta aliqua de cauſa, ſuperior ad id facultatem conceſſerit; in qua facultate concedenda ſuperioris conſcientia maximè oneratur, vt eam non concedat, niſi ob vrgentem neceſsitatem, aut communem vtilitatem. Cùm verò alicui perſonæ ad cantum docendum Monaſteria adire conceditur; nequaquam intra ſepta Monaſterij ingrediatur, ſed id ante cancellorum feneſtellam præſtet, aliter pœnas incurrat à Concilio Tridentino ſtatutas.

(§)

§. VII.

* Meſtiza.

VT omnes avaritiæ, aut ſimoniæ labes obvietur, præcipit hæc Synodus, vt quando * mixta aliqua fœmina in monialem alicuius Monaſterij recipiatur (quod niſi de ſuperioris ſpeciali conſenſu fieri non poteſt) pro eleemoſyna ampliùs quàm aliæ ne det. Neque ab ea quicquam petatur eo quòd ad choro inſerviendum admittatur, niſi illud tantùm quod ſolent dare aliæ, quæ ad huiuſmodi effectum recipiuntur, ſi enim ſecus fiat, ſimoniæ ſcrupulo non caret.

§. VIII.

AMbitio diſenſionis, & invidiæ origo omnino eſt à Monaſterijs, tamquam teterrima peſtis, propulſanda. Quam ob cauſam ſtatuitur ac iubetur, ne vlla monialis (r) ambiat, aut vllo quovis modo, ſive directe, ſive indirecte, per ſe, aut per aliam interpoſitam perſonã, honores officiave cuiuſvis generis ſui Monaſterij quærat, ſub hac conſtituta pœna; vt ea, & quæ ſibi in ea re fuerint, per tres ſextas ferias ad pedes ſingularium monialium terram deoſculantes, ſuam accuſent ambitionem: ipſaque

(r)Mil. 1. p. 3. tit de Præf & alijs Miniſtr. monial. verb. Nullamonial. & verb. Singulæ.

que præterea ſi id officium conſecuta erit, eo cæteriſque muneribus privetur ſuperioris, arbitratu, iuſta conſtitutiones ſingulorum Monaſteriorum, ſingulæ moniales, propria voluntate depoſita, & ad obtemperandum paratæ, ſibique Dei gloriam, & communem Monaſterij vtilitatem tantummodo proponentes, ad honores, & officia eas eligent, quas omni remoto humanitatis affectu, impulſu Spiritus Sancti magis idoneas ad id munus eſſe iudicaverint.

§. IX.

PRæfecta, quocumque nomine appelletur, ex Tridentini Concilij (f) Decreto, ne minor quadraginta annis eligatur; quæve in vitæ honeſtate laudabiliter vixerit octo annis poſtquam profeſſa eſt. Quòd ſi in eodem Monaſterio non eiuſmodi reperiatur iuxta Concilium Tridentinum ex alio eiuſdem ordinis eligi poſsit. Sin autem Superiori, qui electione præeſt, hoc etiam incommodum eſſe videatur; Epiſcopo, vel alio Superiore conſentiente, eligatur ex his quæ in eodem Monaſterio triginta annis maiores natu ſint, quæ annis ſaltem quinque poſt profeſsionem recte vixerit,

(f) Seſſ. 25. c. 7 de Reg. Mil. 1 p. 3 tit de Præfect. verb. Præfectæ.

rit, huiuſmodi verò præfecta,& eius Vicaria, diſcretæ etiam, quæ alio nomine matres Concilij vocantur; vbi eæ à Capitulo eligi conſueverunt, coram Superiore, aut eius Miniſtro eligantur, qui extra Monaſterium ad cancellos ſtet, ex Decreto Concilij Tridentini. (t)

(t) Seſſ. 25. c. 6. de Regul. Mex. 1. 3. p. t. de Præfectis, verbo Earum officia, & ver. Quæ delecta fuerint.

§. X.

Officia earum quæ electæ ſint in Abbatiſſam, vel Prioriſſam; per tempus in conſtitutionibus ſingulorum Ordinum, & Monaſteriorum præſcriptum durent. Poterit tamen Superior eas ante tempus officio præfinitum inde movere, ſi id malè adminiſtrant. Quæ verò Canonicè electæ fuerint; officia ſuſcipiant, & eorum munera ſine recuſatione humiliter exequantur, quæ aliter fecerint ſine iuſta cauſa, quæ Superiori probata ſit, iure ſuffragij priventur, vt ne ipſæ alias eligere, neque ab alijs eligi poſsint, arbitrio Superioris.

§. XI.

Nulla præfecta (v) etiam cum diſcretarum, & totius Conventus conſenſu, bona Monaſterij alienare permutare, locare, aut contrahere yllo modo

(v) Mil. 1. p. 3. tit de Præf. ver. Præfecta, & moniales.

do poſsit, niſi cum facultate Superioris inſcriptis, ſervatis item cæteris quæ iure ſervari debent: aliter contractus irriti ac nulli ſint; neque item ædificare poterit, niſi conſentiente Superiore, cuius prudentiæ eſt providere, vt id quàm minimo ſumptu commodè, & decenter fiat.

§. XII.

CUm primùm puella aliqua ad ſuſcipiendum ſacrum habitum offertur; monialium præfecta parentes, vel eos, quorum curæ puella commiſſa eſt, admoneat de excommunicatione quæ propoſita eſt à ſacro Tridentino (x) Concilio, his, qui virginem aliquam, viduam, aut aliam mulierem in vitam cogunt Monaſterium ingredi, aut Religionem profiteri: idemque fiat ab eorum Superiore, quo doctus conſenſus requiretur. Præfecta autem, & Moniales de puella earum ſuffragijs ad ſuſcipiendam Religionem admittenda, quicquam polliceri, aut Capitulum cogere non audeant, priuſquam libero loco, ab Epiſcopo, aut ab eo, cui ipſe id munus delegarit, puella ſecreto examinata ac probata, facultatem ſuſcipiendi in eo Monaſterio Religionem ſcripto conſequuta fuerit. (y)

(x) Seſſ. 25. c. 18. de Reg. Mil. 1. p. 3. t. de Puellis ad Religion. admittendis, & vero Præfecta & moniales.

(y) Seſſ. 25. c. 17. de Regul.

§. XIII.

(z) Seſſ. 25. c. 15. de Regul. Mil. 1 p 3 tit. de Novitijs ad profeſsionem recipiendis, v Quoniam, & verb. Novitię.

QUoniam ex Concilij Tridentini (z) Decreto, profeſsio ante decimum ſextum annum expletum, & ante annum probationis poſt ſuſceptum habitum facta nulla eſt, nullamque parit obligationem; curent Epiſcopi, ne novitia vlla ante illam ætatem, & tempus ad profeſsionem admittatur: Novitiæ autem cauſa ante profeſſionem, ex Decreto Concilij Tridentini, * nihil Monaſterio detur, præter id quod neceſſarium ad victum, & veſtitum eius pro tempore quo fuerint in novitatu, quòd totum æſtimari debeat à Superioribus, & ad id repreſentandum, antequam puella Monaſterium ingrediatur, omnibus iuris remedijs ijdem Superiores vtantur. Nulla autem renunciatio bonorum à novitia fiat, niſi quemadmodum à Concilio Tridentino (a) iuſſum eſt.

*Seſſ. 25. c. 6. de Regul.

(a) Seſſ. 25 c. 16. de Regul.

§. XIV.

QUò multis incommodis occurratur, & omnis tollatur occaſio, ne quæ ad regularem habitum admittuntur, & in eo profeſsionem faciunt,

ciunt, vel vim, vel ignorantiam prætendant; ex Decreto Concilij Tridentini (b) ſtatuit, & decernit hæc Synodus, vt de voluntate eius, quæ habitum regularem ſuſceptura eſt, aut in eo profeſſura, Epiſcopus per ſe inquirat, an coacta, an ſeducta ſit, an ſciat quid agat. Si verò Epiſcopus legitimè impeditus fuerit; eius conſcientiæ iniungitur, vt ad id perſonas prudentia, & vita probatas deputet, à quibus optima huius Miniſterij executio expectetur. Præfecta autem Monaſterij triginta ante diebus Epiſcopo ſignificet, quo tempore novitia profeſſura ſit. Si verò id facere neglexerit; eiuſdem Concilij Tridentini (c) Decreto ab eius officio tamdiu amoveatur, quamdiu Epiſcopo videbitur.

(b) Seſſ. 25 c. 17. de Regul. Mil 1.3 p. tit. de Novitijs ad profeſsionem recipiendis, v. Præfecta autem, & Milan. 5. tit Quæ ad Moniales pertinent. verb. Cum Novitiæ.

(c) Seſſ. 25. c. 17. de Regul.

§. XV.

VT puriori, & integriori conſcientia moniales, in Dei cultum ſeſſe exerceant; hæc Synodus Prælatis, aut his, qui eorum nomine virginum Monaſteriorum curam gerunt, præcipit, vt monialibus Confeſſores præficiant, & ætate provectos, & prudentes, & Deum timentes, qui ſingulis ſaltem menſibus peccata monialium audiant; eiſque ſa-

croſanctam Euchariſtiam adminiſtrent, quemadmodum ſacrum Tridentinum (d) Concilium iubet: ex cuiuſquoque Decreto iuſſum eſt, vt Epiſcopus, aut alij Superiores, præter ordinarium Confeſſorem, alium extraordinarium monialibus offerant, bis aut ter in anno, qui earum Confeſsiones audire debeat; cuius Decreti exequendi curam hæc Synodus Prælatis imponit.

(d) Seſſ. 25. c. 10. de Regul. Mil 1. c. 3. tit. de Contionatoribus Confeſſoribus. Viſitatoribus, & Cappellanis, verb Præficiantur, Conc. Prov. de Quir, act. 3. c. 45.

§. XVI.

TAmetſi hæc Synodus non reprobat, immo potius laudat, & approbat quarundam mulierum ſtatum, quæ extra Monaſteria in habitu honeſto degentes, voto ſimplici ad ſervandam Deo caſtitatem ſe aſtringunt; nihilominus præveniens eadem Synodus, ne ſub devotionis ſpecie prædictæ mulieres licentioſè huc illucque vagantes diſcurrant; & ob ſimilitudinem habitus ſancti monialibus ignominiam inferant; ſtatuit ac præcipit ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, vt nulla prædictarum mulierum, quas *Beatas* vocant, habitum alicuius Religionis approbatæ deferat. Declarat tamen hæc Synodus his decretis ad Religioſam gubernatio-

nem

nem pertinentibus, aliquam ex conſtitutionibus monialium nolle revocare, nec ei vllatenùs præiudicium inferre, nec facultatem à Prælatis auferre, quàm ipſi habent, circa ea quæ iuri non adverſantur, mutandi conſtitutiones, aut alias de novo adiungere, prout eis viſum fuerit, iuxta neceſsitatum, & temporum occaſionem. Hæc verò Synodus magiſtratus, & iuſtitiæ miniſtros Catholicæ Maieſtatis monet, & hortatur, vt ad executionem horum decretorum, quæ vt plurimum ex iure communi, ex Concilio Tridentino, & ex Romanorum Pontificum proprijs motibus deſumpta ſunt, favorem, & auxilium opportunum præſtent, vt decreta hæc ad Dei Omnipotentis honorem dirigantur.

§. XVII.

Ne verò exemptiones, & privilegia regularibus à Sede Apoſtolica conceſſa, vllius perturbationis cauſa ſint; neceſſarium eſt, ea declarare, quæ ex decretis Concilij Tridentini (e) regulares obſervare tenentur, & in quibus ſubditi eſſe debeant Archiepiſcopis, & Epiſcopis. Quare teneri eos declaratur publicis proceſsionibus intereſſe, quotieſcumque ab

(e) Seſſ 7 c. 12.& 13 ſeſſ. 23.c 15 ſeſſ. 24.c. 4. ſeſſ. 12. cap. 13. Compoſt act. 3 c. 36 & Milan. 1 p. 2 tit. de Proceſsionibus, & ſupplicationibus, verb. Ad huiuſmodi.

ab Epiſcopo vocentur, teneri quoque interdicta, & cenſuras ab Ordinario impoſitas ſervare, & in ſuis Monaſterijs, & Eccleſijs publicare, quando eis iniunctum fuerit.

§. XVIII.

ITidem ad ordines promoveri, aut alicuius perſonæ ſæcularis (etiam ſi Sacerdotes ſint) confeſsionem audire non poſsint, niſi priùs ab Ordinario examinati probentur. Præterea Epiſcopo non conſentiente, aut ſi priùs coram eo cum ſuorum ſuperiorum conſenſu non ſe conſtituerint, & ab eo benedictionem acceperint, verbum Dei non prædicent: extra Monaſteria verò, niſi examinati, & approbati ab Ordinario itidem prædicare non poſsint.

§. XIX.

(f) Conc. Trident. ſeſſ. 23. c. 15.

IUxta id, quod à Concilio Tridentino (f) decretum eſt, & per ſchedam Regiæ Maieſtatis diſpoſitum, Regulares qui Indorum curam gerant, ab Ordinarijs viſitari, eiſdemque ſubditi eſſe debent, tam quoad doctrinam edocendam, quàm quoad Sacramenta adminiſtranda. Qui ſi publicè deliquerint ab Ordinarijs ad ſuos ſuperiores tranſmitti debent.

bent. Si verò à ſuperioribus intra terminum ab Ordinarijs præfixum non corrigantur; delinquentes huiuſmodi Ordinarij ipſi puniant, vt eſt à Sancto Concilio Tridentino (g) diſpoſitum, & ſuprà titulo *de Epiſcoporum officio* iam dictum.

(g) Seſſ 5. c. 2. ſeſſ 24. c. 4. Mex 1. c. 9. & Granat tit. de Pœnitent. & remiſsionibus. n 4 & 5. Syn de Quir. conſt. 12. & Provinc. eiuſdem Quirog. act 3 c. 47 & Limen 3. act. 2. c 14.

§. XX.

Regulares (h) ab inſtituto Religionis ſuſcepto deficientes, Epiſcopi favoribus proſequi non debent, tum quia nihil boni ab his ſperandum eſt, qui promiſſum Deo votum non ſervant, tum quia ſi ij protegerentur, alijs daretur occaſio, vt eorum nequitiam imitarentur: eam ob cauſam interdicitur, ne regulares huiuſmodi ab vllo Epiſcopo eligantur, aut deputentur in Vicarios, Beneficiatos, Cappellanos, aut doctrinæ miniſtros, vt ſic derelicti ij ad inſtitutum Religionis redeant, & alij à ſuſcepto propoſito diſcedere vereantur. Si verò regularis aliquis (etiam retento habitu), extra Monaſterium vagetur; huic facultas non concedatur Sacrum peragendi, niſi priùs eius litteræ teſtimoniales ab ipſiſmet Epiſcopis examinentur.

(h) Conc. Trident ſeſſ 25. c. 14. Ay Cedula Real dada en Barcelona por Junio de 1585. Seſſ. 25. c. 14. Mex 1. c. 58. & Synod. de Quirog. conſ. 81. & Lim 3. act. 3. c. 10.

§. XXI.

STatuitur itidem, ac prohibetur in hoc Archiepiſcopatu,& Provincia, ne (i) eremitæ, aut aliæ perſonæ permittantur, quæ extra ordinarium habitum induentes, alium ſibi ſingularem vivendi modum præſcribant, quàm eum quem probatæ Religionis inſtituta admittant, vt multa incommoda vitentur, quæ, vt experientia compertum eſt, inde evenire ſolent.

(i) Mexic. 1. c.39.§.2.

LIBRI TERTIJ
TITULUS XIV.

De Religioſis, & Pijs domibus.

§. I.

ECcleſiæ, Eremitoria, & alia pia loca, vt quemadmodum oportet conſerventur, & adminiſtrentur, ex iuris diſpoſitione Epiſcopo debent eſſe ſubiecta. Atque adeò in executionem Concilij Tridentini (K) præcipitur, vt de cœtero ſimilia loca non erigantur, ſine Epiſcopi, in cuius Diœceſi erigenda ſunt, facultate priùs obtenta, ſub pœna ex-

(K) Seſſ.25.c.3. de Regul. Mex. 1. c. 35. cum §. 1. & Gran. de Religioſis,& pijs domibus,§.1. in princip. & Syn. de Quir conſtitut. 76. Conc. Mil.4. tit. de Eccleſ. fabric.

excommunicationis maioris. In facultatibus verò ad id concedendis ſervent Epiſcopi, quod ſuprà titulo *de Officio Epiſcoporum* ſtatutum eſt. Advertant tamen, ne in Eccleſijs Indorum ſub prætextu cuſtodum, aut cantorum maior numerus perſonarum conſtituatur, quàm qui videbitur neceſſarius. Qui verò ad Eccleſias huiuſmodi admittendi ſunt, bonæ vitæ, & morum fama polleant, & Catholicæ fidei myſterijs ſint benè inſtructi. Sacroſancti Concilij Tridentini authoritatem ſequuta hæc Synodus ſtatuit, vt quæ capitulo octavo, & nono, ſeſsione viceſima ſecunda Concilij eiuſdem decreta ſunt, omninò obſerventur.

§. II.

ECcleſiæ (l) omnes, Monaſteria, & Eremitoria, domus, & loca pia, vt eis debita reverentia ſervetur, & incommodis multis in Dei offenſam occurratur; dato ſigno campanæ ad orationem, quæ fit in Solis occaſu, claudantur per totum annum, præſertim verò ferijs ſextis, & alijs Quadrageſimæ diebus: ab eaque hora vſquequò dies illuxerit, nullatenùs aperiantur, nec ratione Iubilæi, Feſtorum, aut Indulgen-

(l) Mex. 1. c. 75. Gran vbi ſuprà §. 1. & Syn. de Quir. conſt. 78. tex. in c. Decet, de immunitate Eccleſ. lib. 6. Mex. 1. c. 27. § vnico ad finem, & Compoſt. act. 2. c. 11. & Mil. 1. p. 2 tit. de Eccleſ. & earum cultu verbo: Rect. & Granat. tit. de celebrat. Miſſar. n. 31. & Tol. act. 2. c. 20.

tia-

tiarum: alitèr qui Eccleſiarum, & locorum piorum huiuſmodi curam gerunt, graviter punientur pro modo culpæ, in quo Epiſcoporum conſcientiæ onerantur. Excipiuntur tamen tantùm noctes Nativitatis Domini noſtri, Feriæ quintæ in Cœna Domini, Feriæ ſextæ in Paraſceve, Reſurrectionis Domini. Ne verò nocturnæ ſtationes fiant, Epiſcopi neceſſarium adhibeant remedium.

ſ. III.

EPiſcoporum proprium eſt (qui patres indulgentiſsimi erga pauperes, & egenos eſſe debent) procurare, vt pia charitatis, eleemoſynarumque opera augeantur, & ea his adminiſtrandis cura adhibeatur, quo finis ad quem inſtituta ſunt, comparetur. Eam ob cauſam ad præſcriptum Concilij Tridentini (m) iubetur, vt in hoſpitalibus Ordinario ſubiectis, ad optimam eorum adminiſtrationem ſequentes conſtitutiones obſerventur.

(m) Seſſ 7. c 15. ſeſ 22 c 8. & 9 Con Mil 4 p. 3. tit. Quæ ad pia loca pertinent, ab hoc §. 3. vſq. ad finem huius tit. Vide Granat. tit. de Religioſis, & domibus, & n. 4. vſque ad 19 & Mil. 4. vbi ſuprà,

§. IV.

NE in hoſpitalia infirmus aliquis, vt ei medicamenta applicentur, excipiatur, qui ſuis ſumptibus id efficere valet. Si ob iuſtam aliquam cauſam

ad-

admitti debeat; ea conditio ei ſtatuatur, vt quicquid in ægritudine impenſæ fecerit, hoſpitali reſtituat, & aliquid etiam in eleemoſynam eroget, niſi alitèr fuerit fundatoris voluntate diſpoſitum.

Pauperes omnes ægroti, qui vt ab ægritudinibus convaleſcant in hoſpitalia recipiuntur, ante quam eis lectus tribuatur, vel intra tres dies poſt ſibi attributum lectum, peccata ſua confiteantur. Sin minus Medicus, nec eos viſitet, nec eis medicamenta applicentur: Adminiſtrator verò, ſeu Rector, ita adimpleri faciat, ſub pœna aurei vnius.

In hoſpitalibus nullus pauper ludat, nec iuret: ſin minus, foras eijciatur.

Omnibus diebus Dominicis, feſtis ſolemnibus, & alijs diebus, ſi fieri poterit, in hoſpitalibus Miſſa celebretur, curetque Adminiſtrator, vt eam omnes integrè audiant: in hoſpitalibus verò, vbi ſacellum eſt, & plebis multitudo convenit ad Sacrum audiendum, illud Dominicis diebus, & feſtis ſolemnibus ne peragatur, dum Miſſa ſolemnis in Eccleſia Parochiali celebratur. Nulla autem Miſſa, aut officium cantetur in hoſpitalibus, niſi à Beneficiato, vel Beneficiatis Parochiæ, aut de eorum conſenſu.

Sin-

Singulis noctibus poſt datum campanæ ſignum ad orationem, & etiam ſummo manè, Adminiſtrator iubeat, vt aliquis miniſter alta voce Chriſtianam Doctrinam pauperibus recitet, eique pauperes reſpondere teneantur. In valetudinarijs autem, ſeu infirmarijs, tabella, & item altera in ſacello hoſpitalium collocetur, quibus Doctrina Chriſtiana deſcripſit.

Oratorium quoque cum Sanctiſsimæ Crucis imagine alijſvè imaginibus, & aqua benedicta in hoſpitalibus conſtituatur, Adminiſtratorque pauperes, qui per hoſpitale deambulant, ibi preces ad Deum effundere faciat, cum in lecto cubaverint, vel ab eo ſurrexerint.

Hoſpitalium præfecti omnem eorum ſupellectilem nitidam ſervent, curentque diligentèr, ne qui contagioſis morbis ægrotant aliorum pannis involvantur: dormitoria, vt vocant, virorum, & fœminarum diviſa ſint, & ſeparata.

Adminiſtratores hoſpitalium nullatenus vagos, ebrioſvè, nebulones, inimicitias gerentes, & iſtiuſmodi nequiſsimos homines recipiant: inobedientes verò, & delinquentes, cùm opus fuerit, corrigant, eoſque vinculis coerceant, contumaces verò foras eijciant.

Itidem Rectores ne patiantur, vt in Hoſpitalibus à pauperibus aliquid extorqueatur, eo prætextu, quod lumen, aut ignis, aliavè huiuſmodi eis ſuppeditentur.

Sacramenta quoque pauperibus ſuorum Hoſpitalium Rectores adminiſtrent, ſi ab Epiſcopo examinati, ad id facultatem obtinent; pauperes etiam in articulo mortis hortentur, eiſque in eo articulo omnia neceſſaria provideant; nec ſolos eo tempore ægrotos deſerant. Idque omne curati Parochiarum in his Hoſpitalibus præſtabunt, vbi Rectores non ſint conſtituti, ſub pœna quatuor pondo. Defunctos etiam pauperes, ſi in eiſdem Hoſpitalibus ij ſepeliant.

Libros habeant Adminiſtratores, eiſque infirmorum nomina inſcribant, quibus lecti attributi ſunt, cum die, menſe, & anno, quando Hoſpitalia ſunt ingreſſi, patria etiam, ætate, officio, & ſtatu, ſupellectilique, & pecunijs quas ſecum attulerunt. Curent etiam, vt teſtamenta condant, eiſque in memoriam revocent, vt Hoſpitali (ſi fieri poteſt) ſuccurrant. Quod ſi obierint, eos in libro deſcribant, ita vt hæredibus de eis rationem reddere poſsint. Si verò conva-

luerint;quando ex Hoſpitali diſceſſerint; pecunias, & omnem ſuam ſupellectilem eis reſtituant.

Hoſpitalium præfecti curent diligenter, ne qui ad videndos ægrotos conualeſcentes acceſſerint, eis fructus, aut alia eſculenta porrigant; præter id quod Medicus iuſsit. Si verò compertum ſit ſecus fuiſſe factum; Rector, ſeu Adminiſtrator, præfectum Hoſpitalis ſuo arbitratu puniat.

Rectores, tempore quo peuperes prandent, & cœnant, valetudinariјs (quæ infirmariæ vacantur) interſint, & vnicuique id ſuppeditari curent, quod à Medico conſtitutum reperietur in tabella, aut libro, quem ad effectum huiuſmodi habere debent.

Ij, quibus incumbit cura emendi ea, quæ ad vſum Hoſpitalium ſunt neceſſaria curent diligenter, vt in eo officio cum omni vtilitate, & commoditate Hoſpitalium ſe ſe exerceant. Iniungit præterea hæc Synodus omnibus Hoſpitalium Miniſtris, vt accuratiſsimè eorum commodis conſulant, reique eorum familiari proſpiciant.

Omnes etiam Hoſpitalium Miniſtri Chriſtiano zelo ardeant, miſericordes,

be-

benignos, Fideles ſe præbeant confiteantur peccata ſua, ſacramque Euchariſtiam percipiant in Quadrageſsima, Nativitate Domini, in die Reſurrectionis, & Pentecoſtes, alijſque feſtis pro eorum devotione. Huius verò rei Rectores curam gerant, necnon, vt pauperes omnes peccata ſua confiteantur, ſaltem in Quadrageſsima: quem verò ſecus facere compererint, corrigant, ſi opus eſt ab Hoſpitali expellat.

§. V.

PRæter has conſtitutiones, in vnoquoqueHoſpitali peculiares quoque regulæ ab Ordinario, ſeu ab eius officiali, aut Viſitatore probatæ, & examinatæ, vnicuique officio ſtatuantur. Quas regulas omnes ſervare debeant. Aliter qui ſecus fecerint, plectantur, vſque ad expulſionem. Epiſcopi verò, quæ magis ſibi expedire videbuntur, pro ratione circunſtantiarum loci,& cauſæ poterunt ſtatuere.

(§)

*** *** ***

LIBRI TERTIJ

TITULUS XV.

De celebratione Miſſarum, & Divino-rum Officiorum. (n)

(n) Synod. de Quir. conſt. 79 ad finem latè Conc. Mil. 4. tit. Quæ pertinent ad ſanct. Miſſæ ſacrific.

§. I.

VT Santiſsimum Miſſæ Sacrificium, in qua illa Deo Patri placens hoſtia Ieſus Chriſtus in odorem ſuavitatis offertur, ſingulari Religione ac pietate, & à Sacerdotibus celebretur, & à populo colatur; hæc Synodus decernit ac iubet, vt tam in Cathedralibus, quàm in Parochialibus Eccleſijs omnibus huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ Præbendati, Parochi, & Beneficiati, cæterique Sacerdotes, & Miniſtri, in celebrandis Miſsis, & Divinis Officijs recitandis omnino ſe ſe accommodent ad Miſſale, & Breviarum ex Concilij Tridentini Decreto edita, & ad inſtitutiones ſuarum Eccleſiarum, Miſſali, & Breviario Romano minimè contrarias.

§. II.

§. II.

QUoniam verò, vt rebus per multis conſultum eſſet, quæ expreſsè in Miſſali, & Breviario Romano, & in erectionibus, & conſtitutionibus Eccleſiarum huius Provinciæ non continentur; hæc Synodus ſacroſancti Concilij Tridentini (o) auctoritate innixa, Rituale, ſeu Cæremoniale ad vſum huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ conſtituit, & approbabit. Idemque ad cultus Divini decorem, & ornatum plurimum conferre cenſuit. Ic circò eadem Synodus præcipit, vt Ritualis ſeu Cæremoniales huiuſmodi forma inviolabiliter obſervetur, poſtquam à Sede Apoſtolica reviſum fuerit. Epiſcopos verò, & Chori Præfectos monet, & hortatur, quatenus illud executioni plenè mandari faciant, ſub pœnis in Rituali ſtatutis, de cuius obſervatione in Synódo Provinciali Epiſcopi rationem reddant.

(o) Seſſ. 24. c. 12. Tarracon. Conc. in cap. Poſt conſt. & in c. Quia per cęrem, de Cõſecr Guad tit. 3 conſt. 2. & Milan. 1. p. 2. t. Communia de Rat Divin. Offic. & Mil. 4. t. de Benefic. §. 1. ad fin & Compoſt. act. 2. c. 11. & Limenſ. 3. act 4. c. 11. Concil. Tarr. vbi ſup. & Guad. t. 3. Conſtit 2. & Compoſt act. 2. c. 15. & Mil. 1. p. 2. t. de Offic. mag. chori & cærem. & Mil. 2. t. 2. decreto 12. & Gran. t. de Celebrat. Miſſ. n. 1. & 19. & 20. & Synod. de Quir. conſtit. 79.

§. III.

IN vna quaque Cathedrali Eccleſia Magiſter Cæremoniarum ab Epiſcopo, & Capitulo conſtituatur, qui Sacerdos ſit probatis moribus, & in Divinis Officijs, & Cæremonijs valdè exer-

citatus, cui æquis ſumptibus, Capituli, Epiſcopi, & fabricæ ſtipendium detur. Magiſtri autem Cæremoniarum officium erit, tam aſsiſtentes choro, quàm altari Miniſtros officij ſui ad monere, vt in eo vnuſquiſque cæremoniarum ritum obſervet. Obedientia verò Magiſtro huiuſmodi cæremoniarum præſtanda eſt, eumque omnes audiant in Divinis officijs cum debitis cæremonijs celebrandis: aliter enim confusè ac perturbatè ageretur. Officium quoque Magiſtri Cæremoniarum erit, Præsbyteros reciens pro motos examinari, & probare, eiſque ad primam Miſſam celebrandam facultatem concedere. Quia verò in cultu exteriori rituum confirmatio admirabilis harmoniæ cauſa eſt, & ad devotionis augmentum plurimum confert; hæc Synodus iubet, vt omnes Presbyteri, cuiuſcumque qualitatis, & conditionis exiſtant, à Magiſtro Cæremoniarum huiuſmodi denuò examinentur in cæremonijs, & Ritibus Miſſalis Romani, ex Decreto Concilij Tridentini editi, idque Epiſcopus quam primùm fieri poſsit adimpleri faciat.

§. IV.

OPtimè in Eccleſia conſtitutum (p) eſt, vt Clerici à ſæcularibus, ſicut dignitate, ita etiam in loco diſtinguantur. Sic enim Clericalis Ordinis dignitas melius conſervatur, & ab attentione, & animi reverentia, quam Clerici Divinis officijs adhibere debent, minimè prohibentur. Quæ tam laudabilis conſuetudo, tamque omnium Catholicorum probata conſenſu vt obſervetur, hæc Synodus ſtatuit ac mandat, ne Eccleſiarum Cathedralium choros dum Divina peraguntur officia, ſæcularis perſonæ vllatenus ingrediantur, nec intra chori cancellos admittantur; exceptis modulatoribus, ſive cantoribus, qui choro inſerviunt.

§. V.

HIs itidem temporibus quibus Clerici, vel ad verbum Dei audiendum, vel ad Divina officia celebranda in choro conveniunt, nullatenus permittatur, vt fœmina aliqua chorum intret, aut in excelſo, vel ſublimi chori loco ſedeat, ſub pœna excommunicationis. Clerici omnes, etiam illi qui prima tan-

(q) Tex. in c. Sacerd. aliorumque Cler. de Conſ. diſt. 2. & tex. in c. 1. de Vita, & hon. Cler. Mexic. 1. cap. 21. Tol act 3. c. 15. Compoſt. act. 2. c. 21. & Gran. de Celebr Miſſ. n. 3. Prov. de Quir. act. 3. decr. 39 y por Real cedula de 14. de Septiembre de 1570 ſe manda practicar, y guardar el dicho cap. 15. de la action 3. de el Conc. Tol. Mex. 1. c. 11. Mil. 1. c. 2 tit. Commun. de Rat. Divin. offic. verb. In choro, & Syn. de Quir conſt. 88 & Lim. 3. act. 3. c. 27. ad finem.

tum tonſura inſigniti ſunt, ad Divina officia celebranda ſuper pelliceo induti ingrediantur, ſecus verò eis intra cancellos chori ingredi prohibeatur, niſi aliarum Eccleſiarum Cathedralium præbendati ſint.

§. VI.

Porrò iuxta motum proprium felicis recordationis Pij Papæ V. (r) prohibetur, ne perſona aliqua Eccleſiaſtica, ſive ſæcularis, cuiuſcumque qualitatis, præeminentiæ, ſtatuſve exiſtat, quacumque de cauſa eleemoſynas per Eccleſiam quæritet, dum Miſſa ſolemnis, aut alia Divina officia celebrantur, nec dum Miſſa privata peragitur, ab his qui eam audiunt eleemoſynas huiuſmodi petat inquietè, & tumultuosè. Immo ſi qui eleemoſynas hoc modo quærunt, eos Præſidens in Eccleſiæ Cathedralis choro, & Curatos in Parochiali, ad portas Eccleſiæ petere compellat. Si verò per Eccleſiam eleemoſynas peti, tempore ab hoc decreto prohibito, Præſidens, vel Curatus huiuſmodi patiantur; in ſingulas vices pro ſua negligentia pondo quatuor perſolvant in vſus fabricæ Eccleſiæ.

(r) Pius V. conſt. 5. verb. Paup f.924. in Bulla Apoſt. & eſt lex Regia 36 tit. 12. lib. 1. Rec. Clar. in leg. 26. Cod. tit. & lib. verſ. Muy decente, Mex 1. c. 21. §. 3. Mil. 2. p. tit. de Eccl. & earum cultu, verb. Nemendici, & Gran. tit de Celebr. Miſſ. n. 30 & Syn. de Quir. conſ. 83. Mex. 1. c. 21. § 2. & Comp. act. 2. c. 23. & Syn. de Quir. conſt. 84. vide Conc. adducta ſupr. tit. de Relig. & pijs domib. §. 2. Mex. 1 c. 21 §. 1. & Guad. t. 3. conſt. 7.

§. VII.

§. VII.

OMnibus diebus Dominicis, & feſtis ſolemnibus (etiam ſi ſermo habeatur) in Miſſa ſolemni Angelicus Hymnus, ſymbolum, Præfatio, & Dominica oratio cantabitur; ſin minus, præſidens in Choro, qui ſine ſufficienti cauſa id alitèr fieri conſenſerit, & Sacerdos, qui ſine facultate aliquid horum negligentèr omiſſerit, pondo vnum fabricæ Eccleſiæ ſinguli perſolvant. Chorus autem ſi aliquid horum non cantaverit, Miſſæ diſtributiones amittat.

§. VIII.

NUllus Miſſam ante Auroram, nec poſt meridiem (niſi ex privilegio ſibi ad id conceſſo) celebret. Miſſæ verò, quas Hiſpanicè *de Aguinaldo* vocant, antequam dies illuxerit, ne celebrentur.

§. IX.

MIſsis celebrandis in diebus colendis is ordo adhibeatur, vt pro populi commoditate plures ſimul Miſſæ non celebrentur, ſed debito intervallo diſtribuantur.

§. X.

§. X.

(ſ) Seſſ. 25 in princip. Mex. 1 cap. 22. & Guad tit 1. conſt. 19. & Granat tit. de celebr. Miſſ. n 29.

NE, vt Sacroſanctum Concilium Tridentinum (ſ) decernit, ſuperſtitioni locus aliquis detur, quæ ex ignorancia, & quorumdam fidelium nimia facilitate irrepſit; præcipit hæc Synodus in virtute ſanctæ obedientiæ, vt nullus Sacerdos, ſub pœna excommunicationis, eas Miſſas celebret, quas vocant Sancti Amatoris, Comitis, aut Sancti Vincentij, aliaſvè ſimiles, quæ ab aliquibus celebrare petuntur cum certo candelarum numero, certiſque in locis candelis huiuſmodi collocatis, certis etiam modis, aut coloribus, exiſtimantes, ob ſuperſtitioſas huiuſmodi cæremonias ſe, quod volunt impetraturos. Miſſas verò huiuſmodi petentes moneant, qui ſit, & à quo potiſsimùm proveniat, ſanctiſsimi huius ſacrificij tam pretioſus, ac cœleſtis fructus: eos quoque ritus, & cæremonias Miſsis celebrandis adhibeant, quæ ab Eccleſia probatæ, ac frequenti, & laudabili vſu receptæ ſunt.

(t) Seſſ 22. in princip. Mex. 1 cap. 25 & Guad. tit 3. conſ. 8 & Milan. 1 part tit. Quæ pertinét ad celeb Miſſ. verb. Nullus Sacerdos; & Milan 4 Quæ pertinent ad Sanct Miſſæ Sacrif. verb. Epiſc. & Syn. de Quir conſ. 82. & Provin. eiuſd. Quirogæ act. 3. decret. 11.

§. XI.

ITidem quemadmodum à Tridentina (t) Synodo ſtatutum eſt, nullus

Sa-

Sacerdos in privatis ædibus, & omninò extra Eccleſiam, & Oratoria, quæ divino tantùm cultui dicato, & à locorum Epiſcopis viſitata, & approbata, cum facultate in ſcriptis, Miſſam celebret. Alitèr Sacerdos huiuſmodi per menſem vnum à divinis ſuſpendatur: Is verò, qui ei neceſſaria ad Miſſam celebrandam tribuerit, argenti marcam (vt dicunt) perſolvat, cuius partes duæ ad vſum ceræ ſanctiſsimi Sacramenti; tertia verò accuſatori tribuatur: ex nunc verò facultates omnes ad id quovis modo conceſſæ revocantur, Epiſcopique admonentur, vt deinceps cautè ipſi per ſe, & ad tempus limitatum eas concedant.

§. XII.

NUllus Sacerdos (v) in die vna duas celebret Miſſas, præter quam Nativitatis Domini, in qua tres tantùm Miſſæ ab vno Sacerdote celebrari poſſunt. Secunda tamen neutiquam celebretur, ſi in prima Sacerdos ablutionem, aut aliquid aliud, ob quod non ſit ieiunus, deglutiverit.

(v) Tex. in c. Nocte Sanct. Confeſſ. dict. 1. & in cap. Conſuluit, de Celebr. Miſſ. Guadix tit. 3. conſtitut. 6. & Gran. tit de Celebr. Miſſ. n. 24. & 25. Lim. 3. act 3. cap 24. Gran. tit. de Celeb. Miſſ num. 27. Mex. 1. c. 54. §. 2. & Guad. tit 3. conſ. 11. 21. & 31 Granat. tit. de inſtitut. & iure patr. n. 6. & tit de Celebr. Miſſ n. 39. & Syn. de Quir. conſt 54. & 95. & Prov. eiuſd Quirogæ act. 3. & Lim. 3. act 3. c. 25.

§. XIII.

OB reverentiam, quæ Euchariſtiæ percipiendæ exhibenda eſt, præci-

cipitur, ne vllus Sacerdos ante Miſſæ celebrationem, aut quævis alia perſona ante communionem quicquam Tabaci, Picietivæ, aut ſimilium, medicamẽti cauſa, per modum fumalis evaporationis, aut alio quovis modo percipiat. Sacerdotes quoque flexiſgenibus peccata ſua confiteantur, ante quam veſtibus ad Sacrum peragendum ſe induant, ſub pœna pondo decem fabricæ, accuſatori, & pijs operibus æquè applicandorum: quam etiam multam incurrant Sacerdotes qui alitèr, quàm hoc decreto ſancitum eſt, confeſsionem audierint. Sacerdotes etiã Miſſam celebraturi; non in Altari, ſed in Sachriſtia, vt conſuetum eſt, ſacras veſtes induant.

§. XIV.

CUrati omnes, Vicarijvè Indorum, qui de conſenſu Epiſcopi ad civitatem, vbi Sedes Epiſcopalis reſidet, pervenerint, tenebuntur diebus ſolemnibus Miſſæ, & Veſperes intereſſe in ipſa Cathedrali. Clerici verò Cappellas obtinentes, Eccleſias quoque vbi illæ fundatæ ſunt, adeant. Qui autem ex eo, quòd ad titulum patrimonij fuere promoti, peculiaribus quibuſdam Eccleſijs addicti ſunt; ad Miſſæ, & Veſperarum officium

eas

tas adeant Eccleſias, quibus fuere aſcripti. Epiſcopi verò admonentur, vt in hoc decreto exequendo ſuam operam collocent, cùm ad divini cultus augmentum plurimùm valeat eius obſervatio.

§. XV.

PArochiales Eccleſiæ omnes, & Monaſteria cum Cathedrali concordent de tempore dandi ſignum ſono campanæ ad ſalutationem Angelicam, Miſſam, & Veſperas. Sabbatho autem Sancto quum *Gloria in excelſis* cantatur, ante ſignum in Cathedrali datum campanas ne pulſent, vt in Concilio (x) Lateranenſi ſub Leone X. iuſſum eſt.

§. XVI.

INde naſcitur defunctis, aut illis, qui eleemoſynas pro celebratione Miſſarum erogant, maximum detrimentum, & Sacerdotibus ad victum egentibus maxima incommoditas; quòd aliqui Sacerdotes eleemoſynas pro celebratione Miſſarum ſine delectu recipiunt, & maiorem ſe Miſſarum numerum celebraturos promittunt, quàm ob temporis brevitatem celebrare poſsint. Cui malo remedium adhibere volens hæc Synodus, ſta-

(x) Conc. Trident ſeſſ. 23. c. 16. de Reform. Conc. Lateran. ſub Leon. X. ſeſſ. 11. Mex. 5. c. 28. & Guad. tit. 3. conſt. 12. & Mil. 1. p. 2. tit. Com. de Rat. div. Offic. verb. In vrbib. & Granat. tit. de Offic. Sac. n. 9. & Lim 3 act. 4. cap. 3. pro hoc §. 16. 17. 18. 19. & 20. loq. Gran. tit. de Benef. n. 4. 5. 6. 7. & 8.

ſtatuit, vt in vnaquaque Cathedrali, aut Parochiali Eccleſia locorum, vbi Hiſpani commorantur, Collector vnus Miſſarum conſtituatur, Sacerdos vitæ exemplo probatus, ac timens Deum, qui ab Epiſcopo deputatur; cuius officium ſit, eleemoſynam recipere Miſſiarum omnium, quæ ex teſtamentorum diſpoſitione, aut alio quovis modo celebrari fient. Quam eleemoſynam, ſic inter Sacerdotes Miſſas celebraturos diſtribuant, vt eorum celebratio quam primum fiat, & abuſus hactenùs introductus funditùs tollatur. Quod vt melius fiat, is ordo ſervetur.

§. XVII.

IMprimis nullus Sacerdos ex illis, qui in civitate, aut oppido Hiſpanorum reſident, vbi Collector fuerit conſtitutus, recipiat, aut recipere poſsit pro Miſſis aliquibus celebrandis eleemoſynam, niſi de conſenſu Collectoris deputati, ad quem eos tranſmittet, qui Miſſas celebrari petunt, ante quam illis ſe Miſſas celebraturum promittat, aut eleemoſynam illarum accipiat: alitèr pœnam pondo ſex incurrat, accuſatori, & fabricæ Eccleſiæ æquè diſtribuendorum.

§.XVIII.

§. XVIII.

COllector duos habebit libros, in quorum vno Miſſas annotet, quæ vel ex teſtamentis, vel ex devotione petuntur celebrari cum officio, de quo celebrandæ ſunt, loco etiam, die, menſe, & anno. In altero verò Miſſas ad celebrandum inter Presbyteros diſtributas deſcribet cum nominibus Sacerdotum: annotetque Miſſas iam celebratas, ita vt huius rei Epiſcopo, aut viſitatori petenti rationem reddat. In diſtributione autem Miſſarum Collector diligentèr attendat onera Cappellaniarum, aliarumvè rerum, quibus ſinguli Sacerdotes ſatisfacere debent, eiſque plures Miſſas ne committant, quàm quas poſsint commodè celebrare ſuis priùs oneribus ſatiſfacientes: in diſtributione verò huiuſmodi eos alijs præferat, qui magis indigent, & magis aſsiduè Eccleſiæ cultum frequentant.

§. XIX.

IN vnaquaque Cathedrali, ſeu Parochiali Eccleſia, vbi Collector fuerit, arca vna ſit, duabus clavibus occluſa, quarum vna penes Collectorem ſit, altera penes Curatum Eccleſiæ antiquiorem,

rem, in qua arca eleemoſyna ad Miſſarum celebrationem erogata aſſervabitur. Arca autem huiuſmodi, niſi ſingulis quoque octo diebus præſentibus ibidem Collectore, & Curato, ne aperiatur, tuncque inde deſumpta pecunia pro ratione Miſſarum ea hebdomada celebratarum diſtribuetur. Nulli autem Sacerdoti eleemoſyna pro Miſſa anticipabitur.

§. XX.

PRæcipitur quoque omnibus illis, quibus incumbit efficere, vt Miſſæ celebrentur, veluti, Curatis, Cappellanis, teſtamentorum executoribus: œconomis confraternitatum, aut congregationum, & ipſi Collectori, ne Miſſas extra Diœceſim, in qua reſident celebrari faciant, eoque eleemoſynam tranſmittant, neque etiam in Hiſpaniam, ſub pœna excommunicationis, niſi in aliquo ſpeciali caſu, & valdè vrgenti Epiſcopus ad id facultatem conceſſerit, in quo eius conſcientia valdè oneratur.

§. XXI.

(y) Gran. tit. de Benef. n. 6.

PUblicæ, & generales preces (y) decernuntur, vt Omnipotentis Dei iram placemus, ab eoque in noſtris tribu-

ſulationibus remedium conſequamur. Quare oportet in huiuſmodi precibus,& proceſsionibus id omne effugere, quod Divinam Maieſtatem offendere, eiuſque in nos iram provocare poſsit. Ideoque iuxta motum proprium felicis recordationis Gregorij Papæ XIII. (z) ſtatuit ac præcipit hæc Synodus, vt proceſsiones eorum qui ſeipſos diverberant, & aliæ quæcumque in hebdomada maiori fieri ſolitæ, aut faciendæ, nocte ne fiant, ſed in luce diei; neque mulieres in his proceſsionibus ſe ſe flagellantes, permittantur, aut aliæ perſonæ, eis accenſis luminibus præeuntes. Si verò fæmina aliqua votum ſic ſe flagellandi emiſerit, ex nunc illud votum ita commutatur, vt privatim ſe flagello percutiat.

(z) Conc Elibi c. 35. & Altiſiodor. cap. 5. & Cab. c. 19. & Mex. 1. c. 27. §. vnico Guad. tit. 6. conſt. 19. & 47. & Mil. 1. p. 2 t. de Proceſſ. & ſuppl. idem Guad. t. 6 conſtit. 20. idem Concil. Mil. 1 p. t. de Eccl & earum cultu, verb. Rect. & Tol. act. 2 c. 20. & Comp. act. 3. c. 4. O. Syn. de Quir. conſt 74 & Lim 3. act. 3. c 43 facit text. in Clem. vnic. de Reliq. & ven ſanct. & Concil Trid. ſeſſ. 13. c. 5. in doct. de ſac. Euch & eſt. text Reg. 3. c. 13 lib. 8. Rec. & Lim. 3. act.

§. XXII.

IN proceſsione itidem Corporis Chriſti, vbi propter realem Chriſti Domini in Sacramento exiſtentiam, maior reverentia ſervanda eſt, nulla fœmina perſonata incedat, aut ita vt cognoſci non poſsit; nec ſic perſonata aut incognita, in feneſtra, aut alibi publicè compareat, ſub pœna excommunicationis maioris, quo ea reprimatur auda-

cia, qua ita perſonatæ, aut velatæ multa inhoneſtè proferentes indecenter incedunt. Iudicibus verò Eccleſiaſticis, & ſæcularibus iniungitur, quatenus curent, vt in omnibus proceſsionibus viri à fœminis ſeparati procedant, vt multis ex hoc naſcentibus incommodis occurratur.

2. c. 23. verb. Fen. hoc eſt, Ventana, & Conc. Mil 4. tit. de Proceſſ. verb Quod in multis, Mex. 1. cap. 26. & Guad. tit. 2 à conſ. 4. & Mil. 1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad Bapt. adm. & Granat. tit. de Bapt. & Syn. de Quir. conſt. 12. 4. & 7 & Mil. 5. t. Quæ ad Bapt. pertinent.

LIBRI TERTIJ

TITULUS XVI.

De Baptiſmo.

§. I.

SCriptura ſacra valdè commendat, vt ſancta ſanctè tractentur, & vt ſacra à profanis diſtinguantur. Quam ob cauſam, cum Templa tamquam loca ſancta, & conſecrata, & deputata ſint, vt in eis Sacramenta conferantur; cumque vnicuique ad id ſua Parochia deſignata ſit; hæc Synodus ſtatuit, & mandat, vt nemini liceat quemquam in privatis ædibus, Eremitoriove, Monaſterio, aut Eccleſia, cuius non fuerit Parochialis, baptizare. Qui verò ſecus fecerit, quam hoc de-

decretò conſtitutum eſt, ab officio, & beneficio per menſem vnum ſuſpenſus ſit.

§. II.

INterdicitur præterea, ne cappellæ, & fontes Baptiſmales, ſericis thalamis, aut auleis, aliove profano apparatu ornentur. Quod ſi Parochus, & Sachriſta id conſenſerint; viginti pondo multentur, fabricæ, & ceræ, quæ ſanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento deſervit, accuſatori etiam æquè diſtribuendis.

§. III.

PArochi, (a) & Miniſtri, tan Indorum quàm Hiſpanorum, parvulos; niſi ob cauſam ægritudinis, ante novum diem baptizari curent. Cum verò extra Eccleſiam parvulum, ob caſum neceſsitatis baptizari contigerit, is Chriſmate, aut oleo ne inungatur, donec eum in Eccleſia ſiſtant, ibique cum reliquis ad baptiſmum pertinentibus ſolemnitatibus fiat, neque vltra quindecim dies diferatur, niſi cauſa ægritudinis vrgente. Qui verò parvulos in privatis ædibus baptizatos intra prædictum tempus ad Parochias ferri non curaverint; à Divinis officijs vitentur, quouſque ea adimpleant

(a) Tex in Clem vnic. de Bapt. Concil. Mil. 5. t Quæ ad Bapt pertinent verſica Nec verò vide Conc. ſuprà citat. §. 1.

pleant quæ hoc decreto præcipiuntur.

§. IV.

(b) Guad. t. 2. conſt. 6.

QUoniam adulti (b) priùs baptizari non debent, quàm in rebus Fidei Catholicæ ſufficienter inſtruantur, vt titulo: *De ſumma Trinitate, & Fide Catholica*, præmiſſum eſt; ideo vbi adultorum numerus reperitur, vt accuratiùs ij erudiri procurent, deque eorum ſufficientia meliùs conſtare poſſit; duo ſolemnes Baptiſmi, iuxta conſuetudinem primitivæ Eccleſiæ, celebrentur, alter in Reſurrectione Domini: alter verò in Pentecoſte. Ante Baptiſmum, autem Catechumeni examinentur, adhibita diligentia, vt eo intervallo temporis, quod eſt inter vnum, & alium Baptiſmum, miſteria Fidei ediſcant. Heri verò ſervorum, qui baptizandi ſunt, eos mittere compellantur ad locum ab Epiſcopo deputatum, vt ibi documentis Chriſtianæ Fidei imbuantur.

(c) Guad. t. 2. conſ. 10. Cóc. Mil. 4. 2. p tit. Quæ pertin. ad ſac. Bap. verb. curet idem.

§. V.

INdorum (c) Parochi eis in Baptiſmo antiqua nomina gentilitatis ne imponant, nec ex Teſtamento veteri deſumpta, ſed ex Sanctis novi Teſtamenti, quos

quos ſumma devotione proſequendos proponant. Parochi verò omnes in eo, quod ad compatres adhibendos ſpectat, ea obſervent, quæ titulo: *De Officio Rectoris, & plebani*, ſtatuta ſunt. fol. 188.

LIBRI TERTIJ

TITULUS XVII.

De Sanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento, & eius cuſtodia. (d)

(d) Mil 1.2.pa t Quod pertinent ad ſacr. ſanct. Euchar. verb. Epiſc & Granat. tit. de ſanct. Euch. Sacram n 2. & 3. Synod de Quir. conſt 9. & Mil. 4. 2. p. tit. Quæ ad ſanct. Euchar. ſacr pert. & 5. Mil t Quæ ad ſanct Euchar. Sacram. pert.

§. I.

QUi attentè conſiderat quod de ſacroſancto Euchariſtiæ Sacramento Catholica Fides nos docet, in eo ſcilicet Chriſtum verum Deum, & hominem, verè, realiter, & ſubſtantialiter contineri; ij facile animadvertet, quo ornatu tabernaculum eſſe debeat, in quo ſanctiſsimum Euchariſtiæ Sacramentum aſſervandum ſit. Igitur ex Concilij Tridentini (e) decreto ſtatuit hæc Synodus ac præcipit, vt in omnibus Cathedralibus, & Parochialibus Eccleſijs huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ, vbi Euchariſtia aſſervari debet,

(e) Seſſ. 13. c. 6.

bet, locus conſtituatur, in eoque tabernaculum bene ornatum, & clave occluſum, in quo lapis ſacratus corporalibus coopertus ſit, ibique cuſtodia aurea, & argentea collocetur, quæ intra ſe lineis Corporalibus involutum ſanctiſsimum Euchariſtiæ Sacramentum contineat, & aſſervet, ad id præcipuè, vt ad infirmos Euchariſtia deferatur, cùm hæc conſuetudo in Eccleſia Catholica ſemper viguerit. In cuſtodia verò huiuſmodi duæ formæ magnæ ſint, quarum vna ad infirmos ducatur, alia verò tabernaculo aſſervetur: & præterea parvulæ aliæ formæ erunt, quibus infirmi, & hi qui bona valetudine conſiſtunt, communicent, vbicumque autem ſanctiſsimum Euchariſtiæ Sacramentum aſſervabitur, lampas ſemper incenſa colluceat.

§. II.

VT in quibus Eccleſijs, & locis conveniens ſit, Euchariſtiam aſſervari conſtet; declarat hæc Synodus (f) poſſe in omnibus Hiſpanorum locis oppidiſve aſſervari, dummodo oppidum à viginti habitetur vicinis. Poterit etiam aſſervari alibi, ſi Epiſcopo videbitur, quamvis locus à tot non habitetur vicinis,

(f) Guad. t. 2. conſt. 38. & Lim. 3. act. 2. cap. 21. Conc. Val. ſub Arch. D. Ioann. de Ribera, c 16. citatum à Iac. Bleda in defenſione Fidei contra Moriſcos, tract 2. conſect. 6. fol. 397.

nis, ſi ibi ſecurè, & decenter cuſtodiri poſsit. Si tamen Parochus à pago huiuſmodi diſceſſerit, Euchariſtiam ibi aſſervatam ſumat. Quoad oppida verò Indorum prudentiæ Epiſcoporum relinquitur, vt locum in quo poſsit ſecurè, & decenti ornatu Euchariſtia cuſtodiri, priùs reſpiciant, quam ad id facultatem concedant.

§. III.

Attentis reverentia, & devotione quibus colere, & adorare ſanctiſſimam Euchariſtiam debemus; leges (g) regiæ ſub certis pœnis ſtatuunt, vt quum hoc Sacramentum ab Eccleſia effertur, & per vias ducitur, ſæculares homines, qui præſentes interſint, illud comitentur. Quare multò magis hæc Synodus Eccleſiaſticis perſonis omnibus altaris cultui dicatis præcipit, (h) vt tempore quo Euchariſtia ab Eccleſia ad infirmos ducitur, ſi ibi interſint, niſi Divinis officijs celebrandis, aut confeſsionibus audiendis occupentur, ei in comitatu eſſe teneantur; itidemque illi, quibus in plateis, aut vijs occurrerit, donec ad Eccleſiam reducatur, & in tabernaculo recondatur: quod ſi quiſquam ſecus fece-

(g) Lex Reg. 2 t. 1. lib. 1. Rec.

(h) Conc. Mil. 5. tit Quæ ad ſanct. Euchar. Sacram. pert. verb At verò omnes.

rit, cuiuſcumque dignitatis, aut qualitatis exiſtat, in ſingulas vices pondo octo perſolvat, quæ æquis portionibus in accuſatoris piorum operum, & ceræ Sanctiſsimo Sacramento deſervientis vſum erogentur. Ne verò qui Divina officia in Eccleſia celebrant, huius rei cauſa diſtrahantur, iubetur vt dum Miſſa ſolemnis peragitur, ſolùm in vrgenti caſu neceſsitatis Viaticum ad infirmos deferatur, quo Miſſa peracta maiori cum reverentia omnes ſanctiſsimam Euchariſtiam comitentur.

§. IV.

CUm Cœleſtis iſte cibus noſtrarum animarum fortitudo ſit, præſertim in extremo vitæ certamine; nullatenus permitti debet, (i) vt quiſquam ſine tanto Viatico ex hac vita diſcedat. Quare ius antiquum à felicis recordationis Pio Papa V. (K) ſuo proprio motu innovatum, & etiam lege regia ſuſceptum decernitur ac præcipitur, vt omnibus fidelibus ad mortem damnatis, ante vnum diem, quàm pœna mortis executioni mandetur, huius Sanctiſsimi Sacramenti Viatico reficiantur, vt eo roborati mortem ad ſuarum animarum ſalutem patienter ferant.

(i) Argum. lex in cap Quod in te de pœnit. & remiſſion. & Gloſſ. in Clem. 1. eodem tit.

(K) Motus proprius Pij V. in leg. 9 t. 1. lib. 1. Rec. & Mil. 3. act 2. c. 23. & Mil. 5 tit. Quæ ad ſanct. Euchar. Sacram. pert. verb. Reus c. Damn. Mex. 2 cap. 13. & Lim. 3. act. 2. c. 26.

§. V.

§. V.

QUamvis ſemper, & vbique colere ac venerari ſanctiſsimam Euchariſtiam debeamus; præcipuè tamen ad id aſtringimur Feria quinta in Cœna Domini, quando eius inſtitutione tam ſingulare in Eccleſiam ſuam beneficium Dominus contulit. Quam ob cauſam iubet hæc Synodus, vt omnes Fideles, præſertim Eccleſiaſtici, eo die adſtent tabernaculo, vbi ſanctiſsimæ Euchariſtiæ Sacramentum repoſitum eſt, in commemorationem Domini ſepulchri, idque quanta fieri poſsit reverentia, & devotione præſtent. Cavetur tamen, vt aliquibus incommodis, quæ evenire poſſent, occurratur, ne in oppidis Indorum ſepulchrum conſtituatur, vt in eo Euchariſtia collocetur; niſi vbi peculiaribus de cauſis ab Epiſcopo fuerit conceſſum.

§. VI.

QUia (l) in ipſo inſtitutionis die, Eccleſia Santiſsimi Corporis Chriſti Sacramenti feſtum, ea exteriori lætitia, qua oportet, celebrare non poteſt, cum tota mortis Chriſti myſterio ſit intenta; poſt Sanctiſsimæ Tri-

(l) Clem vnica de Reliq. & ver. Sanct. Concil. Trid. ſeſſ. 13. c. 5. & Canon. c. 6.

Trinitatis feſtum Feriam quintam im-
mediatæ ſequentem cum ſigno ſpiritua
lis lætitiæ, & exteriori apparatu cele
brandum delegit. Quæ feſtivitas, v
cum omni devotionis afectu à populo
Chriſtiano celebretur, præcipit hæc Sy-
nodus, (m) vt eam in feſto Santiſsimæ
Trinitatis Curati, & Prædicatores po-
pulo denuncient, eundemque moneant,
& exhortentur, quatenus toto animi co-
natu ſe præparent ad Euchariſtiam in
ipſo feſto, aut infra octavam pracipien-
dam. Itemque, vt in proceſsione ea re-
verentia, & animi attentione, & exte-
riori modeſtia procedant, quibus ante
Divinam Maieſtatem in ipſo Sacramen-
to verè præſentem, & aſsiſtentem eſſe
debent.

(m) Ex dict. Clem vnica. Ideoque vniver de Reliq. & ven. Sanct.

LIRRI TERTIJ

TITULUS XVIII.

De Reliquijs, & veneratione Sanctorum, & Templorum. (n)

(n) de hoc tit. Satis piè loquitur, Conc. Mil 4. à tit de ſac reliq cum t. ſeqq & Mil. 5. t. de Indulg. & ſacr. reliq.

§. I.

OMnis veneratio, quæ Sanctorum
reliquijs, & imaginibus, ſacriſque
ædi-

dibus exhibetur, in Dei laudem, & loriam cedit, qui glorioſus, & admi- abilis in Sanctis ſuis apparet; totiuſque anctitatis eſt auctor: contra verò ſi hæc n honore non habeantur, aut quòlibet rreverentiæ genere profanè, & ſuperſti- tiosè tractentur, gravis in Deum offen- ſa committitur. Oportet autem, vt Epiſcopi tamquam Paſtores Gregi in- vigilent, veramque devotionem inter fideles propagare ſtudeant, falſaſque, & vanas ſuperſtitiones penitùs ab eis ex- plodant, ita vt glorificetur Deus in San- ctis ſuis. Quo circa ex Decreto ſacro- ſancti Concilij Tridentini, (o) ex conſti- tutione felicis recordationis Pij Papæ V. (p) decernit hæc Synodus, & mādat, (q) vt in Eccleſijs choreæ ſaltationes, actiones, & profani cantus prohibeantur, etiam in die Nativitatis Domini, & in feſto Corporis Chriſti, & alijs ſimilibus. Cum verò ſacræ aliquæ hiſtoriæ actione refe- rendæ erunt, aliavè ſancta, & animæ vti- lia, hymnive aliqui devoti canendi, hæc omnia per menſem ante ad Epiſcopum deferantur, vt ab eo examinentur, & probentur. Qui verò ſine Epiſcopi fa- cultate, & approbatione aliquid horum effecerint, & qui cum illis conſenſerint,

pro-

(o) Seſſ. 25. in Decret. de invoc. ven & reliq. ſanct. & ſac. imag

(p) Motus proprius Pij V.

(q) Tex in c. 2. de Immun. Eccleſ. lib 6. Concil. Trid. ſeſſ. 22 in Decret de Obſerv & evitan- &c. Mex 1 c. 26. Guad t. 4. conſt. 16. & Mil. p. 1 tit. de Act. & repr. ſacr. & Comp. act. 2. c. 9. & Tol. act 2. c. 23. & Gran. t. de Celeb. Miſ. n. 21 & n. 3. & t. de Reliq. & ven Sanct. n. 4. & Syn. de Quir conſ 70. & Prov. eiuſd. act 3. cap. 38. Gran. t. de Rel. & ven. Sanct. n. 6.

pro modo culpæ graviter puniantur. Dum verò Divina officia celebrantur, actiones, etiam ab Epiſcopo conceſſæ, fieri prohibentur.

§. II.

VEhementer itidem Iudicibus Eccleſiaſticis commendatur, vt cum omni cura, & ſeveritate, quibus opus eſt, quorumdam reprimant audaciam, qui in Eccleſijs cum mulieribus, aut nutibus, aut liberè colloquuntur. Magiſtratus verò regios quantum poteſt hæc Synodus cohortatur, vt contra delinquentes huiuſmodi, ea quæ regijs legibus (r) ſunt diſpoſita exequantur, & Eccleſiæ Miniſtris ſuum quoque auxilium conferant; quo ſi opus fuerit, hi ab Eccleſia eijciantur, ne ab irreverentia huiuſmodi minimè deſiſtentes, ſuo exemplo alijs ſcandalo ſint.

§. III.

ITidem præcipitur, ne cui quam in poſterum per noctationes, aut nocturnæ vigiliæ, & epulæ in Eccleſia permittantur, ſub pœna excommunicationis. Eccleſiaſtici verò conſentientes graviter punientur. Sermones de Paſsione,

(r) Lex 1. & 2. tit. 2. lib. 1. Recop. Conc. Ant. cap. 5 & Trid seſſ. 25. in Decret de Purg t. de Invoc. ven. & reliq SS ad finem, Mex. 1. c. 27. § vnico, Guad. t 6. tit. 19 & 20 & Mil 1. 2. p. tit. de Eccl & earum cult. ver. Rect. & Tol. act 2 c 20. & Comp. act 3. c. 40 & Gran tit. de Rel & ven. SS n. 5 & Syn. de Quir. conſt 74. & lim. 3 act 3. c. 43. lex. Reg. 1. tit. 2. lib. 1. Rec. Mex 1. c 29. & Mil. 1. p. 2. tit de Eccl. & earũ cultu, & Gran. t. de Reliq. & ven. SS. n. 7. &

e, & Reſurrectione ob incommoda quæ inde naſcuntur, noctu ne habeantur.

Syn. de Quir. conſtit. 69. & Mil. 4. tit. de Profan. vſu à ſacr. loc. tollendo, fundatur in Concil. Trid. ſeſſ. 25. Decr. de Indulg. Mil. 1. p. 1. t. de ſanct. reliq. ven. & Comp. act. 2. c. 7. & Lim. 3. act. 4. c. 10.

§. IV.

IN Eccleſijs, aut in illarum cœmeterijs, congregationes, conſultationes, contractuſve rerum ſæcularium, ludive aliqui, ne fiant. Iter agentes intra Eccleſias ſe ſe ad hoſpitium ne recipiant, neque dormiant: aliter ſex pondo in vſum fabricæ Eccleſiæ, & accuſatoris multentur, quam multam perſolvant, tam qui in Eccleſijs dormierint, quàm qui conſentientes fuerint; hoc tamen decreto non prohibetur, ne tempore neceſsitatis ad Templa confugiant, ſi ibi cum debita reverentia commorentur.

§. V.

IN Cœmeterijs Eccleſiarum taurorum ſpectacula ne fiant, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, quam incurrant Iudices, aut Superiores, quorum iuſſu id fit: ſi verò communitas fit, Eccleſiaſtico ſubiaceat interdicto.

(§)

§. VI.

§. VI.

NE levitate animi, reliquias falſas pro veris Sanctorum reliquijs venerari contingat; decernit, & iubet hæc Synodus, vt nemini liceat ſecum reliquias geſtare, aut eas in loco publico venerandas proponere, niſi prius ab Epiſcopo examinatæ, authenticè comprobentur, vt titulo: *De Epiſcoporum officio*, præmiſſum eſt: conſuetudo tamen, & pia devotio agnos Dei deferendi, qui à Pontifice Romano benedicuntur, inter Fideles conſervetur, dummodo picturæ, & illuminationes, ſicut felicis recordationis Gregorio XIII. (ſ) motu proprio conſtitutum eſt; eis non adhibeantur.

(ſ) Motus propr. Greg. XIII in Bull. Apoſt. Conc. Milan. 3. ver. Sanct & 5. verb Sanctiſſimi Gran tit. de Rel & ven. SS num 2. & Comp. act. 2. c. 6 ſeſſ. 25. in princ. & in §. Illud verò Mexic 1. c. 34. & Comp. act. 2. decr. 5. Syn. de Quir conſtit. 67. & 68. Mil. 1. p. 1. tit. Quæ ſerv ſint. in Sacr imag effiug & 4 t. de Sacr rel. & t. de Ornat. decore, & nitore Sac loc verb. Quibus in Eccleſ Conc. Limenſ. 2. c. 53 & Concil. 1. Prov. bonor. 4. p. t. de Ima-

§. VII.

QUia inter rudes viget abuſus levis cuiuſdam credulitatis, qua exiſtimant, ſe certa verba ſcripta, aut certas orationes ſecum deferentes, aut ad collum ſuſpendentes igni, & aqua minimè perituros, aut bona aliqua quæ deſiderant, obtenturos; ſub pœna excommunicationis præcipitur, vt quicumque hæc ſecum geſtaverint, vel alia

ſimilia, intra menſem poſt huius Decreti publicationem Epiſcopo tradant, eaque ipſe conſumat: deinceps verò nemo, hæc ſecum habeat, ſine examine, & approbatione Ordinarij. Confeſſaris verò admonentur, vt à ſuperſtitioſæ vanitatis huiuſmodi errore ſibi confitentes peccata cavere hortentur.

gin. ſacr in Archiep Bononienſ Concil. Diœc. de Cadiz ſub D. Garcia de Haro, cap. 14 & Diœc. de Aſtorga ſub D. Petro de Roxas. conſt. 14. c 9. & Diœc. de Burgos, ſub Archiep D. Franciſco Pacheco de Toledo. lib 3. tit. de Rel ven. Sanct c. 8.

§. VIII.

PRobatæ, & authenticæ reliquiæ in aliqua Eccleſia exiſtentes, extra tabernaculum Sanctiſsimi Sacramenti Eucharistiæ, in loco decenti collocentur. Interim tamen, ſi locus huiuſmodi non eſt deputatus, in aliqua parte eiuſdem tabernaculi aſſerventur. Vt autem pia, & laudabilis conſuetudo ſacras Imagines venerandi in animis Fidelium, eum effectum operetur, ad quem illæ inſtitutæ ſunt, populuſque Sanctorum recolat memoriam, eoſque veneretur, & ad eorum imitationem vitam moreſque componat; maximè conveniens eſt, vt nihil in imaginibus profanum, aut indecens appareat, quo poſsit devotio Fidelium impediri. Eam ob cauſam iuxta Concilij Tridentini Decretum prohibetur, ne poſt hac quiſquam Hiſpanus, Induſve

ima-

imagines ad vſum alicuius Eccleſiæ hu-
ius Archiepiſcopatus, & Provinciæ de-
pingat, niſi priùs ab Epiſcopo, aut ab
eius officiali examinetur: aliter opera-
rum, quas in his fabricandis, & depin-
gendis collocavit, ſtipendium amittat.
Viſitatoribus verò iniungitur, vt quas
repererint imagines, hiſtorias apochry-
phas exprimentes, aut indecentes, ſculp-
tas, ſive depictas, deleri, ſeu inde amo-
veri præcipiant, aliaſque in eorum loco
decentes ſubſtituant.

§. IX.

IMagines de cætero conſtruendæ (ſi fieri poſsit) pictæ ſint, ſi fingi debent ita ſculpantur, vt eas veſtibus ornare minime opus ſit; quæ verò hoc tempore iam extant, proprias habeant veſtes deputatas. Si verò aliqua perſona ſæcularis ad ornatum imaginis veſtimenta aliqua commodaverit, & his imago inducta fuerit, eo ipſo ad eius cultum applicentur. Imagines autem quando veſtibus, aut alio modo erunt ornandæ, ad effectum huiuſmodi extra Eccleſias ne ferantur.

§. X.

§. X.

OB reverentiam Sanctiſsimæ Cruci, Sanctorumque Imaginibus debitam, interdicitur, ne in ſaccaro, buccarovè, aut alijs eſculentis, nec in ſepulchris, aut in ferramentis, quibus pecudes ſignantur, Crucem, Imagineſvè Sanctorum, aut alias res ſacras depingere liceat: alitèr qui ſecus fecerit, à Iudicibus Eccleſiaſticis corrigetur.

§. XI.

NUllus mercator, aliuſvè quiſquam ſacros lapides, calices, ornamenta ſacra, aut benedicta, venialia habeat; ſeu benedici, & conſecrari faciat, vt devendat, ſub pœna excommunicationis, ac prætereà rei venditæ huiuſmodi, pretium fabricæ Eccleſiæ applicetur.

§. XII.

QUia omnes ſpeciali devotione glorioſiſsimam Virginem Mariam vniverſalem Patronam, & Advocatam proſequi debemus, ſtatuitur, ac iubetur, vt in omnibus Eccleſijs (t) Cathedralibus huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ Antiphona *Salve Re-*

(t) Vide Conc. citat. ſup. ſuadetur ex leg. 3. tit. 1. lib. 1. Recop. Conc. Milan. 3. verò Quod prætereà, Mex 1. c. 36. & Syn de Quir. conſ. 66 Guadix tit. 3. conſt. 10. & Gran. t. de Celebr. Miſſar. n. 16. Synod. de Quirog. conſt. 42. & Lim. 3. act. 3. c. 27. & Conc. Mil 3. verb. Religioſis, ex Matth. c. 17. & Luc. c. 23. & conſt. ex Clem. PP. M lib. 5 conſt. Apoſt. c. 16. ad ſin. & lib. 8. c 40. tom. 1. Conc Mediol. 2. tit. 2. decret. 10 De qua orat Veſper. & de In-

dulg. conceſſ. à Greg XIII. Vid. Carolum Borrom. Archiepiſ. Med. in actibus ſuæ Eccleſ. Rom. 2. p. 7. agit. Cæſar Baron. in Annal Eccleſ. tom. 1. fol. 221. verſ. Is de anno Et Navar. de Horis Canon. c. 18. n. 43. & Fr. Anton de Arand. in lib. Loores de S. Calv. cap. 30. fol. 242. Durand. in Rat. divin. Offic. lib. 4. cap. 1. n. 20. & Ioann. Steph Durantus lib. 3. de Rect. Eccleſ. Cath. cap. 10. fol. 314.

gina cum omni ſolemnitate cantetur ſingulis Quadrageſimæ diebus, vſque ad feriam tertiam maioris hebdomadæ, necnon ſingulis Sabbatis per annum cui aſsiſtet ad recitandam orationem Canonicus pro tempore hebdomadarius, necnon Cappellani, & cantores omnes interſint, ijque cum hoc onere ad officia huiuſmodi admitti debeant. Epiſcopis verò valdè commendatur, vt omni ſolicitudine piam in Sanctiſsimam Virginem devotionem huiuſmodi augeri procurent, omnemque adhibeant diligentiam, vt pro celebrandis Miſsis de Beata Maria in Sabbatis, & pro Antiphona *Salve Regina*, vt præmiſſum eſt, ſolemnitèr decantanda, aliqua ſit dotatio, ſivè inſtitutio

§. XIII.

QUò verò in omnium fidelium memoria Domini noſtri, ac Redemptoris Ieſu Chriſti Paſsio ſemper retineatur (alijs ab hanc cauſam devotionibus, & laudabilibus populi conſuetudinibus minimè ſublatis) hæc Synodus ſtatuit, ac mandat, vt ſingulis diebus hora tertia pomeridiana in omnibus Cathedralibus, & Parochialibus Eccleſijs, ad effectum huiuſmodi, campa-

pa-

pana per tres interpolatos ictus pulſetur. Fideleſque hæc Synodus quantum poteſt in Domino exhortatur, vt hoc ſigno audito, pro ſua quiſque devotione, aliquas in memoriam Paſsionis Domini preces effundat. Quoties verò prædicta hora dato ſigno id effecerint, quadraginta dierum indulgentiam conſequantur.

LIBRI TERTIJ

TITULUS XIX.

De Immunitate Eccleſiarum, & Clericorum.

§. I.

SI Imperatorum, & Regum temporalium palatia, eorumque famuli privilegijs, & immunitatibus iure gaudent; quanto magis Eccleſias, & Eccleſiæ miniſtros immunes eſſe oportet, qui æterno Deo vivo, & vero dicantur? Quare hæc Synodus decernit, ac iubet, vt nemo cuiuſcumque qualitatis exiſtat, contra libertatem Eccleſiaſticam leges condat, aut ſtatuta decernat; nec obſideat, invadat, aut occupet Eccleſias, nec

liberum earum ingreſſum, & egreſſum impediat; nec ab Eccleſijs eos extrahant, qui eò confugerint, & hac immunitate gaudere poſſunt; nec eos vinculis conſtringant, aut eis cuſtodes adhibeant in Eccleſijs, vel cœmeterijs; nec vllo modo Eccleſijs vim inferant, vel earum portas confringentes, aut parietes deijcientes, admotiſvè ſcalis ad eas aſcendentes. Quòd ſi ſecus fecerint, privatæ perſonæ pœnam excommunicationis ipſo iure incurrant. (ſ) Communitates verò Eccleſiaſtico ſubiaceant interdicto, à quibus cenſuris non abſolvantur, niſi poſt plenam ſatisfactionem damni Eccleſijs illati; dum verò Eccleſia obſeſſa tenebitur, ceſſatio à divinis fiat. Quòd ſi Epiſcopo videbitur, illi qui vim templis intulerint, pecuniarijs pœnis fabricæ Eccleſiæ applicandis plectentur.

(v) Text in c. Inter alia de Imm. Eccleſ. Concil. Trid ſeſſ. 25. c. 20. de Reformat Mex. 1. c. 30. Guadix tit 4. conſt. 4. Mil. 1. 2. p. tit. de Eccleſ. & earum cult. verbo Sicut Eccl. & ead p. 2. tit. Quæ pert. ad bonor. & iur. Eccl. conſerv. verb. Omnes viri, & 5. Mil. tit de Eccl & earum ſupell. & fructib. & Gran. 1. tit. de Imm. Eccleſ. & Synod. de Quirog. conſ. 72.

§. II.

NE verò quiſquam, Eccleſiaſtica immunitate ad perpetranda nova delicta abutatur; mandat hæc Synodus, vt nemo ex his, qui ad Eccleſiam confugerint, extra eam egrediatur ad iniuriam alicui irrogandam, aut aliud delictum committendum, neque ſuſpectas

mulieres in Eccleſia ſecum habeat, aut ludos exerceat, nec ad portas Eccleſiæ, aut cœmeteriorum, lyram, aut alia muſica inſtrumenta pulſet. Cùm verò Miniſter aliquis iuſtitiæ per Eccleſiam, aut proximum Eccleſiæ locum tranſierit, hi qui ad Eccleſias confugerunt, ab eius conſpectu ſe abſcondant. Quòd ſi ſecus fecerint, ab Eccleſiarum huiuſmodi locis expellantur, & in alijs ne recipiantur, niſi ex huiuſmodi expulſione periculum aliquod eis proveniat.

§. III.

TUnc enim aliter corrigendi ſunt, & vinculis intra Eccleſias coercendi; ſi verò ij decretum huiuſmodi violaverint, Sachriſtæ, aut qui Eccleſiarum curam gerunt, officialibus annuncient, vt quod fuerit opportunum provideant.

§. IV.

QUoniam verò æquum non eſt, vt delinquentes propriam habitationem Eccleſiam ſibi conſtituant, eam negligentèr præſtantes, quibus tutus ſit eis extra Eccleſias egreſſus; mandat hæc Synodus, ne (x) hi ſine ſpeciali Epiſcopi licentia, vltra novem dies in

(x) Tex. in ca fin. de Imm. Eccleſ Mex. 1. cap. 31. & Guadix tit. 4. conſt 4 in fin. & Gran. tit. de Reliq & ven. Sanct. n. 9. & Syn de Quir. conſt. 73. Mexic. 1. cap. 31. §. 2. ad fin. & Guadix tit. 4. conſtit. 3. & Granat tit. de Reliq. & ven. Sanct. n. 9. in fin. & Syn. de Quirog conſ. 73.

in Eccleſia permittantur. Illi verò qui ad Eccleſiam ſe receperunt, ne ad exilium condemnati illud adimpleant, ab Eccleſijs eijciantur, niſi grave aliquod periculum eis immineat, aut aliud valdè notabile, ſi ab Eccleſia expellantur.

§. V.

VT controverſiæ inter ſæcularem, & Eccleſiaſticam iuriſdictionem depuniendis Clericorum prima tonſura, aut quatuor minoribus initiatorum delictis vitentur; præcipit hæc Synodus, vt Iudices Eccleſiaſtici, quoad hoc Concilij Tridentini (y) decretum obſervent, ad cuius executionem priuſquam officialis, aut Iudex Eccleſiaſticus in favorem alicuius Clerici ex prædictis, inhibitorias litteras concedat, inquirat, & examinet ſi titulum legitimum habet, aut ſi Clericus ille eſt idem cum eo, qui in titulo continetur. Hoc tamen intelligitur caſu quo Clericus huiuſmodi à ſæculari Iudice captus non detineatur: tunc enim ob periculum quod ex dilatione imminet, eius petitio admittenda eſt, & iuxta iuris diſpoſitionem providendum, vt imprimis è ſæculari carcere ad Eccleſiaſticum transferatur, deinde verò vlterius procedetur.

(y) Seſſ. 23. c. 6. Mexic. 1. c. 85. & Guadix tit. 2. conſ. 45.

§. VI.

§. VI.

QUando inhibitorias litteras Iudici ſæculari directas contigerit, cum debito honore Iudici huiuſmodi intimentur. Iudices verò Eccleſiaſtici curent diligentèr, ne Clericorum huiuſmodi ad ſe tranſmiſſorum delicta impunita remaneant, nec à cauſæ proſecutione deſiſtant vſque ad ſententiam diffinitivam, ad idque parte contraria deſiſtente, aut Iudice ex officio procedente, cauſæ vices, & voces Fiſcali tradantur: curentque, vt his cauſam vſque ad concluſionem proſequatur. Si verò delictum grave fuerit, reos captos adhibitis fideijuſſoribus ne liberent, donec omninò cauſa terminetur, & definiatur, ac delinquentes huiuſmodi pro gravitate delicti puniantur, ne eis Clericalis ſtatus delinquendi licentia ſit.

*** ***

LIBRI TERTIJ
TITULUS XX.

Ne Clerici, vel Monachi negotijs ſæcularibus ſe immiſceant. (z)

(z) Latè vide Iura in praxi Canon. Ioan. Bernar. c. 50. Mex 1. c. 56. & Mexic. 2 c. 27. & 28. & Guadix tit 5. conſt. 6 & 7 & Mil 1. p. 2. tit de Negot. ſæcul. à Cler fugien & Granaten. tit. Ne Cler. vel Monach. & Syn. de Quir conſ. 308. & Lim. 3. act. 3. c. 4. & 5.

§. I.

QUoniam cupiditas malorum omnium radix, valdè hac noſtra tempeſtate Eccleſiaſticorum quorumdam animos invaſit; ideò ne in domo Dei, quæ domus orationis eſt, negotiationes exerceantur, hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit omnibus huius Provinciæ Epiſcopis, & Clericis ſacro ordine initiatis, cuiuſcumque dignitatis, & conditionis exiſtant, vt non ſolùm ab vſurarijs contractibus, & iure divino damnatis abſtineant ſe ſe; ſed etiam ab his, qui quamvis ſæcularibus permittuntur, Clericis ratione ſui ſtatus à Sacris Canonibus prohibentur. In cuius rei executionem hæc edicuntur. Nemo negotiationes, aut mercaturas exerceat, aut alicuius procurator, negotiorumvè geſtor ſit, aut alienarum mercium curam ſuſcipiat, eaſque adminiſtret, vel earum pre-

pretium tranſmittat; aut alio quovis modo, in huiuſmodi negotiationibus ſe immiſceat. Quòd ſi aliqui hoc decretum violaverint; ſi Epiſcopi ſint, ipſo facto Eccleſiæ ingreſſu interdicantur, à quibus Provinciali Synodo huius rei ratio petetur. Cœteri verò Clerici, cuiuſcumque conditionis exiſtant, præter pœnas à iure ſtatutas, quæ in ſuo robore, & firmitate permanent, ipſo facto pœnam excommunicationis maioris incurrant: & ſi ſemel id commiſerint, ducentum miſi ſemel id commiſerint, ducentum minarum pondo multentur; ſi iterum, quatuorcentum; ſi tertio, ſexcentum: ac præterea ſuppellectilem, (a) & pecunias amittant, quibus negotiationes exercuerint, totumque id, quod ex contractibus prædictis provenerit, cuius tertia vna pars hoſpitali domui Cathedralis Eccleſiæ applicetur; tertia verò pars altera iuſtitiæ ſumptibus erogetur; alia verò Iudici, & accuſatori æquè tribuatur. Qui verò per interpoſitam perſonam negotiabitur, aut ad negotiandum pecunias in ſocietatem dederit, pœnis pecuniarijs hoc decreto ſtatutis multabitur; hoc tamen decreto, quæ Clericis per Canones licent, prohibita non intelligantur.

(a) Lim. 3. c. 4. & 5.

§. II.

§. II.

PRæcipitur item ſub præmiſsis pœnis, ne vllus Clericus Indorum curam gerens, in ſuis regionibus per ſe, aut per interpoſitam perſonam contractus redimendi piſces, aut quod venatione capitur, goſsipium, ſalem, mayzum, & alia huiuſmodi, quæ in terris Indorum naſcuntur, vt hæc iterum divendat. Neque etiam negotiationes, ſeu lucri gratia Indos ſuæ iuriſdictionis nere, aut texere, aut alias artes huiuſmodi exercere faciat, quo fiet vt Indi his moleſtis non divexentur, & hi qui Indorum curam gerunt, liberiùs eorum vitia reprehendant, eoſque commodiùs inſtruant.

§. III.

PRohibetur itidem omnibus ſacro ordine initiatis, ne (b) per ſe, aut per interpoſitam perſonam, in toto, aut in parte, Eccleſiaſticos, aut ſæculares redditus locent, aut in ſe translationes ſimilium redditũum recipiant. Quòd ſi per interpoſitam perſonam ſecus fecerint, pondo centum minarum perſolvant: ſi verò per ſe ipſos, pondo ducentum: quæ in piorum operum, & fabri-

(b) Mex. 1. c. 50. §. 2. & Guadix tit. 5. conſtit. 6. & Gran tit Ne Cler. vel Monach. & Lim. 3. act. 3. c. 21.

cæ

æ Cathedralis Eccleſiæ, accuſatoriſque
ſus æquis partibus erogentur. Si verò
is pœnis cautiores non fiant, graviori-
us, iuxta qualitatem delicti, punientur.

§. IV.

NUllus Beneficiatus, aut Curatus Indorum, tàm ſæcularis, quàm regularis, ex auctionibus (c) regijs, aut ex his, quibus à Rege commendata ſunt oppida in ſuo diſtrictu, emat mayzum, goſsipium, aut goſsipinas telas, mel, & alia, quæ eius Parochiales in tributum dant, per ſe, neque per interpoſitam perſonam: alitèr id omne amittant, quod inde exportaverint, aut emerint, & in vſum fabricæ Eccleſiæ diſtrictus huiuſmodi accuſatoris, & ſumptuum iuſtitiæ æquis partibus conferantur, ne ſi miniſtri Indorum huiuſmodi contractibus implicentur (vt evenit aliquando) eorum miniſterium in contemptum veniat.

(c) Hoc eſt, Almonedas Reales. Lim. 3. act. 3. c. 5.

§. V.

QUia verò multi Curati, & Beneficiati Indorum hanc curam ſuſcipiunt, magis lucri cupiditate (vt videlicet Indi ſua colant prædia, aut minas effodiant) quàm vt ipſi rudium In-

Indorum animas inſtruant ; hæc Synodus præcipit, vt (d) nullus Curatus Indorum, ſivè ſæcularis, ſivè regularis, poſſit intra ſuam iuriſdictionem, nec intra decem leucas in eius ambitu, prædia (etiam ſi patrimonialia, aut Eccleſiæ fuerint) colere, ſi ſint qui ea conducere velint. Quòd ſi conductores minimè reperiantur, ea ipſis colere liceat etiam per Indos; quos tamen ad id volentes tantùm adhibeant, debitamque eis operum, & laboris mercedem perſolvant, benignèque, & comitèr ſe gerant. Si ſecus fecerint, Epiſcopus Curatos ſæculares Beneficio privet ; regulares autem à regimine Eccleſiæ amoveat, & voce activa, & paſsiva perpetuò ſuſpendat.

(d) Limen. 3. act. 3. c. 5.

§. VI.

EAdem etiam obligatione teneri, declarat hæc Synodus miniſtros regulares, qui ſtipendium à Maieſtate Regia, vel ab his, quibus à Rege commendata ſunt oppida, recipiunt, vnde de ſuis laboribus poſſent Indis ſatisfacere. Non tamen ex hoc intelligitur, Indis cantoribus, & alijs ad vſum divini cultus neceſſarijs, miniſtros debere ſtipendium aliquod perſolvere.

LI-

LIBRI TERTIJ

TITULUS XXI.

De Obſervatione Ieiuniorum. (e)

(e) Mex. 1. c. 37. Mex 2. c. 25. Guad. tit. 6. conſt. 21. Mil 1. p. 2. tit. de Ieiunio Et Gran. de Obſervat. ieiun. Syn de Quir. conſ. 99. Lim. 3. act. 3. c. 41. & Mil. 5 verbo omnis ſacror.

§. I.

INter præcipuas Chriſtianæ vitæ exercitationes ea vna eſt, qua vt divinæ legis mandata omni ſolicitudine obſervemus, rebellatricis carnis motibus fræ- nos imponimus eandemque ſpiritui ſubiugamus. Quam ob cauſam Sancta Mater Eccleſia, quæ à Spiritu Sancto regitur, & gubernatur, ſtatutos dies inſtituit ad ieiunium, & abſtinentiam, quo carnis appetitus maximè domatur, rationique ſubijcitur. Igitur, vt omnes Chriſti fideles huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ, dies quibus ad ieiunium tenentur, optimè intelligant; hæc Synodus, tam Indis, quàm Hiſpanis in hac Provincia degentibus, reſpectivè ſequentes dies ad ieiunandum proponit.

Dies,

Dies, quibus ieiunare tenentur omnes huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ, vtriuſque ſexus fideles, Indis exceptis.

§. II.

IMprimis omnes dies Quadrageſimæ, exceptis Dominicis diebus.

MENS. FEBRUARIO.

Vigilia Sancti Mathiæ Apoſtoli. 23.
Anno verò biſextili. 24.

IUNIO.

Vigilia Nativitatis Sancti Ioannis Baptiſtæ. 23.
Vigilia Apoſtolorum Petri, & Pauli. 28.

IULIO.

Vigilia Sancti Iacobi Apoſtoli. 24.

AUGUSTO.

Vigilia Sancti Laurentij. 9.
Vigilia Aſſumptionis Beatæ Mariæ Virginis. 14.
Vigilia S. Bartholomæi Apoſtoli. 23.

SEPTEMBRI.

Vigilia Sancti Matthæi Apoſtoli, & Evangeliſtæ. 20.

OCTOBRI.

Vigilia Ss. Apoſtolorum Simonis, & Iudæ. 27.
Vigilia Sanctorum Omnium. 31.

NOVEMBRI.

Vigilia Sancti Andreæ Apoſtoli. 29.

DECEMBRI.

Vigilia Sancti Thomæ Apoſtoli. 20.
Vigilia Nativitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti. 24.

Itidem tenentur ex conſuetudine introducta ieiunare in Vigilia Pentecoſtes.

Ex præcepto quoque ieiunare tenentur in diebus quatuor temporum, qui quidem dies duodecim ſunt.

In Hyeme Feria quarta immediata poſt feſtum S. Luciæ, cum feria ſexta, & Sabbato ſequentibus.

In Vere Feria quarta, ſexta, & Sabbato poſt Dominicam primam Quadrageſimæ.

In Æſtate Feria quarta, ſexta, & Sabbato poſt Pentecoſtem.

In Autumno Feria quarta, ſexta, & Sabbato poſt feſtum Exaltationis Sanctiſſimæ Crucis.

Dies, quibus Indi ieiunare tenentur ex conſtitutione fœlicis recordationis Pauli Papæ III.

Imprimis, omnes ſextæ Feriæ Quadrageſimæ, Vigilia Natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, Sabbatum maioris hebdomadæ.

§. III.

IN omnibus diebus, tàm Hiſpanis, quàm Indis aſsignatis, omnes vtriuſque ſexus fideles huius Prouinciæ, viceſimo primo ætatis anno maiores ieiunare tenentur ſub pœna peccati mortalis, vnaque tantùm comeſtione, eaque in meridie, his diebus vti debent, illis exceptis, qui vel ægritudine, vel ſenectute, vel ex magno corporali labore, vel alijs iuſtis impedimentis ieiunio non obligantur. In ieiunio autem ſervando nemo ſuam ſententiam ſequi debet, ſed ſuum Confeſſarium conſulat, eiuſque ſententiæ adhæreat. Exhortatur tamen hæcSynodus omnes quinto decimo ætatis anno maiores,& viceſimo primo minores, vt paulatim ieiunijs aſſueſcant, in aliquibuſque diebus à cibis ſe abſti-

eant, quò faciliùs cum tempus ieiunan-
i ex præcepto occurrerit, ieiunium ob-
ervent. Monet quoque, & hortatur om-
es huius Provinciæ fideles, vt (f) lau-
labilem conſuetudinem ieiunandi in vi-
gilijs Beatæ Mariæ Virginis, & feſti Cor-
poris Chriſti, itidemque à cibis carna-
ibus abſtinendi in diebus Rogationum
(quamvis ex præcepto non teneantur)
obſervent, conceditque hæc Synodus ie-
iunantibus in his diebus quadraginta
dierum indulgentiam pro ſingulo quo-
que die.

(f) Conc. Aur. 1. c. 29. refer-tur in c. Ro-gat. de conſe-crat. diſt. 3.

§. IV.

PRæcipit quoque hæc Synodus Cu-
ratis omnibus, ſæcularibus, & re-
gularibus, vt id ſuis ſubditis annuncient.

§. V.

DEclarat prætereà hæc Synodus
abſtinendum eſſe omninò in die-
bus ieiunis Quadrageſimalibus, à lacte,
ovis, caſeo, butyro, alijſvè cibis ex his
conditis, niſi ad id Bulla, aut privilegium
conceſſum ſit. Declarat etiam, in omni-
bus ieiunij diebus, ferijs ſextis, & Sabba-
tis per annum, & in Dominicis Quadra-
geſimæ eſum carnium eſſe prohibitum,
niſi alicui de conſilio Medici corporalis,

& de facultate Epiſcopi, aut eius officialis in ſcriptis, eſus carnium licitus ſit. Hæc tamen facultas, examinata cauſa, ad tempus limitatum, & gratis concedetur. In omnibus verò his diebus, quibus ab eſu carnium abſtinendum eſt, carnes publicè ne divendantur, niſi ad vſum infirmorum, facultatem prædictam obtinentium.

§. VI.

MEdicis itidem iubetur, ne priùs cuiquam in diebus prohibitis edendi carnes facultatem dent, quàm proſpexerint rei neceſsitatem, quæ ſi ſufficiens non ſit, facultas huiuſmodi denegetur. In concedendis verò huiuſmodi facultatibus, ne faciliores ſe erga divites, quàm erga pauperes præbeant, præſertim cum divites alijs poſsint vti alimentis ſine detrimento ſalutis, quibus pauperes, & miſerabiles perſonæ ob inopiam vti non poſſunt.

*** *** ***

LIBRI QUARTI

TITULUS PRIMUS.

De Sponſalibus, & Matrimonijs. (g)

§. I.

EX eo magna incommoda, & infelices eventus oriuntur, quòd matrimonia, nec ſincero animo, nec ad Sacrorum Canonum præſcriptum contrahantur. Quare Epiſcopi, & Eccleſiaſtici Iudices in executione eorum, quæ de Sacro matrimonij Sacramento iure diſpoſita ſunt, omnem operam collocare debent. Quòd maximè cupiens hæc Synodus, præcipit Curatis omnibus, tàm ſæcularibus, quàm regularibus, vt (h) curent diligentèr, ne aliqui ex ſibi ſubditis, priùs per verba de præſenti matrimonium contrahant, quam peccata ſua confiteantur, quo ſe ad ſuſcipiendam gratiam præparent, quæ in hoc Sacramento confertur. Hoc enim, & ad vitam coniugalem cum omni pietate, & tranquillitate degendam, & ad prolem educandam, ad Cœlorumque patriam dirigendam

(g) Conc. Trident ſeſſ. 24. c. 1. de Refor. matrim.

(h) Mil. 1. p. 2. tit Quæ ad Sacram matr. pert & Guad. tit. 2. à conſt. 57. & Gran. tit. de Sponſ. & Synod. de Quir à conſt. 18.

dam convenietiſsimum principium erit. Præterea Curati ſubditos doceant, tunc ſe matrimonij Sacramentum ſuſcipere, quum per verba de præſenti contrahunt.

§. II.

(i) Seſſ. 24. c. 1. de Reform. matr. Guadix tit. 2. conſ. 66.

DEcreto autem Tridentini (i) Concilij Synodus innixa hortatur, vt coniuges ante Sacerdotalem benedictionem in Templo ſuſcipiendam, in eadem domo non cohabitent: ſtatuitque benedictionem à proprio Parocho fieri, neque à quoquam, niſi ab ipſo Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam, alij Sacerdotes concedi poſſe.

§. III.

(K) Seſſ. 24. c. 1. de Refor. matrim.

VT multis malis, quæ ex clandeſtinis coniugijs ortum habuere, medicinam afferret vniverſalis Tridentina (K) Synodus, clandeſtina huiuſmodi matrimonia irritavit, nullaque decrevit, ac formam, qua matrimonia debent celebrari in hunc modum præſcripſit, videlicet: vt matrimonium, præſente Parocho, vel alio Sacerdote, de ipſius Parochi, vel Ordinarij licentia, & duobus, vel tribus teſtibus, contrahatur.

Quòd ſi aliqui ſecus contrahere attentabunt, huiuſmodi contractus eadem Synodus irritos, & nullos decrevit. Huius igitur Concilij authoritatem ſequuta hæc Synodus, decernit, ac iubet, ne quiſquam per verba de præſenti matrimonium contrahere attentet, niſi ad præſcriptum Concilij Tridentini. (l) Si qui verò ſecus fecerint, vltra pœnas à iure ſtatutas, etiam excommunicationis pœna proponitur; contrahentes autem in triginta pondo condemnentur; ſinguli verò teſtes in quindecim, quæ in vſum Eccleſiæ cuius fuerint parochiales, erogentur. Parochus verò, aut Sacerdos per menſem vnum carcere incluſus teneatur.

(l) Dict. ſeſſ. 24. cap. 1. vbi ſuprà. Mex 1. c. 38. Guadix tit. 2. conſ. 57. & Granat. de Sponſal. n. 1. & Synod. de Quirog conſ. 29. & Lim. 3. act. 2. c. 34.

§. IV.

Ex decreto itidem Concilij Tridentini (m) ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, vt antequam matrimonium contrahatur, ter in Parochia, ſivè Parochijs contrahentium, tribus continuis diebus feſtis à proprio Parocho inter Miſſarum ſolemnia publicè denuncietur, inter quos matrimonium ſit contrahendum, ab eodemque Parocho ſubditi moneantur, vt ſi ad alicuius notitiam legitimum aliquod impedimentum pervenit, quo contra-

(m) Seſſ. 24. c. 1 de Refor. matrim. Lim. 3. act. 4. c 34. & Provin. de Quir. act. 3. c. 48 & Conc. Milan. 5. tit. Quæ ad matrim pertin.

trahentes impediantur, illud revelent. Denunciationes verò huiuſmodi nequaquam fieri omittantur, niſi quando probabilis fuerit ſuſpicio, matrimonium malitioſè impediri poſſe, ſi tot præceſſerint denunciationes; tunc enim, vel vna tantùm denunciatio fiat, vel ſaltem Parocho, & duobus, vel tribus teſtibus præſentibus matrimonium celebretur. Epiſcopis verò iniungitur, vt ad id, non per quoslibet ſuos officiales, ſed ipſi per ſe, aut per ſuum generalem Vicarium ex gravi cauſa, facultatem concedant. Declarat autem hæc Synodus, Indorum oppidis ſatis eſſe, ſi quando miniſter viſitaverit, tres huiuſmodi denunciationes ab eo fiant tribus diebus, etiam non feſtivis, dummodo eo tempore populus in Eccleſiam conveniat. Aliter enim matrimonia Indorum celebrari non poſſunt ſine magno impedimẽto doctrinæ Chriſtianæ, qua Indi ſunt erudiendi.

§. V.

IUxta decretum Concilij Tridentini (n) prohibet hæc Synodus, vt nullus Sacerdos, ſæcularis, ſivè regularis, etiam ſi Parochus ſit, alterius Parochiæ ſponſis ſine Ordinarij, vel eorum Parochi licen-

(n) D Seſ 14. c. .de Refor. matrim.

ntia, benedictionem nuptialem con-
rre audeat, quolibet privilegio, aut
onſuetudine non obſtantibus. Quòd ſi
cus fecerit, ipſo iure tamdiu ſuſpenſus
naneat, quamdiu ab Ordinario eius Pa-
ochi, qui matrimonio intereſſe debebat,
ſeu à quo benedictio ſuſcipienda erat,
abſolvatur.

§. VI.

PRæcipit quoque hæc Synodus ſæcu-
laribus, & regularibus Curatis, vt
in benedictionibus nuptialibus Indorum
naturalium arras benedicant, cum reli-
quis cæremonijs, quibus in benedictio-
nibus nuptialibus Hiſpanorum vti ſo-
lent. Pro huiuſmodi autem benedictio-
nibus conferendis, quicquam prorſus ne
accipiant, præterquam à ſponte danti-
bus, poſt præſtitam liberam benedictio-
nem: alitèr quicquid acceperint, reſti-
tuere, etiam in foro conſcientiæ, tene-
buntur, & præterea ſeverè punientur.

§. VII.

NUllus Parochus, aut Sacerdos ſæ-
cularis, ſivè regularis, quemquam
per verba de præſenti matrimonio con-
iungat, qui non ſit ætatis legitimæ à iu-
re ſtatutæ, cuius ætatis per librum bap-
tiſ-

tiſmi, aut per ſufficientem probationem conſtare debeat, nec ſponſali his ſimilium perſonarum, quæ per verba de futuro fiunt, adſiſtat niſi de Epiſcopi licentia. Si quis verò ſecus fecerit, Ordinarij arbitratu punietur.

§. VIII.

(o) Seſſ. 24. c. 9. de Refor. matrim.

VOlens Tridentinum (o) Concilium liberum conſenſum, qui ad matrimonij contractum requiritur, conſervari, præcipit ſub anathematis pœna, quæ ipſo facto incurratur, ne quiſquam vllatenùs cogatur, quominùs liberè matrimonium contrahat; cuius authoritatem ſequuta hæc Synodus, cùm his in partibus multi ob ſuam propriam vtilitatem Indos, & ſervos invitos contrahere matrimonium compellant, vt ſuis operis vtantur; ſtatuit, ac mandat ne (p) vllus Hiſpanus Indum, aut ſervum cogat ad matrimonium contrahendum, nec per vim eos impediat, vt liberè cum quibus libuerit matrimonium contrahant, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ. Idemque præcipitur (*) proceribus Indorum, ea pœna ſtatuta, ſi ſecus fecerint, vt triginta diebus in carcere ſint incluſi, ac præterea ſeverè puniantur.

(p) Mex. 1. c. 72. §. vnic.

(*) Id eſt Caziques.

§. IX.

§. IX.

ITidem præcipitur, vt hi qui ſervos coniugatos poſsi dent, eos vendere poſsint, ne vendant in partibus adeò diſtantibus, vt prob abile ſit, eos cum vxoribus per longum tempus cohabitare non poſſe. Quod autem ſit tempus longum reputandum, arbitrio Ordinarij cenſendum relinquitur.

§. X.

VT verò corruptelæ inter hos (*) indigenas aliquando receptæ, non ſine gravi matrimonij iniuria occurratur, qua quum quis fœminam aliquam in vxorem ducere volebat, eam à ſuis parentibus emens, cum eaque multo tempore ante matrimonium cohabitans, ſæpè in nuptam dimittebat; decernit, ac iubet hæc Synodus, vt Indorum Parochi diligentèr in ſuis diſtrictibus de hoc delicto ſciſcitentur, ac Epiſcopum certiorem faciant, vt tantùm facinus puniatur, & funditùs, vt decet, extirpetur.

(*) Hoc eſt Naturales.

§. XI.

QUorumdam dolis, ac fraudibus, quas aliqui machinantur, vt bi-

nas

nas nuptias contra indiſſolubile matrimonij vinculum exerceant, obviare volens hæc Synodus; præcipit; vt (q) nullus ex his qui in facie Eccleſiæ matrimonium contraxerunt; eo quod ab altero coniuge abſens ſit, ſecundas nuptias contrahere audeat, niſi ſufficientèr probet ad præſcriptum iuris alterius coniugis mortem. Quòd ſi quis ſecus attentaverit, pœna gravi pro qualitate perſonæ punietur.

(q) Mex. 1. c. 40 Synod. de Quirog. conſ. 33.

§. XII.

QUi ex (r) Hiſpania, aut ex alijs partibus diſtantibus in hanc Provinciam pervènerint, & ſecum fœminas duxerint vxorem nomine, niſi huius rei authenticum teſtimonium exhibeant, ad illud deferendum, ſi Epiſcopo videbitur, terminus vnius anni cum dimidio præfiniatur. Quòd ſi intra præfixum terminum, de matrimonio per teſtimonium, aut per ſufficientem probationem non conſtiterit, ab Ordinario ſeparentur, nec cohabitare permittantur.

(r) Mex. 1. c. 39. §. vnic.

§. XIII.

SI quando evenerit, (ſ) vt ſtante duorum infidelium matrimonio, alter coniugum ad fidem converſus baptiſ-

(ſ) Text in c. Quanto, & in c. Gaudeamus de divort. Limen. 3 act. 2. c. 36.

mũ ſuſceperit, altero, vel vllo modo ad Catholicam fidem convertere ſe nolente; vel non ſine blaſphemia divini nominis, vel eum vt pertrahat ad mortale peccatum ei cohabitare volente: qui relinquitur, ad ſecunda, ſi voluerit, vota transibit. Sed ſi baptizatus ſine detrimento fidei, & legis divinæ, aut cum ſpe, quòd ad Catholicam Fidem convertatur, cum infideli cohabitaverit; fidelis alteri matrimonio ne ſe coniungat, ſed cum infideli cohabitet. Si verò infidelis converſionem ad fidem diſtulerit, per ſex menſes ambo cohabitent; quo elapſo termino, Epiſcopus de hac re certior fiat, vt ipſe decernat, an terminus prorogandus ſit, an fideli concedenda facultas, vt alteri matrimonio ſe coniungat. Itidemque Epiſcopo annunciabitur, quando aliquis matrimonium contrahere velit, qui alterum coniugem in locis infidelium reliquit, cui ſuæ infidelitatis tempore cohabitabat, vt Epiſcopus cauſa examinata, ei iungendi ſe alteri matrimonio facultatẽ, ſi ſibi viſum fuerit, concedat.

§. XIV.

QUos Deus (t) matrimonij vinculo coniunxit, non poſſunt, nec debent

(t) Mex 1. c. 4. & Syn de Quirog. conſ. 34.

hent ſeparari. Quare omninò reprobatum eſt maritum, & vxorem dato libello ſeparationis coram Iudicibus, & Notarijs ſe ad invicem ſeparare, exiſtimantes ſe illius libelli virtute à vinculo matrimonij eſſe ſolutos. Iccircò ſtatuit hæc Synodus, vt nullus Eccleſiaſticus Iudex in libellis huiuſmodi authoritatem ſuam interponat, ſub pœna privationis officij, nulluſque Notarius eoſdem conficiat, aut ſubſcribat. Quòd ſi ſecus fecerint, præter pœnas capite: (v) *Cum æterni Tribunal*, ſtatutas, ab officijs ſint ipſo facto privati, quadragintaque pondo minarum perſolvant in vſum fabricæ, pauperum, & accuſatoris æquis partibus eroganda. Qui verò ob prædictas cauſas non cohabitantes denuò matrimonium contrahere attentaverint, propter binas nuptias punientur.

(v) In c. Cum æternum, de Sentent. & re iudicat. lib. 6.

§. XV.

QUoniam verò aliqui eo animo lites de divortio movent, eaſque minimè perſequuntur, vt liberè in ſuis inſordeſcant vitijs; quò diabolicæ eorum fraudi occurratur; ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, vt quandocumque lis de divortio mota fuerit, vxor ſta-

tim

tim in aliqua domo honeſta conſtituatur. Caſu verò, quo pars litem non proſequatur, Fiſcali detur facultas petendi, vt ſimul cohabitent. Quòd ſi ſententia lata fuerit de divortio quoad thorum, vxor in domo honeſta, ac minimè ſuſpecta pro ratione ſuæ ætatis, & conditionis collocetur, ne vlla in Deum committatur offenſa: Fiſcalis verò, qui in hoc negligentèr egerit, in pondo triginta condemnetur, & iuxta cauſæ qualitatem, vſque ad officij ſuſpenſionem, puniatur, ſi Epiſcopo videbitur.

LIBRI QUARTI

TITULUS SECUNDUS.

De Cognatione ſpirituali, & alijs matrimonij impedimentis.

§. I.

QUoniam aliqui, Dei timore poſthabito, intra gradus à iure prohibitos, in quibus matrimonium invalidum eſt, contrahere præſumunt, vnde conſequitur, vt in peccato vitam ducant; eam ob cauſam ex decreto Concilij Tridentini, (x) interdicit hæc Synodus,

(x) Seſſ. 24. c. 5. de Refor. matr. Mex. 1. c. 48. §. vnic. & Synod. de Quirog conſ. 30. tex. in Clement. vnic. de Conſanguinitate, & affinit.

dus, ne quiſquam intra hos gradus matrimonium contrahere audeat, nec Sacerdos vllus in aliquo huiuſmodi contractu interveniat. Quòd ſi aliqui ſcientèr intra gradus prohibitos, qui matrimonium dirimunt, contrahere attentaverint; præter pœnam excommunicationis, quam ipſo facto incurrant, & alias pœnas à legibus Eccleſiaſticis, & (y) regijs ſtatutas, centum pondo perſolvant. Sacerdos verò, qui huius rei conſcius, huiuſmodi matrimonij contractibus interſit, ſi Beneficiatus fuerit, fructus, ſeu redditus vnius anni amittat: aut ſi Beneficiatus non fuerit, centum pondo multetur. Quæ omnis multa fabricæ Cathedralis Eccleſiæ ſumptibus, iuſtitiæ, accuſatori, aut ſi is deſit, Iudici, æquis partibus applicetur.

(y) Lex reg 3. tit. 18. partit. 7. & lex 7. tit. fin. l. 8. Ordinan.

§. II.

QUo verò his evitandis accurata diligentia adhibeatur, hæc Synodus Sacerdotibus exponit gradus prohibitos cognationis corporalis, & ſpiritualis hos eſſe. (z)

(z) Vid. Cov. in 4. 2 p. c. 6. §. 8. n. 2. & 3. ex Synod. de Quirog. conſ. 30.

§. III.

§. III.

PRimus conſanguinitas vſque ad quartum gradum incluſivè. Secundus affinitas ex matrimonio contracta vſque ad quartum gradum. Tertius affinitas ex fornicatione contracta vſque ad ſecundum gradum incluſivè, prout eſt à Tridentino (a) Concilio diſpoſitum. Quartus impedimentum publicæ honeſtatis, vbi ſponſalia quacumque ratione non fuerunt valida, prorſus tollitur; vbi autem valida fuerunt, primum gradum non excedit.

(a) Seſſ. 24. c. 4. de Refor. matr. ſeſſ. 24. c. 3. de Refor. ſeſſ. 24. c. 2. de Refor. matr.

§. IV.

COgnatio ſpiritualis in Baptiſmo contrahitur inter baptizantem, & baptizatum, & illius patrem, & matrem, & inter compatrem, & commatrem baptizati, & inter illius patrem, & matrem tantùm. Ex confirmatione verò contracta cognatio confirmantem, & confirmatum, illiuſque patrem, & matrem, ac tenentem non egreditur. Advertendum tamen eſt, in impedimentis huiuſmodi fœlicis recordationis Pium Papam V. (b) ſuis proprijs motibus declaraſſe, in gradibus ante Concilium Tridentinum prohibitis, & poſtea ab eodem Concilio

(b) Motus prop. Pij V.

 lio

lio ſublatis, tamquam matrimonium non impedientibus, nòn ſolùm intelligi poſt Concilium impedimentum eſſe ſublatum ijs, qui denuò ad illum gradum pervenerunt; ſed etiam ijs qui ante Concilium eo gradu erant coniuncti, dummodo matrimonium, aut contractum ſit, aut contrahendum poſt Tridentinum Concilium.

§. V.

NEfanda inter fratres, & ſorores primo gradu coniuncta matrimonia omni iure (c) prohibentur. Quare præcipitur, vt infideles huius Provinciæ, qui tempore ſuæ infidelitatis, in hoc gradu coniuncti erant matrimonio, cùm primum baptiſmum ſuſceperint, ſeparentur, matrimoniumque huiuſmodi irritum, ac nullum decernatur.

(c) Text. in c. fin. de Divortijs.

LIBRI QUINTI

TITULUS PRIMUS.

De Viſitationibus.

§. I.

VIſitationum præcipuus ſcopus (vt Sanctum Concilium Triden-

ſitum (d) exponit) eſt, ſanctam, ortho-
doxamque doctrinam, expulſibus hære-
ſibus inducere, bonos mores tueri, pra-
vos corrigere, populum cohortationi-
bus, & admonitionibus ad Religionem;
pacem, innocentiamque accendere: ad
quod efficiendum, vltra ea, quæ locus,
tempus, & occaſio, viſitatarumque per-
ſonarum conditio Deo, ac Domino inſ-
pirante viſitatorem docuerint, is ordo
ſervabitur.

(d) Seſſ 24. de Refor Mexic. 1. c 92. Guad. tit 8 & Mil. 1. p. 2 tit. de Viſitat & Toleta act 2. c. 2. & Cranat tit. de Viſitat & Synod de Quir. à conſt 16. Lim. 2. act 4. à cap 1 vſque ad 5. lat Con. 4 Mil. tit. de Viſitat.

§. II.

CUm primùm ad locum, quem vi-
ſitaturus eſt, viſitator pervenerit,
Eccleſiam adeat, vbi eum populus ex-
pectat, ibique preces ad Deum effundet,
ac deinde ipſe, aut eius loco alius, con-
cionem habebit, qua ſummatim viſita-
tionis ſcopum exponat. Præterea gene-
rale huius Synodi decretum legi efficiet,
populumque admonebit de obligatione,
qua ſinguli tenentur denunciandi publi-
ca peccata, vt tale remedium adhibeatur,
quo omnes in Deum offenſæ funditùs
tollantur. (e)

(e) Vid. Gran. & Synod de Quir. vbi ſup.

§. III.

SAnctiſsimum Euchariſtiæ Sacramen-
tum, ſanctum Chriſma, oleumque,
ac baptiſmalem fontem; manuale etiam

Sacramentorum, ac omnia Eccleſiæ ornamenta viſitabit, accuratèque reſpiciet; an hæc decentèr teneantur.

§. IV.

LIbellum præteritarum viſitationum requirat, ſciſciteturque an ſtatuta in prædictis viſitationibus executioni mandata ſint. Si verò aliqua adimplenda deſunt, compleri curet, reprehendatque, ac corrigat eos, qui in his adimplendis negligentèr ſe geſſerunt.

§. V.

QUoad bona verò Eccleſiæ inquirat imprimis, an inventarium, liberve ſit, vbi deſcripti ſint tituli poſſeſsionum, quas Eccleſiæ obtinet, exploretque an aliqua Eccleſiæ bona alienata ſint, an ea quiſquam vſurpaverit; an verò aliqui ſumptus in ædificijs, alijſvè rebus facti ſint, qui eam ſummam excedant, quæ eſt ab hac Synodo conſtituta: aut ſi Eccleſia ius habet ad aliqua bona nondum ab Eccleſia recuperata. In quibus omnibus id adimpleri efficiat, quod titulo *de Rebus Eccleſiæ conſervandis, alienandis, vel non*, iuſſum eſt.

§. VI.

§. VI.

VIſitet quoque Eccleſias, & Eremitoria, videatque an aliqua ſuperflua ſint, aut non benè reſtaurata, & an ſine Epiſcopi licentia fabricata ſint, Epiſcopumque de hac re certiorem faciat, vt de convenienti remedio provideat. Præterea iuxta Concilij Tridentini (f) decretum peculiari cura exquirat, & exploret attentè an Imagines indecenter teneantur, quaſque hic repererit, deleri faciat, aliaſque in earum loco conſtitui iubeat, prout eſt titulo *de Reliquijs, & Veneratione Sanctorum* diſpoſitum.

(f) Seſſ. 25. in princ. tit. de Invoc. & ſacris Imaginibus.

§. VII.

HOſpitalia etiam, Eremitoria, Confraternitates, & alia pia opera viſitet, diſpiciatque, an eorum inſtitutione, & fundatione, Epiſcopique ordinationibus conſtituta obſerventur, idque provideat, quod ſibi conveniens videbitur, vt hæc opera conſerventur, & augeantur. Miſſarum, & piorum operum, quæ ex teſtamento relicta ſunt, libellum petat, vtque ea adimpleantur, quod eſt titulo *de Teſtamentis* decretum, obſervet.

§. VIII.

Coram Parochis decreta huius Synodi, quæ ad eorum officium ſpectant, legi faciat, & an obſerventur, diligentèr exploret; ſpecialitèr verò inquirat an Parochus libros habeat, vbi baptizatorum, confirmatorumvè, aut eorum qui matrimonio coniuncti, & mortui ſunt, nomina deſcripta teneat. Si habet Cathecismum, directoriumque Confeſſorum, librumque decretorum huius Synodi. Si permittit à Clericis peregrinis ſine licentia Miſſam celebrari. Si habet tabulam ſalariorum, iuxta taxam ab Epiſcopo deſignatam. Quòd ſi quid repererit, quod non ſit executioni mandatum, diligentèr adimpleri curet, exceſſuſque, & negligentias corrigat.

§. IX.

De vita, & honeſtate Clericorum privatim exquiret, ſi onera ſuorum officiorum obierint, & quæ his decretis iuſſa ſunt, adimpleverint: aut ſi in aliqua delicta reinciderint, aut aliqua receperint, quæ à iure, aut ab hac Synodo eis prohibentur. Exquiret præterea, an Clerici, vel ſæculares publica aliqua pec-

ata, aut ſcandala committant, an aliqui ſint concubinarij, blaſphemi, ſuſceptores aleatorum, vſurarij, & alijs huiuſmodi vitijs implicati. In rebus autem occultis inquiſitionem in ſpeciali ne faciat, ex qua infamia oriri poſsit, ſed vt eſt à iure communi diſpoſitum (g) inquirat.

(g) Tex in c. Qualitèr, & quando, & 2. de Accuſ. & in c. Licet tuli, de Simon. vid. Conc. citat. ſup. §. 1.

§. X.

VIſitator omnia quæ animadverſione digna repererit, effecerit, aut providerit, dum exercuit viſitationem, in ſuo libro deſcribat. Cùm verò ad Civitatem, vbi Epiſcopus reſidet, pervenerit, de his omnibus intra tres dies Epiſcopo rationem reddat.

§. XI.

VT verò liberiùs morum reformationem, quæ viſitatoribus valdè commiſſa eſt, procuret, nihil quicquam viſitator vllatenùs accipiet, quocumque modo ei offeratur, ornamentavè, nec pro ratione petenda de hoſpitalibus, confraternitatibus, œconomiſvè Eccleſiarum, aut alijs ſimilibus, niſi tantùm quæ ad victum, & hoſpitium ſibi, & his qui eum committantur (quorum parvus numerus eſſe debet) ab Epiſcopo dari conſti-

tura ſunt. Quòd ſi ſecus fecerit, pœna incurrat à conſtitutione Concilij Lugdunenſis (h) quæ incipit; *Exigit*, ſtatutas, & reliquas, à Concilio Tridentino (i) impoſitas, ex cuius decreto decernitur, vt ſi viſitatores ratione viſitandi baptiſmales fontes aliquid acceperint, illud, in foro etiam conſcientiæ reſtituere tenentur. Hoc tamen decreto non prohibetur, ne Notarij, & computatores, quos ſecum duxerint, id exigere poſsint, quod ex taxa huius Synodi eiſdem debetur, ratione actorum, & ſcripturarum, rationumque ſeu computarum, in quibus ſe exercuerint.

(h) Tex. in c Exigit, de Sēſib. lib. 6.

(i) Seſſ. 24. c. 3. de Refor. Tolet. act. 2. c. 7. & Lim. 3. act. 4.

§. XII.

QUamvis ex iure, & ex decreto Concilij Tridentini, (K) Eccleſiæ, & oppida, quæ viſitantur Epiſcopis, aut eorum viſitatoribus, ratione procurationis, ſibi, & his, qui in eius comitatu ſunt, congrua victualia ſuppeditare debeant & in hoc etiam Archiepiſcopatu, & Provincia conſuetum ſit, *Tamemes* (baiulos ſcilicet homines) iumentave ſine vlla mercede tribuere, vt ex vno oppido in aliud, quæ ad hoc neceſſaria ſunt, exportentur, nihilominùs hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, vt poſthac

(K) Seſſ. 24. c. 3. de Refor.

Epiſcopi, ſivè eorum viſitatores, cùm viſitaverint, iuſtitiam mercedem bajulis huiuſmodi, aut alijs Indis pro ſe, & iumentis, quæ ad hoc adhibuerint, perſolvant, pro diſtantia quæ eſt inter vnum, & alterum oppidum, & terræ conſuetudine attenta, ita vt omnes intelligant vitari id omne, quo ſubditi vexari, aut moleſtari videantur, ac præterea ea ſolùm viſitatores proponere, quæ animarum ſaluti maximè conveniunt.

§. XIII.

NE Indi, viſitationum occaſione à (*) proceribus moleſtentur, ſtatuitur, ac iubetur, vt viſitatores in ſcriptis annotatum ſuis nominibus relinquant quicquid, pro ſuis, & eorum, qui eos comitantur victualibus, ſumptus fuerint, quo poſsit œconomus, ſi ſæcularis fuerit, regis: Magiſtratibus, ſi ab eiſdem petatur, rationem reddere; aliter pro modo culpæ graviter puniatur.

(*) Cuziques, Tequillatos.

*** ***
*** ***

LIBRI QUINTI

TITULUS SECUNDUS

De Calumniatoribus. (l)

(l) De hoc tit. Gran tit. de Calumn. n 1. 2. & 3. quo reform. Con Mex. 1. in c 79 Lex reg 4 tit. 7 lib. 8. Recop

§. I.

GRaviſsima iniuria Tribunalibus irrogatur, quæ Deus in Eccleſia ſua pro adminiſtranda iuſtitia conſtituit, dum his nonnulli ad ſuas vindictas, & flagitia abutentes, dolo malo innocentes criminantur. Cui malo remedium afferre volens hæc Synodus, præcipit, vt ſi aliquis articulos dederit, aut calumnioſam accuſationem, per ſe, vel per interpoſitam perſonam contra aliquem Clericum obtulerit; in caſibus, quibus iuxta iuris diſpoſitionem calumnioſa talis accuſatio reputabitur, ijſdem pœnis criminator plectatur, quibus puniendus eſſet accuſatus, vel denunciatus; ſi contra eum probaretur. Ac præterea in omnibus expenſis, & damnis condemnetur, quæ accuſato, vel denunciato inde provenerint, & in pondo quinquaginta, quorum medietas ei qui calumniam paſſus eſt, tribuatur.

§. II.

§. II.

SI quis accuſaverit, aut denunciaverit, ſivè Clericus ſit, ſivè ſæcularis, & iniuriam ſuam non fuerit proſequutus; ab eo articuli ne admittantur, nec accuſatio pro ſua recipiatur, ſed Fiſcali tradetur, qui ad eius proſecutionem tenebitur, in his caſibus, & eo modo, quo titulo *de Officio Procuratoris Fiſcalis* continetur,& non alitèr. Vltrà eà tamen, quæ ibidem diſpoſita ſunt,ſæcularis Clericum fideiuſſorem ad id præbeat, qui ſæcularis ſi in probatione defecerit, expenſas, & pœnam prædictam ſe ſoluturum promittat, alitèr eius accuſatio nequaquam admittatur.

§. III.

QUamvis is, qui calumniosè fuerit accuſatus, calumniatorem non accuſaverit, poſsint Iudices (ſi caſus id poſtulat, eiſque videatur) contra calumnioſum criminatorem ex officio procedere, eumque pro merito culpæ condemnare.

§. IV.

QUoniam verò ſæpè Indi nomine communitatis,aut particularium, ar-

articulos contra nonnullos Clericos dare ſolent, decernitur, ac iubetur, vt attento quod cum Indis decretum de fideiuſſoribus exhibendis, & pœnis ſuprà nominatis, in rigore exequendum non eſt, Fiſcalis cauſam ſuſcipiat, eamque proſequatur, etiam ſi Indi ab ea deſiſtant, ita vt Fiſcalis, ac iure eorum ſe protectorem oſtendat, ea tamen conditione ſtatuta, vt Indis deſiſtentibus huiuſmodi proſecutio, nec fieri, nec inchoari, nec inchoata deſeri à Fiſcali poſsit, niſi priùs ſententia, & conſenſus Epiſcopi præceſſerit, cuius paternæ prudentiæ hæc Synodus relinquit, vt quid hac in re magis ad Dei honorem, & indigenarum protectionem, exceſſumque coertionem conveniat, attentè conſideret.

LIBRI QUINTI
TITULUS TERTIUS.
De Simonia. (m)

(m) Mil 1 p. 2. titul Quæ pert. ad Coll. Beneſic verſ. Vt omnis, & Gran. tit. de Simon. n. 4.

§. I.

ETſi ab ipſo renaſcentis Eccleſiæ initio, ſemper ſimoniæ vitium abominabile, & execrabile fuerit, ac Sa-

cris

cris Canonibus prohibitum, gravibuſque pœnis punitum; tamen ea fuit hominum malitia, vt diverſis fraudibus, & fallacijs ſua ſimoniaca pacta occultare, & palliare procurent. Quod malum in hunc Archiepiſcopatum, & Provinciam adeò graſſatum eſt (tàm ad præſentationes, quæ in his partibus fiunt, obtinendas, quàm ad eas in Curia Catholicæ Maieſtatis procurandas) vt conveniens remedium, & oportunum ſibi afferri poſtulet. De quo providere volens hæc Synodus, præcipit, ne (n) quiſquam Eccleſiaſticus, ſivè ſæcularis, cuiuſcumque dignitatis, conditioniſvè exiſtat, pacta, conventioneſvè faciat, aut pecunias promittat, aliavè, ſtrenarum nomine, ſi præbenda obtineatur, aut mercedis prætextu, pro ſolicitudine, aut ad obtinendum favorem quorumcumque aulicorum, ſolicitatorumvè, aut procuratorum, ſeu aliarum perſonarum eis propinquarum, qui præſentationes huiuſmodi conferre debent; nec ſcripturas nomine debitorum alijs de cauſis contractorum concedat, aut alios concedere faciat, quibus eos, qui ſe obligaverint, indemnes ſervaturum promittat ratione eius ſummæ, quam perſolverint, nec alitèr quovis modo de ſimi-

(n) Tex. in c. Nobis fuit, de Simon & in extrav. 1. de Sent. excom. inter comm. confirm per Greg. XIII. in Bull cuius titulus eſt, de Datis, & promiſ. quam ad lit refert, & eleg legit Navarr in tract. de Datis, & promiſ tex. in extrav. 2. de Simon. inter commun.

milibus paciſcatur per ſe, nec per interpoſitam perſonam, quos omnes hæc Synodus ſimoniacos declarat: & qui hæc commiſſerit, pœnas à iure ſtatutas, & à fœlicis recordationis Pio Papa (o) V. motu proprio confirmatas incurrere decernit; quæ quidem pœnæ hæ ſunt: videlicet ipſo iure privatos eſſe beneficio aut præbenda hac ratione ab eis obtenta, ac præterea inhabiles reddi ad alia quæcumque beneficia obtinenda, necnon ad reſtitutionem fructuum omnium, atque redditúum ab eis receptorum teneri. Itidem ipſo facto incurrunt excommunicationem maiorem, à qua, niſi in articulo mortis ab alio, quàm à Summo Pontifice abſolvi non poſsint.

(o) Motus prop. Pij V.

§. II.

DEclarat præterea hæc Synodus, hos qui præſentationem obtinent per illicita huiuſmodi media impetratam, non fore admittendos ad ſimilia beneficia, ſivè præbendas, quas obtinuerint. Hæc Synodus admonet, eiſdemque pœnas à fœlicis recordationis Pio Papa V. innovatas, notas facit, eorumque conſcientias graviter onerat; quatenùs animadvertant, teneri ſe ad reſignandum be-

beneficia, & fructus malè perceptos reſtituendum: necnon eoſdem exhortatur, vt ab hoc nequiſsimo vitæ ſtatu reſipiſcant, ad illudque acerrimum, ac tremendum Dei iudicium mentis oculos convertant.

§. III.

EPiſcopis verò, quo omnis ſimoniæ ceſſet occaſio, monet hæc Synodus, vt (p) familiaribus ſuis, ratione officiorum quæ exercent, certam mercedem conſtituant, ne illi hoc ſubſidio deſtituti, beneficia Eccleſiaſtica, tamquam ſuæ operæ, & laboris pretium præcipuè ſibi proponant. Fraudari tamen Eccleſias non vult hæc Synodus probatorum hominum miniſterio, ſi qui ſunt in Epiſcoporum familia, quibus ob ſuam doctrinam, & pietatem vtilitèr beneficia, ſivè præbendæ conferri poſſunt. (q) Qua in re Epiſcopis vehementèr commendatur, vt familiarium merita, & doctrinam examinent, ita vt benemeriti non graventur, ſi eis familiares Epiſcoporum præferantur. Cum in Eccleſiarum damnum, & tertiæ perſonæ incommodum familiaribus ſatisfaciendum non ſit. Quando ſacros lapides, caliceſvè, aut ornamenta benedicta, vas aureum, aut argenteum, quod

(p) Mil. 1. vbi ſuprà.

(q) Con Trident ſeſſ. 24. c. 18 de Refor cum motu prop. Pij V.

quod intus Sanctorum reliquias contineat, vendi contigerit; præcipitur, vt ratione conſecrationis, benedictioniſvè, aut reliquiarum, nihil quicquam pretij exigatur, nec maiori pretio hæc divendantur, quam eo, quo materia aut opus æſtimabitur, ſub pœnis contra ſimoniacos ſtatutis.

§. IV.

QUi beneficia, ſeu Parochias, multis, & ambitioſis precibus, donis, promiſsionibus, favoribuſvè ad Epiſcoporum gubernatores, aut examinatores allatis petierint, pro illa vice reddantur inhabiles ad tale beneficium, ſeu præbendam obtinendam, in quo eorum conſcientias reſpectivè hæc Synodus valdè onerat.

LIBRI QUINTI
TITULUS QUARTUS.

De Hæreticis.

§. I.

PErpendens hæc Synodus quàm grave peccatum ſit, eos à fide Catholica deficere, qui divina favente miſeri-

cordia è tenebris idololatriæ, & gentilitatis ad lucem Evangelij erecti, fidem Chriſtianam in ſacro baptiſmate profeſſi ſunt, quæ à fide defectio, in his præſertim gravior culpa eſt, qui aliorum duces, & magiſtri cùm ſint, eos pervertunt, & à veri Dei cultu ad idola adoranda, & dœmones colendos ſe ducunt: graviter, moleſtèque ferens, & eam, quæ noſtræ fidei irrogatur, iniuriam, & tot animarum iacturam, necnon intimis viſceribus cupiens, (*) nativis Indis, tamquam novellis in Eccleſia plantis, vt in fide roborentur, afferre remedium. Attendens præterea nimiam Epiſcoporum indulgentiam, quæ paterna pietate Canonum rigorem temperantes, hactenùs blanditijs potiùs quàm ſeveritate, ad viam ſalutis trahendos Indos exiſtimarunt; non ſolùm Indis vtilem fuiſſe, immò eis occaſionem præbuiſſe, vt proiecta quadam audacia ad ſuos errores, & antiquas ſuperſtitiones (quòd pleriſque in partibus huius Provinciæ experientia docet) redirent. Timens denique quàm grave damnum converſioni, & conſervationi Indorum in fide Chriſtiana proveniret, ſi hæc pœnis impoſitis non reprimeretur audacia; ſtatuit, ac præcipit Prælatis omni-

(*) Naturales Indios.

nibus huius Provinciæ, vt diligentiſsimè inquirant, ac ſciſcitentur de huiuſmodi idololatris, præſertim dogmatiſtis, & errores inter alios diſſeminantibus. Quòd ſi poſtquam eos piè monuerint, & corripuerint, nihilominùs in ſuis perſeverare erroribus comperiantur; rigidè contra eos procedant, eaſque pœnas applicent, quas magis convenire iudicaverint, & ad horum emendationem, & ad aliorum remedium. Paternæ autem Epiſcoporum providentiæ hæc Synödus committit arbitrium qualitatis pœnarum, monens eos, ne pœnas pecuniarias imponant, quæ nec gravitati delicti, nec Indorum paupertati reſpondent, ſed eos corporalibus pœnis coerceant, quibus ſolùm eorum ſaluti conſultum videatur. Necnon vehementèr Epiſcopis eorum cura commendatur, cùm in die tremendi iudicij, de animabus ſibi commiſsis, Omnipotenti Deo rationem ſint reddituri.

*** *** ***

LIBRI QUINTI

TITULUS QUINTUS.

DE USURIS.

§. I.

QUi volunt divites fieri, ait Apoſtolus, incidunt in tentationem, & in laqueum diaboli, & deſideria multa, & nociva, quæ mergunt homines in interitum, & perditionem. Hinc eſt, quòd multi in his Indiarum partibus appulere inſaciabili (*) quoad divitiarum ſiti, & cupiditate excœcati, qui facilè ſe his contractibus implicant, vnde maius lucrum reportari poſſe ſperant, nihil curantes iuſti, ne an iniuſti contractus illi ſint. Quo fit, vt conſtitutionis vinculo, non ſine magno animarum periculo obligentur, ob nimiam difficultatem, qua aliena quæ retinent bona, veris eorum dominis reſtituant. Quare hæc Synodus ardenti ſalutis animarum, quarum cura Epiſcopis commiſſa eſt, deſiderio flagrans, à viriſque prudentia, & experientia probatis intelligens, tricas va-

(*) Coacervandarum.

rias, variaſque fraudes lucri cupiditate in his partibus inventas; quibus iniuſtitia, quæ dolo malo in proximum exercetur, occultari, ac palliari poſsit, quantum valet, omnes huius Provinciæ fideles in Domino exhortatur, vt rationem quam Deo in die tremendo iudicij reddituri ſunt, certamque animarum ſuarum damnationem, ſi iniuſtè aliena bona vſurpant, ob oculos ponentes, viros doctrina, & vita probatos conſulant, eiſque modum, quem in negotiando, & contrahendo tenent, aperiant, atque eos ſolùm contractus exerceant ad ſecuritatem conſcientiæ, quos iuriſperiti huiuſmodi licitos probaverint. Sed ne poſthac iniuſti contractus ſub iuſtorum ſpecie lateant, ac de eis ignorantia præſumatur; hæc Synodus quid de aliquibus contractibus, quorum frequentior eſt in hac Provincia vſus, ac de quibus per multæ difficultates propoſitæ occurrunt, iuxta iuris diſpoſitionem, faciendum ſit, exponit, atque declarat. Aliorum verò contractuum diſcuſsionem ad Directorium Confeſſorum, ab ea probatum, refert, vt tam Confeſſarij, quàm pœnitentes, in his omnibus dirigantur.

§.II.

§. II.

QUia (r) is contractus in hac Provincia frequens eſt, vendendi, ſcilicèt, aut credendi argentum ad certum tempus, vt æſtimato iuxta legem (ſ) Regni pretio, ſexaginta tominorum pro vnaquaque argenti marca, venditi, aut crediti, argenti pretium in moneta regalium præfinito tempore ſolvatur. Hæc Synodus illegitimum tunc eſſe contractum huiuſmodi declarat, quando argentum valorem à lege conſtitutum non attingit, ſcilicèt denariorum vndecim, & granorum quatuor. Quia ad dilatam ſolutionem, argentum minoris valoris, eodem pretio vendere, quo argentum pretioſiùs, & valorem à lege æſtimatum pertingens divenditur, contractus illegitimus eſt, & vſurarius. Maiori enim pretio in eo argentum venditur, ratione dilatæ ſolutionis, quam à lege præſcribitur, & pecunia numerata vendi poteſt. Hoc igitur genus contrahendi Synodus damnat, illicitumque, & vſurarium decernit, idemque tale iudicari, & reputari mandat. Reos verò, & in ſic contrahendo delinquentes, Eccleſiaſtici Iudices corrigant, omnique iuris rigore puniant,

(r) Primus caſus.

(ſ) Text. in leg. reg 5. tit. 21. lib. 5. & lex 1. 2. tit. 24 lib. 5. Recopil. Quando eſte decreto ſe ordenò, no ſe avia aſſétado el enſayo de la plata, como lo eſtà aora por orden de ſu Mageſtad.

in eoſque, & in eorum bona, pœnas omnes exequantur, quas contra vſurarios, & fœneratores ſtatutas invenerint: A Confeſſarijs verò minimè abſolvantur, niſi poſt plenè factam reſtitutionem eorum, quæ ex illicito, & vſurario contractu perceperunt, & acquiſierunt, ab huius generis contractu omninò abſtineant.

§. III.

(t) Secundus caſus.

ALiquando (t) verò argentum vndecim denariorum, & quatuor granorum valorem attingens, in pecunia numerata iuſto legis pretio vendi non poteſt; dilata verò ſolutione iuſtæ legis pretio venditur. Cuius contractus iuſtitiam, vel iniuſtitiam perpendens hæc Synodus, ex varietate circunſtantiarum, aliorumque plurium, poſſe variari, quo fit, vt de eo certa definitio dari non poſſit: volenſque fideles huius Provinciæ ad rectam iuſtitiam dirigere, & conſcientiæ detrimenta, ac proximi damna vitare; ſtatuit, ac iubet, vt tàm in contractibus huius generis factis, quàm in his, qui in poſterum fient, ante omnia contrahentes conſulere debeant, & conſulant viros vita, & ſcientia, conſcientiaque probatos, Theologos, aut Iuriſperitos,

tos, quibus circumſtantias, motiones, & cauſas contractuum huiuſmodi aperiant, eorumque ſententiam, & conſilium ſequantur, vt de contractus huiuſmodi iuſtitia tuti in conſcientia ſint. Quòd ſi ſecus fecerint, valdè eorum conſcientiæ ab hac Synodo onerantur.

§. IV.

POrrò, quia etiam huic Synodo renunciatum eſt, ob pecuniæ penuriam, & vrgentem neceſsitatem, per multos, præſertim eo tempore, quo claſsis in Hiſpaniam proficiſcitur, mutuò pecunias non invenientes, vt ſuis creditoribus ſatisfaciant, ſolere ad id permutationes facere, merces ad dilatam ſolutionem ementes, quas in pecunia numerata minori pretio divendunt: ſæpèque nullis mercibus intervenientibus, quæ re ipſa emptioni, aut venditioni ſubijciantur, fictè conveniunt, & contrahunt, ad certum terminum ſolvere ſe obligantes ſummum pretium, quo falsò præſupponitur merces emptas fuiſſe, cum revera in pecunia numerata aliquam tantummodo ſummam recipiant, & ad certum tempus maiorem ſummam reddituros, obligatione ſe devinciant. Qui quidem

dem contractus, ſivè merces fingantur intervenire, & vendi, cùm nec interveniant, nec divendantur; ſivè argentum ſit, quod emi confingitur iuxta pretium legis, viliùſque vendi ratione numeratæ pecuniæ, ab hac Synodo declaratur illicitus, & vſurarius, quia in eo minor ſumma pecuniæ mutuò datur, cum obligatione reddendi maiorem. Reliquæ verò conventiones, in quibus, vt dictum eſt, vera emptio, vel venditio non intervenit, fraudulentæ, & ſolùm ad palliandas vſuras inventæ decernuntur. Quare hæc Synodus præcipit, vt qui contractibus huiuſmodi ſe implicaverint, & (*) proxeniſtæ, qui in eis intervenerint, pœnis contra vſurarios ſtatutis puniantur. Iudices autem Eccleſiaſtici diligentiſsimè inquirant de huiuſmodi delinquentibus, vt rei tam pernicioſæ, & quæ ſic palliata, & velata facilè committitur, remedium adhibeatur.

(*) Corredores.

(*) Proxeniſtæ.

§. V.

PRæterea, quoniam per multi homines illicitum eſſe intelligentes vendere aliquid ad dilatam ſolutionem maiori pretio, quàm in pecunia numerata in venditione mercium, pretium, quod ſummum appellatur, ratione dilatæ ſolu-

tio-

tionis ad aliquod tempus excedendo, qui contractus vſurarius eſt, vt illum committant, varios quærunt colores, & fallacias, purpuram, cacaum, & ſimiles alias merces maiori pretio ad dilatam ſolutionem divendentes, quàm pecunia numerata æſtimantur, & fortaſſe maiori quo eas ad dilatam ſolutionem crediderunt; idcircò hæc Synodus iuxta iuris præſcriptum decernit, ac declarat, in his, & alijs mercibus, in quibus divendendis multi ſe ſe exercent, eaſque nulla neceſsitate compulſi pecunia numerata divendunt, Vnde verum pretium, quo in pecunia numerata æſtimantur, liquidè conſtare poteſt vſuram committi ab illo, qui eas ad dilatam ſolutionem maiori pretio vendiderit, quàm ſummo, & eo, quo in pecunia numerata venduntur. Necnon cauſa non obſtante, qua ſe communitèr excuſant, eo quòd nullum pretium in pecunia numerata conſtitutum ſit, delinquentes hæc Synodus puniri mandat pœnis contra vſurarios impoſitis. Itidemque fiat cum illis, qui ad dilatam ſolutionem magnam quantitatem cacai, alteriuſvè generis mercium collectivè maiori pretio vendunt, quàm in pecunia numerata collectæ in vnum merces huiuſ-

modi divenduntur. Hoc enim eſt iuſtum pretium iſtiuſmodi mercium, non autem illud, quod ſi minutatim divenderentur, pro eis reperiretur. Precium ſiquidem mercium, quæ minutè divenduntur, ob laborem, periculum, & induſtriam, maius eſt, quàm earum, quæ collectim emuntur. Quapropter ſic contrahentes, hac executione non obſtante, eadem pœna plectendi ſunt, qua illi, qui cariùs, ob dilatam ſolutionem, quam pecunia numerata merces extruunt.

§. VI.

QUoniam verò caſus alij per multi, qui in his partibus paſsim inter negotiandum occurrunt, quique ſpecialem circunſtantiarum indaginem requirunt, vt probentur, vel condemnentur, huic Synodo propoſiti ſunt; eos ad directorium, & examen confeſſariorum refert. Idque negotij confeſſoribus datur, vt Directorio Synodi huius authoritate probato, in diſcuſcione iſtorum caſuum vtantur.

LIBRI QUINTI

TITULUS SEXTUS.

De Sortilegijs. (v)

(v) Mex. 1. c. 5. Guadix tit. 5. conſ. 20. & tit. 6. conſt. 44 Mil 1. p. 1. tit. de Magicis artibus, & Gran tit. de Sort. n. 1.

§. I.

MAgna in Deum verum committitur offenſa, in quo totius noſtræ miſeriæ conſiſtit remedium, quique Omnipotens eſt, & ſummè ſapiens, ſi ſortilegij, maleficij, ariolivè conſuluntur, ab eiſque futuri inquiruntur eventus. Quæ res acerrimè in Sacra Scriptura reprehenditur, & divina lege prohibetur. Eam ob cauſam hæc Synodus interdicit, ne quiſquam, cuiuſcumque conditionis, exiſtat, augurijs, ſortibuſvè vtatur, circulis, aut incantationibus, ad futuros rerum eventus prænoſcentes: nec cuiquam philtra, aut beneficia (*) propinet, vt ad amorem, vel odium incitetur; aliterque, qui ſecus fecerint, flagellabuntur, mitraque capiti impoſita in publicæ ignominiæ ſigno punientur; aut iuxta qualitatem delinquentium pœna pecuniaria plectentur, ita vt Epiſcopi arbitrio gravitate culpæ pœna reſpondeat.

(*) Bebedizos.

§. II.

(x) Mil. 1. & Gran. vbi ſuprà.

§. II.

NEmo (x) etiam ſortilegos, beneficos, incantatoreſvè huiuſmodi adeat, vt eorum maleficijs, ſeu beneficijs vtatur; alitèr ſolemnem aget pœnitentiam die feſtivo, dum Miſſa Conventualis in ſua Parochia celebratur, vbi detecto capite, ſine pallio, & nudis pedibus, fune præcinctus, candelamque incenſam in manibus tenens, ſtet, ibique publicè ſententia in eum lata legatur, & præterea, ſi Hiſpanus fuerit, duas argenti marcas perſolvat fabricæ Eccleſiæ, accuſatori, & pijs operibus applicandas. Poterunt tamen Iudices cum illis miſericorditèr agentes pœnas huiuſmodi moderari, qui ſponte ſua, ſine cuiuſquam accuſatore ad eos confugerint, delictum à ſe commiſſum accuſantes, necnon in eodem caſu pro qualitate perſonæ, corporalem pœnam in aliam commutare poterunt.

(y) Guad. tit. conſt. 23. & Gran tit. de Sortil n. 2.

§. III.

NEmo (y) itidem in poſterum eorum officium exerceat, qui per verba, aut per benedictiones mederi morbis dicuntur, Hiſpanicè *Saludadores, Enſalmadores, ò Santiguadores,* nun-

nuncupati, nec preces, aut orationes publicè, in plateis, & in Eccleſijs reſiſtet, niſi priùs ab Epiſcopo examinatus facultatem obtineat; alitèr iuxta iuris formam punietur, vt per multæ ſuperſtitiones exterminentur, quæ ab huiuſmodi hominum genere in his exercendis permiſceri ſolent.

LIBRI QUINTI

TITULUS SEPTIMUS.

De Maledicis.

§. I.

VT corruptela, qua in Dei offenſam multi inanitèr iurant, funditùs tollatur, maximè oportet, vt Eccleſiaſtici viri vitam ſuam quoad hoc emendet, mores reforment, bonumque vitæ exemplum alijs præbeant. Quare Clericis omnibus huius Provinciæ hæc Synodus mandat, vt (z) habita Dei, ac Domini noſtri, eiuſque Sanctorum nomini reverentia in vanum, & abſque neceſsitate ne iurent: immò quos ſic iurare audierint, ipſi moneant, & exhortentur, quatenùs iuramentis abſtineant. Quòd ſi

(z) Mex. 1. c. 49. & Mil. 1. part. tit. de Blaſphem.

ſi Clericus aliquis iurare conſueverit abſque neceſsitate, vt dictum eſt, arbitrio Epiſcopi puniatur.

§. II.

GRave admodum eſt, & ſevero ſupplicio dignum, vt ij qui Dei honori, & cultui addicti ſunt, in illud perditionis barathrum prolabantur, vt in divinam Maieſtatem, eiuſque Sanctos furiosè paſsim blaſphement. Quare cùm Sacris Canonibus, & regijs legibus (a) in ſæculares blaſphemantes, graves pœnæ inſtitutæ ſint; æquiùs multo erit, vt contra Eccleſiaſticos blaſphemos pœnæ itidem decernantur. Itaque hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, vt (b) ſi aliquis Clericus tantum ſcelus commiſſerit, ſeverè his pœnis puniatur, quæ in Concilio Lateranenſe ſub Leone X. conſtitutione, quæ incipit: *Statuimus*; ſtatutæ ſunt, & à fœlicis recordationis Pio Papa (c) V. in ſpeciali ſua conſtitutione innovatæ: eæ autem ſunt, quæ ſequuntur.

(a) Lex reg. 1.2. & 7. tit 17. lib. 8. Recopil.

(b) Conc. Lateranen. ſub Leon. X tomo 1. Conc. General.

(c) Mot proprius Pij V. § Adabolendam. Mil. 1. part. 1 tit. de Blaſphem. & Syn. de Quir. conſt. 107.

§. III.

CLerici Deum, & Dominum noſtrum blaſphemantes, ſi Beneficiati ſint, & hoc delicto convicti; pro prima,

ma, & ſecunda vice beneficiorum fructibus vnius anni multentur; pro tertia verò, ipſo facto ſuſpenſi ſint, & beneficijs privati, ac præterea tamdiu in exilium relegentur, quamdiu Epiſcopo videbitur. Si verò Beneficiati non ſint, & hoc ſcelus primò admiſſerint, pecuniaria, aut corporali pœna Epiſcopi arbitrio punientur: ſi ſecundò, carcere includentur: ſi tertiò, degradentur, & in triremes conijciantur.

§. IV.

SI verò in Sanctos blaſphemaverint, pœna arbitrio Epiſcopi relinquitur, pro qualitate blaſphemiæ, & circunſtantiarum.

LIBRI QUINTI

TITULUS OCTAVUS.

De Iniurijs, & Damno dato.

§. I.

NE ita (d) rerum ordo perturbetur, vt ab illis iniuriæ irrogentur, qui deberent innocentes, & miſerabiles perſonas tueri, atque defendere, cùm experientia comprobatum ſit, ex bellis, & irrup-

(d) Conc. Limen. 3. act. 2. c. 7.

irruptionibus, quæ in regiones infidelium fiunt graviſsima damna oriri ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, ne vllus Clericus in huiuſmodi irruptionibus milites committetur ſine expreſſa Epiſcopi facultate, ſub pœna excommunicationis maioris latæ ſententiæ, ac præterea arbitrio Ordinarij alijs pœnis puniatur. Idemque obſervari à Religioſis monet, cùm tanti ponderis negotium ſit. Si ſæcularis Clericum percuſſerit, aut in eum manus violentas iniecerit, præter excommunicationis ſententiam, à Canone: (e) *Si quis ſuadente*; inflictam, & ſatisfactionem quam parti facere debet, triginta pondo multetur, in ſumptus iuſtitiæ, fabricæ Cathedralis Eccleſiæ, & hoſpitalis vſus, æquis partibus erogandis. Quòd ſi Clericus ſuam iniuriam non accuſaverit; id Fiſcalis efficiat, ob iniuriam libertati Eccleſiaſticæ illatam. Si verò Clericus ſæcularem percuſſerit, in eum Epiſcopus iuxta modum culpæ arbitratu ſuo animadvertat. Cui hæc Synodus vehementèr commendat, vt eo ſupplicio delinquentem huiuſmodi afficiat, ex quo populus intelligat, dignas ſuis exceſſus pœnas ab huiuſmodi reis dari.

(e) Tex. in c. Si quis ſuadent 17. q. 4. Gran. tit. de Iniur. n. 1. & 2.

§.II.

§. II.

NIhil magis (f) eorum curæ à Deo commiſſum eſſe, Epiſcopi, & Gubernatores harum Provinciarum, & Regnorum exiſtimare deberent, quàm vt Indos recens in fide natos, intimo animi affectu, viſceribuſque paternis protegerent, atque defenderent, corporalibus, & ſpiritualibus eorum commodis conſulentes. Indorum enim innata manſuetudo, ſummiſsio, & aſsiduus labor, quibus Hiſpanorum vtilitati deſerviunt, cuiuſcumque efferatæ gentis animos inducerent, vt eorum potiùs defenſionem ſuſciperent, & miſerijs compaterentur, quàm vt eos moleſtijs iniurijs, violentijſque illatis, quibus quotidie ab omni hominum genere diu vexantur, affiſerent. Quod perpendens hæc Synodus, dolenſque vehementèr in his pietatem, & humanitatem non eſſe, in quibus maxima eſſe deberet; quantum poteſt in Domino cohortatur (g) Gubernatores, & Magiſtratus regios huius Provinciæ, vt cum miſerabilibus Indis piè, benignèque agant, miniſtrorum ſuorum, & eorum, à quibus Indi moleſtijs, & gravaminibus afficiuntur inſolentiam re-

(f) Lim. 2. c. 118. & 3. act. 3. cap. 3. Text. in c. 1. cum trib. ſeq. 87. d. & in c. Adminiſ. 23. q. 5 facit tex. in authentic. Vt differentes Iudi, § final coll. 9.

(g) Text. in extrav. 2. de Iudæis. Ioan. 22. & in extrav. comm. latè de multis prærogat.

reprimant, vt ab his Indi non ſervi, ſed liberi exiſtimentur. Quoniam verò ad huius Synodi notitiam varia gravaminum genera pervenerunt, quibus Indi tàm in bonis, quàm in proprijs perſonis afficiuntur; hæc declarantur, & apponuntur in Directorio Confeſſorum ab hac Synodo approbato, eademque nota fiunt, tàm Magiſtratibus, vt in poſterum emendentur, & viros doctos conſulant, ab eiſque de reſtitutione, & ſatisfactione, ob damna hactenùs illata Indis in foro conſcientiæ, facienda, ſciſcitentur, quàm Confeſſarijs, vt quos contumaces invenerint, ſeque emendare nolentes, nec ſatisfactionem, vt decet, facere, minimè abſolvant, obſervantes ea quæ de damnis, & moleſtijs Indis illatis, Directorium huiuſmodi docet. In quibus omnibus adimplendis hæc Synodus conſcientias onerat, prævaricatoribuſque huiuſmodi iram Omnipotentis Dei in die tremendi iudicij minatur.

& privil. conceſ. neophytis, & noviter ad fidem converſis, eſt conſtitut. 29. Paul. III Bul. Paul. PP. III. lata Romæ Nonis Iunij 1537. & vide Ioſephum de Acoſta lib. 3. de Procurando Indorum ſalute, c. 27. Conc. Lim. 2. c. 122. 123. & 125. & 128.

*** ***
*** ***

LIBRI QUINTI
TITULUS NONUS.
De Pœnis.(h)

(h) Mex. tit. 92. §. 1. & Limen. 3. act. 4. cap. 7.

§. I.

PÆnæ ad coercendas culpas legibus ſtatutæ ſunt. Ideòque perſonis, de quibus leges loquuntur, accomodari debent. Quare hæc Synodus paupertate, & puſillanimitate Indorum attenta, iuxta id, quod per Regiam Maieſtatem ſtatutum eſt, præcipit, ne Indis pœnæ pecuniariæ, ob quodcumque delictum imponantur, nec pecuniarijs pœnis his decretis Indi comprehendi intelligantur. Quòd ſi in caſu aliquo Iudici videretur pœnam huiuſmodi, omni alia ad exceſſus ſui remedium alicui convenientiorem eſſe, eam ne imponat ſine Epiſcopi facultate, & cum maximo moderamine, Eccleſiæque, cuius Indus Parochialis eſt, tantummodo, & non alteri multa huiuſmodi applicetur: ſin minus, Iudex tantumdem fabricæ eius Eccleſiæ perſolvat, cui pœna erat applicanda.

§. II.

(i) Tolet. act. 3. c. 20.

QUando (i) Epiſcopus, aut alius Iudex, in pœnam delicti Clericum in aliqua parte diſtributionum quotidianarum condemnaverit, ne huiuſmodi condemnatio fruſtratoria ſit, præcipitur, vt alij Præbendati delinquenti remittere non poſsint, nec ei condemnare, quod ratione ſententiæ contra eum latæ amiſit, vt titulo de Beneficiatis, & eorum officio habetur.

§. III.

(K) Seſſ. 25. c. 11. de Regular.

POrrò declaratur, & exponitur, vt quandocumque in decretis huius Concilij de Curatis, ſæcularibus, & regularibus mentio fit, & pœna aliqua imponitur, eam tantummodo incurrere ſæculares Curati intelligantur. Nam Curati regulares ex decreto Concilij Tridentini, (K) cuius executio valdè Epiſcopis commendatur, corrigi debent.

*** *** ***

LIBRI QUINTI
TITULUS DECIMUS.

De Concubinatu, & Pœnis concubinariorum, & lenorum.(l)

(l) Mex. t. 6 43. & Guad. tit 5. conſ. 1 & 10.

§. I.

GRave eorum ſcelus eſt, qui cum ſcandalo populi publicè in concubinatu vivunt: graviſsimum verò eorum, qui cum coniuncti ſint matrimonio, Sacramento iniuriam irrogantes, fidemque violantes, quam coniuges invicem ſervare debent, in hoc nequiſsimo vitio verſantur. Eamque ob cauſam Sacroſanctum Tridentinum Concilium(m) ſeverè contra hos procedendum iuſsit. In cuius executionem ſtatuit, ac mandat hæc Synodus, vt Iudices Eccleſiaſtici diligentiſsimè inquirant, an aliqui publicè in hoc ſtatu vivant, contra eoſque pœnas à iure ſtatutas (n) exequantur, eoſdem aggravantes ratione contumaciæ, reincidentiæ, & gravitatis culpæ, & reorum, ita vt à peſsimo huiuſmodi ſtatu deſiſtant, & à periculo animarum, in quo ſunt conſtituti, recedant. Quod ſi

(m) Seſſ. 24. cap. 8.

(n) Lex reg. 1. 2 3 & 5, tit. de los Amancebados, lib. Recopil.

(o) Mexic. 1. cap. 81.

fœmina, (o) quæ in hoc ſtatu vivit, coniugata ſit, & poſtquam ter fuerit admonita, non obedierit; graviter pro ratione culpæ puniatur, ab eoque oppido, aut Diœceſi, ſi Epiſcopo viſum fuerit, invocato ad id (ſi opus fuerit) brachio ſæculari, vt eſt à Concilio Tridentino (p) diſpoſitum. Quod ſi ij, qui in concubinatu degunt, ambo ſoluti ſint, vltra pœnas à iure ſtatutas, alijs, arbitratu Epiſcopi, coerceantur.

(p) Seſſ. 24. cap. 8.

§. II.

(q) Mexic. 1. c. Iubat, text. in c. Cum ſecundum leg. de hæret lib. 6. & lex 7. tit. 20. lib. 8. Rec.

PRæcipitur quoque, vt (q) ſi aliquis in concubinatu cum conſanguinea intra quartum gradum, aut cum in fideli verſetur, pœnam excommunicationis latæ ſententiæ incurrat, & ab Epiſcopo pro qualitate delicti puniatur.

§. III.

(r) Guad. tit. 5. conſt. 19.

DEclaratur quoque (r) non ſolùm illum, qui in eadem domo cum concubina cohabitaverit, pœna in concubinarios ſtatuta comprehendi, ſed etiam quemcumque in peccato huiuſmodi conſtitutum, ſi delictum iuxta formam iuris probari poſſit, in quo Epiſcopi, & Eccleſiaſtici Iudices omni Chriſtiana prudendeng-

dentia ſe gerant, prout rei ratio poſtu-lat.

§. IV.

DIligentèr cavendum eſt, vt à populo Chriſtiano, tamquam à meſſe zizania, lenorum, & lenarum peſtis extirpetur, qui tamquam laquei quidam diaboli hominum animas ei laqueant in interitum. Iccircò iubetur, vt (ſ) ſi quiſquam in hoc pernicioſo delicto fuerit primo deprehenſus, publicam pœnitentiam faciat, & in ſcala ad portam Eccleſiæ mitra in ignominiam capiti impoſita, tamdiu, quamdiu Epiſcopo videbitur, ſtet: ſi ſecundo, publicè verberibus percutiatur, mitramque, in ſignum publicæ ignominiæ geſtet, Epiſcopique arbitratu in exilium mittatur.

(ſ) Granaten. de Sortileg. n. 4.

§. V.

PErpendens hæc Synodus gravius, turpius, & pernicioſius eſſe, tàm in Eccleſiaſticis, quàm in ſæcularibus, incontinentiæ, vitium, cupienſque, vt ij non ſolùm ab omni vitæ inhoneſtate abhorreant, ſed ab omni periculo, & ſuſpitione impudicitiæ alieni, ad eam, quæ decet, continentiam, ac vitæ integritatem revocentur; ex decreto Conci-

(t) Seſſ. 25. c. 14.
(v) Mex. 1. c. 51. §. 1. 2. & 4. & Guad tit. 5. conſt. 18 Syn de Quir. conſt 38. & Lim 3. act. 3. c. 19.

lij Tridentini (t) ſtatuit, ac præcipit, nè (v) vllus Clericus ſacro ordine initiatus, cuiuſcumque qualitatis exiſtat, in domo aut extra domum, concubinam tenere audeat, nec ſimilium mulierum domos frequentet, aut cum ipſis conſuetudinem habeat. Quod ſi aliqui primo à ſuperioribus moniti, ab his non abſtinuerint, ſi Beneficia Eccleſiaſtica obtinent, fructuum, & proventuum Beneficiorum ſuorum tertia parte ipſo facto privati ſint; qui fructus fabricæ Eccleſiæ, aut alij pio loco arbitratu Epiſcopi applicentur. Si verò ſecundo admoni in eodem delicto, vel cum eadem, vel cum alia fœmina perſeverantes, adhuc non paruerint; non tantùm fructus, & obventiones ſuorum Beneficiorum amittant, qui prædictis locis applicentur, ſed etiam à Beneficiorum ipſorum adminiſtratione (quoad Ordinarius etiam, vti Sedis Apoſtolicæ delegatus, arbitrabitur) ſuſpendantur. Quod ſi ita ſuſpenſi, nihilominùs, eas non expellant, aut cum ijs etiam verſentur; tunc Beneficijs, aut officijs, & penſionibus quibuſcumque, honoribus, & dignitatibus Eccleſiaſticis perpetuò priventur, atque inhabiles, ac indigni his, & quibuſcumque in poſterum reddan-

tur,

tur, donec poſt manifeſtam vitæ emendationem ab eorum ſuperioribus cum ijs ex cauſa fuerit diſpenſandum. Sed ſi poſtquam eas ſemel dimiſſerint, intermiſſum conſortium repetere, aut alias huiuſmodi ſcandaloſas mulieres, ſibi adiungere auſi fuerint; præter prædictas pœnas excommunicationis gladio plectantur. Nec quævis (x) appellatio, aut exemptio huius decreti executionem impediat, aut ſuſpendat. Nomine verò Beneficiorum, de quibus decretum hoc mentionem facit, quamcumque Indorum adminiſtrationem à Clericis obtentam comprehendi hæc Synodus declarat.

(x) Limen. 3. act. 3. c. 19. ad finem.

§. VI.

CLerici verò hoc peccato delinquentes, qui Beneficia Eccleſiaſtica, aut penſionem non habent, iuxta delicti, & contumaciæ perſeverantiam, & qualitatem, ab ipſo Epiſcopo carceris pœna, ſuſpenſione ab ordine, ac inhabilitate ad Beneficia obtinenda, alijſvè modis, iuxta Sacros Canones, puniantur.

§. VII.

QUoniam verò aliqui cum mulieribus coniugatis in concubinatu

verſantur, vt liberiùs in ſuo nefario ſcelere perſeverent, exiſtimantes contra ſe minimè procedendum, ne ſimilium fœminarum adulterium in apertum proferatur; hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, vt quando maritus eius, quæ in concubinatu cum Clerico verſatur, conſcius delicti fuerit, ad punitionem delicti, ſicut in alijs concubinatibus fit, procedatur. Quando verò crimen vxoris ad mariti notitiam minimè veniſſe comperiatur, iuxta Concilij Tridentini (y) decretum, iubetur, vt ſi delictum publicum ſit, & delinquentes ter admoniti ea de re non ſe emendaverint; ad puniendum delictum procedatur, ea tamen adhibita cautela, ne nomen coniugatæ mulieris in proceſſu evulgetur ad evitandum damnum, quod inde ortum habere poſſet. In modo autem procedendi in caſibus ſimilibus, is ordo ſervabitur, qui Ordinarij arbitratu magis expedire videbitur. Eius enim prudentiæ erit remedio coercere, & ita de remedio in delictis providere, vt nullum inde naſcatur incommodum.

(y) Seſſ. 24. c. 8. Mexic. 1. c. 81. vide ſup. §. 1.

§. VIII.

(z) Mex. 1. c. 21. §. 3.

Porrò ſi (z) Clericus (quod abſit) incontinentèr vixiſſe cum ſua ſerva

va comperiatur; eum ipſo facto amiſiſſe dominium eius ſervæ hæc Synodus declarat, de cuius ſervæ pretio Epiſcopus diſponat in vſus piorum operum. Ac præterea iubetur Clericus puniri iuxta iuris rigorem. Si verò ex ea filios procreaverit, ipſo facto ab omni ſervitute liberi ſint.

§. IX.

VT aliquorum Clericorùm malitiæ occurratur, qui cum famulabus incontinentèr cum vixerint, eas ſuis famulis, aut alijs in vxores dant, qui in eodem delicto eaſdem verſari patiantur, hiſque fallacijs ſua flagitia occultare contendunt; præcipit hæc Synodus, ne (a) Clerici in ſuis domibus famulas prædictas tenere poſsint: alitèr ducentum pondo pœnam incurrant, pijs operibus, accuſatori, & iuſtitiæ ſumptibus æquè applicandorum. Si verò in contumacia delicti perſeveraverint, privatione etiam Beneficiorum, & inhabilitate ad ea obtinendum, necnon exilio ad arbitrium Epiſcopi plectantur. Quò verò Clerici omnem incontinentiæ, ſuſpicionem effugiant, interdicit hæc Synodus, ne (b) Clerici, maximè illi qui in oppidis Indorum commorantur, fœminam aliquam ſuſpec-

(a) Lex reg. 3. tit 19. lib. 8. Recopil.

(b) Mex. 1. c. 51. cum §. 1. & Lim. 3. act. 3. c 19 ad finem.

pec-

pectæ ætatis in famulatum adhibeant, nec per diuturnum tempus, nec per menſes, nec per hebdomadas; ſed ad id, vel viri alicuius ſervitute, vel fœminæ in ea ætate conſtitutæ vtantur, de qua nulla poſsit haberi ſuſpicio. Clerici itidem, qui ex ſuis regionibus, aut aliunde pro gerendis negotijs ad civitatem diverterint, honeſtas domos, & minimè ſuſpectas ſibi in hoſpitium quærant, in eiſque commorentur: alitèr ab Ordinario punientur, cuius rei executio eidem valdè commendatur.

§. X.

VT omnis à populo auferatur occaſio, omneque in eo veſtigium deleatur, quibus Sacerdotum fama vllatenùs maculari poſsit; ſtatuit hæc Synodus, ac præcipit, ne (c) vllus Clericus, cuiuſcumque ſtatus, aut conditionis exiſtat, præſens interſit baptiſmo, nuptijs, Miſſæ novæ, aut exequijs ſui filij, vel filiæ, aut ſui nepotis, qui non ex legitimo nati ſunt matrimonio, nec educare, aut in ſuis domibus eos, nec etiam ſuos generos tenere poſsit, neque eos ſibi in comitatu adhibere. Præſertim verò in Eccleſia, vbi Beneficia, ſeu præbendam obtinet, eos minimè teneat in grave aliorum eſcanda-

(c) Conc Lateranenſ. ſub Leone X. ſeſ. 11. Mex. 1. c. 51, §. 5. & Guadix tit 5 conſt 21. & Tolet. act. 3. cap. 19 ad finem, & Gran. titol. de Filijs Presb. & Syn. de Oſm tit 8. conſt. 1. §. 9.

dalum. Quotieſcumque verò ſecus fecerit, triginta pondo perſolvat, eaque ſumptibus iuſtitiæ, accuſatori, & Iudici; ſi accuſator deſit, æquis partibus applicentur. Epiſcopis verò, & Iudicibus Eccleſiaſticis valdè commendatur omnia adimplere, quæ contra filios Clericorum Concilium Tridentinum (d) decrevit.

(d) Seſſ.25.c. 15.

LIBRI QUINTI
TITULUS XI.

De ſententia excommunicationis.

§. I.

CUm excommunicationis ſententia pœna valdè gravis ſit, & gladius ſalutaris, quo Eccleſia vtitur, vt fideles in officio contineantur, & à vitijs revocentur; levi de cauſa exercendus non eſt, ne magis contemni, quàm formidari videatur. Quapropter ex decreto Concilij Tridentini (e) præcipit hæc Synodus, ne excommunicationes pro rebus furto ſubtractis decernantur, ſi res illæ ablatæ quinquaginta pondo valorem non attingant, de quo valore per infor-

(e) Seſſ 25. c. 3. de Refor. Mex. 1 c. 14. Syn. de Quir. conſt. 21. & Conc. Mil. 4. 3. p tit. For. Epiſc Granat. tit. de Sent. excomm. n 67. & 8.

ma-

mationem, aut iuramentum partium conſtet, necnon alijs adhibitis diligentijs, arbitratu Epiſcopi ſufficientibus, quibus non obſtantibus, res huiuſmodi recuperari minimè potuerunt, & non alitèr. Excommunicationes etiam ad effectum manifeſtandi rem aliquam occultam, niſi in re gravi, & magni momenti, quæ præſtitis omnibus diligentijs alitèr revelari non poteſt, minimè concedantur. Quod ſi excommunicationes huiuſmodi petantur lite aliqua inchoata, vel ad teſtes, vel ad alicuius rei ad litem ſpectantis declarationem, niſi citata parte, minimè concedantur, quibus illi ſolummodo ligentur, qui in favorem eius, ad cuius inſtantiam excommunicatio declarata eſt, aliquid noverint: prætereà pro rebus in facto conſiſtentibus, & permanentibus, veluti pro limitibus, finibus, aut metis, pro iure paſcendi, ſcindendi, aut venandi, alijſvè rebus ſimilibus, quæ alitèr de iure decerni poſſunt, ne concedantur.

§. II.

POrrò ſtatuitur, ac iubetur, ne excommunicationes huiuſmodi pro rebus furtivis, vel ad effectum revelatio-

nis

nis ab alio quam ab Epiſcopo, vt Concilio Tridentino (f) conſtitutum eſt, decernantur; & tunc non alias, quam cauſa diligentèr, & maturè per Epiſcopum examinata, ſub pœna pondo triginta fabricæ Eccleſiæ, accuſatori, & pijs operibus applicandorum. Quam pœnam incurrat Iudex Eccleſiaſticus, qui id propria authoritate effecerit; non obſtante quacumque in contrarium conſuetudine. Nullatenùs autem cenſuræ huiuſmodi; aut aliæ, citationeſvè in albo expediantur, vt fraudes, & falſitates, quæ inde ortum habere poſſunt, omninò vitentur.

(f) Seſſ. 23. ca 3. Mil. 4. 3. p. titul. de Foro Epiſc. verbo: Cum verò, verſ. Ibi: neque vero eius Vicar. etiam generali, & Syn de Oſm. tit 3. conſtit. 523 & Prov. de Quir act 3. c. 4. Gran tit. de Senten. excomm n. 5 & Syn. de Quir. conſt. 18.

§. III.

VT excommunicati ab alijs fidelibus evitentur, & hoc modo incitati, quam primum ſibi remedium quærant, & à peſsimo ſtatu in quo verſantur, liberare procurent, ſtatuit, ac mandat hæc Synodus, vt in vnaquaque Parochia, in loco publico vbi legi poſsit, tabella vna collocetur, quæ nomina ſcripta contineat eorum, qui in tali Parochia excommunicati ſunt. Parochi verò, aut Sachriſtæ ſingulis Dominicis diebus intra Miſſarum ſolemnia, tempore offertorij, excommunicatos huiuſmodi denunciént:

cient : alitèr quoties in hoc negligentèr egerint, pondo dimidium fabricæ Eccleſiæ perſolvant. In reliquis verò Eccleſijs, & Monaſterijs hoc item annunciari curent, vt ibique noti fiant, & à divinis officijs arceantur.

ſ. IV.

QUia verò nonnulli adeò obſtinato animo ſunt, vt ſpirituale detrimentum contemnentes, per multum tempus in excommunicatione, aut in alijs Eccleſiaſticis cenſuris inſordeſcant; ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, vt (g) ſi aliquis Clericus per decem dies excommunicatus, aut ſuſpenſus permanſerit, pondo duo perſolvat: ſi per viginti dies, pondo quatuor: ſi per menſem, pondo ſex: ſicque cum tempore contumaciæ pœna etiam accreſcat. Quæ quidem multa fabricæ Eccleſiæ, & executori æquè applicetur. Hoc tamen declaratur, ne ſcilicet per totum tempus prædictum excommunicatus Clericus huiuſmodi fructus, & obventiones Beneficij ab eo obtento lucretur. Si verò per annum cenſura innodatus perſeveraverit, carcere includetur, & contra eum, vſque ad Beneficij privationem, procede-

(g) Gran. tit. de Sent. excomm. n. 1. & Syn de Quir. conſt. 19.

de-

detur, & alijs etiam pœnis plectetur, quas Epiſcopus iudicaverit.

§. V.

SI verò aliquis ſæcularis in excommunicatione per menſem, aut per maius temporis ſpatium, poſtquam ei fuerit notificata, inſorduerit, pœnas à iure ſtatutas (h) incurrat: ſi verò per annum in dicta excommunicatione perſeveraverit, in eum tamquam de hæreſi ſuſpectum, ex decreto Concilij (*) procedetur.

(h) Lex reg. 1. tit. 5. lib. 8. Rec. & Syn. de Quir. conſ. 19. ad fin.

(*) Seſſ. 25. c. 3 de Refor.

§. VI.

CUpiens (i) hæc Synodus, vt nullus in excommunicationis ſtatu perſeveret; videnſque ex eo aliquos in eo permanere, quod ad civitatem, ſeu oppidum, vbi Iudex habitat (quod valdè diſtare ſolet) accedere debeant abſolutionem recepturi: aut ex eo, quod ratione abſolutionis ab excommunicatione aliqua recipiant ſalaria, aut recipi patiantur; facultatem quoque Curatis dat abſolvendi quaſcumque perſonas ab excommunicationibus pro rebus furtivis decretis, ſi eis conſtiterit de ſatisfactione partium, tàm quoad ſortem principalem, quàm quoad expenſas. Abſolu-

(i) Mex c 13. Syn de Quir. conſt. 20.

tionem autem, ſi notoria ſit excommunicatio, aut excommunicatus denunciatus fuerit, conferent coram Notario, & teſtibus. Idemque intelligatur ab eis poſſe fieri ad inſtantiam partis, abſolvendo eos, quos pars abſolvi conſenſerit in totum, vel ad reincidentiam.

§. VII.

NE miniſtri Eccleſiæ, aut aliæ quæcumque perſonæ, ob ignorantiam efficiant quod tempore interdicti, aut ceſſationis à divinis iure prohibitum eſt; hæc Synodus iuxta in capitulo. (K) Alma Mater, declarat ab eis ſequentes regulas obſervari.

(K) Tex. in c. Alma Mater, de Senten. excomm. lib. 6.

Tempore Apoſtolici, ſeu Ordinarij interdicti, Miſſa, & alia divina Officia celebrentur clauſis ianuis, & ab Eccleſia interdictis, & excommunicatis excluſis; tantummodoque Clericis, non coniugatis, admiſsis.

Ex Sacramentis verò hæc adminiſtrentur, videlicet: Baptiſmus parvulis, & adultis conferatur; confirmatio omnibus; Pœnitentia ſanis, & ægrotis; Euchariſtia tantummodo cum ea ſolemnitate, quæ ſervatur in tempore, quando non eſt interdictum; Matrimonij quoque

que Sacramentum per verba de præſenti; benedictio tamen nuptialis eo tempore conferri non poteſt. Extrema-Vnctio nulli poteſt tunc miniſtrari; ſepultura verò in loco ſacro ſolùm Clericus non coniugatis, qui non fuerint violatores interdicti, concedatur.

In die (l) Nativitatis Domini, Reſurrectionis, & Pentecoſtes, & in feſto Corporis Chriſti cum octava, & in die Aſſumptionis Beatæ Mariæ, ſicut in litteris Apoſtolicis Eugenij IV. & Martini V. continetur; interdictum tollatur. Dies autem prædicti cum omni ſolemnitate celebrentur, à primis, vſque ad ſecundas veſperas.

(l) Guad. c. 3. conſt. 23. & 24.

Tempus ceſſationis à divinis.

Tempore ceſſationis à divinis hæc obſerventur.

Primo, (m) ceſſatione à divinis ſtante, eo in loco divina officia celebrari non poſsint in vlla Eccleſia, ſed omninò ceſſent.

Secundo, ad Sacram Euchariſtiam renovandam ſingulis octo diebus, Sacerdos (vno adhibito miniſtro ſecreto) poterit Miſſam celebrare.

(m) Guad. d. tit. 3. conſ. 23. & 24. De hac mat. conſule Bart. de Medin. in ſumm. c. 11. §. 14. & Hieron. Curiel, tract. de ceſſat. à div. pag. 164. & Ioan Gar. in qq. Canonic. c. 10. Anton. Gom. latè in expoſit. Bull. Cruc. clauſ. 5. & n. 20 fol. 59 colum. 2. & poſt clauſ. 11. ibi f. 121.

Tertio, quoad horas recitandas, eas ſinguli ſolum recitent, non autem bini, privilegiatis exceptis.

Quarto, quoad Baptiſmum, tàm parvulis, quàm adultis cum omni ſolemnitate neceſſaria conferatur, ac ſi non eſſet interdictum, nec ceſſatio à divinis; itidemque fiat de Sacramento Confirmationis.

Quinto, quoad Sacramentum Pœnitentiæ, tàm ægrotis, quàm ſanis miniſtretur.

Sexto, Euchariſtia ad infirmos ſolemnitèr, & pulſato cymbalo, etiam ſi divina officia non recitentur, deferri poterit.

Septimo, Extrema-Vnctio nulli poſſit perſonæ conferri.

Octavo, Eccleſiaſtica ſepultura Preſbyteris concedi poterit in cœmeterio, non intra Eccleſiam.

Nono, matrimonium per verba de præſenti contrahi poterit, benedictiones tamen nuptiales nequaquam dentur.

Decimo, & vltimo, quoad litteras Apoſtolicas, & privilegia aliquibus conceſſa, vt his temporibus Miſſam audiri poſsint, illi, qui ea obtinent, ſi tantum ſibi ad tempus interdicti conceſſa ſunt, tempore ceſſationis à divinis, litteris, & pri-

privilegijs huiuſmodi non vtantur: & vice verſa, obtinentibus tamen litteras, & privilegia huiuſmodi valdè commendatur, vt antequam eis vtantur, viros doctos conſulant, & de litteris, & privilegijs huiuſmodi inquirant, ad quæ ſe extendant, & per Bullam Cruciatæ, vel alitèr ſint revocata, ne formam in eis præſcriptam excedant, & eis, vt decet, ſine aliquo conſcientiæ ſcrupulo vtantur. Item, in his locis, vbi in privatis domibus, Sacrum peragi conſuevit, vna ſolùm Miſſa ſingulis diebus celebrari poſsit.

LIBRI QUINTI
TITULUS XII.

De pœnitentijs, & remiſsionibus.

§. I.

MAgni ponderis, (n) & momenti in Eccleſia eſt, toto conatu ad id incumbere, vt homines, qui in ſtatu innocentiæ minimè perſeverantes, ab eo cecidere Sancti Pœnitentiæ Sacramenti beneficio reſtituantur, & revocentur. Quia verò in hoc miniſterio verſari non mi-

(n) Conc. Trident. ſeſſ. 14. c. 1. & 6 de Sacr. Pœnit. Mil. 1. cap. 8. Guad. tit. 2. à conſt. 19 cum ſeq. Mil. 1. q. 2. Quæ pertinent ad Sacr. Pœnit. adminiſt. Gran tit. de Pœn remiſ. Synod. de Quirog conſ. 11. Con Mil. 4. part. 2. tit. Quæ pert. ad Sacr. Pœnit. Idem Mil. 5. titul. Quæ ad Pœnit. Sacr. pertin. & S. Carl. Bor. in tract. de hoc tit. edito, quē refert Anton. Poſſev. lib 3. ſuæ Biblioth. Select. c. 23. fol. 286.

minus difficilè; quam ſalutare eſt; hæc Synodus confeſſarios omnes exhortatur, & monet, vt ſui officij memores æternam animarum ſalutem, quæ ſibi commiſſa eſt, omni Chriſtiano zelo procurent, taleſque ſe gerere contendant, vt alijs beatitudinis ianuam aperientes, ipſi ab ea non excludantur. Quo verò in hoc officio exercendo melius dirigantur, hæc decreta proponuntur.

§. II.

NUllus Sacerdos, ſivè ſæcularis, ſivè regularis, ex quocumque privilegio, aut conſuetudine, ſæcularium perſonarum, etiam Sacerdotum, confeſsiones audire poteſt, nec idoneus ad id reputari, niſi aut Parochiale Beneficium, aut ab Epiſcopo per examen, ſi illi videbitur eſſe neceſſarium, aut alias idoneus iudicetur, & approbationem obtineat, iuxta præſcriptum Concilij Tridentini, (o) cuius authoritatem, ſequuta hæc Synodus, omnibus huius Provinciæ Sacerdotibus, tam ſæcularibus, quàm regularibus, iubet, vt ſine approbatione, & facultate Diœceſani; Sacramentum Pœnitentiæ ne adminiſtrent, alitèr confeſsiones factas irritas declarat, & pœni-

(o) Seſſ. 23. c. 15. Mex. 1. c. 9. & Gran tit. de Pœnit. & remiſ. n. 4. & 5. & Syn. de Quir. conſtit. 12. & Prov. eiuſd. act. 3. c. 47 & Lim. 3. act. 2. c. 14.

nitentes à peccatis non eſſe abſolutos;ac præterea hi,qui ſecus, vt dictum eſt,confeſsiones audierint, pro qualitate delicti, & ſacrilegij hac in re commiſsi punientur. Itidem declarat hæc Synodus, illos confeſſarios,quibus Epiſcopus limitatam facultatem ad certos perſonarum ſtatus concesserit, reputari idoneos non debere ad aliarum perſonarum confeſsiones audiendas. Nec per Bullam Cruciatæ eligi poſſunt in confeſſarios ab alijs, quàm ab huiuſmodi perſonis Confeſsiones verò, ſi quas audierint, facultatem, & approbationem ſuam excedentes irritæ ſunt, & nullæ.

§. III.

AD tollendas difficultates, quæ oriri poſſunt declarat hæc Synodus, confeſſarios omnes ex licentia Epiſcopi expoſitos, ſi is obierit, in eadem facultate, & authoritate remanere, donec à Sede vacante, aut ab Epiſcopo ſucceſſore facultas huiuſmodi revocetur, aut limitetur.

§. IV.

QUo verò liberè, & integrè confeſſarius convenientem medicinam culparum morbis afferre

poſsit, nulloque affectu, quominùs id præſtet, impediatur; præcipit hæc Synodus, & interdicit, ne vllus (p) confeſſarius quicquam à pœnitente accipiat, quum is ad ſua peccata confitendum accedit, vel ſtatim poſtquam ea confeſſus eſt, ita vt eius rei cauſa dari intelligatur, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ. Ac præterea teneatur in foro conſcientiæ reſtituere id, quod hac de cauſa accepit, fabricæ eius Eccleſiæ, in qua confeſsiones audiat. Si verò primo de hoc delicto convictus fuerit, ab huiuſmodi officio per annum ſuſpendetur; ſi ſecundo, per duos annos; ſi tertio, ad audiendas confeſsiones in perpetuum inhabilis reddetur, & à Beneficio, ſi illud obtinet, privabitur: ſi verò non, tamdiu exul erit, quamdiu Epiſcopo videbitur.

(p) Adverſus Sacerdotes, tum ſæculares, tum regulares, in hoc ſacrilegij delicto incidentes, excomm. pœnam infligit. Conc. 4. Mil. p. 2. tit. Quæ pert. de Sacram. Pœnit. verb. Excomm. Prov. de Quir. act. 3. c. 27. iuvat. Guad. tit. 2. conſtit. 3. & Gran. tit. de Pœnit. & remiſsion. n. 12. Conc. Mil. 3. fol. 595. verb. Si pœn. & 4. tit. Quæ pert. ad Sacr. Pœn. verb. Demõſtret. Et Syn. de Oſm. tit. 3. conſt. 5. §. 8.

§. V.

QUoniam verò multi Curati, & confeſſarij Indorum, vel ob imperitiam linguæ pœnitentium, vel ob alias cauſas, aliquod, vel aliqua peccata tantummodo audiunt, vt inde materia ad abſolvendum ſibi ſuppeditetur, confeſsionem dimidiantes, graveque delictum contra integritatem huiuſmodi con-

confeſsionis committentes; hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, ne in poſterum, præterquam in mortis articulo, vllus Sacerdos, ante quemquam abſolvat, quam integrè à pœnitente audierit, & intellexerit, omne id quod opus eſt, vt integrè confiteatur. Quod ſi aliquid ad pœnitentiæ ſubſtantiam neceſſarium à pœnitente intelligere non poſsit, eum ad alium Sacerdotem in ea lingua peritiorem remittit. (q) Si verò ſecus fecerit, pro gravitate delicti punietur.

§. VI.

ÆQuum eſt, (r) vt hoc Sacramentum, quæ medicina peccatorum eſt, ita decentèr adminiſtretur, vt omnis ab eo peccandi occaſio abhorreat. Quare præcipit hæc Synodus, vt in Eccleſijs ſedes conſtituantur ad mulierum confeſsiones audiendas, ita vt inter confitentem, & confeſſorem tabella interiecta ſit cum foraminibus, ſeu clathris, per quos confeſsiones audiantur. Sedeſque huiuſmodi ad confitendum ita pateant, vt tàm pœnitens, quàm confeſſor conſpiciantur. In hoſpitalibus verò, aut eremitorijs, mulierum confeſsiones ne audiantur, niſi in ſede, vt præmiſſum eſt, conſtitu-

(q) Conc. Trident. ſeſſ. 14. c. 5. de Conf.

(r) Ita ſanxiſſe Gregor. XIII. notat Zenedo ad ſextũ lib. Decretalium, collect. 11. n. 5. Guadix 2. conſt. 30 Mil. 1 p. 2. tit Quæ pert. ad Sacr. Pœnit. adminiſt. verb. Sacerd. Gran. tit. de Pœnit & remiſ. n 18. & Synod. de Quir. cõſt 15. & Prov. eiuſdem, act. 3. c. 28. & Lim. 3. act. 2. c. 18. & Syn. de Oſm. tit. 3. conſt. 1. §. 6.

tuta, id fiat, nec ſine cauſa neceſſaria in privatis ædibus confeſsiones audiantur.

§. VII.

SÆpè evenit ex eo, quod infirmus ægritudinis ſuæ periculi non admonetur, nec ad confitendum peccata incitatur, dum ſibi conſtans eſt, eumdem poſtea ægritudine vrgente, abſque peccatorum confeſsione mori, & æterno forſan ſupplicio damnari. Quare iuxta motum (ſ) proprium fœlicis recordationis Pij Papæ V. hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, (t) omnibus medicis, qui ad curandum infirmum iam in lecto iacentem fuerint vocati, vt eum primum admoneant, quatenùs peccata ſua confiteatur, quibus, ſi per ſchedam confeſſarij non conſtiterit ab infirmo id præſtitum eſſe, ampliùs quam tres dies infirmum ne viſitent. Quod ſi ſecus fecerint, pœnas in motu proprio prædicto contentas incurrant, videlicet: perpetuam infamiam, privationem gradies, quem in medicinæ facultate obtinent, excluſionem à Congregatione Doctorum, & eorum, qui in Vniverſitatibus honoris gradu inſigniti ſunt. Ac præterea decem pondo perſolvant fabricæ ejus Eccleſiæ, in qua in-

(ſ) Mex. 1. c 59. § 2. & Mexic. 2. c. 8 & Granat. tit. de Pœnit & remiſsion. n. 17.

(t) Mot. proprius Pij V. conſtitut 3. & Greg. XIII. conſt 71. fol 33. in Bullar. Apoſtolic. de quo conſule Poſſev. in Biblioth. Selectæ, lib 14 c. 4. f 153. & Zened. ad Decretal Coll. 107. & Coll. 163.

infirmus commoratur. Item etiam Chirurgis iniungitur, & eorum conſcientiæ imponitur, ne ſaluti corporis proſpicientes, aliquid contra ſalutem animæ conſulant, aut præcipiant. Ne verò eorum, quæ in motu proprio huiuſmodi præcipiuntur, ignorantia præſumatur; iubet hæc Synodus, vt in omnibus Cathedralibus Eccleſijs huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ quotannis initio Quadrageſimæ is publicetur.

§. VIII.

QUoniam verò hæc Synodus, vt ſufficienti doctrina confeſſarios inſtrueret, & eorum, quæ ad ſuum officium pertinent, admoneret (præſertim verò in caſibus, & difficultatibus quibuſdam ſpecialibus in hoc Archiepiſcopatu, & Provincia occurrentibus) cupienſque fidelium pœnitentium neceſsitati occurrere; Directorium confeſſorum, & pœnitentium conſtituit, & approbavit. Eam ob cauſam ſtatuit, ac iubet, vt (v) Curati omnes huius Provinciæ, tàm ſæculares, quàm regulares, & quicumque Sacerdotes, qui confeſsiones ſunt audituri, Directorium huiuſmodi ſecum habere teneantur, eiuſque formam obſervent: alitèr qui illud non habuerit, &

(v) Cum dict. motibus proprijs Pij V. & Greg. XIII. loquitur lex reg. 3. tit. 16. lib. 3. Recop. Mex. 1. c. 10. Mil 1. p. 8 tit. Quæ pertinet. ad Sacr Pœn. adminiſtrat. verbo: Iubemus. Syn. de Quir. conſtit. 17. & Lim. 3. act 3 c. 39. & Conc. Mil. 2. tit. decret. 17. & Mil. 3. fol.

& ad aliquod Beneficium concurrat, ab eo concurſu excludatur, donec Directorium habeat. Beneficiati verò illud non habentes, à ſuis Beneficijs ſuſpendantur, quouſque huiuſmodi Directorium ſibi comparent, & perlegant. Nemo autem ad maiores ordines admittatur, niſi priùs conſtiterit revera penes ſe habere Directorium huiuſmodi, ad cuius præſcriptum examinari debeat. Examinatoribus verò præcipitur, & eorum conſcientiæ iniungitur, vt ſine vlla exceptione, omni humano affectu poſthabito, decretum huiuſmodi obſervent, & executioni mandent, tàm quoad examen ad ordines, facultatem celebrandi, & confeſsiones audiendi, quàm quoad concurſum Beneficiorum.

591. verbo: Graviſsima. & Mil. 4. tit. Quæ pertinēt ad Sacr. Pœn. verb. Medici quicumque, & Syn. de Oſma, tit. 3. conſtit. 1 § 6. Synod Burg. tit. de Pœnit. & remiſ. c. 9. Eſtà eſte directorio aprobado por ſu Sātidad conforme à eſte decreto, y en los demàs decretos donde ſe habla dèl.

§. IX.

SEmper in Eccleſia Catholica viguit conſuetudo, qua attrociora quædam, & graviora crimina Epiſcopis reſerventur, vt difficultate abſolutionis, ea ſubditi perpetrare formident. Quam ob cauſam Sanctum Tridentinum (x) Concilium decernit, hanc caſuum reſervationem maximè convenire, & Epiſcopos in ſua Diœceſi poſſe caſus reſervare. Cuius authoritatem, ſequuta hæc Synodus, decla-

(x) Seſſ. 14. c. 7. & can. 21. Mex. 1. c. 91. Mil. 1 p. 2 tit. Quæ pertinēt ad Sacr Pœn. adminiſt verbo: Ad eorum etiam criminum, & Gran. vbi ſup. & Synod. de Quir. conſt. 23.

ırat in hoc Archiepiſcopatu, & Pro-
ıcia hos eſſe caſus Epiſcopis reſerva-
;, à quibus nullus abſolvat, niſi ei ab
ıiſcopo facultas permiſſa ſit.

Caſus Epiſcopis reſervati.

1. Imprimis homicidium voluntarium, aut abortum cum affectu procurare.

2. Qui circulis dœmones coercent, vt cum eis loquantur.

3. Qui ad magicas artes, beneficia, ſuperſtitiones, & alia huius generis, Euchariſtia, oleo ſancto, lapidibus, aut altaribus, ſacriſvè rebus ab vtuntur.

4. Qui ſacrilegium commiſſerit, aut Eccleſiam violaverit.

5. Qui in damnum proximi peieraverit.

6. Qui excommunicationem ab Epiſcopo, ſuperiorevè, aut Iudicibus Eccleſiaſticis decretam incurrerint, excepta excommunicatione pro rebus furtivis, quam incurrentes poſt ſatisfactionem parti factam, à Curatis, & Rectoribus abſolvi poterunt.

7. Qui matrimonio coniuncti, altero coniuge in Hiſpania relicto, in his partibus

bus quinque annis amplius commorantur.

8. Qui matrimonium clandeſtinum contrahere attentabunt, & tàm ſæculares, quàm regulares, qui in eo intervenerint.

9. Qui ſolutionem decimarum, aut primitiarum, verbo, conſilio, aut opere prohibuerint.

10. Qui publicè blaſphemaverint.

11. Qui inceſtum matrimonium dirimens admiſſerint.

12. Sodomiam, aut beſtialitatem committentes.

13. Qui ſcripturas in præiudicium proximi depravaverint.

14. Incendiarij, qui ſcientèr, & prudentèr incendium admittunt, ſi adhuc publicati non fuerint: quandoquidem poſt publicationem abſolutio reſervata eſt Sanctiſsimo Domino noſtro Papæ.

Excommunicationes quoque latæ ſententiæ ab hac Synodo ſtatutæ, quarum abſolutio Epiſcopo reſervatur, ſunt hæ.

1. Qui iubent, aut conſentiunt taurorum curſus in cœmeterijs.

2.

2. Qui Eccleſias obſident, earum ianuas claudunt, & ingreſſum impediunt.

3. Qui pro reliquijs Sanctorum pretium recipiunt.

4. Hiſpani, qui liberum, Indorum, & ſervorum conſenſum ad matrimonium impediunt.

5. Qui in concubitu cum conſanguinea intra quartum gradum, aut cum infideli vivunt.

6. Examinatores, qui ſuffragium, quod ſecreto tulerunt, revelant.

7. Qui Clericis peregrinis, teſtimonium non deferentibus, neceſſaria ad Miſſam celebrandam tribuunt: Iudices etiam, qui eis licentiam concedunt, teſtimonijs prædictis minimè recognitis.

8. Clericus, qui ex ſua religine ſine facultate diſceſſerit.

9. Qui aliqua Chriſtianæ doctrinæ documenta in linguam ſuam converſa, Indijs, ſine Ordinarij facultate dederint.

10. Qui libros ſine licentia imprimunt.

11. Qui decimarum exactionem impediunt.

12. Qui bona alicuius Cappellæ, abſque eo quod locentur, aut alitèr in vtilitatem Cappellæ exerceantur, in depoſitum dant,

13.

13. Sæculares, qui cum divina celebrantur Officia, in Chori cancellos ingrediuntur, contra id, quod titulo de Celebratione Miſſarum prohibetur.

14. Qui matrimonium per verba de præſenti contrahere attentant ſine Parocho, & teſtibus, & qui in huiuſmodi contractus intervenerint.

Hæc, quæ libris quinque certis titulis diſtinctis, ſtatuta, decreta, atque ſancita continentur, Provincialis Mexicana Synodus, vt publicum id perpetuum momentum extet, ſubſcribi, & ſigillo in forma communiri mandavit. Mexici die decima ſexta Octobris, anno Incarnationis Dominicæ MDLXXXV.

P. Archiepiſcopus Mexicanus.
Fr. Garcia Epiſcopus Guatemalenſis.
Fr. Ioan. Epiſcopus Mechoacanenſis.
D. Epiſcopus Haxcalenſis.
Fr. Gregor. Epiſcopus Yucatanenſis.
Fr. Domin. novæ Gallaciæ Epiſcopus.
Fr. B. Epiſcopus Antequerenſis.

In veritatis teſtimonium meum nomen ſubſcripſi.

Doctor Ioannes de Salcedo Secretarius.

Nos

Nos Antonius, tituli Ss. Ioannis, & Pauli Presbyter Cardinalis Carrafa, fidem facimus, & atteſtamur. Synodum Provincialem à Reverendiſsimo D. Archiepiſcopo Mexicano cum ſuis Provincialibus Epiſcopis anno Domini MDLXXXV. celebratam, à Sacra Congregatione Cardinalium Concilio Tridentino interpretando authoritate Sanctiſsimi Dimini noſtri præpoſitorum, emendatam, atque aptatam fueſſe. Eiuſque Synodi originale apud ipſam Congregationem remanſiſſe cum quo præſens Sydodus hoc libro chartarum centum viginti ſeptem; quarum prima incipit: In nomine Sanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti: vltra verò deſinit: Doctor Ioannes de Salcedo Secretarius, deſcripta, & collata in omnibus, & per omnia concordat. In quorum fidem his propria manu ſubſcripſimus, & ab infraſcripto Secretario item ſubſcribi, ſigillumque noſtrum, quo in Congregationis prædictæ litteris, & ſcripturis obſignandis vtimur, apponi mandavimus. Romæ die vigeſimo ſeptimo Octob. MDLXXXIX. Ita eſt. A. Card. Carrafa. Laurentius Frizolius Sacræ Congregationis antedictæ

Se-

Secretarius de mandato. Et eſt ſignatum ſigillo Illuſtriſsimi D. Cardinalis Carrafæ.
Loco ✠ ſigilli Illuſtriſsimi Cardinalis Carrafæ.

STATUTA ORDINATA à Sancto Concilio Provinciali Mexicano III. Anno Domini MDLXXXV.

Ex præſcripto Sacroſancti Concilij Tridentini decreto, ſeſſ. 24. cap. 12. de Reform. verb. Cœtera.

Reviſa à Catholica Maieſtate, & à Sacroſancta Sede Apoſtolica confirmata. Anno Domini MDLXXXIX.

SAncta Synodus Provincialis in Civitate Mexicana, quæ Provinciæ Novæ Hiſpaniæ caput, & Metropolis eſt, legitimè congregata; præſidente in ea Illuſtriſsimo, & Reverendiſsimo D. D. Petro Moya de Contreras, eiuſdem Civitatis, & Diœceſis Archiepiſcopo per cuius indictionem, & convocatorias litteras eadem Synodus hoc anno Domini MDLXXXV. inibi celebrata fuit, prout celebratur de præſenti; Illuſtriſsi-

mo

ſmo Domino Archiepiſcopo Metropolitano, & Reverendiſsimis Dominis Epiſcopis Suffraganeis, Cathedraliumque huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ Eccleſiarum Decanis, & Capitulis, omnibuſque Beneficiatis, Vicarijs, Parochis, Cappellanis, & Clericis, cuiuſcumque ordinis, qualitatis, & præheminentiæ honore fulgentibus; ac quibuſvis eiuſdem Provinciæ Notarijs, Scribis, & Officialibus, quos hic contenta concernientes, aut concernère poſſunt, in Chriſto Ieſu Domino noſtro, qui vera ſalus eſt, ſalutem, &c.

Quamvis nobis Chriſtiana Religio non oſtenderet quantum ſacrarum cœremoniarum ritus, & obſervantia conferat, vt animus ad divinum cultum, & veræ Religionis cuſtodiam elevetur; iuvat tamen plurimum communis omnium rationum conſenſus, in quibus nulla vnquam fuit adeò barbara, quæ licet ſuos falſos deos, tamquam veros colendo erraverit, primo tamen humanorum bonorum principio, & cauſæ nempè Deo, adorationem, ac reverentiam non tribuat. Sic enim cœremoniarum ritum neceſſarium eſſe gentes exiſtimabant, (y) vt in earum debita obſervantia ſpes ſuas

(y) D. Auguſt. lib 10 de Civitate Dei, c. 4. & D. Thomas, lib. 3. cōtra gentes, c. 120.

collocarent, incuriæ autem negligen-
tiæ in eis commiſſæ adverſos eventus
imputarent, eoſque præ cœteris religio-
ſiores, & magis pios iudicantes, qui ſe
in earum ritu diligentiores obſtendiſſent.
Quin etiam tàm divina fide, quàm com-
muni experientia conſtat, exteriori cœ-
remoniarum cultu ad divinarum cultu
contemplationem ſpiritum ſummopere
exitari, ac ſuaviſsimè ferri. Vnde vide-
mus, vt in lege ſcripta, cœremonias
à Deo præſcriptas, illarum quidem fi-
guras, quibus Redemptor noſter, eiuſ-
que Sacri Diſcipuli vſi fuerunt, quaſque
Mater, ac Magiſtra noſtra Catholica Ro-
mana Eccleſia, vel per traditionem
Apoſtolicam, vel ſancto zelo, ac Divina
Providentia ad piorum, & obedientium
Catholicorum ædificationem, ſuperbo-
rumque, & arrogantium hæreticorum,
ac infidelium confuſionem introductas
recepit: quarum quædam vniverſalis, ac
totæ Eccleſiæ communes, vt in Sancto-
rum Sacramentorum, aliorumque Cœ-
leſtium myſteriorum adminiſtratione:
quædam verò pro cuiuſque Provinciæ,
& Eccleſiæ inſtituto peculiares exiſtunt.
Vt igitur non ſolùm Sancta hæc Metro-
politana Eccleſia Mexicana, ſed etiam
re-

reliquæ eiuſdem Archiepiſcopatus, & Provinciæ Cathedrales Eccleſiæ, tàm in divini cultus,& divinorum officiorum cœremonijs, quàm in legibus, & ſtatutis per earum Prælatos, capitula, ac miniſtros cuſtodiendis, & obſervandis omnimodam (vt par eſt) conformitatem habeant, atque adeò diverſitatem (quæ plurium ſæpè abſurdorum cauſa eſſe dignoſcitur) quoad fieri poſsit, fugiant; iccircò hæc eadem Sancta Provincialis Synodus,collata ſibi à Sacroſancto Concilio Tridentino (z) ad præmiſſa omnia, & ſingula authoritate fungens, in eiuſdem SanctiConcilij obedientiam,& executionem, ac eorum, quæ tàm in Miſſali, & Breviario Sanctiſsimi Patris noſtri, fœlicis recordationis Pij Papæ V. iuſſu editis, quam in huius Metropolis, ad quam cœteræ eiuſdem Provinciæ Cathedrales Eccleſiæ conformari, & regulari debent, erectione diſponuntur, & ordinantur, & obſervantiam; ſtatuit, decernit,& mandat,cœremoniale,& ſtatuta infraſcripta, in omnibus eiuſdem Archiepiſcopatus, & Provinciæ, Cathedralibus Eccleſijs huiuſmodi inviolabilitèr obſervari, practicari, ac executioni mandari. Pro cuius rei fundamento præcipit eiuſ-

(z) Seſſ. 24 c. 12. Verb Cœtera de Reform. ad finé capit. Iuvant divina verba S Greg quæ refert Cardin. Anton. Carr. ex eiuſd Sanctiſsimi Pontificis epiſtol. tit. 2. in Reſponſ. ad 3. interrogat. D. Auguſt. primi Anglor. epiſt. fol. 531.

dem Mentropolitanæ Eccleſiæ erectionem poni, tenorem videlicet ſequentis.

ERECTIO ECCLESIÆ MEXICAnæ, quæ eadem eſt cum cœteris eiuſdem Provinciæ.

IOannes de Cummarraga, Dei, & Apoſtolicæ Sedis munere Epiſcopus, & ſervus Eccleſiæ Mexicanenſis, cuius ſub Chriſti Dei Evangelio æterno militanti, gratia, & pax à Deo Patre, & eius conſubſtantiali vnigenito Filio, pacis auctore, qui ſui divini corporis effuſo ſanguine donavit nobis omnia delicta, delens quod adversùs nos erat chirographum decreti, quod erat contrarium nobis, & ipſum tulit de medio, affigens illud Cruci, pacificans per ſanguinem Crucis eius, ſivè quæ in terris, ſivè quæ in Cœlis ſunt. Placuit divinæ bonitati Hiſpaniarum Regnis adeò celebres præficere hæros, qui nedum barbaricos enſes, ac mores, qui illorum victoriam ſequuntur, è medio effugarent; verum ſui patrimonij, ac vitæ prodigi facti, remotiſsimas, & incognitas penetrarent regiones, ac idolatriæ monſtro inde ſublato Evangelium vitæ Crucis vexillo hinc in-

inde triumphante, Chriſtianorum magna ſtipante caterva, plaudente Religione Chriſtiana, magnis auſpicijs latè diffuſèque plantarent. Sic ſunt Sereniſsima Regina Ioanna, ac illius genitus invictiſsimus Carolus Maximus, Imperator ſemperAuguſtus, rei ſæcularis, ex Dei electione ſolus, & indubitatus Monarcha. Quorum cura circa hoc potiſsimum verſatur, vt omnes gentes eamdem orthodoxam profiteantur fidem, & vniverſus orbis ad vnius viri Dei cultum redigatur, fiatque vnum ovile, & vnus paſtor; atque iuxta Beatiſsimi Pauli oraculum, vnum corpus, vnus ſpiritus, vna ſpes, vnus Dominus, vna fides, vnum baptiſma, vnus Deus, & Pater omnium, qui ſuper omnes, & per omnia, & in omnibus nobis, à cunctis proclametur vniformitèr. Ob hoc innumeras quippe rates, carinas, atque triremes, Scyllæ, Charybdi, ac alijs compluribus cærulei maris anguſtijs, expoſuere. Ob hoc Sanè ineffabiles ſuorum regionum theſauros, quaſi manu vndequaque perfoſſa, per abruptas, & incultas horas, etiam nec aſſem mundani lucri inde ſperantes, Herculeo illo ſuo animo, ſæpiſsimè, & affatim proiecerunt, attentantes iter, vel euntibus,

 vel

vel redeuntibus, multis nominibus infauſtum, nullo tamen infelicius, quàm quod pluries Chriſtiani nominis augmentum non contingebat, ac pene duplicabat moleſtiam, quod gentem illam omninò adverſam, & inductilem, cuius vtilitati potiſsimum tantum laboris deſudabatur. Ob hoc res vtique lucidiſsima, ſelectos viros quam plurimos, nedum in arte militari, verumetiam in omnigena eruditione, ac pietate, ad barbaros, & ferè beſtialitèr vitantes homines deſtinarunt. Alteros quidem, qui illo ſuo regali ſceptro ſubmitterunt, alteros verò, qui ſacra Dei Templa ædificarent, & ad ſinceram fidei veritatem radijs veræ Theologiæ illuminatos illos reddigerent, & immaculatam, quam ædificarent Eccleſiam (ſi fortè diabolico inſtinctu miſceretur) à fœde barbarica appellatione vendicarent. Perſpiciebat nimirum regia prudentia id quod veriſsimum eſt, non mediocritèr ad Chriſtianæ Religionis ornamentum facere, ne quid omninò canatur, aut legatur in Templis, quod non graviſsimo, ac doctiſsimo, cuique placere poſsit, hoc eſt, quod non ex divinis libris hauſtum ſit, aut certè à viris eximijs profectum. De-

mum

ſmum tanta ſolertia, tàm ingenti cura, & auguſta opera, huius res ſtudio infatigabili chriſtiani nominis ſumpta Provincia annis non paucis inſudarunt, vt illis in locis, in quibus ab incognitis ſæculis Aſtaroth, Bel, Baal, Dagon, & reliquæ (*) baraticæ ferinæ, ſpurcitiæ colebantur, iam non niſi divinum nomen ſacri hymni, hypoſtaticæ laudes, virginei cantus divinorum panegyrici, Martyrum ſanguinis, virginum puritas, Eccleſiæ dogmata, & Pontificia iura hinc inde reſonent atque tripudient. Loquantur ipſa opera, teſtentur rem quamdam profanæ blaſphemiæ, & dœmonium omnibus plenæ regiones, nunc verò inſulæ Chriſtianæ, & oppida fœliciſsima Chriſto, ac glorioſæ miliciæ dicata. Huius fœlicitatis participes ſunt Cumana, Perlarum flumen, Venecia minor, Sancta Martha, Numen Dei, Diarenum, Panama, Nicaragua, Indica Carthago, Profunda-Loca, Perutum, Yucatanum, Cocumellum, Flumen Palmarum, Hiſpanica Inſula, Fernandina, Margarita, Iamayca, & Sancti Ioannis: ac alia quam plurima loca, quædam à fluminibus, quædam verò adducunt illa conquiſtantium genealogijs nomina trahentia, quæ adeò divini cul-

(*) Baratricæ

tus ſchemate fulgent , exuberantiſsimis Templis,acMonachorum cœnobijs hinc inde conſtructis , ac vero de illis reſpectu noſtri divinorum iudicium iam verificetur : *Erunt noviſsima, &c.* Hoc verò ingens divini amoris incendium, pijſſimorum horum Regum ſtudio actum eſt, quibus talitèr favit divina clementia, vt non ſolùm regali ſceptro cunctos noſtri ævi Reges antecedant ; verùm pietate præcipua fidem Chriſtianam præ cunctis ampliaverint. Quapropter mihi magis interea vibet , illis mentem iſtam Regibus dignam,quàm fortunam quamlibet amplam gratulari.O fœlicemChriſti populum,ſi paſsim contingat tales eſſe Principes , quibus Chriſti gloria nihil ſit antiquiùs , qui totum regium ornatum moribus, & vita refrænant,quibus etiam ſi ſceptrum detrahas , tàm Reges Chriſtianos agnoſcas , in quibus ſane fortuna, quam antiquitas cœcam faciebat , occulata videtur, qui generis ſui longè clariſſima ſchemata , morum ſuorum ornamentis illuſtrant, regiam dignitatem vitæ integritate conduplicant , Imperiali Aquilæ , neſcio quid Maieſtatis additum videtur ; poſtquam hi ſimiles non habentes Principes totius orbis Monar-

chiam

chiam tenent. Quid ſupereſt, niſi vt Chriſtum optimum, maximumque comprecemur, vt iſtam mentem illis, illos verò nobis, quam diutiſsimè ſervet incolumes? Ad tantam itaque exuberantiam (vt ad rem breviter veniamus) horum principum devenit clementia, quod Mexicanam Provinciam, inter omnes regiæ ditioni ſubmiſſas præcipiam, in terra firma, quam *Novam Hiſpaniam* nuncupamus, ſituatam, non ſolùm à barbarico illo cultu, Chriſti fide vndequaque evangelizata, mundaverint, verum, & ordo hierarchicus, quem Romana tenet Eccleſia, in illa obſervetur. Apoſtolico ſuper hoc implorato conſenſu, Epiſcopale Cathedrale Templum, ac Parochiales, & Eccleſiaſticas dignitates, Canonicatus, Prebendas, Beneficia, & cœtera huiuſmodi, in ipſa erigere, conſtruere, ædificare, & fundare omninò (regio ſuper hoc habito Concilio) decreverint: atque, vt rem effectui commendarent, me inutilem, & omninò ad tantæ rei executionem inhabilem, cum apud illos plurimi non deeſſent, qui me à ſententia, cumulatè valerent ſuis ſanctiſsimis votis ſatiſfacere, ex angulo mei Franciſcani inſtituti ſemiſepultum extraxerunt, & in primum

mum Mexicanenſem nominaverunt, & elegerunt Epiſcopum. Quorum piæ petitioni, & electioni Sanctiſsimus D. N. Papa Clemens, huius nominis ſeptimus, paternali affectu, vt par eſt, condeſcendens Apoſtolicas litteras per manus regias nobis ſuppeditandas ſolerti cura deſtinavit: quas quidem litteras in membramine, more Romano, conſcriptas Apoſtolico plumbo in filis ſericeis rubei, croceique coloris pendente, ſanas, integras, non vitiatas, non cancellatas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio, & ſuſpicione carentes, is qui regium agebat negotium, coram magno cœtu, in præcipuo Templi ſacro loco, Sancti Spiritus invocato favore, nobis præſentavit. Quas quidem ea qua decuit reverentia, & ſumiſsione ſuſcepimus, & legimus ſeries vero earum de verbo ad verbum eſt quæ ſequitur.

CLEMENS EPISCOPUS, SERVUS ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SAcri Apoſtolatus miniſterio, meritis licèt inſufficientibus, ſuperna diſpoſitione præſidentes, vniverſi orbis Pro-

Provincia, & loca ea præſertim, quæ Omnipotentis Dei miſericordia Chriſtianæ veritatis lucem noſtris potiſsimè temporibus inceperunt agnoſcere, frequenti medicatione intendimus, vt in illis orthodoxæ fidei cultus augeatur, & ChriſtianaReligio propagetur,ac eorum incolæ,& habitatores,venerabilium Præſulum doctrina, & authoritate ſuffulti, in eadem fide ſemper proficiant, ipſaque loca maximè inſignia, dignioribus titulis attollantur, & maioribus honoribus decorentur; præſertim cum id Catholicorum Regum, & etiam Cæſareæ maieſtatis pia vota expoſcant, & cognoſcimus in Domino ſalubritèr expedire. Sane cum oppidum Mexicanenſe inIndijs maris Tyrreni indici nuncupati,olim auſpicijs claræ memoriæ Ferdinandi Aragoniæ Regis,& Eliſabethæ ReginæCaſtellæ, & Legionis Regnorum, per dilectum filium nobilem virum Petrum Arias militem Segobienſem, eorum gentium armorum ad eaſdem Indias deſtinatorum exercitus generalem Capitaneum novitèr repertis,& è manibus infidelium illas tunc occupantium ereptis, ac ad ditionem, & dominium eorum, & pro tempore exiſtentium Regum eorumdem Reg-

Regnorum redactis, illiſque in temporalibus ſubiectis, quæ eiſdem Regibus dum vixerunt, & de inde chariſsimo in Chriſto filio noſtro Carolo Romanorum Imperatori ſemper Auguſto, dictorum Regnorum nedum hæredi, & ſucceſſori, verum etiam in deſiderio orthodoxam fidem vtique exaltandi imitatori, ac ſub eorum obedientia, & dominio, ratione dictorum Regnorum, ex tunc ſucceſsivè eodem Petro Capitaneo Gubernatore permanentibus, conſiſtens, admodum inſigne exiſtat, longumque, & latiſsimum, & diſtinctum territorium circumcirca habeat; adeòque in eo vltrà viginti millia viciniorum, vel incolarum, quorum plures fideles, tàm novitèr converſi, quàm etiam alij forenſes, & de diverſis mundi partibus ad illud habitandum confluentes, commorentur, & reſideant; ac in eo inter alias Eccleſias, Monaſteria, pia loca ex devotione Regum maieſtatis, & Capitanei prædictorum inibi conſtructa vna Parochialis Eccleſia ſub invocatione Beatæ Mariæ Virginis, cum ſtructuris, & ædificijs convenientibus, ad quam omnes ipſi fideles proMiſsis, & divinis Officijs audiendis, ac Eccleſiaſticis Sacramentis ſuſcipiendis, quamquam ad

eorum

eorum Parochialem Eccleſiam recurrunt, etiam conſiſtit; & idem Carolus Imperator ſummopere cupiat eamdem Parochialem Eccleſiam inCathedralem, ipſumque oppidum in civitatem Mexicanenſem erigi, & inſtitui: Nos habita ſuper his, cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E.Cardinalibus matura deliberatione eodem Carolo Imperatore nobis ſuper hoc humilitèr ſupplicante, ad laudem, & gloriam Omnipotentis Dei, & eiuſdem Beatæ Mariæ Cœleſtis, necnon ipſius fidei exaltationem, Apoſtolica authoritate tenore præſentium, ſupplicationibus Caroli Imperatoris huiuſmodi inclinati,de eorumdem fratrum Concilio paritèr, & aſſenſu, oppidum Mexicanenſe, ac Parochialem Eccleſiam Beatæ Mariæ huiuſmodi in Cathedralem Mexicanenſem,ſub invocatione eiuſdem Beatæ Mariæ nuncupandam, pro vno Epiſcopo Mexicanenſi, qui inibi, & in illius civitate, ac Diœceſi verbum Dei prædicet, & infideles ad eamdem fidem convertat; ac tàm illos ſic converſos, quàm alios prædictos fideles, in eadem fide expertius inſtruat,doceat, & confirmet: ac Sacramenta Eccleſiaſtica in eis miniſtret, & miniſtrari, ac prædictam

erec-

erectam Eccleſiam, illiuſque ædificia ad formam Cathedralis Eccleſiæ redigi faciat; ac in Civitate, & Diœceſi prædictis, Collegiatas, & Parochiales, ac alias Eccleſias, Monaſteria, Cappellas, hoſpitalia, oratoria, & alia loca pia; ac in illis reſpectivè in numero, & cum dotibus, ac qualitatibus decentibus per eum aſsignandis, ſpecificandis maiores, principales, Abbatiales, Conventuales, & alias Dignitates, Perſonatus, adminiſtrationes, & officia, etiam curata, & electiva: necnon Canonicatus, & Præbendas, integras, & dimidias portiones, Cappellanias, Vicarias, & alia Beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ac capitula, necnon Capitulares, Abbatiales, Conventuales, & alias menſas erigat, & inſtituat reſpectivè; ac alia temporalia, ſpiritualia, iuriſdictionalia, & Pontificia officia, omniaque, & ſingula alia, quæ alij Epiſcopi Regnorum eorumdem facere, & exercere conſueverunt, & quæ pro divini cultus augmento, & fidei huiuſmodi exaltatione, ipſorumque fidelium animarum ſalute expedire cognoverint, faciat, & exerceat: ac omnibus, & ſingulis alijs privilegijs, prærogativis, præheminentijs, & gratijs, quibus alij Epiſco-
pi

pi prædicti de iure, & conſuetudine, ac alias vtuntur, potiuntur, & gaudent; ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet, in futurum vtatur, potiatur, & gaudeat; ac vti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valeat. Necnon in eadem Eccleſia Mexicanenſi capitulum Canonicorum, & perſonarum, Epiſcopali, & capitulari menſis, ac ſigillo, & alijs inſignijs, iuriſdictionibus, privilegijs, & præheminentijs, Epiſcopalibus, & capitularibus, erigimus, & inſtituimus; ac incolas, & habitatores dictæ civitatis cum nomine decoramus; necnon eidem erectæ Eccleſiæ pro illius civitate, civitatem erectam, & pro Diœceſi terras, inſulas, loca, & oppida, quæ idem Carolus Imperator, vel eius Concilium Indiarum nuncupatum, poſitis limitibus, & confinibus neceſſarijs, ſtatui, & aſsignari iuſſerit: ac pro Clero, & populo illorum incolas, & habitatores huiuſmodi, reſpectivè, ac pro dote, & etiam Pontificalis dignitatis, & pro tempore exiſtentis Epiſcopi, illius decentiori ſubſtentationi decimas, primitias, & alia iura Epiſcopalia, ſpiritualia, & temporalia, de bonis, rebus, & fructibus, de quibus Carolus Imperator, vel Concilium huiuſmodi

di ſpecificaverint, & ordinaverint. Itaque idem Epiſcopus Mexicanenſis in civitate,& Diœceſi prædictis Epiſcopalem iuriſdictionem, authoritatem,& poteſtatem exercere, ac decimas,& primitias, & iura huiuſmodi præcipere, & elevare, ad inſtar Epiſcoporum prædictorum, liberè, & licitè valeat,applicamus, & appropriamus. Necnon ius patronatus, & infra annum, propter loci inſtantiam, per ſe,vel alium, ſeu alios, ad id, etiam ante vacationes deputandos procuratores, præſentandi perſonas idoneas, tàm hac prima vice, quàm quoties illa pro tempore vacaverint, ad Eccleſiam videlicet Mexicanenſem, nobis, & pro tempore exiſtente Romano Pontifice, per Nos, & illum reſpectivè, in eiuſdem Eccleſiæ Epiſcopum, & Paſtorem præficiendum. At verò omnes, & ſingulas alias dignitates, perſonatus, adminiſtrationes,officia canonicatus, & præbendas, portiones, Cappellanias,Vicarias,Monaſteria,Prioratus, & alia Beneficia huiuſmodi eidem tempore exiſtenti Epiſcopo Mexicanenſi, ac eius Vicario, ſeu officiali per eum inſtituendis, ad eaſdem præſentationes Carolo Imperatori prædicto, ratione Regnorum Caſtellæ, & Legionis huiuſmo-

modi, ac pro tempore exiſtenti illorum Regi, vel Reginæ, de ſimilibus Concilio, & aſſenſu reſervamus, concedimus, & aſsignamus; non obſtantibus conſtitutionibus, ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ erectionis, inſtitutionis, decorationis, applicationis, appropriationis, reſervationis, conceſsionis, & aſsignationis, infringere, vel ei au[illegible] temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MDXXXIV. nono Septembris Pontificatus noſtri anno ſeptimo.

Poſt quarũ quidem litterarũ Apoſtolicarum præſentationem, & receptionem, nobis, & per nos, vt præmittitur, factas; fuimus pro parte SereniſsimæDominæ Ioannæ, & Caroli ſemper Auguſti eiuſdem filij, Hiſpaniarum Regum, debitè requiſiti, vt ad complementum litterarum Apoſtolicarum, & contentorum in eis procedendum, in prædicta noſtra Cathedrali Eccleſia, ad honorem glorioſiſsimæ Virginis Mariæ Aſſumptionis dedicata; & in dicta

Nova Hiſpania fabrica, Dignitates, cano-nicatus, & præbendas, ac portiones, aliaque Beneficia, & officia Eccleſiaſtica, quotquot, & prout melius expedire videremus, tàm in civitate, quàm per totam Diœceſim erigeremus, & inſtitueremus. Nos igitur Frater Ioannes de Cummarraga, Epiſcopus, & Commiſſarius Apoſtolicus præfatus, attendentes petitionem, & requiſitionem huiuſmodi iuſtas fore, & rationi conſonas; cupienteſque, vt verus, & obediens filius Apoſtolica iuſſa nobis directa reverentèr exequi, vt tenemur; commiſſionem præacceptavimus, & eadem authoritate Apoſtolica, qua fungimur in hac parte, præfata Maieſtate inſtante, & petente, in prædicta Cathedrali Eccleſia Mexicanenſis civitatis in prædicta Nova Hiſpania, ad honorem Dei, & Domini noſtri Ieſu Chriſti, ac Beatiſsimæ Mariæ Virginis Matris eius, in cuius, ac ſub cuius titulo per præfatum Sanctiſsimum Dominum noſtrum Cathedralis Eccleſia eſt erecta, tenore præſentium erigimus, creamus, & inſtituimus.

§. I.

DEcanatum, quæ dignitas eſt prima poſt Pontificalem in eadem Eccleſia exiſtat, qui curet, & provideat, quod Offi-

Officium Divinum, & omnia alia, quæ ad cultum Dei pertinent, tàm in choro, quàm in Altari; quam etiam in proceſsionibus, in Eccleſia, & extra, in capitulo, vbicumque conventus Eccleſiæ, ſeu capituli ad illud exſolvendum congregabuntur, cum conſilio, & ea qua decet honeſtate, ac modeſtia ritè, & rectè perficiantur: ad quem etiam pertinebit, ijs, quibus à choro ex cauſa diſcedere convenit, expreſſa cauſa, & non alias licentiam concedere.

§. II.

ARchidiaconatum eiuſdem civitatis, ad quem Clericorum ordinandorum examinatio, Prælato ſolemnitèr celebrante miniſterio civitatis, & Diœceſis. Si ſibi à Prælato iniungatur, viſitatio, & aliqua quæ de iure communi competunt, exercere pertinebit, qui in altero tamen iurium, vel in Theologia ad minus Baccalaureus exiſtat, in Vniverſitate graduatus.

§. III.

CAntoriam, ad quam nullus poſsit præſentari, niſi in muſica, ſaltem in cantu plano, doctus, & peritus exiſtat; cuius in faciſtolio cantare, & ſervitores Eccleſiæ cantare docere, & quæ ad can-

tum pertineant,& ſpectant ordinare,corrigere,& emendare, in choro,& vbicumque per ſe, & non per alium officium erit.

§. IV.

SColaſtriam,ad quam etiam nullus niſi in altero iurium, aut in artibus, Baccalaureus in aliqua generali Vniverſitate graduatus exiſtat, præſentetur, qui Grammaticam Clericos, & Eccleſiæ ſervitores, ac omnes Diœceſanos audire volentes, per ſe, vel per alium docere tenebitur.

§. V.

THeſaurariam, ad quam Eccleſiam claudere, & aperire campanas pulſare facere,omnia vtenſilia Eccleſiæ cuſtodire, lampades, & luminaria curare,de incenſu, luminibus,pane, & vino,ac reliquis ad celebrandum neceſſarijs de redditibus fabricæ Eccleſiæ exponendis ad votum capituli, providere pertinebit.

§. VI.

NEcnon decem canonicatus, & præbendas, quas à dictis Dignitatibus omninò ſeparatas eſſe decernimus, nec vnquam vnam ſimul cum dignitate aliqua obtinere poſſe ordinamus. Ad quos etiam

canonicatus, & præbendas nullus præſentari poſsit, niſi ad ſacrum præsbyteratus ordinem iam ſit promotus. Ad quos quidem canonicatus quotidie (præter quam in primæ, & ſecundæ dignitatis feſtivitatibus, in quibus Prælatus, vel eo impedito aliqua de Dignitatibus celebrabit) Miſſam celebrare pertinebit.

§. VII.

INſtituimus inſuper ſex integras, & totidem dimidias portiones, & qui ad dictas integras portiones præſentandi fuerint, ad Sacrum Diaconatus ordinem ſint promoti. In quo quidem ordine teneantur in Altari quotidie deſervire, necnon Paſſiones decantare. Qui verò ad dimidias, ad Sacrum Subdiaconatus: qui quidem Epiſtolas in Altari, & in choro, & prophetias, lamentationes, & lectiones teneantur decantare.

§. VIII.

VOlumus inſuper, & ſtatuimus, quòd ad dignitates, canonicatus, portiones integras, & dimidias ſupradictas, vel ad aliquod aliud Beneficium totius noſtræ Diœceſis, nullus præſentari valeat, qui cuiuſvis ordinis privilegij, aut officij occaſione à iuriſdictione noſtra ordinaria ſit

exemptus. Et ſi fortè contigerit exemptum, aliquem præſentari, vel inſtitui; talis præſentatio, vel inſtitutio ſit ipſo iure nulla.

§. IX.

ET quia non eſt parvi momenti Rectores nominare; ordinamus, quòd tot Rectores poſsimus eligere, quot ſervitio noſtræ Cathedralis Eccleſiæ neceſſe fuerint: qui ad nutum noſtrum, noſtrorumque pro tempore ſucceſſorum, provideri, & quando licuerit, amoveri poſsint, qui exerceant in dicta Cathedrali Eccleſia noſtra officium rectè, & ritè, Miſſas celebrando, confeſsiones audiendo, aliaque Sacramenta cautè, & ſolicitè miniſtrando.

§. X.

AC ſex Acolytos, qui acolytatus officium in Altaris miniſterio quotidie per ordinem exercebant. Ordinamus Capellanos inſuper ſex, quorum quilibet, tàm in nocturnis horis, quàm in diurnis, ac etiam Miſsis ad faciſtolium perſonalitèr intereſſe, & in vnoquoque menſe Miſſas viginti, niſi iuſta integritate, vel impedimento fuerit impeditus, celebrare teneatur.

f §. XI.

§. XI.

PRæſentationem autem dictarum dignitatum, canonicatuum, portionum integrarum, & dimidiarum, aliarumque dignitatum, canonicatuum, & portionem ſimilium futurarum, in prædicta noſtra Cathedrali Eccleſia creandarum, præfatis Catholicis Hiſpaniarum Regibus, ac eorum ſucceſſoribus, prout de iure eis competit, & authoritate Apoſtolica, reſervamus eadem authoritate.

§. XII.

ACol ytorum, & Cappellanorum prædictorum electionem, ſeu proviſionem, ad nos, & ſucceſſores noſtros, vnà cum noſtro capitulo, pertinere decernimus. Volumus autem quod dicti Cappellani, qui pro tempore fuerint eligendi, non ſint familiares Epiſcopi, nec alicuius perſonæ dicti capituli, nec fuerint tempore vacationis.

§ XIII.

OFficium verò Sachriſtæ, qui ea quæ ad officium theſaurarij ſpectant, ipſo præſente, & de eius commiſsione, & in eius abſentia ad votum capituli exercere tenebitur.

§. XIV.

OFficium organiſtæ, qui organa in diebus feſtivis, & alijs temporibus, ad votum Prælati, vel capituli, pulſare teneatur.

§. XV.

OFficium Perticarij, cuius in proceſſionibus ordinare, Prælato, Preſbytero, Diacono, Subdiacono, & reliquis alteri miniſtrantibus, de Choro ad Sachriſtiam, vel Altare de Altari ad Sachriſtiam, in Choro euntibus, vel redeuntibus anteire, officium erit.

§. XVI.

OFficium œconomi, ſivè Procuratores Eccleſiæ fabricæ, & hoſpitalis: qui architectis, muratoribus, necnon fabris lignarijs, & alijs officialibus ædificandis Eccleſijs operam dantibus præerit: quiqui per ſe, vel alios, redditus, & proventus annuos, & quæcumque emolumenta, & obentiones, ad dictam fabricam, & hoſpitale, quovis modo pertinentia, colligere, & expendere habebit, redditurus annuatim rationem de receptis, & conſumptis, Epiſcopo, & capitulo, vel officialibus, ab eiſdem ad hoc ſpecialitèr deputa-

tis,

tis; Necnon ad eorum nutum eligendus, vel removendus, præbita prius per eum idonea ſatiſdatione, quam ad adminiſtrationem admittatur.

§. XVII.

Officium inſuper cancellarij, ſivè Notarij Eccleſiæ, & capituli, qui quoſcumque contractus inter Eccleſiam, Epiſcopum, & capitulum, & quoſcumque alios, in protocollo, & notis ſuis recipere, actus capitulares ſcribere, donationes, poſſeſsiones, cenſus, feudos, precaria per eoſdem Epiſcopum, & capitulum, & Eccleſiam, vel eiſdem factas, vel in poſterum faciendas, annotet, & ſcribat, & inſtrumenta cuſtodiat: partes reddituum Beneficiatis diſtribuat, necnon rationes reddat, & recipiat.

§. XVIII.

Officium inſuper canicularij, qui canes ab Eccleſia eijciat. In omnibus Sabbatis, & quorumcumque feſtorum vigilias habentium, vigilijs, & alijs, vbi, & quando per theſaurarium ſibi fuerit iniunctum, Eccleſiam purgabit.

§. XIX.

DE quibus omnibus videlicet, quinque Dignitatibus, decem Canonicatibus, ſex integris, & totidem dimidijs portionibus, & ſex Cappellanis, & ſex Acolytis,& officijs prædictis, quia de præſenti fructus, redditus, & proventus decimarum non ſuppetunt, theſaurariam ex Dignitatibus, quique verò Canonicatus, & omnes integras, & dimidias portiones, ad præſens in dicta erectione volumus ſuſpendere. Quòd ſi præfatis quatuor Dignitatibus, & quinque Canonicatus redditus memoratæ quartæ partis ad præſens (quod non credimus) non ſuppetant; quod defuerit, inter eos dividatur, ſecundum valorem præbendarum, & non numerum perſonarum: donec ad maiorem quantitatem fructus pervenerint, reſtituendi ad præbendas præfatas, per nos, & noſtros ſucceſſores, ordine nobis conſiderando, ad potiorem Eccleſiæ noſtræ vtilitatem; ita tamen vt cum Deo duce, ad pinguiorem fortunam, fructus, & redditus noſtræ prædictæ Eccleſiæ pervenerint, quam primum ad dotem theſaurariæ ſuſpenſæ applicatam deſuper creſcentibus fructibus auctum fuerit, theſaurariam eamdem, ex nunc

erec-

erectam, & creatam eſſe decernimus, abſque alia nova creatione, & erectione, perſonæ per eamdem Catholicam Maieſtatem nominandæ, conferendam. Et conſequentèr dum fructus, redditus, & proventus vlterius augmentum receperint, tres integrè portiones, & dimidie ſucceſsivè ſuo ordine admittantur. Et demum de redditibus ſuperexcreſcentibus, ſex acolytatus, pro ſex clericulis, qui in quatuor minoribus ſint conſtituti, & acolytorum officium in Altaris miniſterio exerceant; & ſex Cappellaniæ ſimplices, pro ſex prædictis Cappellanis, ſimilitèr provideantur. Poſtmodum verò officium organiſtæ, & perticarij, & œconomi, Notarij, & canicularij prædictorum, dicto numero ſucceſsivè, iuxta ordinem litteralitèr præmiſſum, abſque aliquo intervallo augeatur.

§. XX.

ET quia ſecundum Apoſtolum, qui Altari ſervit, de Altari vivere debet, omnibus, & ſingulis Dignitatibus, perſonis, & Canonicis, & Præbendatis, & integris, & dimidijs portionarijs, Cappellanis, Clericulis, ſivè Acolytis, cœteriſque officijs, & eorum officialibus, iuxta numerum ſupradictum expreſsis, omnes, & ſingulos fruc-

fructus, redditus, & proventus; tàm ex regia donatione, quàm ex iure decimarum, aut alio quovis modo, ad eos de præſenti, aut in futurum pertinentes; videlicet ordine litterario, Decano, Archidiacono, cantori, ſcholaſtico, theſaurario, & Canonicis, necnon portionibus integris, & dimidijs, & omnibus alijs ſupra notatis, & nominatis, modo ſequenti.

§. XXI.

DEcano ſcilicet centum & quinquaginta libras (*Peſos* vulgaritèr in illis partibus nuncupatos) quarum librarum quælibet vnum caſtellanum aureum, quadringentos octoginta quinque morapetinos monetæ vſitatæ Hiſpaniæ conſtituens; Archidiacono centum & triginta valoris eiuſdem *Peſos*, ſeu caſtellanos, & cuilibet de Dignitatibus totidem, & cuilibet de Canonicis centum, portionariorum cuilibet ſeptuaginta, dimidijs triginta quinque, Cappellanis quidem viginti, Acolytis ſingulis duodecim, organiſtæ ſexdecim, & Notario totidem, Perticario totidem œconomo verò quinquaginta, caniculario quidem duodecim libras auri ſimiles totidem caſtellanos, & morapetinos conſtituentes, ex nunc pro tunc, ordine litterario, prout exprimitur, ſervato, cum fructus,

ctus, redditus, & proventus ſuperexcreverint, applicamus, & aſsignamus.

§. XXII.

ET quia, vt dictum eſt, propter officium datum Beneficium; volumus, & in virtute ſanctæ obedientiæ diſtinctæ præcipiendo, mandamus, quod prædicta ſtipendia ſint quotidianæ diſtributionis aſsignatæ, diſtributæ quotidie inter eſſentibus ſingulis horis, nocturnis pariter, & diurnis exercicijs dictorum officiorum. Itaque á Decano vſque ad Acolytus inclusivè, is qui alicui horæ non interfuerint in Choro, ſtipendio, ſivè illius horæ diſtributione careat; & officialis, qui ſui officij exercicio, vel executioni deerit, multetur ſimiliter ſingulis vicibus prorata ſalarij. Tales verò diſtributiones, quibus abſentes privantur, alijs inter eſſentibus accreſcant.

§. XXIII.

ITem volumus, & eadem authoritate ordinamus, vt omnes, & ſingulæ Dignitates, Canonici, & portionarij dictæ noſtræ Eccleſiæ Cathedralis teneantur reſidere, & ſervire in prædicta noſtra Eccleſia per octo menſes continuos, aut interpolatos; alioquin nos, vel ſucceſſores noſtri, qui

qui pro tempore fuerint, aut capitulum Sede vacante, teneantur, eo prius vocato, & audito, ſi iuſtam, & rationabilem cauſam abſentiæ non habuerit, & allegaverit; perſonatum, & canonicatum, ſivè portionem, vacantem pronunciare, & de illo, vel illa idoneis, ad præſentationem tamen præfatæ Catholicæ Maieſtatis, & eorum in Regnis Hiſpaniæ ſucceſſorum, providere. Iuſtam autem abſentiæ cauſam hoc loco diffinimus ægritudinem, dum tamen Beneficiatus infirmus in civitate maneat, aut in ſuborbis eiuſdem civitatis. Aut ſi eam incurrerit ſtans extra civitatem, cum redierit, aut reddire paraverit ad eam, dum tamen hoc probationibus legitimis conſtet, vel cum de mandato Epiſcopi, vel capituli ſimul, & pro cauſa, & vtilitate Eccleſiæ, abſens fuerit. Itaque iſta tria concurrant in hac ſua abſentia.

§. XXIV.

VOlumus inſuper, & de conſenſu, & beneplacito Sereniſsimæ Maieſtatis, & eadem authoritate Apoſtolica ſtatuimus, decernimus, & mandamus, quod omnium decimarum, tam Cathedralis, quàm aliarum Eccleſiarum dictæ civitatis, & Diœceſis, fructus, redditus, & proventus

tus in quatuor æquales dividantur partes, quarum vnam nos, & ſucceſſores noſtri Epiſcopi perpetuis, futuriſque temporibus, pro onere Pontificalis habitus ſuſtentando, & vt decentiùs, & iuxta Pontificalis officij exigentiam, ſtatum noſtrum ſuſtentare valeamus, abſque aliqua diminutione pro noſtra ſpeciali menſa habeamus. Decanus verò, & capitulum, & reliqui miniſtri Eccleſiæ, quos ſuprà aſsignavimus, aliam quartam partem, modo præmiſſo inter eos dividendam habeant, à quibus partibus licet ex commiſsione Apoſtolica, & longevo temporis vſu, moribus, & conſuetudine approbata eadem Catholica Maieſtas tertiam partem (*Tercias* in Hiſpania vulgaritèr nuncupatas) habere, & recipere integralitèr conſuevit, volens erga nos ſuæ libertatis dexteram extendere, prout extendit circa alias partes, & circa qualitates infra expreſſas, nos, & Epiſcopos ſucceſſores, ac capitulum prædictos, vt magis debitores tanto munere refectos reficeret; & vt pro eadem, & regijs eiuſdem Maieſtatis ſucceſſoribus preces effundere tenemur; in noſtræ, & dictæ Eccleſiæ noſtræ, & capituli in ſua quarta decimarum parte liberos, & exemptos eſſe voluit. Reliquæ verò duæ quarte partes

tes iterum in novem dividendas partes decernimus,duas, quarum eidem Maieſtati Sereniſsimæ in ſignum ſuperioritatis, & iuris patronatus, ac ratione acquiſitionis prædictæ terræ, futuris perpetuis temporibus percipiendas, & levandas, applicamus.

§. XXV.

DE reliquis verò ſeptem partibus bifariam duximus eſſe faciendam diviſionem. Quarum quatuor de dictis ſeptem omnium decimarum Parochiæ noſtræ CathedralisEccleſiæ applicamus menſæ capitulari, vt melius Eccleſia valeat adminiſtrari. Ex quibus quatuor partibus nos, & ſucceſſores noſtri, cuilibet veſtrorum aſsignamus ſexaginta *Peſos* vulgaritèr nuncupatos,Sachriſtæ verò quadraginta. Qui quidem Rectores habeant omnes primitias, præter octavam partem, quam applicamus Sachriſtæ, qui etiam Rectores quotidie in Choro, Miſſæ maiori, ac Veſpertinis horis,ſuperpelliceis induti reſidere teneantur, vt commodiùs animarum ſaluti Sacramenta exercere valeant,ne eorum abſentia, ſeu in curia, quis abſque aliquo Sanctæ Matris Eccleſiæ, Sacramento incautè diſcedat. Et donec fructus excreverint, ex prædictis etiam quatuor partibus,

bus, conferatus Acolytis, Organiſtæ, & Perticario, quod ſupra dictum eſt: & quod ſuperfuerit, habeat prædicta menſa Capitularis.

§. XXVI.

IN ſingulis vero Parochialibus Eccleſijs, tam dictæ Civitatis, quàm totius noſtræ Diœceſis, quatuor prædictæ de dictis ſeptem partibus ſimul cum primitijs, Beneficijs in unaquaque dictarum Eccleſiarum erigendis, & creandis applicamus; declarantes etiam ſimili modo octavam partem dictarum quatuor partium, atque primitiarum, ſic dictis Beneficijs applicatarum, Sacriſtæ cuiuſque Paroquialis Eccleſiæ dictæ Civitatis, & Diœceſis noſtræ eſſe tribuendam.

§. XXVII.

VOlumus autem, & ordinamus, quod omnibus dictæ Civitatis, & Diœceſis noſtræ Eccleſijs Parochialibus (exepta noſtra Eccleſia Catedrali) tot Beneficia ſimplicia creentur, & ordinentur, quot ex quantitatem reddituum dictarum quatuor partium, ſic eiſdem Beneficijs applicatarum, creari, & ordinari poterunt. Aſsignata tamen congrua, & honeſta

Ff ſuſten-

ſuſtentatione Clericis, quibus Beneficia illa conferri debent. Itaque nullus ſit determinatus dictorum Beneficiorum numerus, ſed ſuperexcreſcentibus fructibus, creſcat etiam Miniſtrorum copia in eiſdem Eccleſijs. Quæ quidem prædicta Beneficia ſimplicia ſervitoria, quæ pro tempore in dictis Eccleſijs creari contigerit, vt dictum eſt, quotieſcumque contigerit vacare, quo vis modo, providere volumus, & inſtituimus filijs dumtaxat patrimonialibus deſcendentibus ab incolis, qui ex Hiſpania, dictam Provinciam tranſmearunt; aut ad eam in habitandam, in futurum tranſire contingat, donec in poſterum viſa, & cognita per nos, vel ſucceſſores noſtros Chriſtianitate, & capacitate Indorum ad inſtantiam, & petitionem ſupradicti patroni, nunc, vel pro tempore exiſtentis, viſum fuerit Indijs, etiam naturalibus dicta Beneficia providenda (præmiſſo prius examine, & diſpoſitione iuxta formam, & laudabilem conſuetudinem in Epiſcopatu Palentino hactenus obſervandam) inter filios patrimoniales, quibus ſic de dictis Beneficijs proviſum fuerit, infra annum, & dimidium à dię ſibi factæ proviſionis, teneantur præſentarę, & oſtendere coram dictæ

Pro-

Provinciæ appellationum Iudicibus, aut Gubernatore, pro tempore ibidem exiſtentibus, ratihabitationem dictarum Catholicarum Maieſtatum, vel pro tempore ſucceſſorum ſuorum, in Hiſpaniæ Regnis collationem, & proviſionem ſic ſibi prædicta forma factam: alioquin prædicta Beneficia eo ipſo vacare cenſeantur. Præfatique Catholici Reges, ſive illorum ſucceſſores, perſonas alias poſsint ad dicta Beneficia, iuxta prædictam formam qualificatas, præſentare.

§. XXVIII.

VOlumus autem, quoad donec exiſtant filij patrimoniales, qui iuxta præfactam conſuetudinem Palentinam, poſsint eligi ad dicta Beneficia; proviſio dictorum Beneficiorum fiat ad præſentationem dictarum Catholicarum Maieſtatum patronorum, & non alias.

§. XXIX.

SEd quia animarum cura dictæ Civitatis, ac totius noſtræ Diœceſis, ad nos, & futuros ſucceſſores noſtros principaliter, & præcipue ſpectat, tamquam qui iuxta Apoſtoli ſententiam, de illis in die Iudicij rationem reddituri ſumus; acce-

dente ad hoc conſenſu ac voluntate earundem Catholicarum Maieſtatum, patronorum prædictorum, & ſua inſtante petitione, ac auctoritate, & tenore prædictis; volumus, & ordinamus, quod in noſtra Cathedrali Eccleſia, & in omnibus dictæ Civitatis, ac noſtræ Diœceſis Eccleſijs Parochialibus, nos, & Prælati, qui pro tempore fuerint, commendemus, & iniungamus animarum curam pro noſtræ voluntatis arbitrio, cui viderimus ipſarum Eccleſiarum Beneficiato, ſeu Beneficiatis, ſeu cuicumque alij Sacerdoti, etiam non Beneficiato, pro eo tempore, ac ſub illa forma, quibus nobis viſum fuerit dictarum animarum ſaluti magis expedire, ſub divini obtentatione iudicij futuros omnes, & noſtros ſucceſſores exhortantes, & relinquentes, quod in hac comiſsione animarum nulla ſit apud eos perſonarum aceptatio; ſed ſolum ſibi à Deo commiſſarum ovium vtilitati conſulant, & ſaluti. Et vt qui præfate animarum curæ à nobis, vel illis præpoſiti fuerint, congruentius valeant ſuſtentari; & pro ipſarum animarum ſolicitudine aliquam recipiant temporalem retributionem; applicamus eorum cuilibet primitias omnes Parochiæ illius, in qua ſic curam

ram

ram animarum geſſerit, relicta parte Sacriſtæ ſuperius deſignata.

§. XXX.

VOlumus inſuper, & ordinamus, quòd inſtitutio, & deſtitutio Sacriſtarum omnium Eccleſiarum noſtræ Diœceſis fiat ſemper ad nutum, & diſpoſitionem noſtram, & noſtrorum pro tempore ſucceſſorum cum moderatione ſalarij, ſi forſan prædicta pars, quæ ſibi (vt præmiſſum eſt) ſolvi debet, in magnam excreverit quantitatem. Ita tamen, quod quidquid ex octava eadem parte illis per nos, vel ſucceſſores noſtros ademptum fuerit, vi ipſius Eccleſiæ fabricam, vel aliquod Divini cultus augmentum eiuſdem Eccleſiæ, & non alios vſus, conſumi debeat.

§. XXXI.

SImiliter tres partes reſtantes de ſeptem partibus ſupradictis, in duas iterum partes æqualiter dividantur: quarum vnam, ſcilicet medietatem trium dictarum partium, cuiuslibet dictorum oppidorum Eccleſiæ fabricæ libere aplicamus: reliquam vero parum, videlicet medietatem trium dictarum partium, hoſ-

pitalibus cuiuslibet oppidi conſignamus: de qua quidem medietate, ſive parte eiſdem hoſpitalibus aplicata dicta hoſpitalia teneantur hoſpitali principali, vbi Cathedralis fuerit Eccleſia, decimam ſolvere. Aplicamus etiam eadem auctoritate in perpetuum fabricæ noſtræ Diœceſis dictæ Santiſsimæ Mariæ, omnes, & ſingulas decimas vnius parochiani eiuſdem Eccleſiæ, & omnium aliarum Eccleſiarum totius Civitatis, & Diœceſis; dum tamen talis parochianus non ſit primus, ſeu maior, vel ditior noſtræ dictæ Eccleſiæ Cathedralis, & aliarum Eccleſiarum noſtræ dictæ Dioceſis, ſed ſecundum poſt primum.

§. XXXII.

Officium vero Divinum, diurnum pariter, & nocturnum, tam in Miſsis, quam in Horis, fiat ſemper, & dicatur ſecundum conſuetudinem Eccleſiæ Hiſpalenſis, donec, & quouſque Synodus celebretur.

§. XXXIII.

Volumus inſuper, & de eius celſitudinis inſtantia, & petitione ordinamus, quod portionarij ipſi vocem habeant in capitulo, vnà cum Dignitatibus,

bus, & Canonicis, tam in ſpiritualibus, quam in corporalibus, præterquàm in electionibus, & alijs à iure prohibitis caſibus, qui ſolis dignitatibus, & Canonicis pertinent.

§. XXXIV.

ET inſuper volumus, & de eius ſerenitatis inſtantia, & petitione ordinamus, quod in dicta noſtra Cathedrali Eccleſia (præterquam in diebus feſtivis, in quibus vna tantum Miſſa ſolemnis celebrabitur hora tertiarum) duæ quotidie Miſſæ celebrentur, quarum vna primis diebus veneris cuiuslibet menſis, de anniverſario fiat pro Hiſpaniæ Regibus præſcriptis, præſentibus, & futuris, diebus verò ſabbati, Miſſa prædicta in Virginis glorioſæ honorem, pro præfatorum regum incolumitate, & ſalute reſpective celebretur. Cuiuslibet autem menſis prima die lunæ eadem Miſſa pro animabus in Purgatorio exiſtentibus ſolemniter dicatur. Reliquis vero diebus prædicta Miſſa de prima poſsit celebrari ad voluntatem, & diſpoſitionem cuiuslibet perſonæ volentis ipſam dotare. Dictique Epiſcopus, & capitulum poſsint quamcumque dotem recipere, & à quibuſvis perſonis

 ſibi

ſibi oblatam pro eiuſdem Miſſæ celebritate. Secunda verò Miſſa de feſto, vel de feria occurrenti ſecundum ritum Hiſpalenſis Eccleſiæ, vel alias, hora tertiarum celebravitur & quicumque maiorem Miſſam celebraverit, vltra communem diſtributionem omnibus illi Miſſæ intereſſentibus aſignatam, vel aſignandam, ſtipendium lucretur triplum, quam ad quamcumque diei horam; Diaconus verò duplum, & Subdiaconus ſimplum. Et quicumque maiori Miſſæ non interfuerit, tertiam, & ſextam illius diei non lucretur, niſi ex rationabili, & iuxta cauſa, & Decani licentia, vel alterius in choro pro tempore præſidentis, abſens fuerit: ſuper quo petentis licentiam, & concedentis conſcientiam oneramus. Et quicumque ſimiliter Matutinis, & Laudibus interfuerint, triplum lucretur, quàm ad quamcumque diei horam, & inſuper ſtipendium primæ, quamvis illi non interfuerint.

§. XXXV.

VOlumus inſuper, & de eiuſdem Maieſtatis inſtantia, & petitione ordinamus, quod vis in qualibet hebdomada capitulum teneatur, feria videlicet ſexta, & tertia: è quod feria tertia peragetur ibidem

tem de negocijs occurrentibus, feria autem ſexta de nulla alia re, niſi demorum correctione, è emendatione tractetur, & de ijs quæ ad Divinum cultum debite celebrandum, & ad Clericalem honeſtatem in omnibus, & per omnia, tam in Eccleſia, quam extra conſervandam ſpectent. Et quælibet alia dies ad capitulum celebrandum ſit interdicta; niſi novi caſus, qui emerſerint illud exegerint. Per hoc autem volumus iuriſdictione noſtræ Epiſcopali, aut ſucceſſorum noſtrorum, circa correctionem, & punitionem dictorum Canonicorum, aliarumque perſonarum noſtræ Cathedralis Eccleſiæ aliquatenus derogari. Quam omnimodam correctionem, punitionem, & iuriſdictionem in dictas perſonas nobis, & dictis ſucceſſoribus reſervamus; ad inſtantiam, & petitionem præfatorum Maieſtatum patronorum, & de eorum conſenſu. Item eadem auctoritate, & de eiuſdem Catholicæ Maieſtatis beneplacito, ſtatuimus, & ordinamus quod quilibet dictæ noſtræ Eccleſiæ, & Diœceſis Clericus primæ tonſuræ, ad hoc vt poſsit privilegio gaudere, Clericalem deferat tonſuram, vnius regalis argentei magnitudine, monetæ vſualis Hiſpaniæ, & per duos digitos infra aures

tan-

tantum, à tergo proſequenter, ſciſſura capillos tondeat, veſtibuſque honeſtis induatur, chlamyde, videlicet, vel mantelo ſeu pallio, quod vulgariter *loba* nuncupatur, *ò manteo*, clauſo, vel aperto, ad terram protenſis, non rubei, croceique coloris, ſed alterius honeſta coloris, quibus tam in veſtibus ſuperioribus, quam inferioribus vtatur.

§. XXXVI.

ITidem eadem Apoſtolica auctoritate, nec non de eiuſdem celſitudinis, & Catholicæ Maieſtatis conſenſu deliberato (quia in ipſa *de Mexico* in Nova Hiſpania vulgariter nuncupata, Civitate Mexicanenſi, & ſub invocatione Beatiſsimæ Mariæ Virginis Aſſumptionis, Cathedralem Eccleſiam in honorem eiuſdem Virginis Aſſumptionis, Apoſtolica auctoritate perpetuo erigimus) domos, habitatores incolas, & vicinos tam intra Civitatem, quam in ſub orbijs eiuſdem Civitatis, de præſenti, vel in futurum habitantes, & commorantes: in dictæ Eccleſiæ Virginis Mariæ Aſſumptionis Parochianos deputamus, & aſignamus, donec in dicta Civitate commoda per nos, & noſtros ſucceſſores fiat diviſio Parochiarum

rum : cui etiam iura Parochialis Eccle-
ſiæ ſolvere teneantur,decimas,primitias,&
oblationes offerre ; & à Rectoribus eiuſ-
dem Eccleſiæ confeſsionis , Euchariſtiæ,
& alia Sacramenta recipere , nec non eiſ-
dem Rectoribus Sacramenta huiuſmodi
conferre , & adminiſtrare , & parochianis
accipiendi licentiam concedimus pariter,
& facultatem.

§. XXXVII.

ITem volumus , ſtatuimus , & ordina-
mus , quod conſuetudines , conſtitu-
tiones, ritus , & mores legitimos , & ap-
probatos, etiam officiorum , quam inſig-
niarum , & habitus anniverſariorum , of-
ficiorum , Miſſarum, aliarumque omnium
cæremoniarum approbatarum Eccleſiæ
Hiſpalenſis, nec non aliarum cuiuſvis Ec-
cleſiæ ſeu Eccleſiarum , ad noſtram Ca-
thedralem decorandam, & regendam ne-
ceſſario reducere, ac tranſplanta-
re, libere habea-
mus.

*** *** ***

§. XXXVIII.

ET quia quæ de novo emengunt, novo indigent auxilio; igitur literarum ſupradictarum virtute nobis, & ſucceſſoribus noſtris pleniſsimam emendandi, ampliandi, & ea quæ oportuerit, ſtatuendi, & ordinandi, in poſterum poteſtatem reſervamus, vt poſsimus id facere de conſenſu, petitione, & inſtantia regiæ Maieſtatis; quam circa quæſtionem, & taxationem dotis perpetuam, vel temporalem, & limitum noſtri Epiſcopatus, & omnium Beneficiorum; quam circa retentionem decimarum, vel diviſionem earumdem, ſecundum tenorem Bullæ Alexandri, per quam ipſis Regibus Hiſpaniæ fuit facta donatio decimarum. (*Licet ad præſens per eandem Regiam Maieſtatem ad alimenta nobis ſint, cum his tamen qualitatibus donata.*) Quæ omnia, & ſingula, inſtantibus, & petentibus prædictis dominis meis Regina, ac Regibus, dicta Apoſtolica authoritate, qua fungimur in hac parte, & melioribus, modo, via, atque forma, quibus melius poſſumus, & de iure debemus, erigimus, inſtituimus, creamus, facimus, diſponimus, & ordinamus, cum omnibus, ac ſin-

ſingulis ad id neceſſarijs, & opportunis, non obſtantibus contrarijs quibuſcumque, & illis præcipuè, quæ Sanctiſsimus Dominus noſter præfatus, in ſuis præinſertis litteris Apoſtolicis voluit non obſtare; & ea omnia, & ſingula, omnibus, & ſingulis, præſentibus, & futuris, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, præheminentiæ, vel conditionis fuerint, intimamus, inſinuamus, & ad omnium notitiam deducimus, & deduci volumus; per præſentes mandamus prædicta authoritate, & ſanctæ obedientiæ virtute, omnibus, & ſingulis ſupradictis, & ea omnia, & ſingula, quemadmodum à nobis inſtituta ſunt, obſervent, & obſervari faciant. In quorum omnium, & ſingulorum fidem, & teſtimonium præmiſſorum, præſentes litteras, ſivè præſens publicum inſtrumentum, exinde fieri, & per Notarium publicum infraſcriptum ſcribi, & publicari, noſtrique ſigilli iuſsimus, & fecimus appentionē communiri. Datum Toleti ſub anno à Nativitate Domini milleſimo quingenteſimo triceſimo quarto.

STA-

STATUTORUM PARS PRIMA.

CAPUT I.

IMprimis hæc Sancta Synodus ſtatuit, & præcipit, vt quando aliquis in Prælatum huius Metropolis, ſeu Provinciæ electus, ad capiendum ſuæ ſedis poſſeſsionem perſonalitèr, ſeu per procuratorem, venerit; ante omnia Bullas, ſeu litteras Apoſtolicas ſuper præſentatione, per Regiam Maieſtatem deſuper facta expeditas; decano, & capitulo præſentet. Qui poſtquam eas viderint, ac legitimas eſſe repererint, capitulares omnes, vocem, & ſuffragium in electionibus iuxta præfatam erectionem habentes, ad capitulum ſequenti die habendum, citari, & vocari faciant; vbi de electi huiuſmodi receptione debita cum ſolemnitate facienda deliberent. Et in ea poſtquam decreta fuerit, procedant ſub hac forma.

§. I.

PRæbendati omnes, qui capitulo, vt præfertur, congregando interfuerint ab aula capitulari ad Eccleſiæ corpus exeant, ibique electum perſonalitèr accedentem accipiant; electo autem huiuſmo-

di per procuratorem accedenti, Præbendati quatuor ex antiquioribus, per eiuſdem capituli præſidentem nominandi, ad ipſius aulæ capitularis ianuam obviam procedant. Sedes verò in capitulo diverſimodè, iuxta venientis huiuſmodi perſonæ qualitatem, præparetur. Electo enim perſonalitèr accedenti, faldiſtorium cum pulvinaribus, ac cœteris eum actum concernentibus, diſponatur. Procuratori autem tapetum, ſella, & pulvina ad pedes colloce̊tur. Electo præterea in eodem faldiſtorio Miſſale ſtatuatur, vt præſtandum ab eo iuramentum præſtet, & ſub forma ſequenti.

§. II.

NOs P. Archiepiſcopus de Mexico iuramus per Deum, & hæc Sancta Dei Evangelia, quòd erectionem huius Sanctæ Eccleſiæ Mexicanæ obſervabimus, & obſervare faciemus: conſuetudines bonas, & approbatas eiuſdem Eccleſiæ, in quantum non contrariantur prædictæ erectioni, Sacris Canonibus, & Sancti Concilij Tridentini decretis, & Provincialis Synodi Mexicanæ editis conſtitutionibus, manu tenebimus, iuraque noſtræ Dignitatis, & Eccleſiæ ſponſæ noſtræ in nullo infingere, pro viribus conabitur.

Sem-

Semper præ oculis habentes verum Dei obſequium, & animarum profectum, prout ex debito noſtræ Paſtoralis ſolicitudinis tenemur. Ita nos Deus adiuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

§. III.

Cuiuſmodi iuramentum procurator, & qui poſſeſsionem electi nomine capturus acceſſerit, præſtare teneatur. Quo præſtito, capitulares omnes, nemine dempto, proceſsionis ordine hymnum: *Te Deum laudamus*, ſolemnitèr decantantes, præcedentibus, tam eiuſdem Eccleſiæ Cathedralis Cruce, quàm Parochialium, Monaſticarum, Eremitarumque Eccleſiarum Crucibus: vna cum ipſarum Vicarijs, Parochis, Miniſtris, ac vniverſo Clero, qui ad hoc prævenire debent, electum ipſum, ſub vmbraculo, ſeu baldachino, per Dignitates, & in eorum defectum, per Præbendatos huiuſmodi ſeniores, ferenda, ad Chorum eiſque committentur. Quo cum perventum fuerit, crucibus, Clero, & Monachis prædictis, ad chori fores detentis, capitulares omnes electum adhuc ſub baldachino procedentem, eodem ordine comitantes, chorum ingrediantur: eum denique electum, in Sede

Epiſ-

Epiſcopali, in ſignum poſſeſsionis per duos ex Dignitatibus antiquiores Beneficiatos collocent. Procuratorem vero, duo per Præſidentem deputandi capitulares (ſolemnitate ac poſſeſsione huiuſmodi prætermiſsis) factaque in ipſo actu demonſtratione, quæ perſonam propriam à ſubſtituta diſtinguat, in eadem Archiepiſcopali Sede conſtituant. Quibus peractis ordine; proceſsione ac forma præmiſsis, ad locum Capituli ijdem capitulares revertantur; ibique electum in Archiepiſcopali eiuſdem Capituli Sede modo præſcripto collocent: ac tunc Decanus, vel qui in eius abſentia præcederit, ſurgens à loco ſuo, & ad Sedem eandem magna cum obſervantia, & reverentia accedens, flexis genibus, electo, vt præfertur, ſedenti, manum deoſculetur; eoque ſigno ipſum in dominum, Prælatum, & Paſtorem recipiat, ac eidem, vt tali, debitam præſtet obedientiam: idemque ipſum, modo, & forma prædictis, reliqui Capitulares, ſervato antiquitatis ordine, faciant. Quibus effectis, aperta eiuſdem loci Capitularis ianua; omnes Beneficiati, Parochi, Rectores, Vicarij, Cappellani, atque ſervientes, reliquus denique Clericus ibi repertus; ſimiliter intrent; idem-

que recognitionis, & obedientiæ ſignum Prælato exhibeant.

§. IV.

PRocuratorem verò, qui poſſeſsionem prædictam electi nomine capturus venerit, Decanus, & Capitulum, Hymnum: *Te Deum laudamus*, ſimiliter canentes, prætermiſſo baldachino, à loco Capituli ad Chorum deducant, ipſumque primo in Sede Chori, ac de inde in Sede Capituli Archiepiſcopalibus ſedere faciant: ibique in obedientiæ debitæ Prælato, cuius illæ perſonarum, & iuriſdictionem gerit, recognitionem, eidem Capitulares ordine ſuo, cum decenti ſubmiſsionis, & reverentiæ demonſtratione, eiuſdem Procuratoris, vt præfertur, ſedentis, manum, ſua quiſque manu dextera porrecta, contingant, porrectamque manum ad ſe bolventes deoſculentur, & hoc ipſum reliqui Beneficiati, & Parochi cum toto Clero faciant.

§. V.

VT Prælatus capta per Procuratorem poſſeſsione, debita cum ſolemnitate recipiatur Civitatem ingrediens, ſequens forma ſervetur.

§.VI.

§. VI.

IN primis Decanus, & Capitulum, omnes, & ſingulos Præbendatos, & Parochialium Eccleſiarum Rectores, ac Beneficiatos, Priores quoque, & Conventus Religioſorum eiuſdem Civitatis, vt die, & hora ingreſſus prædicti cum ſuis crucibus de more conveniant, præmoveri, citari, & vocari faciant; ac proceſsionis ordine vna cum ipſius Cathedralis Eccleſiæ cruce, ingrediente Prælato obviam procedant.

§. VII.

PRius tamen ijdem Decanus, & Capitulum, & omnes Clerici, qui ad hoc congregari potuerint, ſuis mulis ſedentes, præcedente eiuſdem Capituli ſceptrifero, ſceptrumque ſuum manu gerente, debita eius actus conformitate, & ordinatione ſervata, extra Civitatem, ad mediam leucam, vel eo minus, ad Præſidentis arbitrium, progrediantur: & ipſi prælato, cum ad eum pervenerint, eodẽ quo procedunt ordine, ſinguli, & reverentiam exhibeant, & illius manus deoſculetur. Quo facto, omnes ad Eccleſiam, decentibus ad proceſsionem veſtibus præparandi, ſine

mora edeant. Proceſsionis autem huiuſmodi initium omnes, tam eiuſdem Cathedralis Eccleſiæ, quam reliquarum Parochialium, Monaſticarum, & Eremiticarum Eccleſiarum, Hoſpitaliumque, cymbala hilari ſonitu prænuncient: & quamdiu eadem proceſsio duraverit, ſimiliter pulſentur.

§. VIII.

POſtquam ad Eccleſiam omnes pervenerint, Decanus, vel qui præſidens fuerit, pluviali indutus, vnà cum duobus Miniſtris, Diaconi, & Subdiaconi habitum, & inſignia gerentibus; reliqui verò præbendati prætioſioribus Eccleſiæ pluvialibus pariter ornati proceſſionis ordine, prævia eiuſdem Cathedralis Eccleſiæ cruce, præcipuam ipſius Eccleſiæ ianuam, qua Prælato datur ingreſſus, egrediantur: ſicque procedant, quouſque crux eadem ad certum fori locum, precioſo faldiſtorio, decenter ornatum, pervenerit. Quo loco accedens Prælatus, genibus flexus, eandem crucem ſibi per Præſidentem, vt præfertur, ornatum, porrigendam, deoſculetur. Ad vitandum verò confuſionem, antequam Prælatus mula deſcendat, eadem proceſsio ad

Ec-

Eccleſiam reddeat, Præbendatis cum choro muſicorum retrò manentibus, qui Antiphonam: *Sacerdos, & Pontifex, &c.* in Ordinario præſcriptam concinant, & illa cum reliquis neceſſarijs, pronuntiata, Hymnum: *Te Deum laudamus*, alternatis verſibus canentes, eodem proceſsionis ordine ad Eccleſiam regrediantur. In cuius ingreſſu idem præſidens, vt ſupra ornatus, aquæ benedictæ aſperſorium Prælato, qui ſe, & circunſtantes aſpergat, illius manum deoſculatus, offerat; deinde ad altare maius ſimiliter ordinati procedant, vbi Prælatus ſuper pavimentum faldiſtorio coopertum, dum Antiphona in ordinario præſcripta cum verſibus dicitur, genua flectat: Quibus dictis, Prælatus inde ſurgat, & eiſdem Capitularibus comitantibus, altare maius aſcendat, ibique omnibus aſtantibus Epiſcopalem benedictionem impendat, & inde ſolemnitate, cruce, & proceſsione huiuſmodi prætermiſsis, domum ſuam, eiſdem comitantibus, adeat.

*** *** ***

CAPUT II.

De loco Capitulari.

§. I.

QUoniam iuxta conſtitutiones, & ordinationes in huiuſmodi Archiepiſcopatus, & Provinciæ erectione conditas; quinque Dignitates, Decanus videlicet, Archidiaconus, Cantor, Scolaſticus, & Theſaurarius: decem quoque Canonici, ſex etiam integri, ac totidem dimidij portionarij, eſſe debent; ideo hæc Sancta Synodus decernit, & mandat, vt hi omnes in Capitularibus ipſorum Congregationibus ordine infra ſcripto ſedeant. Imprimis quidem Decanus, ad Sedis Prælato deſtinatæ latus dextrum, & penes Decanum cantor ac tertio loco Theſaurarius; quinque deinde Canonici, tres poſtea integri, tres denique dimidij portionarij, vnus poſt alium, iuxta traditæ cuique poſſeſsionis prioritatem, conſideant. Ad ſiniſtrum autem eiuſdem Sedis Archiepiſcopalis latus, primam Archidiaconus, ſecundum Scolaſticus, quinque deinde Canonici, ſex demum integri, & dimidij portionarij ſequen-

quentes ſucceſsivè Sedes, ſervato eiuſdem antiquitatis ordine, teneant.

§. II.

STatuit præterea eadem ſancta Synodus, vt Dignitates Canonici, integri, ac dimidij portionarij prædicti, in quibuſcumque officiorum, tam Divinum cultum, & horarum Canonicarum celebrationem, quam reliqua per Capitulares agenda negotia concernentium, diſtributionibus, ac deputationibus, ordine ſuperius deſcripto, iuxta cuiuſque antiquitatem, nulla prorſus habita ratione quoquiſque chori latere, dextro videlicet, aut ſiniſtro, locum teneat, inter ſe præferantur.

§. III.

IN proceſsionibus autem, Præsbyter celebraturus, medius inter vtrumque chorum incedat; ita vt Decanum quidem dextrorſum, Diaconum vero paratum ſiniſtrorſum habeat. Quod ſi Decanus abfuerit, dextrum Diacono, ſiniſtrum vero Archidiacono latus præbeat.

§. IV.

QUæ tamen procedere non intelligantur quoties Capitularibus actibus, & proceſsionibus huiuſmodi Prælatus intervenerit. Nam iuxta ſupræmæ Dignitatis, & poteſtatis eius exigentiam (ſacroſancto Tridentino (b) diſponente Concilio) primum in choro, proceſsionibus, & quibuſvis alijs actibus, locum, ſeu quam ipſæ capere, & eligere voluerit, Sedem habere debet.

(b) Seſſ. 25. c. 6. verb. Epiſc. de Reform.

CAPUT III.

De Decano, & eius præeminentijs.

§. I.

CUiuſvis Cathedralis Eccleſiæ huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ Decanus, ſacro Presbyteratus ordine inſignitus exiſtat; ſin minus, ad eam Dignitatem minime recipiatur. Quambis etiam in præinſerta erectione, hæc à Decano qualitas non requiratur; eadem tamen ſancta Synodus Provincialis Prælatos omnes, vt ibi quando, & quomodo fieri potuerit, ſancti Concilij Tridentini

(c) exhortationem opere compleant; imprimis admonet, omnibuſque ſibi ab huiuſmodi erectione collatis facultatibus, nulla excepta, fungens declarat, quod quoties officia ſeu miniſteria, per Capitulares, tàm in choro, quàm ad Altare, ordine in tabula deſignando, per agenda, aliquibus præbendatis committi contigerit, qui vel ea acceptare noluerint, vel ſemel acceptata, ſuis locis, & tempore præſtare negligenter omiſerint; tunc decanus, non ſolum rebelles, & negligentes multare; ſed etiam officia vel miniſteria per eos omiſſa, alijs committetur (habita officij ſeu miniſterij huiuſmodi, ac præbendati, cui commiſſum fuerat, deffectuſque & negligentiæ ratione) poſsit, ac debeat.

(c) Seſſ. 24. c. 12. verbo: Hortatur etiá

§. II.

INſuper ad decanum (d) quam diu in civitate fuerit, & non ad aliquem alium Capitularem, eoſdem capitulares ad extraordinarium Capitulum (quod non niſi in gravibus negotijs, quæ Ordinarium Capituli diem ſpectare non poſsint, fiat) ſub iuſta & rationabili pœna citare & convocare pertineat. Quoties autem ſimilia occurrerint, decanus brevem negotij, ſeu negotiorum tractandorum rationem ſcep-

(d) Conſtitutio Hiſpal. fol. 50.

tri-

trigero, qui eandem capitularibus exponat, in ſcriptis tribuat. Quod ſi negotia huiuſmodi talia fuerint, quæ vt præfertur explicari non debeant; tunc Capitulares ad gravia negotia vocari, dixiſſe ſufficiat. Id quod hæc Sancta Synodus ipſius decani, vel eius, qui abſente eo, præſidentiæ munus obierit, prudentiæ committit, iuxta huius Sanctæ Synodus decreta, in Sacroſancti Generalis Concilij Tridentini (e) obedientiam & conformitatem edita.

(e) Seſſ. 25. cap. 6.

§. III.

AD eundem ſimiliter decanum negotia in Capitulo tractanda proponere ſpectet. Illo vero negotium quodvis ſibi per aliquem ex Capitularibus inſinuatum, proponere nolente, vel differente, illud ipſum, ac decernente Synodo, quicumque capitularis, petita prius à Capitulo licentia proponere poſsit, id vero decano vel præſidente huiuſmodi impedire conanti, datis ibi ſine vlla ſcandali nota ſuffragijs, quod pars capituli maior deliberavit, hoc fiat & obſervetur.

§. IV.

VT autem debitus in choro & actibus capitularibus ordo teneatur,

ſitque ſemper qui abſente decano præſideat & regat; eadem ſtatuente Synodo, declaratur, vt abſente decano, Archidiaconus; hæc verò deficiente, Cantor; in huius autem abſentia, Scholaſticus; in cuius defectum Theſaurarius, in præſidentia ſuccedat: abſentibuſque Dignitatibus, Canonicus, vel præbendatus antiquior vbique præſideat.

§. V.

STatuit tamen & ordinat eadem Sancta Synodus, vt nullus ex capitularibus, quambis abſente decano, præſidere valeat, niſi quamdiu in ſede ſua eminenti ſederit, præſidentiæ muneri fungatur. Declarat nihilominus, hoc ſtatuto decanum, cui iuxta præmiſſæ erectionis tenorem præſidendi in choro dignitas, & præeminentia competit, non compræhendi; ſed ipſum in quovis chori loco exiſtentem præſideri poſſe, extra chorum tamen huiuſmodi, quamvis in Eccleſia exiſtat, non præſidere. Decani autem defectus, vel exceſſus, ſi quos ille in ſuo officio commiſerit, per capitulares plene congregatos, habita loci ac dignitatis eius debita ratione, in capitulo advertantur & corrigantur.

CAPUT IV.

De Archidiacono.

QUilibet, tàm Metropolitanæ, quàm cuiuſvis in hac Provincia conſtitutæ Cathedralis Eccleſiæ, archidiaconus, (qui vel in altero iurium, vel in Theologia ſaltem baccalaureus graduatus eſſe debet) quæcumque ſibi per ſupra inſectam erectionem conceſſa & declarata ſunt, præſtare & exercere poteſt. Prælatus tamen cum potuerit, Sancti Concilij Tridentini (f) exortationem opere compleri faciat.

(f) Seſſ. 24. c. 12. verb. Arch. de Refor.

CAPUT V.

De cantoris officio ac dignitate.

§. I.

CAntori vero præterea (g) quæ in præfata erectione præcipiuntur & iniunguntur, cuiuslibet hebdomadæ tabulam, ſeu matriculam, ab omnibus obſervãdam præſcribere, ſeu præſcribi facere, & quæ quibuſque hebdomadæ diebus recitanda, celebranda, ſeu dicenda ſint, animad-

(g) Conſtitut. Hiſpal. fol. 53

madvertere, tàm Dignitatibus, & Canonicis Miſſas, quàm integris ac dimidijs portionarijs Evangelia, Paſsiones, Epiſtolas, lectiones, ac lamentationes, quàm etiam capparum geſtationem, ſervato antiquitatis ordine, & habitu, officiorum huiuſmodi alternatione, committere, per novam huius Sanctæ Synodi declarationem deinceps incumbat.

§. II.

AD cuius etiam, vel eius locum tenentis, ſuccentoris officium introitorum verſus, *Alleluia*, Reſponſoria, Antiphonas, Prophetias, ac cerei paſchalis benedictionem, per præfixum in matricula ſeu tabula huiuſmodi diſtributionis ordinem commendare, Capellanes præterea ſervientes, & chori Miniſtros; qui tamen omnes eidem reverenter obedire tenentur circa debitam divino cultui, ac Sacris Officijs decentiam, & compoſitionem, deficientes aut negligentes corrigere pertineat. Cantori autem in præmiſsis deficienti, vel exedenti, iuſtam pro culpæ modo, attenta eius Dignitate correctionem in capitulo, vel extra illud, decanus adhibeat.

CA-

CAPUT VI.

De Scolaſtici Dignitate.

§. I.

QUamvis iuxta præciſam præſcriptæ erectionis formam, Scholaſticum vel in altero iurium, vel in Artibus baccalaureum eſſe ſufficiat; hæc tamen Sancta Synodus Provincialis, Sacroſancti Tridentini (h) Concilij, cui ſe conformat, diſpoſitionem in exactè in poſterũ præcipit obſervari, eidemque Scholaſtico imprimis iniungit, vt quoties illi à capitulo commiſſum fuerit, quaſcumque eiuſdem capituli nomine literas, ſeu epiſtolas notet, ſcribat, eaſque ſolito Capitulari ſigillo in capſa ſub tribus clavibus (quarum vna penes decanum, vel eius loco præſidentem, altera penes eundem Scholaſticum, ac tertia penes ipſius Capituli Secretarium exiſtat) ſervandum ſigillet. Quibus eadem Sancta Synodus etiam mandat, vt non niſi indubitatas, ac totius, vel maioris, ſaniorisque partis Capituli fide ac teſtimonio probatas literas, ex quibus nullum Prælato, ſeu Capitulo damnum, vel præiudicium obvenire poſſe cre-

(h) Seſſ. 23 c. 18 verb. De Cœler. de Reform. ex Conſtit. Hiſpal. folio 56.

credatur, ſigillare præſumant aut ſigillent. Huius autem mandati tranſgreſſores debitæ punitionis rigore ſubiaceant.

CAPUT VII.

De Theſaurario.

§. I.

THeſaurarius, cui tam quæ in prædicta erectione, quàm quæ in huius Sanctæ Synodi cæremoniali, & decretis ordinata reperiunt, incumbunt, ea pariter cum ſequentibus obſervet ac præſtet. Pro candelarum benedictione die Purificationis Beatæ Mariæ facienda, ceræ quantitatem ac diſtributionis formam, à Prælato ſimul cum decano, & Capitulo, præſcribendas teneat. Quæcumque Reliquiaria, Reliquias, ornamenta, aurum, argentum, aliaque Eccleſiæ bona, quæ pro tempore empta, reſtaurata, & conſtituta fuerint, ſub expræſſo rei cuiuſque pondere, valore, diſpoſitione, & qualitate, ſibi per inventarium conſignanda recipiat. Coadjutores quoque ſuos Sacriſtas, idoneam pro ijs quæ receperint cautionem ad eorundem Prælati, & Capituli beneplacitum præſtare faciat.

CA-

CAPUT VIII.

De Canonicis.

§. I.

CUiuſcumque ſub hoc Archiepiſcopatu, & Provincia conſtitutæ Cathedralis Eccleſiæ Canonici, qualitates in ſupra memorata erectione præſcriptas habeant: curent tamen diligenter Prælati, vt vbi, & quando commode fieri potuerit, iuxta Sancti Concilij Tridentini (i) diſpoſitionem, ſaltem dimidia eorum pars, vel in ſacra pagina, vel in iure Canonico Doctores, aut Magiſtri, aut licentiati exiſtant; quibus Miſſas conventuales, exceptis ijs, quæ ad dignitates pertinent, ſecundum Breviarij, & Miſſalis, ex eiuſdem Concilij Tridentini Decreto editorum, formam; tabellæ quoque deſuper ordinande, ac Cæremonialis per huiuſmodi Sanctam Synodum Provincialem conſtituti, ab omnibus, quos illud concernet, reſpective obſervandi, diſpoſitionem, & ordinem dicere incumbat.

(i) Seſſ. 24. c 12. verb. Hortatur de Ref.

***

CAPUT IX.

De integris, ac dimidijs portionarijs.

§. I.

INtegri, ac dimidij portionarij qualitatibus in præmiſſa erectione memoratis ornetur, & iniunctis ab eadem muneribus ſinguli diligenter incumbant. Circa ſuffragia vero per eos, in quibuſvis actibus, & Congregationibus Capitularibus ferenda, tàm præfatæ erectionis, quàm literarum executoriarum, in contradictorio Iudicio deſuper expeditarum, ordo, & forma ſervetur.

§. II.

QUi omnes Dignitates, Canonici, integri, ac dimidij portionarij, Capitulares ſupra relati, præbendas ſuas per quotidianas diſtributiones, iuxta eiuſdem erectionis diſpoſitionem, pro parte ſingulis eorum aſsignata, tàm in fructum decimarum redditibus, quàm in anniverſariorum, funerum, & aliorum manualium, & obventionum emolumentis lucrentur.

CAPUT X.

De decimarum partibus ad Prælatum, Capitulum, fabricam, Hoſpitale, & Servientes pertinentibus.

§. I.

AD tolendum omne dubium, liteſque, ac diſſenſiones, quæ in redituum diviſione ac diſtributione oriri poſſent; hæc Sancta Synodus ordinat, declarat, & mandat, vt tam de quarta prelatum tangente, quàm de alijs partibus ad Capitulum, fabricam, Hoſpitale, regiam Maieſtatem, Servientes, & Officiales ſpectantibus, id omnino fiat, quod præfatæ erectionis ordinationes, & ſtatuta diſponunt. Quæ fundamentalis quidem, & quaſi primaria lex eſſe debet, qua omnes, & ſingulæ huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ Cathedrales Eccleſiæ, abſque vllius rei defectu vel exceſſu regantur, & gubernentur.

CAPUT XI.

De forma in admittendis ad poſſeſsionem præbendatis habenda.

§. I.

QUando aliquis, Dignitas, Canonicus, vel portionarius, qui regiæ Maieſtatis præſentationem, & Ordinarij collationem, ac factæ per eum iuxta Sancti Concilij Tridenti (K) formam, fidei profeſsionis certitudinem habeat, noviter admittendus acceſſerit; decanus, ſi in civitate fuerit; ſin minus, chori præſens, ad tradendum perſonæ ſic accedenti, eius quam petit præbendæ poſſeſsionem, Capitulares ad Capitulum per diem ante vocari præcipiat.

(k) Seſſ. 24. ca 12. De Refor. & motus Pij IV.

§. II.

DEinde Capitulares omnes, per eorum ſceptrigerum (qui qualiter eos qui in civitate fuerunt, vocaverit, fidem faciat) convocati, & in Capitulo prout de vſu, & conſuetudine habent, congregatis præbendandum huiuſmodi ad locum Capituli ingredi iubeant; qui ſtans in medio aulæ Capitularis nudo ca-

pite omnibus interim dominis Capitularibus ſedentibus, & coopertis capitibus, hæc vel ſimilia verba proferat.

§. III.

REgia Maieſtas me ad talem præbendam, huius Sanctæ Eccleſiæ per promotionem aut obitum talis N. vltimi illius poſſeſſoris vacantem, dignata eſt præſentare, cuius collationem, ſeu Canonicam inſtitutionem, mihi Illuſtriſsimus Dominus N. vel eius Vicarius fecit. Dominationi veſtræ ſupplico, vt me ad illius poſſeſsionem admittat: nam quantum in me fuerit, huic Sanctæ Eccleſiæ, & in ea Dominationi veſtræ ſervire curabo.

§. IV.

HÆc loquutus, iurium ſuorum literas, & documenta penes Secretarium Capituli præſentet, ad locum capitularem egrediatur. Capitulares vero poſtquam præſentationem, inſtitutionem, ſeu collationem, reliquaſque literas, & documenta huiuſmodi (prævia deſuper opportuna conſultatione) viderint, & examinaverint, an tradenda ſit illi poſſeſsio, necne ſolita ſuffragia ferant; ac de poſſeſſionis traditione deliberata, duo Com-

miſ-

miſſarij, Dignitas videlicet, & Canonicus, nominentur, per quos ipſe accedens, à Secretario Capituli admonendus; Superpelliceo, & iuxta temporis infra dicendi exigentiam, cappa chori indutus, ad capiendum ſedis ſuæ poſſeſsionē in choro deducatur; qua ibi capta, ad Capitulum reducatur, ſimilem in eo fidei profeſsionem ſub iuramento facturus, quam coram Prælato, vel eius Vicario fecerit, quum Canonicam eius præbendæ inſtitutionem ſibi ab eo fieri obtinuit. Ac pro inde coram decano, vel in eius locum præſidente, flexis genibus, manibuſque ſuper Miſſali poſitis, conſtituatur, & iuxta Sacroſancti Concilij Tridentini (m) diſpoſitionem, ac Motus propij felicis recordationis Pij Papæ IV. (n) tenorem iuret, & profiteatur, in forma ſequenti.

(m) Seſſ. 24. cap. 12.

(n) Mot. prop. Pij IV.

§. V.

EGo N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet: Credo in vnum Deum, Patrem Omnipotentem, factorem Cœli, & terræ, viſibilium omnium, & inviſibilium, & in vnicum Dominum Ieſum Chriſtum Filium Dei vnigenitum,

& ex Patre natum ante omnia ſæcula: Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de Cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu Sancto ex Maria Virgine: & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas. Et aſcendit in Cœlum: Sedet ad dextram Patris. Et iterum venturus eſt cum gloria iudicare vivos, & mortuos. Et Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem: qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur: qui locutus eſt per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum Baptiſma in remiſsionem peccatorum. Et ſpecto reſurrectionem mortuorum, & vitam venturi ſeculi. Amen.

Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſervationes, & conſtitutiones, firmiſsimè admitto, & amplector.

Item Sacram Scripturam, iuxta conſenſum, quem tenuit, & tenet Sancta

Ma-

Mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero
ſenſu, & interpretatione Sacrarum Scrip-
turarum, admitto. Nec eam vnquam, ni-
ſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum
accipiam, & interpretabor. Profiteor
quoque ſeptem eſſe vere, & propriè Sa-
cramenta novæ legis à Ieſu Chriſto Do-
mino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem
humani generis, licet non omnia ſingulis
neceſſaria, Scilicet: Baptiſmum, Confir-
mationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam,
Extremam-Vnctionem, Ordinem, &
Matrimonium. Illaque gratiam conferre:
& ex his Baptiſmum, Confirmationem,
& Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non
poſſe.

Receptos quoque, & approbatos Eccle-
ſiæ Catholicæ Ritus, in ſupradictorum Sa-
cramentorum ſolemni adminiſtratione re-
cipio, & admitto.

Omnia, & ſingula, quæ de peccato ori-
ginali, & de iuſtificatione in Sacroſancta
Tridentina Synodo definita, & declarata
fuerunt, amplector, & recipio.

Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo
verum, propriem, & propitiatorium Sa-
crificium pro vivis, & defunctis; atque
in Santiſsimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe
verè, realiter, & ſubſtantialiter Corpus,

& Sanguinem, vnà cum humanitate, & divinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti; atque converſionem totius ſubſtantiæ vini in Sanguinem, quam verſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat. Fatuor enim ſub altera tantum ſpecie totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum Sumi.

Conſtanter teneo Purgatorium eſſe animaſque ibi tenentes fidelium ſuffragijs iuvari. Similiter, & Sanctos vnà cum Chriſto regnantes, Venerandos atque invocandos eſſe; eoſque orationes Deo pro nobis offerre; atque eorum Reliquias eſſe venerandas; ſimiliter aſſero. Imagines Chriſti ac Deiparæ ſemper Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe; ac eis debitum honorem, & venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe; illarumque vſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem eſſe affirmo. Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum Matrem, & Magiſtram agnoſco. Romanoque Pontifici, Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſoris ac Ieſu Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo ac iuro.

Item

Item omnia à ſacris Canonibus, & decumenicis Concilijs, & præcipuè à ſacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atque profiteor. Simulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo.

Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam nemo ſalvus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inmaculatam, vſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſsimè, Deo adiuvante, retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, illis, quorum cura ad me in meo munere ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voveo, & iuro. Sic me Deus adiuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

§. VI.

QUi præterea Præbendatus, ad præbendæ huiuſmodi poſſeſsionem admiſſus, ſingulari ſe iureiurando aſtringere teneatur in forma ſequenti.

Ego N. huius almæ Eccleſiæ, iuro per hæc Sancta Dei Evangelia, quòd ab hac

ho-

hora inanea obediens ero omnibus conſtitutionibus, ſtatutis, & conſuetudinibus laudabilibus prædictæ Sanctæ Eccleſiæ; eaſque in omnibus, & per omnia obſervabo. Contra eas, & iura dictæ Eccleſiæ directè, vel indirectè, ſcienter non me opponam. Iuramenta, & ſecreta Capituli nemini pandam. Veram obedientiam, & reverentiam iure debitam Illuſtriſsimo, & Reverendiſsimo Domino huius Sanctæ Eccleſiæ Præſuli exibebo. Honorem, & vtilitatem dictæ Eccleſiæ in omnibus, & per omnia procurabo. Conſpirationes, * monipodia, & conventicula, tum contra Reverendiſsimum Dominum Antiſtitem exiſtentem, & futuros ſuceſſores eius Canonicè intrantes, tum contra Capitulares, & Beneficiatos fratres meos, & eorum aliquem, non procurabo. Et quod in aſſecutione huius præbendæ non intervenit fraus, dolus, aut illicita pactio, vel ſimoniæ labes directæ, vel indirectè. Sic me Deus adiuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

*Monopolia.

§ VII.

HIs peractis, ambo Domini Capitulares commiſſarij, vt præfertur nominandi, & ſi Præbendatum huiuſmodi ad chorum non deduxerunt, deducant, eun-

eundemque in ipſa Dignitatis, Canonica-tus, vel portionis, in qua ſucceſſerit, Se-de, in ſignum poſſeſsionis collocent, ibi-que in libro legere, ſervatis omnibus ſo-lemnitatibus neceſſarijs & opportunis, fa-ciant. Quem deinde ad id Capitulum re-deuntem ſimiliter comittentur; & in Ca-pitulari Sede illi debita conſtituant. Ip-ſumque denique Capitulares omnes in ſignum fraternitatis, ad amplexum, & patis oſculum accipiant, eique de omni-bus, & ſingulis fructibus, reddictibus, pro-ventibus, & emolumentis ad eam præ-bendam pertinentibus, integre reſponde-re mandent, & publicum de præmiſsis omnibus inſtrumentum petenti, confici ac dari decernant.

CAPUT XII.

De modo ad hoc, vt Præbendati noviter recepti ſciant cæremonias ſervando.

§. I.

EXpedit plurimum (o) vt Præbenda-ti, in ijs maxime quæ ſibi circa Di-vini cultus miniſterium, & Præbendarum ſuarum ſervitium agenda ſunt, optime in-

(o) Conſtit. Hiſpal. c. 11. f. 78.

inſtructi exiſtant. Iccirco, eadem Synodo ſtatuente, decernitur, & ordinatur, vt quilibet Præbendatus, cum primùm receptus fuerit, non ſolum ordinum ſuorum cæremonias in Miſſali, ex Decreto ſancti Concilij Tridentini edito, præſcriptas; ſed eas, quæ officij Divini recitationem, chori quoque cantum, & ordinem concernunt; frequenti horum ſtatutorum, & cæremonialis noſtri lectione addiſcat, & calleat. Ad quod etiam per cæremoniarum Magiſtrum (ex huius Sanctæ Synodi Provincialis ſimili Decreto deputandum) in titulo: *De celebratione Miſſarum* examinetur. Nec prius in eis, ac debito præbendæ ſuæ officio ſufficienter inſtructus eſſe credatur, quam eiuſdem cæremoniarum Magiſtri fide ac teſtimonio probetur. Quòd ſi ſex menſibus à die captæ per eum poſſeſsionis elapſis, cæremonias, ac debitum præbendæ ſuæ miniſterium ignoraverit, & negligens in addiſcendo fuerit, ad id à Prælato, cuius in hoc conſcientia oneratur per rigorem opportunum, vſque ad Beneficij ſuſpenſionem, & fructuum privationem, compelli poſsit, & debeat.

(§)

CA-

CAPUT XIII.

DE HIS, QUÆ PRÆBENDATI, & alij Miniſtri in divini cultus miniſterio, ac Beneficiorum, officiorumque ſuorum exercitio aggere debent. (p)

§. I

QUoniam opportunus Præbendatorum, & Beneficiorum, in Cathedralibus, ac Parochialibus Eccleſijs exiſtentium, vſus in eo conſiſtit, vt Præbendati, ac Beneficiati huiuſmodi, iuxta Breviarij, Miſſaliſque Romani diſpoſitionem, ſacras cæremonias cum decentia, honeſtate, ornatu, eaque, quæ Dei Miniſtros decet, conformitate obſervent, ac teneant; ſtatuit propterea, & præcipit hæc Sancta Synodus, vt omnes huius Epiſcopatus, & Provinciæ Prælati, Cathedraliumque, & Parochialium Eccleſiarum capitula, Parochi, Vicarij, Beneficiati, & Miniſtri, quæcumque ad hunc finem in Cæremoniali, ac præſentibus ſtatutis ex eiuſdem Sanctæ Synodi Provincialis decreto editis, ordinata, ſtatuſta, & decreta ſunt, ſub pœnis in eis contentis, inviolabilitèr cuſtodiant, & exequantur.

(p) Circa offic. in Choro exercendum piè ſanxlt Cõcil Mil 5. tit. Quæ ad divina offic. pert.

CA-

CAPUT XIV.

QUALITER OMNES CATHEDRALium Eccleſiarum Præbendati certis anni temporibus cappas Chori geſtare debent.

§. I.

CUm in Cathedralibus Hiſpaniæ (q) Eccleſijs per ſanctas conſtitutiones receptum, & obſervatũ reperiatur, vt omnes illarum Præbendati, certis anni diebus ſuperpelliceis induti, cappas nigri coloris ad Chorum deſtinatas ſuperinduantur; idemque in hoc Archiepiſcopatu, & Provincia laudabili ſemper cõſuetudine invaluerit; & quæ in Metropolitanis, præcipuiſque Regnorum Caſtellæ Eccleſijs vſu, & obſervantia vigent; maximè deceat in his etiam partibus immutabili conſtitutione ſervari; iccircò hæc Sancta Synodus omnibus, & ſingulis Præbendatis huiuſmodi ordinat, ac præcipit, vt ad Horas Canonicas, Miſſas, proceſsiones, divinum Officium, & quotieſcumque prævia ſublimi cruce capitularitèr proceſſerint, ſuperpelliceis ornati, prædictas Chori

(q) Conſtitut. Hiſpal. conſt. 12 f. 80. Santiag c 3 conſuet. de Gran. Gonc Lim. 2. anni 1567. c. 63. fol. 16. 2. pag. de Orig. & fundamen. harum capparum, quæ vulgo vocantur *Capa de Coro*, loquit. Ioann. Trull in Reg. Canon. cor. regul lib. 1. c. 12. n. 6. & 7.

ri

ri cappas geſtare teneantur , diebus nimi-
rum , & forma ſequentibus.

§. II.

IMprimis , ad Veſperas commemora-
tionis defunctorum , capitulares om-
nes Chriſtiana (quæ ipſos decet) maieſ-
tate, atque modeſtia compoſiti, proceſsio-
nis ordine Chorum exeuntes , præceden-
te eorum ſceptrigero , ad Sachriſtia , vt
ibi ſua quiſque cappa induatur, accedant:
ac deinde cappis huiuſmodi induti , ſimi-
li proceſsionis ordine ad Chorum re-
deant , in eoque Veſperas defunctorum
exordiantur ; à quo die vſque ad Sabba-
tum Sanctum excluſivè eiſdem cappis
vtantur , præterquam ad primas Veſpe-
ras , & per totum diem cuiuslibet infra-
ſcriptarum feſtivitatum , eo tempore oc-
currentium , quæ ſunt.

§. III.

NAtivitas Domini,incipiendo ab eius
vigilia , cum duobus ſequentibus
diebus , Sanctorum Stephani Protomar-
tyris , & Ioannis Evangeliſtæ.

Cir-

Circumciſio.
Epiphania. } Domini.
Purificatio.

Aſſumptio.
Conceptio. } B. Mariæ.
Præſentatio.
Expectatio partus.

Feſta SS. Apoſtolorum. } Andreæ. Thomæ. Matthiæ.

Translatio corporis Sancti Iacobi Apoſtoli, Patroni Hiſpaniarum.
Feſtum Sancti Ioſephi, Patroni Novæ Hiſpaniæ cum die octava.
Feſtum Sancti Thomæ Aquinatis.
Dominica Palmarum ad proceſsionem tantùm.

§. IV.

CAppæ verò per Præbendatos, vt præfertur, geſtandæ, ex laneo ſtamine ſubtili, quod vulgò *Anaſcote*, ſeu *Burato* dicitur, aut quavis alia non inhoneſta tela nigri coloris efficiantur, prætermiſsis curioſitatibus, fulcimentis, à forros nuncupatis, præterquam in cucullo, & oris anterioribus, quæ vt moris eſt, aut raſo, aut bombycino ſerico fulcire poſsint; quibus etiam cauda honeſtæ longitudinis, accedat, quæ niſi in proceſsionibus, comi-

atibus, & actibus publicis, in qui-
ius demitti, & extendi ſolet, plica-
a ſemper feratur. Capitularis autem,
qui præſignatis diebus in aſsiſtentia
Divini Officij cappa huiuſmodi vſus
non fuerit; proceſsionis, & actus,
in quo ſic defecerit, emolumenta, &
fructuum diſtributionem, quam alias lu-
craturus erat, amittat; ac ſi contumacia
creverit, multatio quoque convenien-
ter creſcat, ſuper quo præſidentis in cho-
ro conſcientia oneratur.

CAPUT XV.

De Reſpectu, & Obedientia debita præſidenti: ac de eius officio.

§. I.

SI dum Divina peraguntur officia, præſidenti, cui in rebus tunc occurrentibus neceſſaria, & opportuna providere incumbit, debita non deferatur obedientia; omnis procul dubio celebrationis ordo, non ſine magno Chriſtiani Populi ſcandalo confundetur. Qua propter hæc ſancta Synodus

(r) Ex conſuetud Granat c.27. & 28.

ſtatuit, & mandat, vt omnes (r) Beneficiati, Cappellanes, Cantores, & Chori Miniſtri, cuiuſvis ſtatus aut conditionis exiſtant, Præſidenti, in his quæ circa Divina Officia mandaverit, abſque vlla prorſus excuſatione, aut repugnantia pareant. Si quis autem (quod abſit) verbo, aut alio quovis modo præſidenti non obtemperavit; arbitrio Capituli, habita inobedientiæ, & ſcandali ratione, ab eodem præſidente multetur. Cui tamen eadem ſancta Synodus in primis iniungit, vt quæcumque agenda ſint, modeſtis, & ab iniuria alienis verbis mature diſcernat, atque præcipiat. Quod ſi hac in parte idem præſidens nimis exceſſerit, res ad Prælatum, vt de opportuna emendatione ac remedio provideat, deferatur.

§. II.

PRæſidens matutino tempore, priuſquam ad primam pulſari finiatur, ad Eccleſiam veniat, eiuſque munditiam, tum in altaribus, tum in choro, qui quotidie verri, ac Ætivo tempore, etiam rigari debet, tum quoque in ædibus, per eiuſdem chori pueros in tabula deſignandos, etiam quotidie tergendis, diligenter inſpiciat. Deinde

cho-

horum primus omnium ingreſſus an-
equam incipiantur officia, ad aliorum
xemplum, iuxta ſedem ſuam genua
lectat; & punctatorem ad primam chori
ſedem genibus flexum exiſtere, ac omnes
cum ſilentio intrare, genua flectere, ac
ſupraſcriptis cæremonijs, vbi procuret.
Galerum, aut ligneos calceos, aut quem-
vis alium indecentem habitum geren-
tes choro prohibeat. Neminem niſi ſu-
per pelliceo indutum, aut chorum in-
gredi, aut inter chorum, & altare Ma-
ius, dum Divina Officia celebrantur,
tranſire permittat: & in vniverſum ſuum
quemque munus, & officium, tam in
choro, quam in Eccleſia, quam etiam
vbicumque Capitulum convenerit præ-
ſtare; prout æquum eſt, faciat. Silentium
denique, à quo decens, vel indecens
chori miniſterio pendet, ab omnibus ſer-
vari: loquentes monendo, ac in ipſo ra-
tionum tempore horarum emolumen-
ta ijs, quos propter defectus huiuſmodi
multaverit, deduci videndo ſuper om-
nia intendat. Ac pro inde ſuam quem-
que tenore ſedem vetita vnius loci in
alium migratione, præcipiat, ita vt
quantum chori capacitas permiſſerit,
ſingulis Beneficiatis, ſingulæ ſedes hinc
 in-

inde vacent, quo ſilentij fiat obſervatio facilior, & chori plenitudo maior appareat. Quemcumque ab alio diſcedere, vt pote colloquentem, aut alia ex cauſa iuſſerit, eundem non obtemperantem vnius horæ multet emolumentis. Ad Hymnum *Te Deum laudamus*, pſallentes choro contineat, ne ipſum ſolum ibi manere contingat. Duo quoque ſcamna tapetibus ſtrata, pro Sacris contionibus audiendis antequam incipiatur prima, vnum vero ſimili tapete ornatum ante horam Veſperarum, quoties in eis futuris ſunt capigeri, afferri, & opportuno tempore apponi faciat. Patentes Eccleſiæ fontes ſingulis diebus Dominicis mundari, & aquam Benedictam (quæ eiſdem ſingulis Dominicis diebus benedicatur) ſemper continere provideat, ac ſuis omnes officijs, quando, & quomodo opportet incumbere, accurate præcipiat. Egrediendi denique chorum hijs dumtaxat, qui iuxta præſcriptæ erectionis tenorem vrgenti aliqua neceſsitate laboraverint, licentia concedat.

*** *** ***

CAPUT XVI.

De ijs quæ cæremoniarum magiſter erga ingredientes chorum præſtare tenetur.

§. I.

CÆremoniarum Magiſtro, (f) perſonis, tam ſecularibus, quàm aliarum Cathedralium Eccleſiarum Capitularibus, quibus ex ſanctæ huius Synodi permiſsione chorum ingredi licet, obviam exire, eaſque ad locum vbi ſeſſuræ ſint, qua decet modeſtia, vrbanitate, ac reverentia comitare, & in earum ſedibus collocare, incumbat. Difficultatem vero, ſeu dubitationem (ſi qua in hoc rerum genere orta fuerit) idem Cæremoniarum Magiſter cum Prælato, & in eius abſentia, cum præſidente pro tempore exiſtenti conferat, vt quid potiſsimum agendum ſit decernatur, decretumque Magiſter huiuſmodi ſine aliquo defectu perficiat.

(f) Ex Eccleſia Compoſtellana à cap. 17. vſque ad cap. 22.

§. II.

QUi tamen, ſi vel in loci aſsignatione, vel in cuiuſvis alterius rei executione arbitrio ſuo quid vis aliud egerit, vel in aliquo defecerit, eiuſdem præſidentis iudicio multetur. Cùm autem niſi Cæremoniarum Magiſtro in eius officio ab omni pareatur, convenientem Divini cultus ordinem confundi opporteat; iccirco hæc Sancta Synodus quoſcumque huius, & aliarum Eccleſiarum Cathedralium Novæ Hiſpaniæ Prælatos, nunc, & pro tempore exiſtentes, hortatur in Domino, vt quotieſcumque per Cæremoniarum Magiſtrum de aliqua cæremonia, vel laudabili conſuetudine ſervari debita admoniti fuerint, eundem benigne ſuſcipiant, ac eius animadverſionem opere exequantur; vt, & ipſis ſuis decenter officijs reſpondeant, & ſuo alios exemplo ad obediendum eidem cæremoniarum Magiſtro moveant. Reliquis autem omnibus Beneficiatis, Cappellanis, & Miniſtris Eccleſiaſticis iniungit, ac præcipit, vt ipſum Cæremoniarum Magiſtrum in eius officio venerentur, eique morem gerant. Qui ex ſupradictis con-

tra-

rafecerint, primo vnius horæ, ſecundo integri diej, ac tertio vnius hebdomadæ emolumentis multentur.

CAPUT XVII.

De ordine per Capitulum Capitulariter egrediens ſervando.

§. I.

QUando Prælatus,(t) & Capitulum aliquam Eccleſiam,vel Monaſterium, vel Eremitorium proceſſionis ordine adiverint,ſolemniter exire, & procedere, ac Divinis Officijs ordine atque ſilentio ſervatis aſsiſtere debent, vt,& ſacrorum Rituum quibus vtuntur, decentiæ ſatisfaciant, & quò magis totius populi oculis exponuntur, eo Maiora Eccleſiaſticæ honeſtatis documenta perhibeant. Proinde hac ſancta Synodo decernente ſtatuitur, & ordinatur, vt quoties Capitulares ab Eccleſia proceſſionis ordine, ſive voti, ſive funeris gratia, quomodolibet exierint; ſuper pelliceis ornati ac pro temporis per hæc ſtatuta ſuperiùs deſignati exigentiæ, cappis etiam ſuper induti, Cappellanis ſimiliter,

(t) Ex Eccleſia Compoſt. c.28.

ter, & Miniſtris ſuper pellicea gerentibus, incedant. Quod ſi cælebrandi alibi cauſa Capitularis proceſsio fiat; pretioſioribus ornamentis ex conveniente eidem feſtivitati colore, Præsbyter quidem alba & pluviali indutus, ſolitoque birreto contectus, vſque ad celebrationis huiuſmodi locum, vbi planetam accipiat; Miniſtri vero albis dalmaticiſque præparati procedant. Si vero poſt meridiem huiuſmodi proceſsionis ordo ſit futurus, Præsbyter ac Miniſtri præſcripta forma decorati progrediantur. Cantores vero ac tibi cines ſemper, vt ſolent (niſi aliud proceſsio poſtulaverit) interſint. Omnes autem ordine ſuo euntes, ac Divinis officijs aſsiſtentes, & debitis cæremonijs, & opportuno ſilentio vtantur. Qui vero, vel cum collateralibus colloquutus fuerit, vel nutibus ac ſignis luſerit, aut alias quomodolibet contra præmiſſa fecerit, Præſidentis arbitrio multetur.

§. II.

ET quoniam ratio poſtulat, vt Capitulum competentem locum ac ſedem habeat, vbi Divinis Officijs aſsiſtere poſsit; eadem ſancta Synodus ...

monìarum Magiſtro decentem huiuſmodi locum prævidendi, ac maiori Sacriſtæ vt ſcamna, & tapeta, vbi capitulum ordine ſuo ſedeat, & Divinis Officijs interſit (ita vt neque in his, neque in alijs ſedibus, die Corporis Chriſti, & illius Octavis apponi ſolitis, aliquæ Sæculares, vel etiam Eccleſiaſticæ perſonæ ſedere præſumant) defferri faciat, præcipiendi curam imprimis iniungit.

CAPUT XVIII.

De Magiſtri Cappellæ officio, & cantoribus.

§. I.

EXperientia quotidiana ſatis conſtat, quantum opporteat chori Miniſtros, & cantores à Cappellæ Magiſtro ſufficienter inſtrui, & quæ quoque die cantu figurato canenda ſint ordinato ad id faciſtorio prævideri, vt divinorum officiorum ſolemnitas digno ſemper honore celebretur. Quapropter neceſſe eſt, vt idem Cappellæ Magiſter, tàm præmiſsis, quàm alijs inſraſcriptis ad eius officium ex huius Sanctæ Synodi Decreto ſpectantibus, operam ſuam diligenter impendat.

§.

§. II.

(v) Ex Eccleſia Compoſt. à 24. & ex Conſtit Granat.cap.31.

IMprimis, vt ſingulis non feriatis diebus, ſtatim poſt Primam, quouſque pulſari ſinatur, ad Miſſam, in loco intra Eccleſiam ad id ſpecialiter deſignando, ſcholam ad omnes, tàm Beneficiatos, quàm reliquos cantores, & Eccleſiæ Miniſtros, atque ſervientes eo acceſſuros in cantu figurato, & contrapunto docendum, & inſtruendum, tempore quo alia cātus firmi lectio per ſucceſſorem habenda, non impediatur, habere debeat. Quoties autem, niſi ex cauſa infirmitatis vel abſentiæ à civitate de Prælati, & Capituli licentia factæ, defecerit, iuxta culpæ modum præſidētis arbitrio multetur. Quamdiu vero abſuerit, vel ægrotaverit, aliquem ex cantoribus, iudicio præſidentis magis idoneum, qui in eius locum prefatæ lectioni ſine defectu præſit, conſtituat. Cui etiam eadem Sancta Synodus iniungit, vt quæ diebus feſtivis, præcipue ſolemnioribus, ac maiores hebdomadæ officijs, Nativitatis quoque Domini die, ad Matutinum figurato cantu celebrandis, canenda ſunt, opportunè à cantoribus prævideri maxime curet: ne dum officium in choro contigerit;

idem

idem Cappellæ Magiſter, eius Horæ in qua ſic defecerit, ſalario multetur. Quia vero ad eundem Cappellæ Magiſtrum ſpectat, Miſſas, ac reliqua figurato cantu huiuſmodi decantanda eligere, ac deſignare; ita vt illa, & non alia cantari debeant; eidem propterea iniungitur, vt quemadmodum quæ ipſæ compoſuerit, cantari, prout æquum eſt, faciet: Sic etiam quæ ab alijs inſignibus muſicis compoſita repererit, ſimiliter cani faciat. Cum in hac cælebri Eccleſia, ad quam vndecumque concurritur, omne muſicarum genus, à diverſis auctoribus ad inventum, cantari debeat, quo cantores in cuiuſvis generis muſica exercitentur, atque adeo aſſueſcant, & peritiores evadant.

§. III.

OPortet etiam, vt à cantoribus, tibicinibus, & chori Miniſtris, eidem Cappellæ Magiſtro in eius officio reverenter pareatur. Et ideo eadem Sancta Synodus præcipit, & mandat, vt quod idem Cappellæ Magiſter cantoribus, & chori Miniſtris decantandum, tibicinibus vero, & organiſtæ ſonandum commiſſerit, ac quibuslibet illorum quippiam, vel ad chori faciſtorium dice-

cere, vel ſuper cantu firmo contrapunctum facere, vel ad organi ſonitum concinere; vel denique in reliquis ad eiuſdem Magiſtri officium pertinentibus iniunxerit; id ipſum ab omnibus, & ſingulis ſupradictis, ſine aliqua excuſatione aut mora, perficiatur. Qui vero eiuſdem Magiſtri commiſſa, & iniuncta huiuſmodi non egerit, præſidentis arbitrio multetur.

§. IV.

PRæcipit ſimiliter eadem Sancta Synodus, vt ſingulis Dominicis, & alijs obſervari ſolitis feſtivis diebus, in quibus ad organi ſonitum canendum fuerit; idem Cappellæ Magiſter, & cantores initio Tertiæ, & Veſperarum, videlicet ad, *Deus in adiutorium meum, &c.* Chorum ingrediantur, vt tam ad Antiphonam, *Aſperges*, quàm ad pſalmodiam, quam etiam ad contrapunctum, ſuper eiuſdem pſalmis intonandum prompti, & parati exiſtant. Quod ſi vel Cappellæ Magiſter, vel cantores huiuſmodi prædicto tempore ingreſsi non fuerint, attento parvo eorum ſalario, moderatè multentur.

§.

§. V.

VT autem cantores dexteriores evadant, ordinat eadem Sancta Synodus, vt ij, quos Cappellæ Magiſter inſtructione egere dixerit, lectioni muſicæ, de qua ſuperius fit mentio, intereſſe teneantur. Qui vero ex ſupradictis lectioni huiuſmodi, niſi ob adverſam valetudinem, vel abſentiam ab hac civitate de legitima licentia factam defuerit, præſidentis arbitrio etiam moderatè multetur.

§. VI.

ET quoniam ſepe contingit, vnico abſente cantore, chorum muſicorum imperfectum manere, ac proinde decentem ſolemnitatibus ornatum, & ſplendorem deſiderari. Et experientia docet, ex aliquorum præbendatorum (qui etiam cantores ſunt) abſentia, notabiles interveniſſe defectus; iccirco Sancta hæc Mexicana Synodus decernit, & mandat, vt nulli præbendato cantoris munus habenti, vel ad Veſperas, vel per totum cuiuslibet feſtivitatis muſicam requirentis diem, capere requiem liceat; ſed præbendati huiuſmodi, qui cantorum ſalario fruuntur, ea ipſa ad quæ alij can-

cantores non præbendati tenerentur, niſi hebdomadarij fuerint; ac propterea, in aliquo eius hebdomadæ miniſterio occupati exiſtant, ſervare ſimiliter debeant. Qui autem contra hanc ordinationem fecerint, multæ ſubiaceant.

§. VII.

INſuper idem Magiſter, & cantores, in omnibus Dominicis Paſchalium feſtivitatum diebus, ad primas, & ſecundas Veſperas Domini Sabaoth, in Reliquis etiam Dominicis, & Beatæ Mariæ feſtivitatibus obſervari ſolitis, ad primas Veſperas, primum, tertium, & quintum pſalmum, ad Matutinum verò, canticum *Benedictus*, alternis cum organo verſibus, ea muſicæ differentia, quæ *fabordon* dicitur; hymnum tamen, & canticum *Magnificat*, tam ad eaſdem primas, quam ad ſecundas Veſperas, totam quoque Miſſam, non ſolum in præmiſsis feſtivitatibus ſed etiam in alijs duplicibus maioribus ſimiliter obſervari ſolitis, cantu figurato canere teneantur.

§. VIII.

PRæterea, à prima die Sabbati Quadrageſimalis vſque ad feriam tertiam

tiam maioris hebdomadæ incluſive, Antiphona *Salve Regina*; & tam in Nativitatis, & Epiphaniæ Domini diebus, quàm in Aſſumptionis, ac Nativitatis Beatæ Mariæ, & alijs pro tempore nominandis feſtivitatibus, cantinelas rythmicas, devotas quidem, & honeſtas, ac per Prælatum approbatas, ac in Dominicâ Palmarum Paſsionem Domini, & in maiori hebdomada primas ad Matutinum lamentationes aliaque officia eiſdem in tabula committenda, cantare debeant.

STATUTORUM PARS ſecunda.

CAPUT I.

De Capitulis in Eccleſia habendis, illorumque tempore, & aſsiſtentiæ modo.

§. I.

DUobus (x) cuiuslibet hebdomadæ diebus, per Eccleſiarum huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ erectionem deſignatis, Capitulares ad Capitulum congregari debent; quacumque vide-

(x) Ex Eccleſ. Compoſt cap 95 96. 97 98. 99. Conſt Granat cap 60. tit *del Cabildo.*

delicet tertia feria, vt de temporalibus ad menſæ Capitularis, & fabricæ bona ſpectantibus negotijs agant: qualibet quoque ſexta feria, vt de ſpiritualibus rebus, ad Divini Cultus reformationem pertinentibus differant. Ad illud (y) verò non niſi poſt Horarum Canonicarum Officium, nempe poſt primam quouſque tertia, vel ſexta dicenda ſit, vel poſt Miſſæ Maioris celebrationem accedant. Ita vt tam ad præbendarum, Beneficiorumque ſuorum obligationem, & ſcopum (qui divinus eſt Ritus) quàm ad Congregationis Capitulares, quæ, vel præſcripto vel veſpertino, poſt Horarum recitationem tempore haberi poſſunt, potiùs attendant.

(y) Conc. Milan. 3. tit. De his quæ ad capit pertinent. Conc Comp. act. 2. d. 7. & Conc. Tolet. act. 3. cap. 12. Statutum Eccleſiæ Comp. el c. 93. & Limenſ. 2. c. 74. Milan. 1. p. 2. tit. De his qui dignit. perſonatus, aut Canonicatus habent. verb. Canonici iuvat. Concil. Milan 3. tit. De his quæ ad capit. pertinent.

§. II.

Cum primùm locum capituli ingreſsi fuerint ad ſacra ibi propoſitam imaginem ſinguli preces fundant; ac ſervata antiquitatis ordine, ſuo quiſque loco ſedeat. Poſt hæc præſidens ſe ſigno Sanctæ Crucis ſignet, ac intelligibili voce dicat: *Sancti Spiritus abſit nobis gratia, &c.* Et: *Adiutorium noſtrum, &c.* Orationem Sancti Spiritus: *Domine, &c.* Et: *Actiones noſtras, &c.*

§. III.

SExtis ferijs (z) de competenti Altaris, & chori miniſterio, vt defectus (ſi qui fuerint) emendentur, & in futurum caveantur, ac in obedientes pro culpæ modo multentur, potiſsimum agant. Ita vt præſidens ad decentiam, honeſtatem, ſilentium, attentionem, ac devotionem, & id genus alia, Deo miniſtrantibus neceſſaria, Capitulares publice adhortetur, ipſoſque ijs præcipue virtutibus incumbere, quibus chori decentiæ, & iniuncto ſibi munere ſatisfaciant, vt hoc laudabili exemplo reliqui Eccleſiæ Miniſtri ad ſimilem Divini Cultus obſervantiam exitentur, idem admoneat: & ſi opus fuerit, ſucceſſorem, punctatorem, cæremoniarum Magiſtrum, ac cæteros officiales vocari faciat, animadvertat, & corrigat, quatenus Dei Optimi Maximi obſequio eiuſque cultui felicioribus augmentis incumbat.

(z) Concilio Compoſt. act. 3. ſtatut. Compoſtel. c. 99.

§. IV.

TErtijs vero ferijs, de temporalibus, tàm menſæ Capitularis bona, quàm quævis alia negotia concernentibus rebus deliberent. Ita vt non niſi

præſidens, aut de illius,& capituli licentia quivis, capitularibus omnibus interea tacentibus, & attenti auſcultantibus, occurrentia negotia proponat.

ſ. V.

HIc verò in ſuffragijs ferendis ſervetur modus, vt prius res propoſita [illegible]bus non ſolum bene audiatur, [illegible] etiam ſi ardua fuerit per convenientem ſine clamoribus collocutionem diſcutiatur. Ac ſi adhuc talis fuerit quæ maturiori conſultatione indigeat,de maioris partis eiuſdem capituli ſententia ad alium diem differatur.Deferatur, ſin minus illic reſolvatur. Tuncque ante omnes præſidens brevi ac compendioſo loquendi modo (quo etiam reliqui vtantur) ſuffragium ferat; deinde ſinguli, ſervato antiquitatis ordine, ſuam ſimiliter ſententiam dicant; ita vt nullus aliorum vel ſermonem intercipiat, vel ſententiam reſumat, vel etiam reprehendat: ſed quilibet quidquid, inſpirante Domino, ſenſerit, nemine id ægre ferente, aut aliquo modo impediente, liberè ibi pronuntiet. Sui quiſque ſermonis initio ac fine, aliquam nudato capite inclinationem capitulo, verſus Præſidentem,

cui

cui etiam ſermo dirigendus eſt, faciat. Prælato autem ibi præſidente capitularis locuturus, poſtquam nudo ſimiliter capite ſe erexerit ac iterum ſedens cooperto capite ſuam ſententiam protulerit; rurſus detracto pileo ſurgat, ac inclinato corpore eidem Prælato reverentiam præſtet. Sic igitur omnes (a) ſuffragia ferant, & primi noviſsimas, ſicut ab eis auditi ſunt, patienter audiant. Qui autem alterius ſuffragium interruperit, quatuor regalium primò, octo verò ſecundò, ac ſi perſeveraverit, multiplicata eorumdem regalium pœna, quæ in quadranti irremiſsibiliter exequenda ſignetur, iuxta huius Synodi Provincialis decreta puniatur.

(a) Lib. 3. tit. De Beneficiatis Cathedr. Eccleſ. §. 2.

§. VI.

OMnium deinde ſuffragia quantumvis fuerint inter ſe contraria, præſidens reſumat, & colligat, & quod eorum pars maior deliberaverit, hoc autem potiſsimum tenendum fore declaret. Idque per Secretarium Capituli, niſi propterea dolentibus ijs qui contrarium ſenſerint, faciat in actis annotari. Si quis autem ſe ab ea Capituli deliberatione ſi annotata gravari proteſtatus fuerit; pro-

 teſ-

teſtationem huiuſmodi idem præſidens apud acta capitularia ſcribi, illaque cum opportuna actorum inſertione, in forma fidem faciente conſcriptam eidem poteſtati, vt ſi voluerit ad competentem iudicum recurrat ab eodem Secretario gratis dari præcipiat. Ea autem negotia, quæ iuſtitiam concernent, non ex capituli ſuffragijs, ſe ipſius, advocatorum ſententia, prout iuſtitia popoſcerit, explicentur. Quoties verò ſimiles caſus contigerint, iuriſperiti ab omni affectione immunes, & quoad fieri poſsit non capitulares, conſolantur. Et quoniam in actibus particularibus huiuſmodi nonnullæ ſepe diſcordiæ, inimicitiæ, ac diſcuſsiones ex oriri ſolent; ideo hæc Sancta Synodus omnes in Chriſto monet, vt modeſtis ac temperatis verbis, & quibus nemo lædi poſsit, vtantur. Quòd ſi quis adverſus alium in honeſtè aut iniuriòsè locutus fuerit; ſtatim ſex dierum emolumentis, & graviori, ſi opus fuerit, pœna, per maiorem Capituli partem, iuxta exceſſus, & ſcandali qualitatem moderanda, multetur. Cuius quidem pœnæ executio omni prorſus appellatione poſtpoſita fiat, vt ſic damnis maioribus, quæ evenire poſſent, oc-

cur-

curratur; paxque, & vnitas Eccleſiaſticis perſonis digna ſervetur, ac eius generis culpæ, quæ Prælatum, & eius Vicarium latere poſſunt, aliqua punitione corrigantur. Locum Capituli nullus niſi ſuperpelliceo ac tempore exigente, etiam cappa indutus, ſub amiſsione ſuffragij pœna ingrediatur, vt ſic omnes huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ Eccleſiæ laudabilem conſuetudinem, ac traditionem, quam in hoc tenuerunt, teneant.

§ VII.

NUllus Capitularis Dei Domini noſtri, aut glorioſæ matris eius, aut cuiuſvis Sanctorum nomen iuret. Qui verò ſemel per præſidentem monitus adhuc iuraverit, vnius mineralis (*) pondo Eccleſiæ fabricæ applicandi, & in quatranti ad hunc effectum ſignandi pœna multetur. Idque non ſolum in capitulo, ſed etiam in choro, & qualibet Eccleſiæ parte ſervetur. Ita vt quilibet capitulares fratrem ſuum iurantem monere, eundemque, ſi contumax fuerit, præſidenti qui ipſum præſcripta pœna corripiat, denunciare curet.

(*) Fort. mine regalis.

***

§. VIII.

CApitularium in capitulo exiſtentium nullus ad aliquid loquendum, niſi in forma ſuperius expreſſa ſurgat à loco ſuo, vbi quiete quouſque capitulum finiatur, ſedere debet: nec inde niſi de præſidentis licentia, ſub emolumentorum vnius horæ illius diei multa, egrediatur.

§. IX.

SI aliqua ex cauſa quiſpiam ex capitularibus enſem, aut mucronem, aut aliud telum in Eccleſia vel choro attulerit, pro delicti perſonæ, & loci qualitate, arbitrio Ordinarij plectatur.

§. X.

QUoties alicuius negotij tractati ſecretum capitularibus ex eorundem pro maiore parte ſententia indicendum fuerit, ſub pœna præſtiti iuramenti indicatur; aut ſi eidem capitulo videbitur, novum de ſecreto ſervando iuramentum ab omnibus præſtetur: & qui iurare noluerit, vnius, aut (ſi videbitur) plurium dierum emolumentis multetur, ac ſuffragio privatus extra capitulum fiat.

§.

§. XI.

CApitularis autem, de cuius, aut fratris aut propinqui negotio agitur, & qui, vel à capitulari offenſus eſſe, vel capitularem offendiſſe prætenditur, capitulo, quamdiu ſuper huiuſmodi rebus conſultabitur, non interſit.

§. XII.

CApitulares autem ad capitulum convocare, decano in Eccleſia exiſtentis ſin minus, Dignitati, aut Canonico ſeniori extra Eccleſiam verò, ſimiliter decano in civitate degenti, & eo abſente, Dignitati, vel Canonico huiuſmodi ſeniori, incumbat. At ſi aliquando tale negotium occurrerit, quod ſolitum Capituli diem ſpectare non poſſit, ac decanus, vel eo abſente, præſidens per aliquos capitulares requiſitus, capitulum congregare noluerit; duo vel tres capitulares, ne huiuſmodi negotium pereat, aut deterius fiat, capitulum intimari faciant: quo caſu ceſſante, nemo ſub gravi, quam exubeat, pœna capitulares ad capitulum vocare præſumat.

***

§. XIII.

NEgotiorum omnium occurrentium decanus, aut Capituli præſiden rationem habeat, vt illa omni mora poſt poſita, prout oportuerit expediantur. Itaque non de pluribus ſimul agi permittat; ſed quod primò propoſitum fuerit, ante reliqua omnia definiatur, & concludatur. Negotium vero ſemel definitum; quantumvis aliquis capitularis, qui definitioni huiuſmodi defuerit de novo ingrediatur; niſi de totius Capituli mandato, iterum conſultari, aut per ſuffragia definiri non poſsit, cum abſentes capitulares, de ſic deliberatis, ac definitis, poſtea informari valeant.

§. XIV.

TAm literæ tranſmitendæ, quàm ſingula ſolutionum, & expenſarum iuſſu Capituli faciendarum mandata, nec non procurationum, obligationum, ac proviſiorium Capitularium inſtrumenta, eius Capituli nomine, ſubſcribenda per quatuor capitulares (nempe, Dignitatem, Canonicum, integrum, ac dimidium portionarium, alternatim ſingulis quibuſque menſibus, incipiendo ab

antiquoribus, & deputatos, quamvis ip-
ſi in præmiſſorum deliberatione contra-
rium ſenſerint, ſub pœna ipſius Capituli
arbitrio infligenda, ſubſcribantur duo,
quolibet anno, ex Capitularibus ad id
magis idoneis, procedendo à dignitati-
bus; calculatores nominentur, qui ſimul
cum Secretario Capituli, & computatore
totius maſſæ, inſpecta punctatoris chori
relatione, calculos, ac diſtributiones
menſæ Capitularis, omnibus Beneficia-
tis, officialibus, & chori Miniſtris, iuxta
quotam cuiuslibet illorum partem, ac ſa-
larium competentes, faciant.

§. XV.

QUotieſcumque aliqua perpetui, vel redimibilis ſenſus translatio, iuxta motus proprij felicis recordationis Pij Papæ V. formam, aut quævis alia ſimilis ſcriptura contractus facienda ſit, Capitulares omnes per diem antè, vt moris eſt, convocentur, quatenus an pro eodem pretio cenſum huiuſmodi accipere, illumque alicui Beneficiato, nonniſi ſub ſeveriſsima cautione (ſuper quo hæc ſancta Synodus eiſdem Capitularibus conſcientias onerat) locari velint, maturè deliberent.

§. XVI.

OMnes verò regiæ proviſiones, a literæ, quæ pro tempore Capitu lo tranſmittentur, in eodem Capitulo pe eius Secretarium legantur: ac ſi alicuiu momenti fuerint, notatis datæ, ac recep tionis ipſarum diebus, ſtatim in Præſi dentis (cui hoc in primis iniungitur) præſentia per eundem Secretarium ſub fideli archivi cuſtodia reponantur.

§. XVII.

INcumbit autem Capitulo, aliquem Capitularem Divini cultus zelo, ac diligentia ferventem á Prælato approbandum deputare, qui ſacrorum cuſtodias, Bibliothecas, reſque omnes Eccleſiæ videndi, & quid reparatione, aut mutatione indigeat, advertendi, ſepulturas quoque ſignandi ac diſtinguendi curam ſuſcipiat.

§. XVIII.

COmputator totius maſſæ per Prælatum, & Capitulum nominandus, calculos diſtinguere, ac rationes ab omnibus redditurum decimalium pro tempore exiſtentibus æconomis ſimul, vel

l diviſim exigere; quæcumque idem
ecuniarum iuſſu Capituli ſolvendarum
andata conſiderare,& in aliquo ad hoc
ecialiter habendo, ac ſub archivi (b) (b)lib.3.tit.de
quod ex Decreto huius ſanctæ Synodi RebusEccleſ.
rigi debet) cuſtodia ſervando libro an- conſervan. §.
otare teneatur. 6.& 7.

§. XIX.

PRæmiſſa verò omnia, & ſingula, ſicut præfertur, ordinata, & ſtatuta, primus omnium Decanus, ſeu Præſidens quicumque pro tempore fuerit, tam in choro, quam in Capitulo ſervet, & opere compleat. Quod ſi non fecerit, non ſolum in ijs quibus iſtæ alios multare poteſt; ſed ſi viſum fuerit; etiam in pluribus in Capitulo multetur. Nihil autem propter huiuſmodi ordinationes, vel propria auctoritate, vel ſine expreſſa Capituli deliberatione, ac ſententia faciat, nec aliquibus magis, quam alijs favorem, vel opem præſtet; ſed erga omnes Capitulares, & Beneficiatos, ac in vniverſum quaſcumque perſonas Eccleſiaſticas, modeſte, & vrbanè ſe gerat. Qui etiam, è converſo ab omnibus honoretur, ac veneretur. Ita vt quando exceſ-

ſe-

ſerit, aut defecerit, non publicè, ſed
Capitulo, vel ſeparatim repræhendatu

CAPUT II.

Quomodo, & quando convocanda ſin
Capitula ante diem.

§. I.

(e) Ex ſtilo, & conſuet. Gran. c.6.t. Del Cabildo, §.5 comiença: Quãdo algun negocio huviere.

QUando (e) grave aliquid negotium ex iam conſideratis, ad quod omnes congregandi ſunt, ocurrerit, vel de novo ſucceſſerit, quamvis in ordinarijs Capituli diebus tractandum veniat; præſidens ſceptrigero, vt Capitulares omnes ad Capitulum vocet, præcipiat ad caſus videlicet ſequentes.

(d) Lib. 3. tit. De rebus Eccleſ. §. 2.

Ad aſsignandum (d) pro officio alicui commitendo ſalarium, & ad aliquid Capitulo proprium ſine vllo eorum quæ ſancta hæc Synodus ſuper hoc decreverit præiudicio alijs condonandum.

Ad nominandum etiam punctatorem, calculatores, œconomos, cæremoniarum Magiſtrum, Eccleſiæ Cappellanos, Miniſtros, & famulos, alioſque quoſcumque, tam menſæ Capitularis, quam aliarum rerum officiales, Capitulo deputandos, eoſque ſalva in omnibus

præ-

ræcipua Prælati poteſtate, iuxta iuris iſpoſitionem, ac ſacri Concilij Tridenini (e) huiuſque ſanctæ Provincialis Synodi decreta removendum.

(e) Seſſ. 25. c. 6. lib. 1. tit. de Maioritat. & obedien. §. 1.

Præterea, ad reſpondendum quibuſvis alicuius momenti Regiæ, vel Romanæ, curiæ literis, vel procuratores conſtiuendum, vel Capitulum ad aliquid obligandum, vel etiam lites, & cauſa movendum, aut motas proſequendum.

Inſuper ad poſſeſsionem alicui Capitulari noviter admitendum tradendum.

Ad quodvis etiam legatum Capitulo relictum aceptandum.

Nec non ad nuntios, tam ex Beneficiatis, quam ex alijs non Beneficiatis, quocumque opus fuerit mittendum.

Ad quæcumque item Eccleſiæ, aut menſæ Capitularis bona ſtabilia permutandum, vel alienandum, vel transferendum.

Ad quamlibet quoque rem, Eccleſiæ ſtatum concernentem, mutandum, & ordinandum.

Denique ad ea, quæ ſemel deliberata, & definita fuerint à Capitulo revocandum, & annullandum.

§. II.

§. II.

AD præmiſſa igitur omnia, & ſingu-la, & ex noviter ocurrentibu quæcumque Capitulo bene viſa, quam vis ordinarijs diebus, tertijs videlicet, a ſextis ferijs, tractanda ſint; Capitulare omnes in Civitate pro tempore exiſten tes, per ſceptrigerum, qui Capitulum ad nulla negotia ſpecialem convocationem requirentia, congregari ſingulis illorum denuntiet, ante diem vocentur.

§. III.

SI autem alijs non ordinarijs Capituli diebus, negotia huiuſmodi de novo, ocurrerint, dum Capitulares omnes tunc in Civitate degentes in Eccleſia reperiuntur; ibi etiam ad Capitulum ſtatim habendum congregentur. Adveniente vero ſolita Capituli hora, quicumque illi intervenerint, tam præmiſſa, ad quæ ſpecialiter vocati fuerint, quam quæcumque alia præterea occurrentia, reliquis, vel non venientibus, vel ſi, ve præfertur, legitime occupati exiſtant, ſuffragium non mittentibus, deliberent ac diffinant.

)§(

CA-

CAPUT III.

De Capitulo in Choro non niſi de levibus rebus habendo.

§. I.

VOlens præterea hæc ſanta Synodus, pluribus abſurdis ex habito in choro Capitulo hactenus exortis occaſionem tollere; Capitularibus omnibus pro tempore exiſtentibus,(f) ne deinceps in choro, aut alibi, quam in loco ad id ſpecialiter deputato Capitulariter convenire, aut de Negocijs ſemel in Capitulo diffinitis, vel diffiniri cæptis, aut alias gravibus deducibiles tunc inde rationes habentibus, agere poſsint, vi futurum prohibet. Et nihilominus, vt quoties neceſsitas, quæ congregationem in loco ſolito habendam expectare non debeant, fuerit, aliqua levia ad felicius, & ornatius Eccleſiæ miniſterium, & non aliter dirigenda negotia deliberare, & providere valeant, permittit.

(f) Ex Conſt. Hiſp. c. 16. f. 20.

*** *** ***

CA-

CAPUT IV.

De Generali Capitulo, binis quibuſque menſibus habendo.

§. I.

INſuper, vt ſingulæ huius Provintiæ Eccleſiæ auctori ſpiritualium temporaliumque bonorum cumulo ac ſplendidiori beneficiatorumque atque ſervientium miniſterio ſemper vigeant; eadem ſancta Synodus ſtatuit, (g) vt præter ordinaria ſingulis hebdomadis modo præmiſſo habenda Capitula; vnum generale extraordinarium binis quibuſque menſibus, die à Præſidente per expreſſum Prælati mandatum deſignando, Capitulum habeatur: ad quod Capitulares omnes per ſceptrigerum quatuor ante diebus vocentur, vt ibi tam de letium, cauſarumque pro Capitulo, aut contra ipſum pendentium ſtatu, diligentijs factis, vel omiſsis, vtilitate, vel damno, reparatione quoque, vel directione; quam de completa, vel in completa decimarum exactione, & quacumque œconomorum, tum pro maſſa, tum pro fabrica deputa-

(g) Ex Conſt. Hiſp. c. 73. f. 174. & conducit Eccleſ. Compoſtel. in ſuis ſtatutis, c. 94.

orum ; ſique fuerit, in exigendo negli-
gentia, vel colluſione, exactarumque
rerum, ac pecuniarum partibilium quan-
titate, diligenter ab omnibus conſulte-
tur ; ac de neceſſario, & opportuno re-
medio in omnibus, maximeque in rebus
Divini Cultus decentiam, officiorum-
que celebrationem concernentibus, pro-
videatur.

CAPUT V.

*De negotijs gratiam vel iuſtitiam con-
cernentibus.*

§. I.

AD tolendum verò omne dubium, & diſſenſionum, quæ ſæpe in Communitatibus ex ignorantia proce-dunt, materiam ; hæc Sancta Synodus declarat (h) illa gratiæ negotia vocari, quæ in mera huiuſmodi gratiam facien-tis voluntate conſiſtunt, nullamque pe-tenti actionem iuridicam tribuunt : quæ ſi maiori Capituli parti viſum fuerit, ſe-cretis ſuffragijs capitularium libertati, & paci magis opportunis diffiniantur. Quæ autem petentibus ; & actionem in judicio competentem præbent, ea iuſti-

(h) Ex Conſt. Hiſp c.95. & 96. & in ſta-tutis Comp. à c. 108. vſq. ad c. 111. & ex Conſ. Granat. c. 60.

tiæ negotia nuncupari, quæ tanquam talia ſivè publicis, ſivè de maioris partis Capituli ſententia ſecretis huiuſmodi ſuffragijs, omni mora poſtpoſita, conſulantur ac deliberentur. Ita vt quæ ſimilibus iuſtitiam concernentibus rebus, àCapitulo pro maiori parte definita fuerint, ſi cætera de iure neceſſaria concurrant, executioni mandentur.

§. II.

ORdinat præterea eadem Synodus, vt quoties aliquod gratiæ negotium Capitulo propoſitum negari, Decretumque Capitulari deſuper factum ſemel publicare contigerit; illud per ſuffragia iterum deliberari nullatenus poſsit: nec aliquis Capitularis contra præſtitum de ſecreto ſervando iuramentum, vel adverſus alium Capitularem, quippiam manifeſtare, dicere, aut inſinuare directè, vel indirectè præſumat. Pro cuius ordinationis obſervantia, eadem Sancta Synodus præſidentis conſcientiam onerat. Capitulo pariter iniungens, vt quoties præſidentem in præmiſsis exceſsiſſe repererit, eundem duorum dierum emolumentis multatum corripiat; cuilibet denique præbendato

in ſanctæ obedientiæ virtute præcipiens, vt ſi Capitulum hac in parte negligens eſſe cognoverit; Prælato, qui multam huiuſmodi, vt par eſt, decernat, & exequatur, prædictum præſidentis exceſſum, fideliter exponat.

CAPUT VI.

De modo quo gratiæ in Capitulo factæ contradici poteſt.

§. I.

CUm ſepius evenire ſoleat, vt quãvis legitima Capitularium convocatio per ſceptrigerum ante diem facta fuerit; aliquis tamen præbendatus, vel propter ægritudinem, vel aliam iuſtam abſentiæ cauſam, vel certe propter eiuſdem ſceptrigeri in curiam Capitulo, in quo gratiæ negotium deliberatum fuit, intereſſe non potuerit, factamque huiuſmodi gratiam fieri non debuiſſe iudicaverit; ideo hac perpetua Synodali conſtitutione decernitur, vt idem Capitularis, qui ab eo Capitulo abſens, interim tamen præſens in civitate fuerit, poſſit infra triduum, tàm in Capitulo, quàm coram Capituli Secretario, gra-

tiæ, vt præfertur, factæ, contradicere, proteſtatus in forma ſe eidem gratiæ in proximè habendo Capitulo expreſſe contradicturum. Si vero præbendatus vt ſupra contradicens, prædictæ convocationis tempore extra civitatem degerit, eandem gratiam modo, & forma præmiſsis, infra octo dierum ſpatium impugnare valeat. Qua facta contradictione, gratia huiuſmodi ſuſpendatur, quouſque præbendato, qui vt præfertur, contradixerit, interveniente, iterum ſecretis ſuffragijs, calculis videlicet albis, ac nigris ſuffragantium libertati accommodatis deliberetur.

CAPUT VII.

Quomodo negotium per ſuffragia concluſum, iterum tractari non poſsit, & quando poſsit.

§. I.

NE capitularia decreta, quavis ex cauſa, vel ad cuiuſvis perſonæ inſtantiam quotidie revocentur; hæc Sancta Mexicana Synodus firma in poſ-

terum ordinatione decernit, & mandat,
vt quidquid ſemel in Capitulo delibe-
ratum fuerit, ſivè gratiam, ſivè iuſti-
tiam concernat, niſi iuſta, & vrgens
cauſa ſupervenerit, iterum tractari mi-
nime poſsit: tunc vero Capitulares
omnes expoſita per ſceptrigerum ſuffi-
cienti eius negotij ratione, ante diem
vocentur, ita vt quotquot illud nego-
tium aliquando decreverant eiuſdem
conſultationi rurſus interſint, & qui ab-
ſentes fuerint, ſub competenti deſuper
aſsignando termino expectentur. Quod
ſi loci, in quo abſentes reperiuntur, diſ-
tantia tanta fuerit, vt ex adverſus ipſo-
rum expectatione grave aliquod diſcri-
men, vel inconveniens ſub oriri poſſe
credatur, quod datis ſuffragijs, maior
capitularium pars deliberaverit, id ip-
ſum, & nihil aliud executioni mande-
tur: ſuper quo eadem Synodus conſcien-
tiam præſidentis graviter onerat, & ni-
hilominus præcipit, vt illius, vel incu-
ria, vel malitia, per quemlibet capitu-
larem Prælato, qui de opportu-
no remedio provideat
exponatur.

***

CAPUT VIII.

De horum ſtatutorum lectione ac repetitione.

§. I.

AD occurrendum excuſationibus ex affectata rerum ignorantia ſub oriri ſolitis, hæc Synodus inviolabili ſanctione conſtituit, & mandat, vt hæc ipſa ſtatuta ſimul cum cæremoniali per eandem Synodum in eis decreto, & ordinato, quolibet ſecundo, poſt cuiuſvis anni principium futuro Capitulo publicè legantur, idque præſidens ſub pœna quatuor pondo monetæ harum partium (quæ ſtatim ſi negligens fuerit fabricæ ſolvat) accuratè perficiat: reliqui verò Capitulares, quamcumque in præmiſsis notaverint præſidentis incuriam, Prælato, qui de neceſſario remedio provideat, indicare teneantur.

*** *** ***

CAPUT IX.

Quomodo multæ per Capitulares in vicem remitti non debeant.

§. I.

VT quæcumque Prælati (i) ſententiæ, proviſiones, & mandata debitam executionem habeant, à ſuprema eius iuriſdictio, & (quá velut Eccleſiæ ſponſus ornatur) auctoritas optatum ſotiatur effectum; ordinat propterea, & mandat Sancta hæc Mexicana Synodus ea in pœnarum condemnationumque, atque multarum remiſsionibus obſervari, quæ per eandem Synodum in titulo *De Beneficiatis* Cathedralium Eccleſiarum, & eorum officio decreta, & proviſa ſunt.

(i) Ex Eccleſ. Comp in ſuis ſtatutis c. 112 lib. 3. de Beneficiatis Cathed. Eccleſ. § 2. & infrà vide 4. p. c. 20.

CAPUT X.

De Secretarij Capitularis officio, & obligatione.

§. I.

AD neceſſariam, & opportunam capitularium negotiorum expeditionem, hác ordinante Synodo ſtatuitur, vt (K) Secretarius Capituli omni-

(k) Ex Conſt. Granat. 61. c.

busCapitularibus actibus intereſſe, atqui adeo extraordinarijs quidem Capitul. diebus, vel vt Capitularis quiſque vocatus. Ordinarijs autem etiam non vocatus, ad Capitulum venire, locumque Capitularem primus omnium ingredi, & in aliquo ibi ſub fideli capſæ cuſtodia ſervando libro, quo res Capitulares contineantur, omnium cuique Capitulo intervenientium præbendatorum nomina præmittere, & quæcumque in eiuſmodi Capitulo deliberata fuerint ſcribere; impoſitas quoque multas punctis, ad notare teneatur. Quoties autem Capitulo defuerit vnius diei emolumento pro ſalarij rata multetur.

§. II.

TAm admiſsionis tempore; quàm quoties iuſſus fuerit, ſolitum de ſervando actuum Capitularium ſecreto iuramentum, ſicut quivis præbendatus præſtare, idque per negotiorum exigentia inviolabiliter obſervare debeat.

§. III.

QUi non ſolum actus omnes Capitulares, ſed etiam quæcumque ad Capitulum ſpectantia inſtrumenta condat, omneſque eiuſdem Capi-

pi-

pituli nomine mittendas literas, ſine vlla
præter aſsignatum illi ſalarium merce-
de, componat, & ſcribat.

§. IV.

OMnibus item calculis ac partitio-
nibus à Capitulo per calculato-
res ad id deputatos, quandocumque fa-
ciendis, interveniat, illoſque, & illas
ſub capſæ Capitularis prædictæ cuſtodia
ponendos, ac reponendas regiſtret, &
quæcumque neceſſaria tranſumpta ex
illis accipiat.

§. V.

OMnia inſuper, & ſingula, ſive à Ca-
pitulo, ſive à fabricæ, Hoſpitaliſve
Adminiſtratoribus deliberata, quæ ad
œconomum dirigentur, pecuniarum
mandata, faciat, & in eiſdem actibus Ca-
pitularibus ſimiliter referat, vt debita il-
lorum ratio habeatur.

§. VI.

QUemlibet quoque actum pro Ca-
pituli parte quibuſcumque perſo-
nis notificandum, idem ipſe no-
tificet. Si ſecus fecerit eiuſdem Capituli
arbitrio imponendæ multæ ſubiaceat.

§. VII.

§. VII.

SI Capituli Secretarius, reddituum quoque decimalium Notarius exiſtat, quicquid ex eorumdem redditurum libro ad menſam Capitularem pertinere repererit, extrahat; exactorumque etiam in fructibusquàm in pecunijs reddituum huiuſmodi partitiones, vt ab œconomo ſingulis Capitularibus perſolvantur abſque vlla pro his recipenda mercede, tribuat.

CAPUT IX.

De Sigillo Capituli.

§. I.

HÆc præterea ſancta Synodus Mexicana abuſus hactenus introductos de medio tollere, & ne ſimiles introducantur in futurum providere deſiderans; hac perpetuo permanſura conſtitutione decernit, vt Capituli ſigillum in capſa ſub tribus clavibus, vna quidem penes Decanum, vel eius loco Præſidentem, altera penes Doctoralis præbendæ Canonicum, vel eo non exiſtente, Capitularem à maiori parte Capituli nomi-

nan-

ndum, tertia vero penes Secretarium
vandis, cuſtodiatur: eiuſdem nihilo-
nus prædictis clavium cuſtodibus de-
tæ officium fidelitatis iniungens, vt
llas cuiuſvis generis literas præter il-
s, quæ à pleno Capitulo deliberatæ
erint, eodem ſigillo ſigillari permittant.

§. II.

ET vt dilucida rerum Capitularium ratio ſuo tempore, & quoties quæ-
ta fuerit, commodius reddatur, præci-
it eadem ſancta Synodus, vt (l) præter
lios libros Capitulo pro tempore neceſ-
ſarios, certus aliquis (ad annotandum
commiſsiones, legationes, deputationeſ-
que omnes, ab eodem Capitulo factas)
liber habeatur, qui Secretario cuſtodien-
dus, vna cum reliquis ſcripturis, & actis,
per inventarium conſignetur, vt il-
lum, & illa quoties requiſitus
fuerit, exhibeat.

(§)

(l) Ex Conſuet. Granat. c. 61.

*** *** ***

STATUTORUM PARS TERTIA

CAPUT I.

De ijs quæ redditaum decimalium Adminiſtratores agere debent.

§. I.

CUpiens alias ſummopere hæc ſancta Synodus felici redditaum Eccleſiaſticorum adminiſtrationi, vtilitati, & incremento proſpicere, & laudabilem Hiſpanicarum Eccleſiarum conſuetudinem Cathedralibus huius Provintiæ Eccleſijs, in hoc potiſsimum ſequendam proponet; ſtatuit, & mandat, (m) duo præbendati (dignitas videlicet, & Canonicus) vel alij duo Capitulares huic miniſterio aptiores, a Capitulo, aſsignata congrua iuxta redditaum quantitatem mercede, deputentur, qui vna cum eo, quem Prælatus negocijs quidem idoneum, & in promovendis redditibus exercitatum ad id nominaverit, decimales huius Archiepiſcopatus & Provinciæ redditus annis ſingulis auctoretur, ita vt admittendis auctierum ſponſionibus, ac de-

(m) Ex ſtatut. Compoſt cap. 79. & 80. & ex Conſulta Granat. c. 60. in §. Hazen las rentas decimales, & §. Las poſſeſsiones.

liberandis eorundem redditaum loca-
nibus interſint, neceſſariaſque ac ſuf-
ientes cautiones recipiant.

§. II.

EIdem etiam Capitulo hæc ipſa Sy-
nodus iniungit, vt viros aliquos
eligat, qui Eccleſiæ fundos, prædia, do-
nos, redditus, & quæcumque alia bona
tabilia quot annis viſitent, illorumque
omnium ſtatum, diſpoſitionem, diſcri-
men, & indigentiam eidem Capitulo fi-
deliter exponant. Quibus eadem Syno-
dus conſcientiam graviter onerat, niſi
quibuſvis amore, odio, ac humano lucro
poſpoſitis, Eccleſiæ vtilitati, ac debito
ſuæ viſitationis muneri reſponderint.

CAPUT II.

De œconomis.

§. I.

VT autem Eccleſiaſticorum bono-
rum ſecuritati, & indemnitati
conſulat hæc ſancta Mexicana Synodus,
ordinat, & mandat, vt (n) œconomi à
Prælato, & Capitulo nominandi ſint in
Chriſtiana Religione, & conſcientiæ
recti-

(n) Ex ſtatutis Compoſtel. c. 80. & 81.

rectitudine laudabiles, legales, ſinceri
communiter aprobati; nec prius adm
tantur, quam idoneas attenta bonoru
eis conſignandorum quantitate, cauti
nes præſtiterint, ac vna cum fideijuſſo
bus huiuſmodi ſe in cuiuslibet anni fin
ſi præſcriptum ſolutionum redditumqu
ac fundorum tempus id permiſſerit, ve
ad ſummum ſecundo, anno peracte
dum ante interim ipſorum œconomi
durat, integram de diſpenſatis rationem
& ſatisfactionem reddituros, ſub obliga-
tione promiſſerint.

CAPUT III.

De Fabricæ bonis.

§. I.

QUia ſtabilium bonorum perma-
nentia frequenti, & oportuna vi-
ſitatione maximæ indiget, ex hu-
ius Mexicanæ Synodi decreto ordinatur
atque præcipitur, vt deinceps fabricæ(o)
œconomus ſufficientem exigendorum
exactorumque bonorum, & ex penſarum
rationum petenti Capitulo reddat. Do-
mus quoque ac fundi eiuſdem fabricæ
diligenter inſpiciantur, ac illarum illo-
rum-

(o) Ex ſtatutis Compoſtel c. 78.

ṁque augmento, & conditionum in
rundem locationibus appoſitatum im-
ętione, cenſuum quoque, & emphiteu-
um duratione. De ipſius (p) denique (p) Lib. 3. t de Rebus Eccleſ. &c. §. 6.
bricæ vtilitate, & proventu perquira-
ir: & quæcumque ſuper præmiſsis ſcrip-
iræ, acta, & inſtrumenta fuerit, apud
rchivum eadém ſtatuente Synodo de-
utandum, ſub numero, & ſpecificatio-
ie reponantur.

CAPUT IV.

De Anniverſarijs, & Commemorationibus.

§. I.

VT defunctorum (q) legata, commemorationes videlicet, & anniverſaria, vltimarumque voluntatum diſpoſitiones in Cathedralibus Eccleſijs fundata, & in futurum fundanda, debitam executionem, & conſervationem habeant; hæc Synodus in præmiſsis omnibus, & eorum ſingulis illa ſervare, & executioni mandare conſtituit, (r) quæ eadem decernente Synodo, in titulo: *De Teſtamentis, inſtitutionibus, iure Patronatus, ſepulturis, &c.* ſtatuta, & ordi-

(q) Dict. t de Reb. Eccl. § 3.

(r) Lib. 3 t. 7. 9. & 10.

dinata ſunt: pro quorum complement
is cui chori tabulam qualibet hebdoma
da ordinare incumbit, anniverſaria, &
Miſſarum officia huiuſmodi, per Capi
tuli Secretarium quoties celebrari de
bent ferenda, in eadem tabula notare te
neatur, quatenus omnes incumbentia ſi
bi munera noſcant, & exequantur.

CAPUT V.

De Scripturis Eccleſiæ, & earum Cuſtodia.

§. I.

PRælatorum Capitulorumque curæ incumbit, vniverſa Eccleſiæ bona, illorumque iura, ſcripturas, & inſtrumenta ſervare. Ideo hæc Mexicana Synodus omnibus Capitulis iniungit, & mandat, vt (f) ea in ſcripturarum ſub inventario exprimendarum cuſtodia, & archivi à quo nihil ſine Prælati licentia extrahatur, deputatione, & clauſula obſervent, & exequantur, quæ eadem Synodo ordinante, in titulo *De rebus Eccleſiæ conſervandis, vel non alienandis*, ſub pœnis in eis contentis decreta reperiuntur. Quando autem (t) Prælatus

(f) Conc Mil. 3. verb. Quæcumque, cum ſeqq.

(t) Lib. 3. t. 8. n. 6. & 7.

s, & Capitulum, quibus in hoc conſ-
entia oneratur, aliquorum huiuſmodi
onorum alienationem, in evidentem
bricæ vtilitatem cedere indicaverint;
unc niſi cetera omnia neceſſaria, & re-
uiſita, tàm per ius commune, quàm
er Apoſtolicas literas diſpoſita, & or-
inata præceſſerint, nihil innovetur. Si
uid vero aliquid factum fuerit, nulli-
atis vitio ſubiaceant.

CAPUT VI.

De candelis in die Purificationis Beatæ Mariæ diſtribuendis.

§. I.

IN candelarum diſtributione (v) die Purificationis Beatæ Mariæ facien-
da, prohibet eadem Synodus, vanos ac ſuperfluos cereorum ſumptos in poſte-
rum fieri. Præcipiens nihilominus ho-
neſtam ceræ quantitatem Prælato, ca-
pitularibus, & omnibus Eccleſiæ Miniſ-
tris, atque ſervientibus neceſſariam pro-
videri, eamque ipſius Eccleſiæ theſaura-
rio, cui ſimul cum præſidente eiuſdem
cure partio incumbit, conſignari. Omnes
quoque ſolemni eiuſdem feſtivitatis

(v) Conc. Mil. verbo: Quod pietatis. & 5. t. Quæ ad Sacramentalia, & Sacramenta generatim pertinent.

Mm pro-

proceſsioni interventuros, quibus i hoc conſcientiam onerat, hortatur i Domino, vt ſingulis cereis accenſis,cun devotionis fervore, & ſpiritus elevatio ne, quæ & ipſorum ſtatum, & illum ac tum deceat procedant.

CAPUT VII.

De Requie, eiuſque vſu ac tempore.

§. I.

(x)Ex Conſt. Gran c.55.

QUamvis præmiſſæ (x) erectionis forma Cathedralium huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ Eccleſiarum capitularibus, qui præter quotidianas diſtributiones, nullos omnino fructus habent, aliquod pro Requie tempus in aſsignet; & Sancta Synodus Tridentina (y) dum quibuſvis Eccleſiarum huiuſmodi præbendatis vltra tres menſes,ab eiſdem Eccleſijs quolibet anno ab eſſe prohibet, earum Eccleſiarum conſtitutiones, quæ longius ſervitij tempus requirunt,intactas relinquat. Hoc tamen Sanctum Provinciale (z) Concilium humanæ infirmitati aliquo, vt par eſt, indulgentiæ præſidio ſubvenire volens, quo ſuavior, atque ſer-

(y) Seſſ.24 c 12.verb Præterea obtinentibus.

(z)Lib 3.t.de Clericis non reſidentibus. §.2.

erventior Divinorum Officiorum cele-
ratio fiat; ſingulis (a) omnium Cathe- (a)Vbi ſup.d;
dralium Eccleſiarum huius Provinciæ §.2.
præbendatis ſeptuaginta dierum re-
quiem quolibet anno concedit, quemad-
modum in titulo *De Clericis non reſi-
dentibus*, inviolabiliter obſervanda ſan-
ctione decrevit. Ad decidendum vero
quaſcumque ſuper huius decreti, & con-
ceſsionis vſu dubitationes pro tempore
occurrentes, quæ iudicis miniſterio in-
dignerint, idem Provinciale Concilium
plenam cuilibet in ſua Diœceſi Prælato
facultatem, & auctoritatem tribuit, vt
attentis temporis perſonarum, negotio-
rumque circuuſtantijs; & habita tenui-
tatis redditūum, ac debitæ Divinis Offi-
cijs frequentiæ ratione, quæ Dei ac Do-
mini noſtri obſequio, diviniqne cultus
augmento potiſsimum convenire iudi-
caverit; ea deliberet, ordinet, atque
provideat, prout paſtorali eius pruden-
tiæ, & ſolicitudini idem Concilium com-
mittit, & conſcientiæ relinquit.

§. II.

DEclarat tamen eadem Mexicana
Synodus, neminem præmiſsi de-

creti, & indulti vigore à ſua Eccleſia a[illegible] eſſe poſſe in aliquo ex infraſcriptis die[illegible] bus, qui ſunt tres priores Paſchale[illegible] dies.

Natiuitatis. Reſurrectionis. Pentecoſtes. Circumciſio. Epiphania. Aſcenſio.	Domini.
Conceptio. Natiuitas. Annunciatio. Purificatio. Aſſumptio.	B. Mariæ.

Feſtum { Santiſsimæ Trinitatis. Corporis Chriſti.

Feria quarta, quinta, & ſexta.
Sabbatum maioris hebdomadæ.
S. Ioſephi.
S. Ioannis Baptiſtæ.
SS. Petri, & Pauli.
Omnium Sanctorum.

Feſtum { Commemoratio Defuncto- rum, vſque ad finem Miſſæ.

Patroni generalis.
Patroni titularis Eccleſiæ.

Omnes item Dominicæ Aduentus, & cuiuſvis menſis tertiæ, quandiu San-

ctiſ-

ſſimæ Euchariſtiæ proceſsio durave-
t. Omnes item dies Quadrageſimæ.

§. III.

SImiliter hæc Synodus neminem ſep-
tuaginta horum dierum de requie,
iſi pro rata temporis, quo eidem Eccle-
iæ inſervierit, gaudere poſſe declarat.
Siquis verò dum actuali vnius præbendæ
reſidentiæ integrè inſervit ad aliam in
eadem Eccleſia promoveatur, vt par
eſt, requie integrè gaudeat.

§. IV.

INſuper eadem Mexicana Synodus
declarando ſubiungit, vt ad Matu-
tinum præcipuarum feſtivitatum ſupe-
rius expreſſarum, ne dum præter Ad-
ventus, Quadrageſimæ, ac tertias cu-
iuſvis menſis Dominicas præbendati
omnes intereſſe teneantur. Qui verò ni-
ſi ex veræ ægritudinis impedimento de-
fuerit, præter illius horæ diſtributionem,
ſex etiam dierum ſtatim in quadranti
annotandorum, emolumentis irremiſsi-
biliter multetur; ita vt qui hanc pœnam
quovis modo remiſerit, eandem emo-
lumentorum quantitatem fabricæ, ipſo
iure, abſque vlla alia declaratione, in

conſcientia reſtituere debeat, iuxta alias factam ab hac Sancta (b) Synodo diſpoſitionem.

(b) Vbi ſuprà lib. 3. tit de Clericis non reſidentibus, §. 2.

CAPUT VIII.

De ijs quæ amittit, qui prædicta requie vtitur.

§. I.

RAtioni conſentaneum eſt, vt propriæ voluptatis quietiſque corporeæ oblitis, maius lucrum reſpondeat, quam eis, qui recreationi vacant. Icciręo hæc Sancta Synodus Mexicana plurium dubitationum abſurdorumque cauſas ſuccidere cupiens, decernit, & mandat, vt quamdiu aliquis præbendatus prædicta requie vſus fuerit, inter eſſentijs, obventionibus, funeribus, anniverſarijs, & manualibus, quæ non niſi verè, & corporaliter præſentibus, & reſidentibus dentur, abſentiumque multis careat. Itaque dum in quadranti ſignum hoc *R*. Requiem denotans habuerit, præbendæ ſuæ acervo, ſeu groſa dumtaxat fruatur. Vt autem quiſque Capitularis certum remanentium ſibi de huiuſmodi requie dierum numerum facile teneat;

eiuſdem Synodi mandato punctator quadrantis margine, quoſquiſque huiuſmodi requie dies perceperit, dnotare teneatur.

CAPUT IX.

De ijs, quæ lucrari poſſunt præbendati, qui à Prælato occupantur.

§. I.

CUm quilibet Prælatus duos præbendatos in curæ ſuæ paſtoralis ſubſidium deligere, & occupare. Pontificio (c) iure poſsit; hac Mexicana declarante Synodo ſtatuitur, & ordinatur, duos Capitulares huiuſmodi à Prælato ad effectum prædictum nominandos, annuis ſuarum præbendarum emolumentis (præterquam obventionibus, & manualibus, quæ non niſi verè, & realiter aſsiſtentibus, vt præfertur, dantur) integra gaudere poſſe. Ita vt in celebrationibus (d) feſtivitatibus præmiſsis, ad Matutinum, & alias Horas, niſi tunc iuſto actualis occupationis impedimento caruerint, ſuper quo eorum conſcientia oneratur, intereſſe non debeant.

(c) In cap. de cætero in cap ad audiédam de Cler. non reſidentib.

(d) Conc. Trident. ſeſſ. 24. c. 12. de Ref. verb. omnes verò,

§. II.

QUicumque præterea præbendati (e) qui Prælato alicubi extra ſuam Eccleſiam Pontificaliter celebranti miniſtraverint, vel quos idem Prælatus à chori ingreſſu, vel ab eodem choro, etiam ante Miſſæ, vel alterius Horæ, finem, ad ſe vocaverit, per inde ac ſi verè, & realiter divinis inter eſſent, vniverſa emolumenta lucrentur. Qui etiam ipſo Prælato mandante concionem in eadem Cathedrali Eccleſia habiturus fuerit, tribus ante concionem diebus (ſi tamen in illis ad Miſſam, & Veſperas interfuerit) eorundem trium dierum obventionibus, & manualibus; ſicut alij verè præſentes, gaudeat. Si autem alibi ſine expreſſa ipſius Prælati iuſſione verbum Dei pręd icare voluerit, nullis huiuſmodi inter eſſentijs, ſed conceſsis pro requie diebus, ſi quos habuerit, fruatur.

(e) Conc. Mil. 4 verb. Epiſcopo.

§. III.

NE autem cuidam egrediendi chorum ſimulata ſuffragetur occaſio, ſed omnes coram Deo in ſinceritate cordis ambulare ſtudeant; hæc Sancta Synodus illorum qui per fraudem aliquid lucra-

rati fuerint, conſcientias ad illud ipſum eſtituendum ipſo iure teneri declarat.

STATUTORUM PARS Quarta.

CAPUT I.

De patitur, præbendatis ægrotantibus conceſſo. (f)

(f) Ex Conſt. Gran. cap. 56.

§. I.

PRæbendatos adverſa valetudine laborantes favore per Sacros Canones (g) conceſſo proſequi volens hæc Sancta Synodus; decernit, & mandat, vt quoties aliquis Eccleſiarum huius Archiepiſcopatus, & Provinciæ præbendatus ægrotaverit, ad chorum venire non teneatur. Et nihilominus vniverſis præbendæ ſuæ emolumentis, & obventionibus, anniverſarijs, & manualibus, quæ non niſi ab actualiter aſsiſtentibus percipiuntur, perinde, ac ſi Divinis Officijs intereſſet, gaudeat. Et quia leviſsima ex cauſa plures dum rectè valent, ægritudinem ſimulant, vt hoc prætextu choro ſe ſubtrahant; quotquot huiuſmodi fuerint, hæc Sancta Synodus, pro-

(g) In cap. vnico de Clericis non reſidentibus lib. 6.

proprie conſcientiæ onus, & ſcrutantis renes, & corda Dei iudicium attendere commonet, vt omni prorſus cavilatione poſtpoſita, ad interveniendum choro, ibique perpetuas Deo pro tot in nos collatis bonis laudes perſolbendum, (h) ſe ipſos excitent, & quæcumque ſimulatæ ægritudinis cauſa bona perceperint tamquam mala fide, & contra Dei legem parta, reſtituant.

(h) Late Navarrus de Horis Canonicis in cap Quando concef diſtinc. 1. c. 5. n. 10.

§. II.

QUoties autem quis ab ægritudine in priſtinam Deo iuvante ſalutem reſtitutus fuerit; cum primùm domo ſua exierit, non niſi ſuperpelliceo indutus, recta via ad Eccleſiam, eiuſque chorum, debitas pro receptis viribus eidem Domino gratias acturus, tendat. Sed ſi tunc temporis ab Horis Canonicis vacetur, aliquos præfati ſui adventus teſtes adhibeat, chorumque cum voluerit exeat. Quòd ſiquis vt præfertur, convaleſcens, alio priùſquam ad Eccleſiam ſe contulerit, præter omnes Horarum, quibus ægritudinis titulo defuerit, diſtributiones, totidem alia emolumenta amittat: ita vt ſi duobus ægritudinis cauſa diebus abſens à choro fue-

erit, dierum quatuor emolumentis
ulletur.

§. III.

Appellani (i) quoque, & acoliti, quoties manifeſta ægritudine pręditi fuerint, ſimili abſentiæ beneficio gaudeant. Verùm quia ſepè numero plures illorum benevalentes ſe ægrotare affirmant, vt otio vacent; ideo prætenſas ipſorum ægritudines, eorum maximè qui ſine patenti cauſa frequenter abſunt, videndi, & examinandi cura præcipua punctatori incumbat.

(i) Ex doctr. Covarr lib 3. variar. reſ. c. 13 n 4. verſ. 5. conſult. Gr. c. 56.

CAPUT II.

De patitur, præbendatis extra civitate concesso.

§. I.

QUotieſcumque Capitularis, qui requiem accepit, extra civitatem profectus fuerit ibique in verum atque patentem morbum, qui fidedigna Iudicis, vel Sacerdotis, vel Notarij atteſtatione, addita iuramenti ſolemnitate probetur, inciderit; requie interim minime computata, ægrotantium iure fruatur. Si autem inde progrediatur vl-

vlterius, ceſſante huiuſmodi ægrotantium favore, præmiſſa requie iterum gaudeat: qui nihilominus ad civitatem rediens, ſi ipſum vere ægrotare conſtiterit, idem *patitur*, vt præfertur, habeat. Si verò de ipſius ægritudine non ſatis conſtiterit, primo dictam requiem recipiat.

§. II.

INſuper ordinatur, & ſtatuitur, vt qui eodem ægrotantium beneficio, quod *patitur* dici ſolet, extra civitatem gaudere voluerit; illud in Capitulo per ſe, vel per alium petere debeat; non à ſuffragiorum eventu pendeat; ſed vt illius abſentia omnibus innoteſcat. Quod tamen nemini extra Epiſcopatum morari volenti, niſi illæ ſalutiferum balneum, ſeu calidæ, frigidæve regionis temperiem de duorum medicorum id expedire iurantium Concilio, ſe adire velle iuraverit, nec ſine præmiſsis limitationibus concedatur.

§. III.

VT autem quoad fieri, poſsit, dubia ceſſent, eadem Synodo providente, declaratur, vt ſi quis Capitularis perſonaliter in choro, vel alibi, exiſtens, ſibi

i pro veſpertino tempore, vel ſequenti
ie hoc ſignum patitur apponi à punctа-
ore petierit, illud non obtineat. Quod
i obtinuerit, totidem dierum, aut hora-
um, quibus tale *patitur* habuerit, emo-
ümentis mandato præſidentis multetur.
Si tamen aliquis Eccleſiæ actualiter præ-
ſens adverſo aliquo accidenti, vel indu-
bitato morbo correptus fuerit, idque
punctator inſinuaverit, eiuſdem *pati-
tur*. Signo in quadranti valide notetur.

CAPUT III.

De ijs, quæ cum Præbendatis ægrotan-tibus in mortis periculo conſtitutis agenda ſunt.

§. I.

SI quidem ſatis conſtat gravibus morbis homines, vt plurimum ad interitum duci, in eoque rigidiſsimo conflictu vires humanas debilitari, & memoriam deficere, adeo, vt ſic labo-rantes, ad recolendum mente Deum, ſe-que ab æternæ mortis faucibus eripien-dum aliorum prudentium hominum præſidio, ac miniſterio maxime indi-geant; ea propter ſtatuit ac mandat hæc ſan-

(K)Ex ſtatut. Hiſp.c. 129.

ſancta Synodus, (K) vt quovis Capitulari lethaliter ægrotante, duo Beneficiati ad id magis idonei à Capitulo deputentur, qui Capitularem prædictum eiuſdem Capituli nomine viſitent, ac eum in corporalibus fraterna ſolicitudine adiuvent, tum Eccleſiaſticis, quam primum ſacramentis reficiant, prout decet Chriſtianum. Quibuſcumque animæ ſuæ debitis pie condito teſtamento ſatiſfacere faciant; eidem quoque ſacrum Extremæ Vnctionis Oleum, tempore quo illud ab eo cognoſcatur, conferri imprimus curent; ipſumque ambo ſimul, vel alternatiin ſinguli, prout eius neceſſitati expedire viderint, vſque ad vltimum vitæ halitum diligentiſsime commitentur. Pijs denique ex ſacra potiſsimum pagina, verbis, & exortationibus, Sanctiſque in ordinario deſcriptis præcationibus, terribili huiuſmodi mortis articulo, contra communis hoſtis inſidias, neceſſarijs, & opportunis ad bene in Domino moriendum corroborent, & ſuaviter exhortentur.

CA-

CAPUT IV.

Quomodo ægrotanti Prælato Eccleſiaſtica Sacramenta ſint miniſtranda.

§. I.

PRæcipit etiam, & mandat hæc ſancta Synodus, (l) vt Prælato ægrotanti, ac Sanctiſsimæ Euchariſtiæ, & Vnctionis Extremæ Sacramenta petenti, Capituli præſidens pluviali aureo ornatus, Præbendatis omnibus nemine excepto, vna cum Parochis, Cappellanis, & Eccleſiæ Miniſtris, reliquiſque Sacerdotibus, qui congregari poſsint; ſuper pelliceis indutis, proceſsionis ordine commitantibus, cruce quoque cum luminaribus ditioribus præcedente, eandem Sanctiſsimam Euchariſtiam, qua decet, devotione ad reverentia miniſtret: Præbendatiſque ſingulis huic actui deficientibus emolumenta ſingulorum mertium per eos emerita, inter alios, qui interfuerint, diſtribuenda, detrahi iubeat.

(l) Ex Statut. Hiſp c. 128.

CA-

CAPUT V.

Quomodo Præbendatis ægrotantibus eaſdem Sacramenta miniſtrare debeant.

§. I.

(m) Ex Conſt. Hiſp. c. 127. & 128.

QUando Sanctiſsimæ (m) Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis Sacramenta, alicui Præbendato ægrotanti miniſtranda fuerint, per Parochus, ſub cuius illæ Parochia degerit, ſerico pluviali ornatum, accenſis cereis, deputandiſque à Præſidente Miniſtris comitantibus, eidem ægrotanti, cui Deo, Capitulares ſuperius nominati in reliquis neceſſarijs adſit miniſtrentur.

CAPUT VI.

De campanarum pulſatione defuncto Prælato facienda.

§. I.

VT deferenda Prælato reverentia in omnibus reſplendeat, eidemque morienti nihil debiti honoris deficiat, eadem decernente Synodo ſtatuitur, &

ordinatur, vt (n) quoties Prælatum ...ire contigerit, ſtatim campana maior ...agies admodum paullatim pulſetur, ...nnes deinde maiores minoreſque ...mpanæ funebri ſonitu ter ſolemniter ...nniat, tum quæ Parochiæ, Monaſteria, ...remitoria, ac Hoſpitalia ſimili campa...rum pulſatione, ac ſolemnitate reſ...ondeant. Idque per totum novendium ...uotidie, ſemel quidem poſt meridiem, ...c iterum poſt ſolis occaſum, nec non ...empore funeris ſpatio dimidiæ horæ durante ſimiliter faciant, quatenus frequens omnibus præcandi Deum recordatio ſubeat, vt & defuncto Prælato æternam felicitatem, & convenientem Sancto eius obſequio ſucceſſorem populo concedat.

(n) Ex conſtit. Hiſp. c. 130. Conſt. Mil. 1. 2 p. tit. de funere Epiſc. & Mil. 4. t. de funeribus, & exequijs.

§. II.

SImiliter (o) quoties aliquem Capitularem obire contigerit, ſi Dignitas fuerit, quadragies; ſi Canonicus ...ter decies, ſi integer, vicies; ſi verò dimidius portionarius, decies primo dicta campana maior etiam paullatim pulſetur, ſtatimque, ac funeris, & exequiarum tempore reliquæ omnes campanæ funebri ſonitu ſolemniter quatiantur.

(o) Ex conſt. Hiſp. c. 131.

CAPUT VII.

De modo ſepeliendi Prælatum defunctum.

§. I.

(p) Quæ appoſita ſunt ex conſt. Hip. & Conc. Mediolan. ſup. c. 6.

QUum Prælatus (p) diem clauſerit extremum, Pontificali ornatu veſtibus violacei coloris, iuxta Dignitatis eius exigentiam, induatur, & ſic indutus ſuper aliquem, in amplo cubiculo, vbi decentia ad celebrandum altaria eſſe poſsint, conſtruendum ac ſervis paramentis ſternendum lectum, collocetur. Poſt hæc Capitulares omnes, nemine dempto, ſub pœna præſidentis arbitrio imponenda, ſuperpelliceis, ac ſuo tempore etiam Chori Cappi ſuperveſtiti, vna cum clero ad eum locum, ſublimi præcedente Cruce, proceſsionis ordine accedant; ac Prælati, vt præfertur, defuncti, animam iuxta deſcriptum in Ordinario tenorem Deo commendent, triaque defunctorum nocturna dicant. Manentibus interim, ex eiuſdem præſidentis ordinatione, competentibus in Eccleſia Miniſtris, qui currentis officij Horas abſque aliquo defectu recitent. Pro-

Proviſis deinde atque diſpoſitis cæteris rebus, funeri neceſſarijs, miniſtri de more parati, ac ſex præbendati pluvialibus induti ſceptra gerentes, ſimulque omnes Monachorum Conventus, ac Reliquus ordo Clericorum, à Cathedrali Eccleſia, vbi iuxta præviam vocationem Congregati fuerint, ad ſupradictum cadaveris locum ordine ſervato procedant. Ibique dicto Reſponſorio, & oratione, defuncti corpus detecta quidem facie, vt præfertur, indutum feretro decenter ornato imponant, illudque ſeniores Dignitates, cæterique Capitulares, & Monachorum Ordines, pſalmos interea, aut alia ſecundum Manuale Romanum, vel laudabilem eius Eccleſiæ conſuetudinem dicenda, decantantes, vſque ad Eccleſiam, vbi ſepeliendus fuerit, humeris viciſsim offerant. Vbi ſi per ſtatutum ad celebrandum tempus licuerit, ſolemne Miſſæ Sacrificium, addita ad ædificationem populi digna funerali concione, peragant. Ac denique corpore ſepulturæ tradito, Prælati huiuſmodi propinquos, vel famulos vſque ad eandem vnde exierint domum ſine prævia cruce comitentur.

***

§. II.

ITem ordinatur, & ſtatuitur, vt præmiſſo exequiarum novendio durante, quotidie, tàm poſt Miſſam, quàm poſt Veſperas, Miniſter pluviali indutus, coram ſublimi Cruce ac luminaribus, Reſponſorium pro eodem defuncto dicat. Ipſo vero exequiarum die Decanus, & Capitulum, eiſdem Monachorum Conventibus cum reliquo Clero intervenientibus, Vigiliam cantet, & Miſſæ Sacrificium, iuxta Breviarij Romani formam, habita ſimili funerali concione perficiant. Ita vt in omnibus ſe Chriſtianos ac pios, ſuoque Prælato, eius Eccleſiæ ſponſo, verè ſubditos obſtendant. Atque adeo, quæcumque alia id non expreſſa, quæ ad huius funeris, exequiarumque decus, & ornamentum, proba, & integra ipſorum conſcientia dictante, deſiderari iudicaverint, ipſi diligenter provideant.

)(§)(

*** ***

CAPUT VIII.

De modo ſepeliendi præbendatos defunctos.

§. I.

QUoties aliquis (q) præbendatus ex hac vita migraverit, Sacerdotalibus quas ipſe habuerit, aut emerit, vel ſi adeo pauper fuerit, vt eas emere nequeat, ab Eccleſia providendis vertibus induatur, eiuſque anima per aliquos Capitulares, & Clericos à præſidente nominandos Deo commendetur. Quibus peractis, & adveniente funeris hora, Decanus, & Capitulum, ſimulque Miniſtri de more parati, Cruce cum luminaribus præcedente. Eccleſiam exeant, ac defuncti corpus ad Eccleſiam vbi ſepeliri debuerit, efferant: & poſt Vigiliæ recitationem, ac ſi per tempus licuerit, Miſſæ Sacrificium, illud ſepulturæ tradant. Pro quo ſimiliter exequias agere, & Miſſæ Sacrificia infra dicenda celebrare, quæcumque demum defuncto fratri, ad animæ ſalutem, & corporis honorem neceſſaria, & oportuna providere teneantur.

(q) Ex conſt. Hiſp. c. 133. Conc. Milan. 2. tit. 2. de cætero. 3.

§. II.

CUm verò Cappellanus, vel Miniſter Eccleſiæ ex hac vita ſimiliter migraverit, comitantibus omnibus eiuſdem Eccleſiæ Cappellanis atque Miniſtris cum demonſtratione, quæ talis Eccleſiæ Miniſtrum deceat, per Parochos ſepeliatur.

CAPUT IX.

De ijs quæ quilibet Capitularis agere tenetur in Prælati, vel alicuius Capitularis abitu.

§. I.

FIdes Catholica docet, quam Sancta, & ſalubris cogitatio eſt pro defunctis ex orare, vt à pecatis ſolvantur. Vnde hæc Mexicana Synodus decernit, & mandat, vt quilibet eiuſdem Eccleſiæ Capitularis pro demortui Prælati anima ſex, pro quovis vero præbendato ſimiliter vita functo tres; Prælatus autem pro quolibet eiuſdem Eccleſiæ Capitulari ex eadem vita migrante ſex etiam Miſſas infrà novendium, à die obitus compu-

andum dicere teneantur, & abſentes, t eiſdem ſatisfaciant, certiores reddan-ur.(r)

(r)Conc Mil. 11. dicto tit. 2.d.14.

CAPUT X.

De iniurijs verbo, aut facto illatis.

§. I.

SI viri Eccleſiaſtici (qui propter ſtatus eminentiam reliquo populo Chriſtiano præ oculis habentur, quique verbis, moribus, & actionibus ſolitè virtutis exemplum præbere debent) ſe ipſos, vt par eſt, à vitijs omnibus corrigerent, plurimis profectò ad hoc neceſſario conditis legibus mandatiſque opus non eſſet. Quare hæc Sancta Mexicana Synodus inviolabili ordinatione decernit, & mandat, vt (ſ) quoties aliquos præbendatos iurgari, aut tam verbo, quam facto rixari quavis ex cauſa occurrerit, eos præſidens arbitrio ſuo iuxta cuiuſque culpam multare, & admutuam amicitiam quam primum reſtituere poſſit, ac debeat. Quando tidem tot ſpiritualia ac temporalia bona ex concordi fraternitate, & pace, tot vero damna, & incommoda ex odijs ac diſſentionibus criuntur. Si quis autem, quod ab-

(ſ) Ex Conſt. Hiſp. c. 116. & 117.Conc. Mil. 111 verbo: Si ſixa, & contumelia.

abſit, pacem, & amicitiam reſpuerit, à Prælato, qui ſtatim de hoc certior fiat, tamquam à Patre, eficatiori remedio corrigatur.

§. II.

DEclarat nihilominus eadem Sancta Synodus, non eſſe ſuæ intentionis per hoc decretum cuiquam ius aliquod tollere, ſed quavis reconciliatione, & amicitia interveniente, offenſum contra offendentem conquiri, ac litem proſequi in iudicio poſſe: affectu tamen paterno per viſcera miſericordiæ Dei noſtri offenſos huiuſmodi ortatur, & monet, vt quid eiuſdem Domini Miniſtros, ac veræ charitatis, quæ patiens, & venigna eſt, ſectatores deceat, ad puſilorum exemplum, & ædificationem attendant: atque adeo quaslibet ſibi ipſis illatas iniurias, in eius, qui pro totius generis humani culpis ſatisfecit, quique nibis ipſum quotidie offendentibus clementiſsime parcit, amorem, & gratiam alis remitant. Pro quorum aliorumque in præmiſsis neceſſariorum diſpoſitione, & effectu, eadem Synodus præſidenti, & Capitulo conſcientias onerat, & ſublatis omnibus diſſenſionibus, & ſcandalis, quæ ad Dei obſequium, & divi-

i cultus augmentum expedire indica-
erint, provideant. Idemque præſidens,
àm in Capitulo, quàm alibi, præben-
latos à durioribus verbis, & manuum
motibus, vnde plura ex præmiſsis ab-
ſurda naſcuntur, abſtinere iubeat, ac
pertinaces, ſi opus fuerit, multare faciat.

§. III.

QUæ omnia, & ſingula, vt præfer-
tur, ſtatuta, hæc Sancta Provin-
cialis Mexicana Synodus, ab
omnibus Cathedralibus huius Archie-
piſcopatus, & Provinciæ præbendatis
obſervare, illaque, & multas in eis con-
tentas, à præſidentibus, & Capitulis de-
bitæ executioni mandari, ac Cæremo-
niale ſimiliter ordinatum, & eiſdem ſta-
tutis inſertum recipi, & exercitari præ-
cipit, iniungit, & mandat. In quorum
fidem has literas aſsiſtentium eidem Sy-
nodo Patrum nominibus munitas ſigilla-
ri fecit. Mexici in aula Synodali 17. Kal.
Nov. Ann. Dom. MDLXXXV.

Petrus Archiepiſcopus Mexicanus.

*Fr. Gomez Garcia Epiſcopus Guate-
malenſis.*

Fr. Ioannis Epiſcopus Mechoacanenſis.

Didacus Epiſcopus Tlaſcalenſis.

Fr.

Fr. Gregorius Epiſcopus Yucatanenſis.

Fr. Dominicus novæ Galletiæ Epiſcopus.

Fr. Bartholomeus Epiſcopus Antequerenſis.

In teſtimoniũ veritatis præmiſsis meum nomen ſubſcripſi.

Doctor Ioannes de Salzedo Secretarius.

Nos Antonius tituli Sancti Ioannis, & Pauli Presb. Cardin. Carrafa fidem facimus, & atteſtamur, ſtatuta facta à Reverendiſs. D. Archiepiſc. Mexicano in Synodo Provinciali anno MDLXXXV. celebrata vnaque cum Synodo prædicta ad S. S. D. N. Miſſa à Sacra Congreg. Cardinalium Conc. Tridentino interpretando Sanctitatis ſuæ auctoritate præpoſitorum emendata atque aptata fuiſſe, eorundemque ſtatutorum originale apud ipſam Congregationem remanſiſſe, cum quo huiuſmodi ſtatuta hoc libro chartarum LXXIX. quarum prima incipit : Sancta Synodus Provincialis in civitate Mexicana, *vltima vero:* Augmentum expedire, & *deſinit:* Doctor Ioannes de Salzedo ; *deſcripta, & collata, in omnibus, & per omnia concordant.*

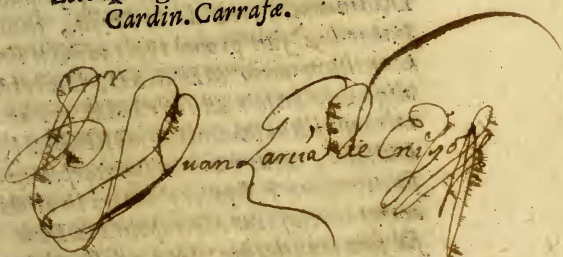
int. In quorum fidem his propria ma-
ſubſcripſimus, & ab infraſcripto Se-
etario item ſubſcribi, ſigillumque
ſtrum, quo in Congregationis præ-
icte literis, & Scripturis obſervandis
timur, apponi mandavimus. Romæ
ie 27. Octobris MDLXXXIX. Ita eſt.

A Card. Carrafa.

Laurentius Frizolius Sacræ Congre-
gationis antedictæ Secretarius de man-
dato.

Et eſt ſignatum ſigillo Illuſtriſſimi
Cardin. Carrafæ.

Loco ✠ Sigilli Illuſtriſſimi
Cardin. Carrafæ.

CAR.

CARDINALIS DE AGUIRR[E]
Catholico ac pio lectori.

POſtquam exhibimus Acta huiu[s] Concilij, viſum fuit hoc loci proferre Cathalogum Archipræſulum Eccleſiæ Mexicanæ, redacta in ſynopſim hiſtoria ipſorum, extante apud Ægidium Gonçalez Davila, Catholicæ, Maieſtatis PHILIPPI IV. Chronegraphum Tomo 1. Theatri Eccleſiaſtici Indiarum, Matrici edito anno MDCXLIX. Inde vero libabimus ſolum, & breviter indicabimus, quæ ille fuſicis ſcripſit, & maioris momenti ſunt. Porro dum narrat ea quæ ſpectant ad Archiepiſcopum D. Ioannem Perez de la Serda, cuius ſumptibus fuit promò typis editum hoc Concilium anno MDCXXII. Divertit aliquanto laticis ad narrandas res admirandi illius hominis Dei GREGORIJ LOPEZ, cuius venerandum corpus ipſius tempore è ſepulcro veteri in aliud decentius eiuſdem Metropolitanæ Eccleſiæ fuit translatum. Hac occaſione placuit non nihil indicare de viro illo incomparabili. Certe dum viveret, & poſt facta non ſolum à graviſsimis Epiſcopis,

, & Theologis, preſertim ſpirituali
tæ, & myſticæ doctrinæ deditis, ſed
iam ab omnibus feri, reputatus fuit,
cenſetur adhuc à multis; veluti phe-
ix, aut gigas inter eos, qui ſpiritua-
s, immo, & perfecte audiunt. Vita ip-
us à multis ſcriptoribus pijs ac fide
ignissimis Hiſpanico Sermone ſepius
dita, tot admiratores quot lectores ha-
et. Vel hoc vnum ſtupori ſufficeret,
uòd ſaltem triginta tribus omnis ante
bitum, ſingulariſsima Dei gratia adiu-
us, & privilegio rariſsimis conceſſo,
nunquam intermiſerit deliberate fer-
ventes, & puros divini amoris actus,
idque aſsidius incrementis, etiam inter
occurrentia, & neceſſaria humanæ vitæ
officia, & crebrum vſum quarumlibet
excellentiſsimarum virtutum, præſer-
tim mortificationis perfectæ, æquani-
mitatis ſummæ, & patientiæ invictæ.
In quorum virtutem perenni exercita-
tione longiſsime fuiſſe videtur ab igna-
va illa ocioſitate recentium. Quietiſta-
rum, quæ huic Sanctæ Sedi, & Supre-
mæ Inquiſitioni Romanæ faſtidium; &
nauſeam prolixam attulit per aliquot
annos. Solitarius quidem fuit Grego-
rius diu, & plerumque in ocio à civili-
bus,

bus, & temporalibus curis. Sed tame adeo ſemper deditus contemplationi, & mortificationi ac virtutum æternarum exercitio, vt potueret dicere cum Magno Auguſtino, dum aliquandiu intermiſit curas Epiſcopales, & ab ijs receſsit. Hoc meum ocium eſt magnum negocium.

CATHALOGUS

PRÆSULUM

ECCLESIÆ MEXICANÆ.

VBI NONNULLA OBITER de venerandis ac pijſsimis viris GREGORIO LOPEZ, & D. IOANNE PALAFOX, in eadem Eccleſia, & tota Noua Hiſpania celeberrimis.

PRæces huius Concilij primo loco ſubſcribit D. Petrus Moya de Contreras, Archiepiſcopus Mexicanus. Sed antequam aliquid de eo ſpectatim dicamus, opportet nonnulla in anteceſſum præmittere de alijs Archiepiſcopis

is illius deceſſoribus, ac poſtea aliquid
bare de ſucceſſoribus: vt vno feri aſ-
ectu lectores habeantCathalogum om-
ium Præſulum, qui vſque modo noviſ-
imam Eccleſiam Mexicanam guber-
narunt.

Primus omnium fuit D. Fr. IOAN-
NES de ZUMARAGA, natione Hiſpa-
nus, ortu Cantaber, inſtituto Franciſ-
canus, & profeſſus in Conventu Deipa-
ræ de Arançazu. Vir Sanctitate morum,
doctrina,& zelo ſalutis animarum clariſ-
ſimus: ac propterea ab inviſtiſsimo Im-
peratore Carolo V. nominatus in Epiſ-
copum Mexicanum, quem honorem diu
conſtanter recuſavit, nec niſi Imperio
Superiorum compulſus admiſit anno
MDXXVII. Poſtea anno MDXLVII.
Archiepiſcopali titulo ſibi, & ſucceſſo-
ribus dato à Paulo III. maiorem in dies
virtutum ſublimium ſplendorem profe-
rens, & animas innumeras Gentilium
ac barbarorum hominum Chriſti iugo
ſubijciens, tandem placida morte octo-
genarius obijt die ipſo Corporis Chriſti
anno MDXLVIII. magno ſui deſiderio
relicto præſertim pauperibus, erga quos
inſigniter miſericors fuit. *Vide Ægi-
dium Gonçalez tom.* 1. Theatri Eccle-
ſiaſ-

ſiaſtici Indarum *pag.* 19. *& ſeqq.*

II Archiepiſcopus numeratur D. Fr. ALPHONSUS de MONTUFAR, natus Logiæ in Hiſpania, profeſſus Religionem Sancti Dominici in Cœnobio Sanctæ Crucis Granatenſis: ob pietatem, & doctrinam electus ad eam Eccleſiam regendam anno MDLIII. in qua magno cum animarum fructu, & admiranda erga egenos miſericordia, præfuit ac profuit, vſque ad annum MDLXIX. vitæ octogeſimum, in quo poſt longam infirmitatem ſpiritum Deo reddidit. Iacet Mexici, ſicut, & ipſius prædeceſſor. *Lege auctorem mox citatum, pag.* 31. *& ſeqq.*

III Fuit D. PETRUS MOYA de CONTRERAS, quo præſide Concilium hoc Mexicanum, doctiſsimum Sanè, celebratum eſt. Natus Corduvæ ex nobilibus parentibus, poſtéa Salmanticæ ſtuduit, & progreſſus fecit in doctrina Sacrorum Canonum. Inde per varios Eccleſiæ gradus viam ſibi aperuit ad Cathedram Eccleſiæ Mexicanæ, quam conſcendit anno MDLXXIII. & adminiſtravit rite, verbo, & exemplo, domi ac foris, viginti circiter annos, viſitans ampliſsimam Diœceſim miro ſubditorum

ſo-

olatio ac fructu. Concilium hoc Mexici
b ipſo celebratum ann. M.DCLXXXV.
dicitur, ſecundum eius Metropolis. Pri-
num mihi legere, aut invenire nondum
contigit. Hoc autem ſecundum confir-
matum fuit Paulo poſtea à Sixto V. an-
no M.DLXXXIX. vt ſupra vidimus.
Porrò PETRUS noſter, inter alia pie-
tatis ac Religionis ſuæ decora, impenſæ
coluit cæleſtium Ordinum ducem, &
glorioſiſsimum Militiæ illivo ſublimis
archiſtrategum, MICHAELEM AR-
CHANGELUM, eiuſque pro feſto die
in pane, & aqua ieiunabat. Præterea plu-
rimum dilexit, & veneratus fuit magnum
illum, & incomparabilem virum GRE-
GORIUM LOPEZ ob miram abſtra-
ctionem à rebus omnibus terrenis, &
ſpirituali vitæ conditionem peculia-
rem potuis admirandam, quam imitan-
dam. Sed de hoc infra opportunius. Re-
diit in Hiſpaniam ad reddendam ratio-
nem non ſolum fiſci Regis, ſed, & ſupre-
mi regiminis novæ Hiſpaniæ, quod
biennio circiter cum laude obiverat.
Summi Indiarum Senatus Præſes ele-
ctus, paucis poſt menſibus Matrici
diem clauſit extremum, anno circiter
M.DXCII. In ſtemmate ipſius gentili-

tio hæc epigraphe erat : CAPUT ARTIS EST, SCIRE QUOD DOCEAS. *Ex eod. ſcriptore, pag. 37. & ſeqq.*

IV Archipræſul fuit D. ALFONSUS FERNANDEZ DE BONILLA, pariter Cordubenſis, & Mexicanæ Eccleſiæ Decanus, atque Inquiſitor Fidei, nominatus in Archiepiſcopum anno M.DXCII. à magno illo, & prudentiſsimo Rege Philippo II. qui inter alias ſublimes, & verè auguſtas dotes, Religioſiſsime ſcrutabatur, & eligebat ad quas libet præfecturas, ſpetiatim verò ad regendas Eccleſias, viros optimos, & præſtantiſsimos, illos maximæ qui ab omni ambitione alieni, totum ſuum ſtudium impendebant pietati, doctrinæ, & vtilitati publicæ, immemores exaltationis propriæ, & gratiæ apud Principes captandæ. Cum verò ALPHONSUS conſecratus fuiſſet apud Limam Peruviæ Metropolim, vbi viſitationis Regij erarij munus obibat; contigit, vt ad pacificandos vrbis Quitenſis in eodem Regno tumultus populares mitteretur, neque inde facile ſe extricare poſſet. Vnde impenſo circiter in ijs curis quadriennio (à quibus fortaſis melius fuiſſet ſe expedire, vt gregem ſibi commiſſum

paſ-

paſceret) tandem, nondum viſa Eccleſia Mexicana, deceſsit intra Peruviam, anno, vt connijcio, M.DXCVIII.& Limæ in Eccleſia Cathedrali ſepultus eſt. *Ex eodem Scriptore, pag.40.&* 41.

V D. Fr. GARCIA A SANCTA MARIA, patria Complutenſis, ex nobili proſapia, profeſsione Hieronimianus Monachus, ſui Ordinis Generalis, & Prior S.Laurentij in Scoriali. Nominatus fuit à Philippo III. anno ſæculari M.DC.ad Eccleſiam Mexicanam, quam ſtrenue rexit ſex circiter annis. Ingentes labores in reformando Clero,& Populo ſubijt, non abſque magno fructu, tum præterea intuenda auctoritate Sedis ſuæ adverſus Miniſtros Regios. In Archiepiſcopatu priſcam videndi conſuetudinem, modeſtiam Religioſam,& frugalitatem retinuit: parcus ſibi, largus erga alios, verè pater pauperum ac miſerabilium Indorum; neque impar primis Illis Epiſcopi, qui Apoſtolico ſpiritu ex Hiſpania vetere ad novam tranſierunt. Obijt ann.M.DCVI.& in ſua Cathedrali Eccleſia ſepultus eſt. *Ex eodem Scriptore, pag.41.&c.*

VI D.Fr.GARCIA DE ENGUERRA, natus Fromeſtæ in vacceo Hiſpa-

niæ tractu, inſtituto Dominicanus, in ſacra Theologia Magiſter Provinciæ, vt vacant, nominatus à Philippo III. Archipræſul, ſimul, & inſtitutus prorex Mexicanus, anno circiter M.DCVII. Vtriuſque muneris partes, recte ac feliciter explevit, vſq; ad ann. M.DCXII. quo obijt ex caſu quodam, ſeu præcipitio, ob contractam inde iecoris, & vnius coſtè leſionem, cui ſanandæ impar fuit omne remedium à Medicis adhibitum. Defuncto iuſta duplicia impenſa ſunt, vt Proregi, & Archiepiſcopis ſimul. *Ibidem pag.* 44.

VII D. JOANN. PEREZ DE LA SERNA, natus Corberæ in Epiſcopatu Conchenſi, ſtudio Theologus, togatus in collegio Maiori S. Crucis apud Vallis-Oletum, & in eius vrbis Academia Cathedræ Durandi regendæ Præfectus. Nominatus ann. M.DCXIII. à Philippo III. in Archiepiſcopum Mexicanum, boni Paſtoris nomen ademptus. Concilium præiactum, olim à D. Petro de Moya anteceſſore ſuo celebratum, typis commiſsit, & publicæ lucii dedit propijs ſumptibus in ipſa vrbe Mexico anno M.DCXXII. *Ipſius tempore* (inquit laudatus Chronographus, pag. 46. *tranſla-*

latum fuit corpus vener viri GREGORIJ LOPEZ, mille titulis colendi, & digniſsimi ob excellentiam ſanctiſsimæ vitæ, vt ab Eccleſia eiuſque Summo Paſtore inter Sanctos ſolemni ritu referatur, iuxta meritorum ſuorum magnitudinem. Deinde vitam admirandi eius viri ſummatim præſtringit, & lectores remittit ad ea quæ fuſius ſcripſerunt de ipſo pijſsimi duo auctores Franciſcus Loſa, aſsiduus ferè illius convictor, & Lud. Muñoz in eius vita iam diu edita. Ego cetè illam ſepius legi eum ingenti admiratione tam raræ pietatis, & perfectionis adeo ſublimis, vt ab obitu priſcorum illorum Eccleſiæ patrum, vſque modo vix aliquid ſuperius in Eccleſtaſtica hiſtoria inveniatur. Hoc idem ferè cenſuerunt gravifsimi Epiſcopi, Prælati, ac Doctores, qui virum Dei de viſu, & alloquio noverunt; inſuper, & quotquot eius res geſtas, & ſcriptas lectitarunt, ſapientiam quodammodo divinam, & ſupremum perfectionis apicem ſpirantia. Vnde quemadmodum illæ vivens exemplo ac monitis ſuis plurimos traxit ad quoddam cœleſtæ vitæ genus, ita, & poſt obitum. Vide Paulo infra in ſequenti Archiepiſcopo. Sed ſpectemus ſen-

ſententiam huius S.Sedis, ad cuius Supremam Congregationem Rituum ſpectat examinare cauſas eiuſmodi. Porrò D.IOANNES prædictus viſitavit Diœceſim, & in pauperes largus fuit, præſertim propria manu. Aiebat enim plurimum conferre ad miſericordiam rite exercendam, quod Epiſcopus non tam alienis oculis, quam proprijs indigentiam miſerorum attendat. Evocatus inde à Philipo IV. & grato animo exeptus, Eccleſiæ Zamorenſi Præſul datus eſt, & in ea deceſsit ac ſepultus fuit anno M.DCXXXI.

VIII Archiepiſcopus fuit D.FRANCISCVS MANSO DE ZVñIGA, nobili proſapia, natus apud oppidum cañas in Rivogia, Diœceſeos Calagurritanæ; poſtea ſodalis in Collegio Maiori S. Crucis apud Valis-Oletum, & veſpertinus in ea Academia iuris Pontificij profeſſor, ac deinde Conſiliarius Regius in Supremo Indiarum Senatu. Philippus IV. ann.M.DCXXIX. illum deſtinavit Archiepiſcopatui Mexicano, vbi multa laude digna geſsit. Anno M. DCXXXVI. aperiri iuſsit arcam, in qua decenter ſervabatur venerandum corpus fidelíſsimi ſervi Dei GREGORIJ LO-

PEZ,

PEZ, eiuſque oſſa numeravit, & invenit ad huc ſpirantia Cœleſtem illam fragrantiam ac ſuavitatem, quã à tempore obitus diffuderent. Poſtea rediens in Hiſpaniam ſecum attulit, loco inæſtimabilis theſauri, integram eius tibiam, & ſervabit, vſque ad obitum in Eccleſia Metropolitana Burgenſi, ad quam tranſlatus fuit. Poſt eius mortem, quæ contigit anno circiter M.DCLII. (ſiniſtra ſui opinione relicta ob ingentes divitias quas congeſsit ac retinuit, vſque ad diem extremum) tibiam ipſam, ſeu hæreditate, ſeu induſtria, habuit D. PETRVS MANSO DE ZVñIGA, eius ex fratre nepos, Iacobæus eques, mihi notiſsimus: qui dimidiam illius partem dono dedit Magiſtro D. Ambroſio Gomez de Salazar, Abbati Regij, & antiquiſsimi Monaſterij S. ÆMILIANI, in quo ego Benedictinæ Religioni nomen dedi. Abbas ipſe valde eruditus, & ſcriptis ſuis in Hiſpania notus, venerandum illud os, quod reconditiori loco ſcrinij ſui, veluti inæſtimabilem margaritam ſervabat mihi oſtendit ann. M.DCLIII. Percepi in eo (ita ateſtor) odorem illum ſeu fragrantiam, quæ nihil mortale, aut caducum ſpirare videtur, ſed quippiam

Cœleſte. Nec dubito ſacrum illud pignus ſervari adhuc in eodem Monaſterio: vbi fortaſſe tandem aliquando eum cultum accipiet, quem Catholici Hiſpaniæ Reges Philippus III. & IV. ac Carol. II. immo omnia fere ipſorum regna, & dominia, quam longe, & latè patent ſtuduerunt, & ſtudent impetrare ab Apoſtolica Sede cauſa Beatificationis illius lente admodum ſuſcepta, nondum eſt concluſa. Spero autem in domino tandem illam finiendam, & toti orbi Chriſtiano bonos fructus allaturam. Quiſquis voluerit cum ingenti vtilitate ſpirituali noſſe illius res geſtas, adeat Scriptores paulo ante indicatos. Interea verò nolumus circa res, & qualitatem eiuſdem GREGORIJ LOPEZ præcipitare iudicium, ſed ſuſpendimus adhuc, & remittimus iudicio ſupremo, atque infallibili huius S. Sedis, ad quam ſolam ſpectat definire cauſas ſummi momenti, quales ſunt quæ pertinent ad hominum ſanctitatem probandam, ſeu definiendam, quod non fit, nec definiri decet, niſi poſt exactiſsimam cauſæ totius cognitionem, prævio maturo partium examine, & collatione teſtimoniorum.

IX. D. FRANCISCUS VERDU-

GO, natus Carmonæ, non longe ab Hiſpalenſi vrbe, & in eius Academia Iuris Canonici anteceſſor, deinde Inquiſitor Limenſis, & Epiſcopus Guamangæ: vbi numeros omnes boni Paſtoris cum inſigni pietatis opinione impleviſſe dicitur. Eccleſiam illam ſibi in ſpirituale coniugium datam relinquere noluit, licet PHILIPPUS IV. plures ipſi Epiſcopatus in Hiſpania offerret: vt pote ob oculos abens Sacros Canones; præſertim Sardicenſes, & tot veterum Pontificum decreta, quibus prohibentur tranſitiones ab vna in aliam ſedem, immo, & translationes, niſi vbi vtilitas, & neceſsitas publica Eccleſiæ aliter ſuadet. Cum verò hac interveniente, nominatus fuiſſet ad Metropolim Mexicanam regendam, antequam Bullæ Pontificiæ expedirentur fato conceſsit anno ætatis octogeſimo, Chriſti verò MDCXXXVI. & ſepultus fuit in eadem Guamangenſi Eccleſia. Nullum condidit teſtamentum, quia in vita omnia donaverat, & per manus pauperum ac miſerabilium Indorum ad Cœlum tranſmiſerat. Vnde ij catervatim ad obitum confluentes, ingenti eiulatu, & copioſis lacrymis, eidem, veluti communi ipſorum refugio, & paſto-

tori optimo, parentarunt. Ægidius ſuprà.

X Numeratur D. FELICIANUS DE LA VEGA, Limæ (quæ & vrbs Regum Peruviæ audit) ortus, ab ipſa pueritia ingenij præſtantia, & ſtudio Sacrorum Canonum excelluit, atque octodecim annos natus, & ſuggeſto Academiæ illius celeberrimæ (quam alteram earum vaſtiſsimarum Regionum Salmaticam appellare fas ſit) publicè docere cœpit. Emenſo temporis ſtatuto curriculo, in primaria iuris Pontificij Cathedra emeritus, à Prorege, & eadem Academia exoratus fuit, vt prælectiones in communem auditorum vtilitatem proſequeretur: quod & fecit, ingenti omnium plauſu. Limenſi Metropolitanæ Eccleſiæ per plures annos Vicarius generalis, tum præterea gubernator fuit: cumque quatuor millies circa lites, & negotia occurrentia ius dixiſſe legatur, nunquam contigit, vt vel vna ipſius ſententia revocaretur. Electus anno MDCXXVIII. Epiſcopus Popayanus, ad eam Eccleſiam quadringentis inde leucis diſtantem ſe contulit, ac Diœceſim viſitavit, penetrans vſque ad inacceſſa Chichimecorum loca, quo nullus prædeceſſorum acceſſerat.

it. Nonnullos eorum ad fidem conver-
t, plurimis opem tulit, Eccleſias pau-
eres ornamentis Sacris inſtruxit; ſump-
o in eo itinere ex proprio peculio aſ-
endente ad triginta circiter millia vn-
iarum argenti. Deinde ornavit Eccle-
iam Cathedralem altaribus elegantis
tructuræ; inſtituit, & dotavit feſtivita-
tes quaſdam ac pia opera fundavit præ-
terea in Academia Limana proprijs
ſumptibus duas Cathedras; alteram tra-
dendæ Grammaticæ, alteram Theolo-
giæ. Edidit eruditum librum, cui æpi-
graphe: *Relationes* Canonicæ; ſatis cele-
brem in his Regionibus. Electus Archi-
præſul Mexicanus anno MDCXXXIX.
cum appuliſſet Acapulcum, Novæ Hiſ-
paniæ portum, accelerata morte finem
vivendi fecit, exeunte anno MDCXL
Non fuit locus vt Sacramenta reciperet,
& multo minus vt diſponeret quippiam
de oppulentiſsimo theſauro, partim he-
reditario, partim tot ſtudijs, & officijs
publicis acquiſito, vſque ad octoginta
millia vntiarum argenti, quæ ſecum de-
ferebat. Niſi enim conſtare tantam pecu-
niæ ſummam fuiſſe agregatam, aliunde
quàm ex redditibus Eccleſiaſticis, ſiniſ-
tram ſui opinionem reliquiſſet: cum ple-
rum-

rumque nihil turpius appareat, ac plé-
rumque ſuſpicionem æternæ damnatio-
nis in Epiſcopo exitet apud omnes, quàm
mori prædivitem. Creditum autem eſ
ipſum detuliſſe ſecum tantam argent
quantitatem expendendam in aliquot
præclara opera. Poſtea venerabilis D.
IOANNES DE PALAFOX (cuius me-
moria in benedictione eſt) Epiſcopus An-
gelopolitanus, & Novæ Hiſpaniæ Pro-
rex, iuxta inſignem pietatem ſuam cor-
pus Archiepiſcopi prædicti Acapulco
Mexicum aſportari fecit, & intra Metro-
politanam Eccleſiam decenti pompa ſe-
pelivit, plurimaque ſacrificia, & ſuffra-
gia pro illius anima obtulit. Ex *Ægidio
vbi ſuprà, pag. 63. & ſeq.*

Obſervandum obiter, eundem D.
IOANNEM DE PALAFOX nomina-
tum poſtea fuiſſe à PHILIPPO IV. vir-
tutum eius præcellentium conſcio, ad
Archiepiſcopatum vacantem poſt obi-
tum dicti Feliciani. Verùm illæ vti Sa-
crorum Canonum peritiſsimus, & Apoſ-
tolico vitæ genere forma atque exem-
plar Sacerdotum factus, conſtanter re-
cuſavit eam exaltationem. Æterno Dei
decreto ſancitum erat, vt aliquot annis
poſtea Angelopoli pro tuendis Eccleſiæ
ac

c dignitatis ſuæ iuribus graviſsimas
erſecutiones pateretur, & longum mar-
yrium, licèt incruentum, inſtar Chry-
oſtomi, cui vita, doctrina, zelo ſalutis
nimarum, eloquentia, & ſcriptorum
copia, ſimillimus fuit: itaque, Palafo-
xio recuſante, electus fuit.

XI. Archipræſul D. IOANNES DE
MANOZGA ET ZAMORA, Marqui-
næ in Viſcaia, ſeu Cantabria veteri Hiſ-
panorum ortus, & Mexici educatus. In-
de rediens Salmaticæ maioribus ſtudijs
operam dedit, & inter Sodales maioris
Collegij D. BARTHOLOMÆO Sacri
antonomaſticè Veteris, numeratus, in
iure Pontificio doctus evaſit. Poſt varios
honorum gradus anno MDCXL. electus
fuit Matriti Conſiliarius Supremi fidei
Senatus, & anno MDCXLII. Præſes
Regiæ Cancellariæ Granatenſis. Vnde
in Archiepiſcopatum Mexicanum eve-
ctus, eò acceſsit anno MDCXLV. &
initio ſequentis Metropolim recitare
cœpit. Cum die 13. Aprilis inviſeret op-
pidum Malmalco dictum, octava noctis
hora tam ingens terremotum accidit, vt
omnes turrium campanæ per longum
temporis ſpatium ſemel ſecundo, & ter-
tio cierentur, ac ſonum ederent. In eo
iti-

itinere pluſquam ſeptuaginta duo milli
fidelium Sacro Chriſmate confirmaſſ
legitur.

Hucuſque ex Ægidij Theatro in epi
tomen contracto. De reliquo autem ne
queo exactam ſequentium omnium Ar
chipræſulum notitiam exibere: quoniam
Romæ nemo ad manum mihi eſt, à quo
illam mutuari poſsim. Ex ijs autem quos
audivi, aut novi poſtea in ea Eccleſia ſe
diſſe, occurrunt nonnulli, de quibus pau
ca libabo.

XII D. :::::::::::::::::: BUGUEY
RO, in Galæcia ortus, profeſsione
Theologus, & inter Sodales Collegi
Maioris S. CRUCIS apud Valliſoletum
adſcriptus per plures annos (quem me
ſepè vidiſſe memini cum puer duodennis
in ea Vrbe, & Academia Sacri Canoni-
bus, & Iuris-Prudentiæ civili operam da-
rem ſub præſtantiſsimis Magiſtris, præ-
ſertim Ioanne de Bonilla, & Alphonſo
Olea, poſtea Conciliarijs Regijs) electus
fuit Archiepiſcopus Mexicanus circa
annum MDCLIV. ob litigia acerrima
cum Duce Alburquerquio Prorege Me-
xicano, redierunt ambo in Hiſpaniam
anno MDCLXI. ad cauſam dicendam,
exportatis inde immodicis opibus, non
abſ,

bſque minori vtriuſque decore. Omnes
enim lævum aliquid ſuſpicantur de Pro-
regibus, & Præſulibus, quoties opulen-
ti admodùm redeunt ex regionibus lon-
gè poſitis, ac præſertim ex novo orbe:
& communi ferè experimento innoteſ-
cit, divitias inde allatas brevi evaneſce-
re, ac vix vnquam adnepotes perveni-
re, iuxta illud Poetæ: viſum fuit autem
PHILIPPO IV. Conveniens, vt intra
Hiſpaniam ſiſteret gradum: ac propte-
rea illum præſentavit ad Epiſcopatum
Carthaginenſem, vbi tandem poſt non-
nullos annos diem obijt in glorius, vt
pote de quo nihil magnum aut excellens
me audiſſe aut legiſſe memini.

De male quæſitis non gaudet tertius hores.

XIII D.Fr.PAYUS DE RIBERA, Ducis de Alcalà, Neapolitani Proregijs filius, in Religione Auguſtiniana profeſſus, Theologiam Compluti multis annis è ſuggeſto tradidit; non vulgari opinione gravitatis morum, & doctrinæ, ob quas dotes primo ad Epiſcopatum Mechoacanenſem, ni fallor, in nova Hiſpania promotus, deinde verò anno circiter MDCLXX. translatus fuit ad Eccleſiam Mexicanam. In ea omnes boni Paſtores numeros expleviſſe dicitur, iuſtitiæ tenax, diſciplinæ zelator, vitiorum cor-

corrector, profus in pauperes, & liber à philargyriæ nævo, qui in vrbe illo novo, quaſi epidemia animorum eſſe ſolet. Proregis inſuper munus nonnullis annis egregiè geſsit, abſtinens, ſive ſpontè cedens ampliſsimus redditibus noſtrorum Regum legi conſtitutis. Deponere volens vtramque ſarcinam, vt liberior, & exoneratior eſſet ad mortem alacriter ſubeundam, impetravit facultatem redeundi in Hiſpaniam anno circiter MDCLXXXI. vix regreſſo, oblatus fuit ampliſsimus Epiſcopatus Conchenſis: verum conſtanter id onus recuſavit, & ex Gaditano portu, quo oppulerat, abſque vllo ferè comitatu, declinata vrbium frequentia, &c. recta via ac ſatis longa, ſe contulit ad Sanctuarium DEIPARÆ dictum DEL RISCO, Ordinis ſui Auguſtiniani, non procul ab vrbe Abulenſi. Ibidem ab omni rerum caducarum cura liber, abſque vllo fauſtu aut apparatu familiæ, perinde ferè ac vnus è fratribus, pijs exercitationibus, atque orationi, & ſilentio reliquum vitæ dedit, ac morte accelerata, non tamen improviſa, circa annum MDCLXXXV. Spiritum Creatori tradidit. Quidquid ferè pecuniæ ex Mexico attulerat in ſubſidium ne-

neceſsitatum, expendit in ornatum eius Sanctuarij, vbi & ſepultus fuit, magna virtutum ſuarum apud omnes exiſtimatione relicta.

Vltimus denique Archiepiſcopus omnium qui hactenus Eccleſiam Mexicanam gubernarunt, eſt D. FRANCISCUS DE AGUIAR SEIXAS VLLOA, natus in Gallætia, & poſt plures progreſſus in pietate, diſciplina Eccleſiaſtica, ac ſtudio literarum, togatus in Collegio maiori Conchenſi apud Salmaticenſem Academiam, vbi domi ac feris omnibus exemplar morum ſe præbuit. Eandem vivendi rationem ſervavit in Eccleſia Compoſtelana dum eſſet Canonicus, ea miſericordia, immo & profuſione in pauperes, vt ne quidem neceſſaria ſibi ſetvaret, & interdum ſeminudus domum rediret, datâ interiori veſte pauperibus miſeris ad ipſum confluentibus. Quapropter opus fuit Prælatis tantæ beneficentiæ modum imponere, & deputare œconomum, qui ex redditibus Eccleſiaſticis ipſius reſervarent aliquid pro neceſſario victu, ac veſtitu. Sanctæ virtutis fama ad pijſsimum Regem noſtrum CAROLUM II. perve-

niente, nominatus fuit primus ad Epiſcopatum Mechoacanenſem in Nova Hiſpania, & poſt aliquot annos ad Eccleſiam Mexicanam, cui modo præeſt. Verbique priſcæ, illius morum innocentiæ, ac pietatis, & zeli diſciplinæ Eccleſiaſticæ, omniumque virtutum illuſtriora ſigna protulit, & profert in dies; parcus ſibi, profuſus alijs, & vti bonus Paſtor non quærens quæ ſua ſunt, ſed quæ Chriſti, & gregis ſibi commiſsi. Immortales Deo gratias agere debemus, quod adeo calamitoſis temporibus, & in miſerrimo aliqui rerum ſtatu, Catholici Reges tam in Hiſpania, quam apud novum Orbem, deſignaverint ſemper, & nunc ſpetiatim viros præſtantiſsimos vita, & doctrina, omniumque virtutum nitore, ad Eccleſias regendas. Poſſem quam multos nunc viventes nominare abſque adulationis periculo. Sed abſtineo; tum quia id non ſpectat ad huius aperis argumentum, tum præcipue ad ſervandum illud cœleſte monitum: Lauda poſt mortem, magnifica poſt conſummationem.

***

DE

DE SUBSCRIPTIONIBUS HUIUS Concilij.

Primus ſubſcribit D. PETRUS MOYA DE CONTRERAS Archiepiſcopus Mexicanus, & præſes Concilij: de quo nos in Catalogo Præſulum Mexicanorum.

II D. Fr. GOMEZ (non autem GARCIA, vt quædam exemplaria habent) FERNANDEZ DE CORDUVA, genere nobilliſsimus, & nepos D. Gundiſalvi Fernandez de Corduva, dicti antonomaſticè MAGNI DUCIS profeſſor in Religione S. Hieronymi apud Granatam, poſt aliquod Prælaturas cum laude geſtas, electus fuit Epiſcopus Guatemalenſis anno MDCLXXIV. Eundem vitæ auſteritatis, ieiuniorum, & aliarum virtutum tenorem, quem ſervaverat intra Religionem, conſtanter retinuit in Epiſcopatu. Cilitium, aut ieiunium illi frequens fuit, & diſciplinis ſeu flagelationes aſsiduæ. Tota eius familia videbatur Monaſterium optime inſtitutum. Reformavit Clerum, & nimium in cultu, & habitu ornatum ſevere coercuit.

Erga pauperes valde miſericors fuit, præ-ſertim honeſtiores, quibus probro eſſe hoſtiatim mendicare. Præſſus gravi æta-te, precatus fuit PHILIPPUM II. vt ſibi daretur certus quidam quoadjutor valde dignus aut benemeritus. Verum prudentiſsimus Rex abnuit, ne forte id poſtea traheretur in exemplum vt quiſ-piam Epiſcopus ſibi nominet ſucceſſo-rem. Denique optimus Præſul anno MDXCVIII. menſe Iulio prope eremi-torium Deiparæ de los REMEDIOS à ſe fundatum ægrotans, lectulo cir-cumfuſo multitudine Indorum lamen-tantium pijſsimi Paſtoris obitum, de-ceſsit, & in Dominicanorum cænobio ſepultus fuit.

III D.Fr. IOANNES DE MEDI-NA RINCON, cuius virtutes, & præ-clara geſta ſunt longè ampliora, quam vt hoc loco referri, immo & ſatis indi-cari poſsint. Sufficiat dicere fuiſſe patria Segovienſem inſtituto Auguſtinianum, pietate inſignem, zelo obſervantiæ re-gularis, & diſciplinæ Eccleſiaſticæ præſ-tantiſsimum. Nemo ferè ambitioſorum tam ardenter deperijt Prælaturas intra aut extra Religionem, quam ille recuſa-

vit

vit coactus admiſit Epiſcopatum Mechoacanenſem à PHILIPPO II. oblatum anno MDLXXII. ſolebat dicere: *Immanem eſſe ſuperbiam eorum, qui Prælaturam appetunt: vt pote præſumentium ſe poſſe multos regere, cum tamen vnus Angelus non niſi vnius hominis curam gerat.* Verſabat quoque mente illud tritum S. Gregorij Magni: *Virtutibus pollens, coactus ad regimen veniat virtutibus vacuus, ne coactus quidem accedat.* Hinc veluti electus à Deo, innumeros ſalutis æternæ fructus tulit in Hiſpanis, & Indis ſuæ curæ Commiſſis. Subditos quoſque à vita recta aberrantes ſumma dexteritate, quà monitis, quà increpationibus, quà ſupplicijs gravibus, ad ſalutis iter revocavit. Cum in hoc Concilio cautum eſſet ne quis Clericorum veſtibus ſericis vteretur, & quidam Canonicus valde dives nollet illos dimittere; Epiſcopus illata vi coram omnibus ipſum ſpoliavit pallio ſerico, & aliud laneum recipere coegit. Vtinam Præſules quidem modo ſe ita gererent. Sanè Canonici Magnæ Eccleſiæ Toletanæ tot titulis conſpicuè, quamvis multi illorum ſint filij Magnorum Principum, la-

laneis veſtibus vtuntur, etiam tempore æſtivo, & ſub climate nimium calori abnoxio. Cur non, & alij quilibet Eccleſiaſtici id ipſum exequantur? Prædictus porro Epiſcopus, omni virtutum ſplendore refulgens, parcus ſibi, largus in alios, ac profuſus in pauperes, præſertim in miſerabiles Indos, quos per amanter admonebat, conſolabaturque immortali nomine ſibi comparato diem obijt anno MDLXXXVIII. & ſepultus fuit in ſua Eccleſia Cathedrali.

IV Subſcribit D. DIDACUS Epiſcopus Tlaxcalenſis, de quo nulla mihi prorſus notitia peculiaris eſt.

V. D. Fr. GREGORIUS DE MONTALVO, Caucæ in Diœceſi Segobienſi natus, & anno MDL. in Conventu obſervantiſsimo S. Stephani Salmaticæ inſtitutum S. Dominici profeſſus, poſt triginta exactos intra Religionem annos electus fuit Epiſcopus Yucatanenſis anno MDLXXX. Quinquennio poſt adfuit huic Concilio: ac deinde translatus ad Eccleſiam Cuzquenſem in Peruvia, in ea celebravit Synodum, pluraque decrevit vtilia; præſertim circa adminiſtrationem Sacramentorum, & con-

ver-

verſionem multorum ex Indis, qui eiu-
ata fide Chriſtiana, ad cultum inanem
dolorum redierant. Obijt ibidem anno
MDXCIII. non abſque ſubditorum lu-
ctu, vt Remeſalius ſcribit.

De reliquis duobus Epiſcopis ſubſcri-
bentibus nihil invenio. CARD. DE
AGUIRRE.

FINE CORONATUR NOBILE
SEMPER OPUS.

262

Presbyter iteragen, vbi non est Benefici. permittur baptiza

Mestiza Monialit. 274

-12693-

a·M Blake

Pd July 20/20

Cat.
~~BA728 M611c~~
BA725
C363C